

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

משרד _____

הטיבה: משרד המשפטים הארצי
תת הטיבה: משרד המשפטים הארצי - נציבות הסיום
שם תיק: מועצה ארצית לתכנון ובנייה
תקופת החומר: 7/1993-12/1992
סימול מקורי: 50233 / 5 - גל
מזחה פיזי: 02/05/2011

שם: מועצה ארצית לתכנון ובנייה
גל - 50233 / 5
מזחה פיזי: 1863732
מזחה לוגי: 139.12/1 - 25
כתובת: 02-109-04-11-07
מס פריט: 30/10/2013

מס' תיק _____

מס' תיק מקורי _____

מחלקה _____

ז' באב תשנ"ג
25 ביולי 1993

232

לכבוד
מר דוד פילוז
מזכיר המועצה הארצית לתכנון ולבניה
משרד הפנים - מינהל התכנון

שלום רב,

הנדון: הנחיות לעריכת תסקיר השפעה על הסביבה תמ"א 27 - אתר צפוני

1. על פי החלטת המועצה הארצית לתכנון ולבניה, יש ללוות את כל שלבי עריכת תמ"א 27 בתסקיר השפעה על הסביבה.
2. רצ"ב הצעתנו להנחיות לתסקיר עבור השלב הנוכחי של התכנון בו עוסקות ועדות החיגוי והעורכים של התכנית: הקמת מפעל צפוני לצמנט.

ב ב ר כ ה ,

ד"ר ישראל פלג

העתק: ולרי ברכיה
אפרים שלאיין
דן סתו

המשרד לאיכות הסביבה

אגף תכנון סביבתי

ת.ד. 6234 ירושלים 91061 טלפון 02-251964 טלקס ENVIR IL 25629. פקס 02-251830

תמוז תשנ"ג - יולי 1993

הנחיות לעריכת תסקיר השפעה על הסביבה

של תכנית להקמת

קו יבש לייצור מלט בצפון הארץ

כמסגרת תכנית המתאר הארצית למפעלים ולחומרי גלם לייצור צמנט - ת/מ/א/27

כללי

א. הצורך בהקמת מפעל חדש - קו ייצור יבש - בצפון הארץ, שיחליף את המתקנים הקיימים לייצור מלט ויגדיל את כושר הייצור, מוסכם על יצרני המלט ועל מוסדות התכנון כאחת. הדבר נובע משיקולים הנדסיים-טכנולוגיים-כלכליים וגם משיקולי תכנון וסביבה.

ב. מיקומו של המפעל צריך להקבע בתכנית המתאר הארצית למפעלים ולחומרי גלם לייצור צמנט - ת/מ/א/27 - וכן התכנית המפורטת לאתר המפעל.

על פי התקנות לתסקירי השפעה על הסביבה ועל פי החלטת המועצה הארצית לתכנון ולבניה (החלטה מס' 13-84 מישיבתה מס' 203, סעיפים 6 ו-10) חייב כל חלק מהתכנית להיות מלווה בתסקיר השפעה על הסביבה.

ג. לשם הכנת תסקיר מלא לתכנית של מפעל, יש צורך בתכנון הנדסי מוקדם שלו המותאם לאתר בו הוא מיועד לקום. עם זאת, קביעת האתר חייבת אף היא להיעשות בעזרת התסקיר, ולכן לא ניתן בתסקיר אחד לבחון בו-זמנית: את סוגיית המיקום בצורה יסודית ואת מכלול ההשפעות הסביבתיות של המפעל באתר מסויים.

ד. משום כך מחלקות הנחיות אלה את התסקיר לשני שלבים:

שלב א - קביעת מיקומו העדיף של המפעל.

שלב ב - בחינה מפורטת של ההשפעות הסביבתיות של המפעל באתר שייקבע על פי המלצות שלב א.

שלב א' יוכן בתחילה ויוגש למוסד התכנון לשם דיון בממצאיו, קביעת מקומו של המפעל, ועדכון ההנחיות לשלב ב', במידת הצורך. לאחר שמוסד התכנון יקבע את הנ"ל, יקודם התכנון ההנדסי של המפעל, ייערכו מסמכי התכנון של האתר, ויוכן שלב ב' של התסקיר.

ה. התסקיר יתייחס לכל מרכיבי הפרויקט, גם אם אינם חלק מהתכנית, כמו שינוע חומרים מחוץ למפעל או כרית חומרי גלם.

ו. התסקיר יוכן באחריות יוזמי התכנית - עורכי תכנית המתאר הארצית 27: מינהל התכנון של משרד הפנים, משרד המסחר והתעשייה ו"נשר מפעלי מלט ישראליים בע"מ".

- ז. התסקיר יכלול את שם האחראי לעריכתו וכן את שמות לותני השרותים המקצועיים שהשתתפו בהכנת ובהערכת ההשפעות הסביבתיות השונות.
- ח. יש לכלול במסמך רשימה כיבליוגרפית ומקורות הנתונים ששימשו את מכיני התסקיר.
- ט. לשלב ב' של תסקיר ההשפעה על הסביבה, כשיוגש לבדיקה, תצורף התכנית המוצעת.
- י. ההנחיות להכנת כל שלב של התסקיר יהוו חלק מהתסקיר ויופיעו כנספח בסוף המסמך.
- יא. יש להגיש את התסקיר בשמונה עותקים לפחות.

שלב א של התסקיר

=====

1. פרק זג נתוני הסביבה של האתרים

1.0

כללי

- 1.0.1 המערכת הסביבתית הקיימת היא נקודת המוצא לחיזוי השפעות סביבתיות בעתיד. התחומים הסביבתיים המצוינים בפרק זה, ישמשו מאוחר יותר לבחינה ולתיאור ההשפעות הסביבתיות האפשריות של הקמת המפעל בכל אתר, ולהערכת הסיכונים הסביבתיים האפשריים מפעילותו.
- 1.0.2 הנתונים הסביבתיים יתרכזו בתחום כל אתר ובסביבתו המיידית, אך חייבים לכלול גם תופעות ואיזורים נוספים (ללא מגבלה של מרחק) העשויים להיות מושפעים מהקמת המפעל או תחת השפעה וסיכון מפעילותו - כגון: אגני ניקוז, שינויים בתנועה במערכת הדרכים, ישובים סמוכים, מפעלי תעשייה ומוסדות ציבור. מכיוון שהתכנית כוללת רק את המפעל עצמו, בעוד שמערכת הייצור כוללת גם את איזורי הכריה והחציבה והובלת חמרי גלם או מוצרים, יש לכלול בתאור הסביבה כל מרכיב והיבט רלוונטי הקשור למרכיבים אלה.
- 1.0.3 הנתונים הסביבתיים המתבקשים בפרק זה צריכים להתרכז בתחומים המתאימים להשפעות הצפויות, כפי שינותחו בפרק ב ואף כפי שהן מפורטות בפרק ד של התסקיר, כדי שיוכלו לשמש להערכת ההשפעות והסיכונים הסביבתיים של הקמת המפעל באתרים השונים.
- 1.0.4 חשוב להשתמש במפות ובאמצעי תאור גרפיים כדי שהצגה תהיה ברורה ותמציתית. רצוי לציין את מקורות המידע השונים כגון: השירות ההידרולוגי, מדידות בשטח, ספירות תנועה, תכנית מתאר וכד'.

- 1.1 מפות רקע
- 1.1.1 מפה בקנ"מ 1:50 000 המציגה את כל האתרים שנבחנו כחלופות למיקום המפעל.
- 1.1.2 לכל אתר: מפה בקנ"מ 1:20 000 לפחות הכוללת טופוגרפיה, דרכים, ישובים, קרקע, בתחום 5 (חמישה) ק"מ סביב גבולות האתר.
- 1.1.3 תרשים, או תרשימים, של מערכת הדרכים באיזור כל אתר וצירי התנועה שישמשו לשינוע חומרים אל ומהמפעל.
- 1.2 קרקע
- 1.2.1 תאור הקרקע של האתרים, לצורך התייחסות לתכונות של חדירות, יציבות, סחף וערכה של הקרקע לחקלאות.
- 1.2.2 התייחסות לתכונת היציבות לחפירה ולמילוי ולחדירות למי תהום.
- 1.3 הידרולוגיה
- 1.3.1 תאור של המערכת ההידרולוגית שבתחום כל אתר וסביבתו, הנתונים הגיאומורפולוגיים המשפיעים על מערכת הניקוז, על מידת החדירה של נגר עילי ועל הקשר בין הנגר העילי לבין אגני ההיקוות (אקוויפרים) התת קרקעיים.
- 1.3.2 פרוט של תוואי הניקוז הטבעיים והמלאכותיים.
- 1.3.4 הנתונים על מקורות מים עיליים, אם קיימים: שפיעתם, איכותם, והשימוש בהם.
- 1.4 איכות האוויר ומטאורולוגיה
- 1.4.1 תאור כללי של אקלים האזור של האתרים תוך ציון הבדלים בין האתרים, אם קיימים כאלה.
- 1.4.2 איכות האוויר כיום בכל אתר וסביבתו, תוך ציון מקורות זיהום אוויר עיקריים קיימים.
- 1.4.3 תנאי הפיזור של כל אתר, ככל הדרוש לחיזוי הפיזור של מזהמי אוויר, בכלל זה: נתונים כלליים של רוחות - כיוונים, שכיחות ועוצמות, שינויים מקומיים, משוערים או ידועים, עקב נתוני טופוגרפיה של סביבת האתר, כולל תופעות של ערפילים ואינוורסיה.
- 1.5 צומח
- 1.5.1 תאור כללי של הצמחיה, טבעית ומלאכותית-חקלאית, בכל אתר.
- 1.5.2 נתונים מיוחדים על צמחים המוגדרים מוגנים או נדירים.

ערכים חזותיים וארכיאולוגיה 1.6

- 1.6.1 ערכים נופיים של כל אתר וסביבתו, ערכי הנוף הטבעי וערכי נוף יציר אדם, אתרים בעלי חשיבות נופית שימצאו בטווח השפעה נופית של המפעל אם יוקם באתר.
- 1.6.2 מראה כללי של המפעל בכל אתר, בעזרת חתכים טופוגרפיים או סימולציה, מנקודות תצפית בולטות בסביבה הקרובה והרחוקה, ומאיזורים מיושבים קרובים.
- 1.6.3 רשימה של אתרים וממצאים ארכיאולוגיים בתחום כל אתר ובסביבתו המיידית (רצועה ברוחב של 100 מ' סביב גבולותיו).

שימושי הרקע 1.7

- סימון בתשריט של שימושי הרקע הקיימים והמתוכננים בכל אתר ובסביבתו - 1 ק"מ סביב גבולותיו.
- מגורים קבועים וזמניים.
  - מוסדות ציבור, תוך ציון מאפייניהם העיקריים.
  - חקלאות - שטחים מעובדים, מטעים, חקלאות של בעלי חיים.
  - דרכים ומסילות.
  - שמורות טבע ונוף, גנים לאומיים, אתרי עתיקות, גנים, אתרים אחרים.
  - שטחים ציבוריים פתוחים, בתי עלמין.
  - אתרי תיירות ונופש ומוקדי ביקור.
  - מבנים, מתקנים ושטחים לשימוש תעשייתי או מסחרי.
  - מתקנים הנדסיים ראשיים וקווי תשתית ראשיים הקשורים למערכות אנרגיה, חשמל, תקשורת, מים או ביוב.
  - שימושים אחרים.

אוכלוסיה 1.8

- 1.8.1 פלוג אוכלוסיה בטבעות וגזרות סביב כל אתר, עד למרחק של כ-10 ק"מ מהאתר.
- 1.8.2 אוכלוסיה מצטברת במעגלים.
- 1.8.3 צפיפות אוכלוסיה.
- 1.8.4 ריכוזי אוכלוסיה.

מפלסי רעש קיימים 1.9

- 1.9.1 מפלסי הרעש הנוכחיים, טרם הקמת המפעל, בשולי שני הישובים הקרובים ביותר לכל אתר ולצורך זה ייחשב גם מוסד ציבורי המכיל פעילויות רגישות לרעש, בקטעים ובמקומות שעלולים להיות חשופים לרעש הנגרם במפעל.

2.0 כללי: יש להציג בפרק זה את מיכלול השיקולים שמביאים לבחירת האתר המועדף להקמת המפעל. הדגש יושם על השיקולים הסביבתיים והתכנוניים, אך יש להציג גם שיקולים שאינם סביבתיים או שיסודם במערכת הכלל-ארצית של ייצור הצמנט.

2.1 המאפיינים העיקריים של המפעל המתוכנן

יש לתת תאור של המאפיינים העיקריים של הקמת המפעל ופעילותו, ואת מרכיביו העיקריים, ולציין, ביחס לכל מרכיב, מתקן או שלב של ייצור, את "תפוקותיו" הסביבתיות: השפעות חיוביות או שליליות מבחינת מזהמי אוויר, רעש, זיהום מים ומפגעי נוף אפשריים. כמו כן יש לציין את האמצעים שיינקטו כדי למנוע את ההשפעות השליליות או לצמצמן.

- 2.1.1 תאור כללי של פעילות המפעל.
- 2.1.2 תהליכי ומתקני גריסת חומר הגלם ואחסונו.
- 2.1.3 תהליכי ומתקני הטחינה והייבוש.
- 2.1.4 תהליכי ומתקני השרפה, האחסון והטחינה של הקלינקר.
- 2.1.5 מערך האנרגיה והדלק - סוגיהם, אחסונם, היקף השימוש בהם.
- 2.1.6 מערכת הקו היבש לייצור מלט, כולל אחסון, שינוע, טחינה ועיבוד חומר, שרפה, וכל יתר מרכיבי ושלבי התהליך.
- 2.1.7 מרכיבים נוספים של פעילות המפעל והקמתו, כגון פעילות רכב וציוד מכני כבד, העבודות שיידרשו להכשרת השטח.
- 2.1.8 שימוש במתקני המפעל למטרות נוספות על ייצור מלט, כגון שרפת פסולת.

2.2 אמות המידה לבחינת החלופות:

תכונות, מאפיינים ודרישות שיש להם משמעות לבחירת מיקומו של המפעל, בכלל אלו שיקולי תכנון והשפעה על ישובים ואיזורים סמוכים, שיקולי תחבורה, שיקולים הנדסיים, טכנולוגיים וכלכליים, שיקולים סביבתיים ואחרים. יש להציב רשימה של אמות המידה ולהעריך את חשיבותו היחסית של כל שיקול.

2.3 חלופות לתכנון:

האתרים השונים שניתן לשקול כמקום להקמת המפעל, בכללם:

- מפעל נשר הקיים
- צומת יבור
- מחצבת תמרה
- באזור תעשייה קיים במפרץ חיפה

חלופות משנה במסגרת האתרים המוצגים כחלופות, במידה שיש להן תכונות השונות באופן מהותי מהחלופה העיקרית.

2.4 הערכת החלופות:

ניתוח השוואתי של החלופות, בהתחשב במאפייני המפעל שתוארו לעיל - סעיף 2.2, ההשפעות הסביבתיות השונות של המפעל בכל אתר בהתאם לנתוני הסביבה שתוארו בפרק א, ועל פי אמות המידה שפורטו בסעיף 2.3.

יש להציג באופן כללי גם את המשמעויות הכלכליות וההנדסיות של כל חלופה, בהשוואה לאחרות, ולהעריך את יתרונותיו של כל אתר מהבחינות הכלכליות-הנדסיות-תחבורתיות בשילוב עם השיקולים התכנוניים-סביבתיים.

2.5 החלופה המועדפת:

סיכום הניתוח וההשוואה בין החלופות שבסעיף 2.4, והמלצה על האתר המועדף.

2.6 חלופות למרכיבים של התכנית:

חלופות לתכנון או למיקום של מרכיבים חלקיים של המפעל, כגון שימוש בהליכי ייצור שונים, העמדת מבנים ומתקנים שונה מהתכנית, גובה ארובה.
יש לסקור את החלופות השונות שנשקלות ואת הסיבות שמביאות לקביעת החלופות העדיפות, וכן לציין אילו חלופות עדיין ניתנות ליישום.

=====

ההנחיות שלהלן יעודכנו ויפורטו, במידת הצורך,
לאחר השלמת שלב א' ודיון בו במוסד התכנון

=====

השלמות לפרק ז' נתוני הסכיבה של האתר

בפרק זה יוצגו השלמות לנתוני הסכיבה של האתר המועדף להקמת המפעל, כפי שנמצא בפרק ב - בשלב א לתסקיר. ההשלמות מהוות פרוט נוסף לנתוני הסכיבה של אתר אחד בלבד - האתר המועדף.

ההנחיות הכלולות בסעיף "כללי" של פרק א בשלב א לתסקיר ישימות גם להשלמות שלהלן.

1.1 מפות רקע

- 1.1.1 מפה בקנ"מ 1:50 000 המציגה את האתר למפעל, את אתרי החציבה והכריה של חומרי הגלם, את מערכת הדרכים לשינוע חומרים ומוצרים, את המפעל הקיים ואת הישובים והאיזורים שנמצאים ויימצאו בהשפעת המפעל.
- 1.1.2 מפה בקנ"מ 1:20 000 לפחות הכוללת טופוגרפיה, דרכים, ישובים, קרקע, בתחום 8 (שמונה) ק"מ סביב גבולות האתר.
- 1.1.3 תרשים, או תרשימים, של מערכת הדרכים באיזור וצירי התנועה שישמשו לשינוע חומרים אל ומהמפעל.
- 1.1.4 מפות בקנ"מ 1:5 000 לפחות של אתרי הכריה של האבן והחרסית ובקנ"מ 1:2 500 לפחות של אתר המפעל, בתוספת 250 מ' לפחות סביב גבולות האתרים.
- 1.1.5 תצלום אוויר אנכי צבעוני, בקנ"מ 1:5 000 - 1:2 500 של האתרים הנ"ל.

1.2 קרקע

- 1.2.1 תאור הקרקע של אתר המפעל ושל אתר הכריה של החרסית, לצורך התייחסות לתכונות של חדירות, יציבות, עמידה בלחץ, סחף וערכה של הקרקע לחקלאות.
- 1.2.2 התייחסות לתכונת היציבות לחפירה ולמילוי ולחדירות למי תבוא.

1.3 הידרולוגיה

- 1.3.1 תאור של המערכת ההידרולוגית שבתחום אתר המפעל ואתר הכריה של החרסית ובסביבתם, הנתונים הגיאומורפולוגיים המשפיעים על מערכת הניקוז, על מידת החדירה של נגר עילי ועל הקשר בין הנגר העילי לבין אגני ההיקוות (אקוויפרים) התת קרקעיים.
- 1.3.2 פרוט של תוואי הניקוז הטבעיים והמלאכותיים.
- 1.3.4 הנתונים על מקורות מים עיליים, אם קיימים: שפיעתם, איכותם, דרכי זרימתם ושימוש בהם.

- 1.4 איכות האוויר ומטאורולוגיה
- 1.4.1 סקירה אקלימית - מאפיינים עיקריים של אקלים האזור.
- 1.4.2 איכות האוויר כיום באתר המפעל ובסביבתו (בתחום מעגל שמחוגו 5 ק"מ), ומקורות זיהום אוויר עיקריים קיימים.
- 1.4.2 תנאי הפיזור של סביבת האתר, ככל הדרוש לחיזוי הפיזור של מזהמי אוויר, בכלל זה: רוחות - כיוונים, שכיחות ועוצמות, שינויים מקומיים, משוערים או ידועים, עקב נתוני טופוגרפיה לאורך תוואי הדרך, כולל תופעות של ערפילים ואינוורסיה.
- 1.5 צומח וחי
- 1.5.1 תאור כללי של הצמחיה, טבעית ומלאכותית-חקלאית, מידת נדירותה ותפוצתה, פיזור בשטח, הקשר בין הצמחיה לבין הקרקע ומערכת הניקוז. התאור יתרכז בתחום של האתר ו-500 מ' סביב גבולותיו.
- 1.5.2 נתונים מיוחדים על צמחים המוגדרים מוגנים או נדירים.
- 1.5.3 תאור כללי של המערכת הזואולוגית באתר ובסביבתו, כולל עופות ועופות נודדים.
- 1.5.4 נתונים מיוחדים על בעלי חיים המוגדרים מוגנים או נדירים.
- 1.6 ערכים חזותיים וארכיאולוגיה
- 1.6.1 ערכים נופיים של אתר המפעל ובסביבתו, ערכי הנוף הטבעי וערכי נוף יציר אדם, אתרים בעלי חשיבות נופית שימצאו בטווח השפעה נופית של המפעל.
- 1.6.2 מראה המפעל, בעזרת חתכים טופוגרפיים, מנקודות תצפית בולטות בסביבה הקרובה והרחוקה, ומאיזורים מיושבים במרחב העירוני והכפרי.
- 1.6.3 סקר מלא של אתרים וממצאים ארכיאולוגיים בתחום האתר ובסביבתו המיידית (רצועה ברוחב של 100 מ' סביב גבולותיו).
- 1.7 שימושי קרקע
- מידע מלא, וסימון בתשריט, על שימושי הקרקע הקיימים והמתוכננים בתחום האתר ובסביבתו - רצועה ברוחב של 1 ק"מ סביב גבולותיו.
- מגורים קבועים וזמניים, בחלוקה לסוגי הבניה: צפיפות וגובה.
  - מוסדות ציבור, תוך ציון מאפייניהם העיקריים.
  - חקלאות - שטחים מעובדים למיניהם, חקלאות של בעלי חיים.
  - דרכים למיניהן ומסילות.
  - שמורות ואתרים: שמורות טבע, גנים לאומיים, שמורות נוף, אתרים ארכיאולוגיים, גנים, אתרים אחרים.
  - שטחים ציבוריים פתוחים, בתי עלמין.
  - מוקדי ואזורי ביקור, סיור. או אכסון הקשורים לתיירות ולנופש.
  - מבנים, מתקנים ושטחים לשימוש תעשייתי או מסחרי.
  - מתקנים הנדסיים וקווי תשתית הקשורים למערכות אנרגיה, חשמל, תקשורת, מים, ביוב וכד'.
שימושים אחרים.

- 3.0 כללי 3.0.1 בפרק זה יוצגו תשריטים של המפעל המתוכנן - תכנון הנדסי ראשוני, המתקנים והמבנים השונים, בתוספת תאור והסברים על השימוש המיועד שלהם, התכונות הפיזיות שלהם והפעילות שתבצע בהם.
- 3.0.2 התשריטים של התנוחה האופקית והחתכים יהיו בקנ"מ 1:500 לפחות. מתקנים מיוחדים יוצגו בקנ"מ מפורט יותר במידת הצורך.
- 3.0.3 התאור יתייחס לכל העבודות שייעשו לשם הקמת המפעל, כולל עבודות שייעשו מחוץ לאתר עצמו, כמו הזנת תוואי דרכים אחרות או קווי מתח גבוה, בורות השאילה, ערומים לעודפי עפר וכו'.
- 3.0.4 התאור יתייחס לכל הפעילויות במפעל ולכל השלבים של תהליך הייצור, כולל אלה שאינם מטררחסים בתחום המפעל עצמו.

3.1 תאור כללי של המפעל ותהליך הייצור

- 3.1.1 הנתונים העיקריים של כושר הייצור, סוג וכמויות חומרי הגלם, חומרים אחרים שייכנסו לתהליך הייצור, שטח המפעל, נפחי בניה ומתקנים, דרכי גישה ותנועה מחוץ למפעל וכד'.
- 3.1.2 סכמה - תזרים של תהליך הייצור.
- 3.1.3 תאור של מרכיבי ומתקני המפעל.
- 3.1.4 תפוקות סביבתיות של כל מרכיב במפעל.
- 3.1.5 מתקני ומערכות תשתית.

3.2 שלבי הקמה

- 3.2.1 חלוקת העבודות השונות להקמת המפעל.
- 3.2.2 לוח זמנים מתוכנן לביצוע כל שלב.
- 3.2.3 העבודות העיקריות הכלולות בכל שלב, והשפעותיהן הסביבתיות.

3.3 עומסי תנועה

- 3.3.1 עומסי התנועה הצפויים בדרכים שמחוץ למפעל, על פי חלוקה לכיווני התנועה, לסוגי כלי רכב ולשעות היממה.
- 3.3.2 השינויים הצפויים בעומסי התנועה והתפלגותה, לאורך השנים, על פי מיטב האפשרות לחזות אותם.

3.4 מערכות ניטור

מערכות ניטור שיוקמו בתוך המפעל ומחוצה לו כדי לנטר את פליטות המזהמים, במיוחד זיהום אוויר, דרך הפעלתן, והנהלים לשינוי הפעילות במפעל בהתאם לממצאי הניטור.

4. פרק ד הערכה של ההשפעות הסביבתיות

4.0.1 כללי 4.0
הנושאים השונים שבהם חזויה השפעה סביבתית, בתחומי המפעל ובסביבתו הקרובה והרחוקה, יפורטו בהצגה גרפית ומילולית. התיאור של ההשפעה הסביבתית ושל מקורותיה יהיה איכותי וכמותי.

4.0.2 בכל נושא יוסבר האם יש צורך למנוע או להפחית את ההשפעות הסביבתיות השליליות, וכן מה האמצעים שניתן לנקוט כדי למונעם או להפחיתם למידה נסבלת. האמצעים יהיו קודם לכל בתחומי התכנון, הביצוע וההקמה של המפעל, בעדיפות שניה בתחומי הפעילות השוטפת של הייצור, ובעדיפות שלישית בהטלת איסורים ומגבלות על הסביבה.

4.0.3 רשימת ההשפעות שלהלן אינה כוללת בהכרח את כל ההשפעות האפשריות. יש להציג גם את ההשפעות שאינן מוזכרות במסמך הנחיות זה.

4.0.4 יש לציין ולהסביר אילו מן ההשפעות המנויות להלן לא יתקיימו בפועל.

4.1 שינויים בתנועה

עומסי תנועה שיתווספו או שיפחתו מכבישים קיימים בסביבה, שינויים אחרים במערכת התנועה וההשלכות הבטיחותיות והסביבתיות שלהם.

4.2 קרקע

שינויים בטופוגרפיה ובהרכב הקרקע, בתחום האתר ובסביבה, כולל כריה ושאיילת עפר, סילוק עודפי עפר, כולל הסרת צמחיה קיימת או הסרת השכבה העליונה של פני הקרקע.

4.3 ניקוז

4.3.1 שינויים במערכת הניקוז הטבעית בתחום האתר ומחוצה לו.

4.3.2 ההשפעות שלהם על הקרקע, על הצומח, על בעלי חיים ועל מראה הנוף.

- 4.4 שינויים חזותיים - נופיים
- 4.4.1 מראה המפעל, על מתקניו השונים והעבודות השונות שיבוצעו להקמתו, כפי שייראו מסביבתה הקרובה, מיישובים ודרכים סמוכים, מנקודות תצפית שונות, קרובות ומרוחקות.
- 4.4.2 האמצעים האפשריים למניעה או לצמצום השפעות חזותיות שליליות.
- 4.5 מטרדי רעש
- 4.5.1 על בסיס הסקירה של שימושי הקרקע הקיימים והמתוכננים בסביבת האתר, בעיקר מגורים ומוסדות ציבור, - הגדרה של מפלסי הרעש שיווצרו על ידי פעילות המפעל והתנועה בכבישים לשימושים אלה.
- 4.5.2 השוואה של מפלסי הרעש החזויים עם מפלסי הרעש הקיימים כפי שנמצאו בפרק הראשון.
- 4.6 איכות האוויר
- 4.6.1 פליטת מזהמי אוויר כתוצאה מהפעילות במפעל, כולל אפשרות של שריפת פסולת בכבשני המפעל, והערכה של ריכוזים ופיזור המזהמים (הרכב, כמות, קצב התפשטות בתנאי אקלים שונים) והשפעתם על שימושי קרקע, קיימים ומתוכננים, רגישים לזיהום אוויר בסביבה, תוך השוואה לתקני זהום אוויר.
- 4.6.2 שיטות החישוב וההערכה למזהמים השונים. השוואה ועמידה בתקני פליטה לחומר חלקיקי, לתחמוצות חנקן, לגופרית דו חמצנית ולמתכות כבדות ותרכובותיהן.
- 4.6.3 הערכה של כמויות האבק שיווצרו מהעבודות להקמת המפעל והשפעתם על שימושי קרקע רגישים קיימים, בעיקר מגורים ומוסדות ציבור, בקרבת אתרי ביצוע העבודות.
- 4.6.4 האמצעים המתוכננים לשם צמצום ההשפעות השליליות שאותרו לעיל.
- 4.7 זיהום מים
- הערכת סיכונים לחדירת מזהמים ממערכות המפעל למי התהום או למים עיליים. הצגת האמצעים שניתן לנקוט בהם כדי למנוע סיכונים אלה.
- 4.8 תקלות
- הערכת סיכונים במקרים של תקלות ודרכים מתוכננות למניעה או לצמצום.
- 4.9 שינויים בשימושי קרקע
- 4.9.1 מגבלות על שימושי קרקע קיימים ועתידיים בסביבת המפעל.
- 4.9.2 השפעה על שימושי קרקע חקלאיים.
- 4.9.3 שינויים ומגבלות בדרכים מקומיות, כולל דרכי גישה, דרכים חקלאיות.
- 4.9.4 חלופות אפשריות להסדיר או להפחית את ההשפעות השליליות.

כללי

5.0

5.0.1 בפרק זה ירוכזו כל ההצעות לקביעת הוראות בתכנית המפורטת של המפעל, כמתחייב מהמסקנות ומההמלצות של התסקיר, כלומר: מפרוט המפגעים וההשפעות שנמנו בפרק ד והאמצעים שיש לנקוט כדי למונעם או להפחיתם.

5.0.2 ההוראות יתייחסו לפעולות שחייבות להיעשות או חייבות שלא להיעשות במהלך הקמתו של המפעל על כל מתקניו, ובתקופת הפעלתו.

5.0.3 ההוראות יתייחסו לעבודות להקמת המפעל, להפעלתו, להובלת חומרי גלם אליו ולהובלת מוצרים ממנו, למערכות ניטור של השפעות סביבתיות, להסדרת הפעילות בשימושי קרקע סמוכים כולל התניות לתכנון ולבניה.

עבודות עפר

5.1

הנחיות לצורת הביצוע של עבודות העפר והכשרת השטח להקמת המפעל כדי להפחית את היקף הפגיעות בסביבת המפעל ובנוף.

מתקני המפעל ומבנים

5.2

מדדים ומגבלות למידות של מתקנים ומבנים שונים במפעל, לחומרים שמהם יבוצעו, לשלבי ביצוע או למאפיינים אחרים שלהם, שמטרתם מניעה או הפחתה של פליטות מזהמים או מפגעים אחרים.

התקנת מתקנים במערך הייצור ובמרכיבי המפעל, שמטרתם מניעה או הפחתה של פליטות מזהמים או מפגעים אחרים, ונוהלי הפעלתם.

שיקום נוף

5.3

ביצוע עבודות לשיפור חזות המתקנים, לשילוב מראה המפעל בסביבה ולמניעת מפגעי נוף.

הנחיות לתפעול

5.4

הנחיות להיקפי פעילות או לשיטות עבודה שיופעלו במפעל, כפועל יוצא של תנאים סביבתיים, קבועים או משתנים.

מערכות ניטור

5.5

מערכות ניטור, קבועות וניידות, שיש להתקין במפעל ובסביבתו, למדידה ולאבחון של פליטות מפעילות המפעל, צורת הפעלתן, ונהלים לבקרה ולשינוי של הפעילות במפעל על סמך ממצאי הניטור.

מגבלות והתניות על הסביבה

5.6

מגבלות ואיסורים שיש להטיל על שימושי קרקע ועל בניה ופיתוח בסביבת האתר, בין בתכניות בין בהתרי בניה או רישוי עסקים.

שינויים בסביבה

5.7

שינויים שיש לעשות בשימושי קרקע או בבניה קיימים בסביבת המפעל, בדרכים מקומיות או בהסדרי תנועה בדרכים קיימות, וכד'.

=====

המועצה הארצית לתכנון ולבניה

פרוטוקול הישיבה מס' 311 שחתקיימה באולם הישיבות של המרכז לפיתוח המינהל בשלטון המקומי בבנייני האומה ירושלים, ביום שלישי י"ז בתמוז התשנ"ג (6.7.93)

232

נכחו: חברי המועצה: מר ע. קלעג'י - יו"ר

- סא"ל צ. קדמן
- מר א. עלוני
- מר א. גיטלין
- מר א. אלגר
- גב' א. אולסנר
- מר ע. לולב
- מר א. עטייה
- גב' ו. ברכיה
- מר א. ניסן
- מר י. גולני
- מר בן ציון סלמן
- מר ד. פרי
- מר ש. רודיק
- מר יוסף שגיא
- מר ש. כלפה
- אדר' א. מזור
- פרופ' י. צמיר
- מר מ. כהן (קדמון)
- מר יואב שגיא

יועצים מקצועיים: מר ז. אלנבוגן

מזכיר המועצה: מר ד. פילזר
עוזר למזכיר המועצה: גב' ח. אורן

- מר מ. דבי
- { מר ר. בן מרדכי
- { גב' י. שביט
- { מר י. כהן
- { מר י. בן ציון } רשות שדות התעופה
- { מר ד. אנטוניו
- { מר א. דקל
- { מר י. דונץ

- { מר ר. חביב
- { מר י. רונדשטיין } משרד האנרגיה והתשתית
- { ד"ר ש. ברובנדר

- { מר י. לקריץ
- { מר א. גלזר } איגוד ערים איכות הסביבה חדרה

- { מר י. זילברברג } מינהל מקרקעי ישראל
- { גב' פ. פינקלמן

- מר א. בן אשר
- { גב' ש. דותן }
- { מר ד. ויורניק } ועדה מחוזית, מחוז ירושלים
- { מר ט. גת }
- מר א. שלאין - משרד לאיכות הסביבה
- מר ש. מושקוביץ - יו"ש, משרד הפנים

מר י. רוט {
גב' נ. ארני {
גב' ח. לכמן { עירית חיפה
מר ר. לשם {
מר ע. רותם {

מר ז. לביא {
מר א. צבי { חברת החשמל
מר י. גת {
מר ה. חצרוני {
מר ד. ליפקונסקי - רשות עתיקות

מר ע. וכסלר {
מר ד. וינד {
מר ש. שוט { רשות לפיתוח ירושלים
מר א. שפירא { מתכננים מהנדסים ויועצים
מר ג. פרחמובסקי { לפרוייקט מכון טיהור שפכים
פרופ' י. ארגמן {
מר ע. סגל { משרד תכנון עבור עירית ירושלים
מר מ. טרנר {
גב' נ. אברמוביץ - עירית ירושלים, מינהלת
מחלקת כ"ב

מר ח. וינברג - תה"ל
מר ש. בדולח { מתכנן קו ההולכה,
מר ל. צרנובלסקי { משרד חג"מ מהנדסים
מר ש. זינבר { משרד הפנים, לשכה משפטית
מר א. פורטן {

מר ד. רדושר {
גב' ד. רצ'בסקי {
מר מ. גרטנר { מינהל התכנון,
גב' ב. כנסון { משרד הפנים
מר ח. אלישיב {
מר ג. גולן {

עו"ד מ. אנגלסמן { התאחדות הקבלנים והבונים
אינג' ש. עבודי {

מר נ. כנרתי - במקומו בא סא"ל צ. קדמן
מר ר. הלפרין - במקומו בא מר א. עלוני
מר ג. ויתקון - במקומו בא מר א. גיטלין
מר ח. קלוגמן
ד"ר מ. הירש - במקומו בא מר א. אלגר
גב' ס. אלדור - במקומה באה גב' א. אולסנר
ד"ר י. פלג - במקומו באה גב' ו. ברכיה
ד"ר ג. בן דרור
מר א. ספרן - במקומו בא מר א. ניסן
מר א. כחילה
מר י. כספי
מר ב. שרעבי
מר מ. לוי
מר ה. עלי
מר י. שיבובסקי
מר מ. סויסה
גב' ג. חיות
מר ע. ברכה
עו"ד א. דרכלסר

נעדרו: חברי המועצה:

על סדר היום:

1. הודעות יושב הראש.
2. אישור פרוטוקולים מספר 309 ו-310.
3. תכנית מיתאר ארצית לשדות תעופה, מס' תמא/15 - הצגה ודיון.
4. תכנית מיתאר ארצית חלקית, מס' תמא/10, לתחנות כח ורשת חשמל - תחנת כח פנים ארצית בצפון הארץ (טורבינות גז) אתר חגית ותוואי קו חשמל עד שפיה.
5. שינוי לתכנית מיתאר מחוזית, מחוז ירושלים מס' תממ/1 - מכון טיהור שפכים.
6. אישור הנחיות לתסקיר לתכנית מיתאר ארצית לגפ"מ, מס' תמא/32.
7. מתן הוראה לעריכת תכנית מיתאר ארצית למשק המים, מס' תמא/34.
8. תקנות התכנון והבניה:
  - א. (בקשה להיתר תנאים ואגרות), התש"ל-1970, תיקון תקנה 21 - תעודת גמר.
  - ב. (סטייה ניכרת מתכנית) התשכ"ז-1967, תיקון בדבר תוספת זירות קטנות.
9. שונות.

1. הודעות יושב הראש

א. לפני כחודש פרסמה הכתנת זיוה יריב ב"ידיעות אחרונות" כתבה קצרה "לא מחמיאה" למועצה הארצית. סגנון ונוסח הדברים הם כאלו שלא אחזור עליהם.
דוברת משרד הפנים גב' טובה אלינסון שלחה תגובה לעיתון שלא התפרסמה במלואה. משום כך ומכיון שהיו גם חברים שתבעו את כבודה של המועצה אני קורא את התגובה. אין כאן מקום לדיון, מוצע להסתפק בנאמר.

מר ד. פילזר קורא תגובה של דוברת משרד הפנים.

לכבוד
גב' נעמה שילה
עורכת מדור תגובות
ידיעות אחרונות
רח' נח מוזס 2
תל אביב

שלום רב,

אבקשכם לפרסם תגובתי זו:

תחת הכותרת "דינמיקה קבוצתית" התפרסם ב"ידיעות אחרונות" מיום 4.6.93 טורח של העתונאית, זיוה יריב שתקף את המועצה הארצית לתכנון ולבניה כמוסד ואת חברי מועצה זו כפרטים.

המועצה הארצית לתכנון ולבניה הינה הגוף התכנוני העליון במערכת התכנון הסטטוטורית של המדינה, וחברים בה נציגים בכירים ומקצועיים ממשרדי הממשלה, מן השלטון המקומי, מקרב אנשי ציבור מתחומי מקצוע שונים הקשורים לתכנון ולבניה, ממוסדות ההשכלה הגבוהה ומן הגופים "הירוקים" כגון ארגון "חיים וסכיבה" החברה להגנת הטבע ורשות שמורות הטבע.

חזקה על מוסד תכנוני שמורכב מגורמים אלה שיעשה מלאכתו נאמנה
וברמה המקצועית הנאותה וכי טורה הנ"ל של העיתונאית, זיוה יריב
לא יגרע מכבודם של חבריו.

(להלן החלק של התגובה שלא התפרסמה בעיתון)
לעומת זאת תמוהה העובדה שגברת יריב לא מצאה לנכון לציין בטורה
את העובדה שהוא נכתב לאחר הנושא שהיה לה אינטרס אישי בקידומו
והועלה בפני המועצה הארצית, לא נתקבל כרצונה בעקבות ההצבעה
שנערכה בנדון.

ב. הסוכנות היהודית ביקשה להשתתף בוועדת ההיגוי לתכנית המיתאר הארצית
לתיירות ונופש מס' תמא/12. מוצע לצרף נציג מטעם הסוכנות.

93-36 הוחלט: לצרף נציג הסוכנות לוועדת ההיגוי לתכנית המיתאר הארצית
לתיירות ונופש מס' תמא/12.

ג. הועדות לשמיעת התנגדויות לתכנית מיתאר מחוזית, מחוזות ירושלים,
דרום, המרכז, תל אביב וצפון הן בהרכב חסר. מוצע להוסיף את נציגי
משרד התחבורה, איכות הסביבה ושלטון מקומי לועדות.

93-37 הוחלט: להוסיף את נציגי משרד התחבורה, איכות הסביבה ושלטון
מקומי (מר יוסף שגיא) לוועדות לשמיעת התנגדויות לתכנית
מיתאר מחוזית, מחוזות ירושלים, דרום, המרכז, תל אביב
וצפון.

ד. מקדם כבירה את מר עמרי לולב נציג שר האנרגיה והתשתית כמועצה הארצית
כמקום מר רם חביב. נפרד ממר רם חביב מותיקי ומפעילי המועצה, מעניק
לו שי בשם המועצה. בגלל הצום לא נרים כוסיות ונשתה לחיים.
מציע שמר עמרי לולב יחליף את רם חביב בוועדת המשנה לנושאים תכנוניים
עקרוניים ובדרג העליון לפיקוח על תחנות הכח.

מר ר. חביב מצייין שבמשך השנים התגבש פורום של המועצה שפועל בצורה
עניינית. מאז 1970 חלה התקדמות גדולה והגישה נעשית יותר
עניינית והאינטרסים של כל הגופים כאים לידי ביטוי בגלוי
והדיון בהן הוא ענייני.
הפורום הזה של המועצה עושה מלאכתו בצורה נאמנה.
ישנה גם תזוזה בשיפור תנאי העבודה. מקוה ששינוי הגישה
ימשיך דוקא בפורום הקובע של משרד האוצר שנוכח היום לדעת
שכדי להשיג עבודה נכונה יש להעמיד תקציב ושיו"ר המועצה
ידע לנצל את זה ויגיע לשיפור משמעותי.

מר י. גולני מר רם חביב חבר כמועצה כ-15 שנה והוא אחד מחברי המועצה
הככירים ביותר, משום נסיונו וחוכמת החיים שלו. תרומתו
הורגשה בכל ישיבה של המועצה, ועל כך מגיעה לו תודה וישר
כוח.

93-38 הוחלט: למנות את מר עמרי לולב לחבר בוועדת המשנה לנושאים
תכנוניים עקרוניים והדרג העליון לפיקוח על תחנות הכח.

ה. מודיע שועדת המשנה לנושאים תכנוניים עקרוניים בהתאם להחלטת המועצה
68-92 מיום 1 בדצמבר 1992 כחנה את ההוראה לאתר טורבינות גז ברמת
יותם ליד אילת ומצאה שההוראה תואמת את תכנית המיתאר הארצית המוצעת
לטורבינות גז ולפיכך תפורסם ההוראה.

1. ועדת המשנה לקווי בנין קיימה ישיבה בהרכב חסר בתאריך י"ב בתמוז התשנ"ג, 1 ביולי 1993. מעיר שלמרות תיאומים וטלפונים מספר חברים לא הגיעו לישיבה זו.
החלטות הועדה נמצאות בדף 1 בתיקים. אם אין התנגדות מוצע לאשר אותם.

93-39 הוחלט: לאשר את החלטות ועדת המשנה לקוי בנין מיום י"ב בתמוז התשנ"ג (1.7.93).
(ההחלטות מצורפות כנספח א' לפרוטוקול..)

2. אישור פרוטוקולים 309 ו-310

שני הפרוטוקולים הופצו לחברים.

נבקש לתקן בפרוטוקול 309.

בעמ' 4 - בדבריה של גב' רצ'בסקי בראש העמוד בשורות 3 ו-4 תיקון כדלקמן: המרחקים בין תחנות תידלוק בכביש ראשי עירוני ומרחקים מצומת או ממחלף לתחנה. ובשורות 5 ו-6 "ובמרחקים בין אי המשאבות וצנורות האירור...".
בעמוד 5 - במשפט לפני האחרון של דברי היו"ר לתקן כדלקמן: "בנוסף לזה בהתאם להחלטת המועצה הארצית מיום 5.9.89 סעיף ד' הוכן נייר עמדה משותף של אהוד גבריאלי, ולרי ברכיה, דלית בארי ודני רז לגבי הוראות להכנת תכנית מפורטת למתחם ג'-2 שטח השצ"פ. כמו כן בעמ' 6 בדבריו של אהוד גבריאלי בסוף הדף להוסיף דליה בארי ודני רז.
בעמוד 10 - בהחלטה 21-93 סעיף 2, במקום "כתכנית המיתאר הארצית לבתי עלמין" צריך שיאמר "כתכנית המיתאר הארצית לבתי סוהר".

מר יואב שגיא מתייחס לנושא מדרון יפו בפרוטוקול מס' 309, סעיף 2 בהחלטה מס' 20-93 האומר בסיפא: ש"מתן ההקלה מותנה בייבוש עד הקו המוצע בתשריט". מעיר שקו היבוש המוצע בתשריט הוא לא קו העומד עם החלטה הקודמת של המועצה. מבקש שיבדקו הפרוטוקולים ותכדק התאמה בין התשריט והחלטה הקודמת של המועצה ויתוקן בהתאם, אם יהיה צורך.

93-40 הוחלט: 1. לאשר פרוטוקול מס' 309 עם התיקונים שפורטו לעיל.

2. לאשר פרוטוקול מס' 310.

3. שאילתא

גב' ו. ברכיה הגישה שאילתא בנושא תכנית בר/175 חוף פלמחים.

גב' ו. ברכיה מסבירה את השאילתא בנושא גן לאומי חוף פלמחים. דרומה מישוב פלמחים, מיועד שטח לגן לאומי פלמחים בתמא/8, בתמא/13 ובתמא/13/ג ובתכנית המחוזית, בגבולות שיש קצת שוני ביניהם. בועדה המחוזית מחוז המרכז הוגשה תכנית מס' בר/175 שכוללת אותו שטח והמיעדת בניה לתיירות ונופש - בתי מלון.
התכנית לא הוגשה לדיון עדיין למועצה. הוחלט בועדה המחוזית להפקידה והיא בשלב של שמיעת התנגדויות וטרם הוגשה לאישור המועצה בגין סתירה עם תכניות ארציות. הקמת 3 גושי תיירות ונופש עומדת בניגוד לגן לאומי, אין זה תפקידנו לרוץ ולבלוש אחרי תכניות שהן בניגוד לתכניות ארציות.
מבקשת שהמועצה תקבע שתכנית שהיא בניגוד לתכנית ארצית חייבת לבוא למועצה ולקבל אישור ולא יתכן שאנו נרוץ אחרי ועדה מחוזית. בנוגע לתכנית זו היא חייבת להגיע מיד לשולחן המועצה.

1. עקרונית כידוע לא ניתן לאשר תכנית שאינה תואמת תכנית מיתאר ארצית. גם אם הופקדה תכנית כזו, אין בכך קביעת עובדה לגבי החלטה בגינה במועצה הארצית.
2. לגופו של ענין, בדיון שקוים במשרד הפנים עם מ"מ מנכ"ל רשות הגנים הלאומיים, סוכם שהתנגדות רשות הגנים שהוגשה בתקופת ההפקדה תידון בועדה המחוזית תוך מתן האפשרות לרשות הגנים להציג את תכניתה החלופית. במידה שלא יושג הסכם שיתקבל על דעת המועצה האזורית גן רווה ורשות הגנים הלאומיים, תהיה כמובן ההכרעה בענין בידי המועצה הארצית לתכנון ולבניה.

גב' ו. ברכיה

התשובה לא עונה לשאלתא, חוזרת על בקשתה הקודמת.

היו"ר

יש ויכוח אינטרסים בין כמה גופים. בפרקליטות סיכמנו ללכת בגישה זו שתונש התכנית לועדה המחוזית וישמעו שם כל הגופים, לרבות רשות הגנים הלאומיים. מודיע שלא יהיה שום מחדל ועבירה על חוק התכנון. לא תהיה חריגה מתכנית ארצית. אם יגיעו לסיכום לא יקבל שום אישור רשמי, אבל אם תהיה חריגה מתכנית ארצית זה לא יתבצע כדרג נמוך אלא כפוף להחלטת המועצה הארצית.

מר ד. פרי

אנו במועצה דנים בדרך כלל כמתן רשות להפקיד תכניות חורגות מתכנית מיתאר ארצית ולא להפך. זה הנוהל וכאן חרגו ממנו והולכים בדרך הפוכה.

מר א. עלוני

מעיר על בעיה בנושא התניה לחכרי המועצה. מקש פתרון לכך.

4. תכנית מיתאר ארצית לשדות תעופה, מס' תמא/15

היו"ר

מקדם בברכה את מר מוטי דבי מנכ"ל רשות שדות תעופה. מברך על סיום הכנתה של תכנית המיתאר הארצית. ההוראה להכנת התכנית ניתנה בישיבת המועצה מס' 76 מיום כ"א באב התשל"ב, 1 באוגוסט 1972. העבודה החלה בפועל ב-1978 לאחר הקמתה של רשות שדות התעופה. עורכי התכנית הם מינהל תעופה אזרחית, רשות שדות תעופה ומינהל התכנון. יפתח מר מוטי דבי מנכ"ל רשות שדות תעופה.

מר מוטי דבי

מנכ"ל רשות שדות התעופה - מודה לצוות שערך את התכנית, האתגרים בפני התעופה הם שונים ממה שהיו בעבר. חשיבותה של התכנית היא לאור ההתרחשויות בעולם התעופה. במדינת ישראל מאז מלחמת שלום הגליל חשים בשינויים בתיירות בתנועת המטוסים גם ממזרח אירופה ממזרח אסיה ומסין. התנועות האלו יוצרות מצב חדש. לשיחות השלום יש השלכה וקשר לתנועות המטוסים. התעופה והתיירות ילכו ויתפתחו. ב-1992 היו 4,350,000 נוסעים. השנה יגיעו עד 5,000,000 נוסעים, מהם ההערכה היא של 2 מיליון תיירים. הגידול הולך ומתפתח בצורה דרמטית וזה מחייב להכין את השדות לקראת שנות 2000. כך גם גידול בתנועת המטענים. השנה יהיה גידול של 4%.

החלטות המועצה בנושא הן החלטות ברמה לאומית ולדבר יש צורך לאומי ממדרגה ראשונה.
עקב הצורך בכך מבקש להיכנס בהילוך המהיר ביותר לאישור התכניות.
מפרט עבודות שרש"ת עוסקת בהן בדחיפות כדי להעריך לעתיד.
טרמינל חדש בבן גוריון, תכנית לתמורות בשדה דב, שדה תעופה באילת בעברונה.

מר י. גולני

מתכבד כראש ועדת ההיגוי להגיש את התכנית בפני המועצה.
מציין שבכל שדה ישנם: מימד קרקע, מימד האוירי והגבלות על שימושי הקרקע בקירבת השדות לצורך בטיחות הטיסה ולצורך מניעת רעש. השדות הם אזרחיים לפעמים משולבות בהם פעילויות צבאיות והדבר יוצר קונפליקטים שהתכנית מנסה לפתור.

מפרט יעדי התכנית:

- יעדים לאומיים
- ביקושים
- שמירת שטחים לשדות
- הגבלות הכניה לכל שדה
- תפעול שוטף
- הסדרה והתאמה של ההשפעות
- תאום עם תכניות אחרות

כתכנית 4 סוגי שדות לדרגותיהם:

1. בינלאומיים. ישנו שדה אחד כיום-נתב"ג, התכנית מיעדת נמל נוסף בנבטים ב"ש.
  2. אזרחיים לטיסות שכר בינלאומיים.
תחום שהולך ומתפתח. יש היום 6 שדות כמו אילת.
  3. טיסות פנים ארציות, כמו שדה דב ומחניים.
  4. שדות למטוסים קלים חקלאיים. יש 12 כאלה כמו הרצליה.
- שדות שנועדו לשרת את הפריפריה. מסומנים 26 אתרים שמהם צריכים לצאת 23 שדות. 3 אתרים הם חלופיים לשדות קיימים. בנוסף לאלה יש גם 70 מנחתים לפעולות מקומיות, שבהם אין מתקנים כפי שיש בשדות. לכל שדה יש מטרה משלו.
- 3 מטרות: 1. קשר תחבורתי ואוירי בין חלקי המדינה ושמירת קשר בינלאומי.
  2. גורם כללי שנועד לפתח קשרים בין אזרחי המדינה השונים.
  3. פיתוח תיירותי, שראוי לתגבר אותו שדות התעופה בעיקר הגדולים מהוים קטליזטורים ופיתוח כלכלי. ישנן הגבלות בניה שכל שדה מטיל על סביבתו:
1. הגבלות גובה שאסור שלתחמו יחדור מבנה כדי לשמור על בטיחות.
  2. הגבלות השקמ"ה למנוע ריכוז אוכלוסין ליד השדות, כדי למנוע פגיעה בנפש.
  3. הגבלות צפרים לשימושי קרקע המושכות צפרים מזבלות ממנורות.
  4. הגבלות הרעש. לכל שדה מצויר חותם רעש על פיו מוגבלים שימושי הקרקע כדי למנוע סבל מאוכלוסייה.

התכנית שמוגשת היא רחבה. גם אם נבדקו בה שיקולים כלכליים, היא אינה תכנית פיתוח, אלא תכנית לשמירת האופציות לפיתוח, שלא יוצרו מצבים שימנעו בניה שדה או שיפגע באיכות חייהם של התושבים הגרים מסביב לשדה.

2 מתוך השדות - נתב"ג ושדה דב בגלל הבעיות המיוחדות שבהם, יוחדו להם תכניות מיתאר ארציות נפרדות.

לסיכום, מזכיר את ועדת העורכים, מציין שיתוף פעולה עם הגורמים השונים ובמיוחד עם המשרד לאיכות הסביבה. ועדת ההיגוי מורכבת ממשרד: פנים, תחבורה, כריאות, תיירות,

מציג את התכנית.

- השיקולים לקביעת תפריט השדות
  - הערכת כיווני התפתחות עתידיים - הגנה על אופציות.
  - עובדות היסוד - תיירות, תעשייה מתוחכמת, יצוא תקלאי.
  - הערכת כוונות הביקוש לתיירות נכנסת.
- לסיכום עד שנת 2018 האם יש לתכנן על בסיס של 6-8 מליון תנועות לשנה או בין 12-16 מיליון תנועות, יחסית ל-4.5 מיליון היום.

דרגת השדות

כל דרג יכול לשרת את הדרגים שמתחתיו:
 דרג 1 - בינ"ל - א. שדות למדינה; ב. ביצוע טיסות סדירות בקוים קבועים בינ"ל; ג. קשר תעופתי בין המדינה למדינות העולם; ד. תשתית מתאימה לשימושים; ה. פעילות ככל תנאי מזג אוויר.

נמנים שני שדות: נתב"ג ונבטים ואופציה בזיקים.
 דרג 2 - שדות לטיסות שכר - מציג מפת תפריט נתי מלון היום וזו אינדיקציה למה שיהיה בעתיד.

בגליל מזרחי עליון, גוש תיירותי ככד גדול אפילו מאילת לכן כאן צריך להיות שדה מדרג שני, לטיסות שכר.
 - ירושלים בה הפעילות הגדולה ביותר של מלונאות במדינה

- ים המלח מבוסס על תיירות חוץ שדה מצדה קיים
 - אילת

שדה אילת כשדה הוא מפסיד אבל מנקודת ראות לאומית המדינה מרויחה.

- אזור תיירות בסדר גודל כמו ים המלח, אבל בתמא/31 הוא מטרופולין של הצפון.

דרג 3 - שדות פנים ארציים לקירוב הפריפריה הן מעין אוטובוסים אויריים, מטוסים שהמפגעים הסביבתיים קטנים. ראש פינה, מחניים, קרית שמונה, עין שמר כחלופה להרצליה, תל אביב, דב הוז, נאר שבע.

דרג 4 - שדות התעופה הקלה

" הצפון - כד אפיק נצרת, מגידו, בית שאן.

" מרכז - הרצליה.

" דרום - אשכול, דימונה, שדה בוקר, מצפה רמון, עין יהב, יטבתה.

מביא כדוגמה - שדה תעופה כורזים לתהליך התכנון. מפרט את פריסת המתקנים.

מפרט את המגבלות השונות:

מגבלות גובה המגנל"ה אזורי סיכון, מצפורים

רצועות איסור אוכלוסין ודילול אוכלוסין.

להרכבת תמונת הרעש נקטו בשיטה זהירה. כדגם נבחר השדה הרועש ביותר בסוגו.

נשאלו שאלות על-ידי החברים:

פרופ' י. צמיר

שואל: כתחום בטיחות הטיסה, והקונפליקטים ושילוב עם מערכת הכבישים:

1. האם ככל מערך התכנית כל השדות עומדים בתנאי בטיחות על פי התקנים שאומצו. שואל לנוכח העובדה שיש אילוצים בשטח מסביב למתחמי השדות ואילו מהם בספק?

2. באשר לקונפליקטים בין השדות לסביבתם האם יש מידע באיזו צורה הותרו הקונפליקטים בכל שדה? השאלה היא אמנם עקרונית אבל התשובה צריכה להתייחס גם למישור הספציפי.

3. בענין התובלה היבשתית, שילוב השדות במערכת הכבישים, שואל באיזו מידה יש שילוב בין תמא/3 לבין מערכת שדות תעופה עתידית והאם יש פערים בהתאמות.

- מר ר. בן מרדכי
1. לבטיחות השדות השיקול הוא המרכזי וכתוצאה מכך הזיזו שדות.
  2. רוב השדות עומדים בתקנים.
  3. כאשר לקונפליקטים ובעיקר לגבי בעית הרעש נעשתה התאמה שם למיקום של השדות לדוגמה: שדה בית שאן הועתק פעמיים מסיבות של קונפליקטים.
  3. כאשר למרכבת הכבישים הקשר הוא מהותי כודאי בשני המדרגים הראשונים. מערך הצירים הארציים מתואמים עם מיקום השדה, לרבות העתיקות שנדרשות ובהתאם לבטיחות השדה.
- מר א. עלוני
1. האם הוראת המועצה שניתנה לפני כ-20 שנה נבדקה ועודכנה.
  2. בהסברים אין מספיק התייחסות לתאום עם תכניות מיתאר ארציות אחרות. יש רושם שיש התנגשויות עם תמא/16 לאשפה לדוגמה ועם תמא/14, כרייה וחציבה.
- מר ר. בן מרדכי
1. ההערה במקומה.
  2. נעשו בדיקות בקשר זה של תאום עם תכניות ארציות. למיטב ידיעתו לא נמצאו סתירות.
- מר ד. פרי
1. המועצה נתנה הוראה לתכנית מיתאר ארצית למפרץ חיפה בעיקר בגלל שדה התעופה.
  2. כאילת יש שימוש בשדה עובדה, שדה קיים העומד בטל.
  3. המגבלות על השטחים הם חמורים ויש שימושים קיימים שיפגעו ממגבלות אלה.
- מר ר. בן מרדכי
1. התכנית נמצאת בהכנה, השדה הוא מכלול קיים ויש הצעה להאריכו לתוך הים, כדי להפחית את הקונפליקטים. האזור בכללו בעייתי וצריך להיפתר במסגרת התמא/30 שכנראה תוצג בקרוב.
  2. שדה עובדה הוא צבאי, בעברונה יהיה שדה בדרגה 2 עם אופציה לשינוי המדרג אבל עד שיהיה יש להשאיר אופציה בעובדה למדרג 2.
  3. ההגבלות חמורות רק בקירבה המיידית של המסלול יותר בארכו ופחות מצדד שטח ההגבלות לא מייצג את הבעיה שהיא כסמוך למסלולים.
- מר מ. כהן (קדמון)
1. האם השדות הנוספים מאפשרים יתר גמישות.
  2. האם נלקחו בחשבון תרחישים של שלום, שימוש בשדות צבאיים קיימים.
  3. במקום כל כך הרבה שדות אולי כדאי לחשוב על תחבורה טובה למספר שדות קטן יותר.
- מר ר. בן מרדכי
1. נכטים הוא עתודה לנתב"ג, כאשר יגיע למיצוי.
  2. הדרג השני מיועד למטרות ספציפיות לתת שרות ספציפי. שדות צבאיים - התעופה האזרחית והצבאית - רוב המרחב האווירי תפוס ע"י הצבא.
  3. הקמת השדות במדרגים הנמוכים אינה הוצאה גבוהה ויכולה לעמוד בתחרות בהוצאות ובעיות שיש כהרחבת כבישים ומסילות ברזל.

לא ניתן פרוט של התהליך שהביא לבחירת האתרים במיוחד
ניתוח כלכלי של החלופות שימש כבסיס להחלטת המועצה,
לרבות העלות גם בהקשר של שימושי קרקע קיימים.

מר א. ניסן

הדבר יוצג בפני ועדת המשנה של המועצה.
בתהליך המיפוי והתכנון של החלופות ראו
שהעלות של שדות חדשים היא נמוכה.

מר ר. בן מרדכי

1. באשר לשמירת אופציה של זיקים האם יש לה הצדקה לעומת
פגיעה בשימושים אחרים ובתכנית מיתאר ארצית אחרת כמו
תמא/13 חופים.
2. באשר להגבלות של שדות על שימוש בקרקעות המדינה, יש
להציג תמונה כוללת שתכלול גם את השדות הצבאיים.

גב' ו. ברכיה

רמת הקונפליקט לשימוש אזרחי היתה גבוהה עם
תחילת הדיונים ופחתה וצומצמה בתום הדיונים.
באשר לחלופה בזיקים, התחזיות רואים את הנגב כעתודה
להתפתחות בעתיד ונבטים הוא השדה הנכון. אבל השדה הצבאי
ימשיך לתפקד כצבאי לאורך שנים רבות. לכן היה צורך
כאופציה נוספת לנבטים בבחינת חלופה נוספת לנתב"ג שעלולה
להכפות ויש לשמור על מגבלות בניה בזיקים כדי למנוע
אילוצים במקרה שיכפה עלינו.

מר י. גולני

לענין איכות הסביבה מתייחסים בלעדית לרעש.
האם יש התייחסות לשימושי קרקע ולא רק לכמות, אלא גם
לפעילות הקרקעית.
יש שדות שנופלים בשטחים שאינם מישוריים שהבעיה הסביבתית
מתריפה, בעיקר ההשפעה הנופית.
האם יש התייחסות לעדיפות ביצוע לניתוח של צרכים ושלכיות
בקידום של הענין ולקבלת החלטה תכנונית. באשר לזיקים מה
המשמעות התכנונית שיש לשמירת האופציה האם הדבר יובא
להכרעה מחדש בפני המועצה.

מר יואב שגיא

הסוגיה תעלה בתסקירים. כמו כן, בכל השדות בחירת המיקום
הביא בחשבון גם את הסוגיה הנופית במכלול השטח שהוא סביר
מנקודת ראות זאת.

מר ר. בן מרדכי

יש מידה מסוימת של גמישות אמנם קטנה לגבי המיקום: באשר
לשלכיות התכנית אינה תכנית פיתוח.
נעשתה הערכה לטווח הארוך. בתכניות פיתוח אזרחיות האתרים
ישולכו בה.

מר י. גולני

שדה עטרות מורחב לאזורי יו"ש. מה קורה אם הדבר לא
יתאפשר.

מר א. בן אשר

מלוח 13 שנה את נושא עטרות. מעיר שאי אפשר להשאר על
הקרקע מבלי שיוגשו התכניות המתאימות.

מר ש. מוסקוביץ

משיב שעובדים על כך כבר עתה.

מר ר. בן מרדכי

מר יואב שגיא

לתכנית הקרקעית יש מעין תכנית של המרחב האווירי שלא מוצגת כאן, אבל נאמר שרוב המרחב לא שייך לנו, אלא לרשות אחרת. מסדרונות אוויריים בין"ל הם מעל 30.000 רגל. חלק ניכר מהמאמצים למניעת קונפליקטים הוקדשו בתכנית לכניסות ויציאות בשדות במרחב האווירי.

מר ד. פרי

נתבקשו נתוני השלמה ולדעתו התכנית אינה מוכנה להערות הוועדות המחוזיות. התכנית נוגזת את חוק הגנת חיית הבר. שדה חיפה כלול בתמא/30 לכן יש להוציאו מתמא/15. זיקים - זו אופציה לא ריאלית שיכולה לפגוע בריכוזי אוכלוסיה. לכן יש לערוך סיבוב נוסף של הערות והתייחסויות כולל בדיקה משפטית של ההוראות ופתרון ליחס בין תמא/15 לתמא/30.

גב' ו. ברכיה

תומכת בדעתו של מר דן פרי שעדיין הנושא לא מוכן להעברה לוועדות המחוזיות. יש לה הערות לגבי מנגנון מעקב ובקרה ומבקשת שהדבר יעלה בוועדת המשנה. בעית הציפורים, מתקנים לביוב ולפסולת, המפות מוקטנות ולא ברור אם הן אותן המפות שהוצגו כמועד מוקדם יותר.

סא"ל צ. קדמן

העביר לוועדת ההיגוי עמדה כתובה והתייחסות פרטנית ובחלק יש צורך לדון לפחות בוועדת המשנה. סבור שאפשר להעביר את התכנית לוועדות המחוזיות.

מר א. אלגר

לדעתו יש מקום להעביר את התכנית לוועדות המחוזיות והסוגיות שהועלו כאן ידונו בוועדת המשנה שהיא הועדה המתאימה לכך. לגבי שדות צבאיים - המערכת האזרחית חייבת להכין את התשתית האזרחית והקונפליקט עם המערכת הצבאית היא בימי שלום כי בימי מלחמה כל המערכת האזרחית משתקת. באשר למגבלות רוב המגבלות באות להסוך הרכה כסף ורוב המגבלות הן לגובה.

מר א. עלוני

לדעתו התכנית עדיין לא בשלה להעברה לוועדות המחוזיות. נתבקשו כאן השלמות בנושאים חשובים ועקרוניים ויתכן עקב החלמות יחולו שינויים בתכנית. מציע להעביר את הנושא לוועדה לנושאים תכנוניים עקרוניים שתקבל את החלמות.

היו"ר

מציע להעביר את התכנית לוועדה לנושאים תכנוניים עקרוניים לדיון ולהסמיך אותה להחליט על העברה לוועדות המחוזיות.

93-40 הוחלט:

להעביר את תכנית המיתאר הארצית לשדות תעופה מס' תמא/15 לדיון בוועדת המשנה לנושאים תכנוניים עקרוניים ולהסמיך אותה להחליט על העברתה להערות הוועדות המחוזיות.

5. תכנית מיתאר ארצית חלקית, מס' תמא/10, לתחנות כח ורשת חשמל - תחנת כח פנים ארצית בצפון הארץ (טורבינות גז) - אתר חגית ותואי קו חשמל עד שפיה

היו"ר התכנית נדונה בישיבה מס' 308 מיום ה' בניסן התשנ"ג, 30 במרץ 1993 והוחלט להפיצה להערות הועדות המחוזיות. רק הועדה המחוזית חיפה הגישה הערות ובאופן חלקי. ועדת המשנה לנושאים תכנוניים עקרוניים דנה בהערות אלו ובהערות אחרות של המשרד לאיכות הסביבה, איגוד ערים חדרה, מועצה אזורית חוף הכרמל, רשות העתיקות ונציבות המים. המלצות ועדת המשנה הופצו לחברים. בתיקים בדף 2 נמצאים הוראות התכנית והתיקונים שיש להכניס בהם. יציגו ד"ר שלמה ברובנדר ומר זוהר לביא.

ד"ר ש. ברובנדר מלבד נושא דרגי הפיקוח כל הנושאים השנויים במחלוקת יושבו במסגרת ועדת המשנה.

מר ז. לביא מפרט את תמצית ההחלטות - שנתקבלו כתגובה להשגות והערות של הגורמים השונים (בהתאם להמלצות ועדת המשנה)

היו"ר סבור שהתכנית הגיעה לבשלות לאישור הממשלה.

גב' ו. בריכה מתייחסת לדרג המקצועי שלדעתה אין לתת סמכות לגוף זה לפקח על טורבינות גז.

היו"ר הדרג הזה יפקח על התחנה הזו אם תהיה הצעת יעול, תכדק ועל פי הבדיקה נשקול אם יש מקום לשנות את ההחלטה.

גב' ו. בריכה מודיעה שהיא מתנגדת לכך כי סמכויות הפיקוח צריכות להיות במשרד לאיכות הסביבה.

93-41 הוחלט: להסמיך את היו"ר להעביר את תכנית מיתאר ארצית חלקית מס' תמא/10 לתחנות כח ורשת חשמל תחנת כח פנים ארצית, בצפון הארץ (טורבינות גז) - אתר חגית ותואי קו חשמל עד שפיה, לאישור הממשלה.

6. שינוי לתכנית מיתאר מחוזית, מחוז ירושלים מס' תממ/1 - מכון טיהור שפכים

היו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים המליצה למועצה הארצית להפקיד את התכנית כשינוי לתכנית המיתאר המחוזית מס' תממ/1. יציג מר אורי בן אשר, מתכנן מחוז ירושלים ואחריו מר עוזי וכסלר, מנהל הרשות לפיתוח ירושלים ואחריהם מתכנני התכנית.

בירושלים כיום הטיפול בשפכים במערכה נעשה בנחל רפאים ובעין כרם. בפני הועדה הוצגו 5 חלופות למקום אתר לטיהור מי שפכים. בדרך של אלימנציה הועדה הותירה 2 חלופות: אחת בשטח מערב לתחנת מיתוג וטרנספורמציה אבן ספיר. לאחר בדיקות נוספות ודיונים המליצו לועדה המחוזית לאשר חלופה שניה במיקום המוצע כ-2^{1/2} ק"מ מזרחה ממפגש הנחלים שורק ורפאים במעלה השורק. בחלופה זו הוצגו 3 אלטרנטיבות לפריסת המתקנים; לינארית, מרוכזת ומפוזרת. המפוזרת נפטלה מסיבות של קוי הולכה ופיזור המפגעים. השפכים מגיעים לעין כרם ולנחל רפאים עשרות שנים, נחל רפאים היה מקבל שפכים גלמיים מזהמים. לאחר בדיקת חלופות הגיעו למסקנה שנכון להקים מכון אחד לטיהור השפכים של מערב ירושלים.

פרופ' י. ארגמן

המכון תפקידו לטהר לרמה שנקבעה לפי פקודת בריאות העם. טיפול זה יפחית כ-95% את הזיהום היורד בנחל שורק. השיטה שנבחרה היא של כוזה משופעלת. זו שיטה גמישה שניתן באמצעותה להגיע לטיהור ברמה גבוהה. הטיפול בכוזה נעשה על ידי הפיכת החומר האורגני לאינרטי. השיטה ביולוגית - טיפול אנארובי בו נהרס החומר האורגני ונוצר גז. לאחר הטיפול נהפכת הכוזה לחומר יבש שמסולק במשאיות ולקבורה סניטרית. ניתן להשתמש בו גם כחומר לטיוב קרקע.

מר א. בן אשר

קורא החלטת הועדה המחוזית בנדון.

היו"ר

מבקש להגיע למצב שהתכנית תצא לדרך.

מר ד. פרי

יש כאן גם שינוי לתמ"א/8 ונדרשת התייעצות עם מועצת הגנים הלאומיים. המערכת מביאה לטיהור חלקי שינוי ובכל מקרה תקלה רמת הטיהור תרד, יזרמו במורד שפכים באיכות ירודה ואין למתקן מקום רזרבי למקרה תקלה ומורד הנחל הוא גן לאומי נחל שורק. כדי לאפשר ולהביא לטיהור שלישוני נדרש שטח למיתקנים נוספים. המערך בשטח אינו מאפשר זאת, אם מדובר בניצול המים במרחב ירושלים או מטה יהודה אין כאן פתרון עתידי. וכך התכנית חייבת להצביע על אפשרות לטיפול שלישוני ועל המועצה לתבוע פתרון לשתי בעיות אלה. כיום ירושלים זורם גלמי על פני השטח. נחל שורק טבעו להיות אכזב ובאופן מלאכותי הופכים אותו לרטוב, אילו ההיפוך היה תמידי היה מקבל זאת, אבל ההיפוך זמני והמערכת הטבעית יוצאת ניזוקה מכך. לכן יש לתת פתרון לניצול המים.

מר יואב שגיא

השיפור חשוב ויש לקדם אותו. חייבים להתייחס לתקלות ויש לקבל תשובה לכך. צריך שיהיה מאגר לטיפול בתקלות. באשר למשטר המים בנחל - צריך לבדוק מהו המשטר הנכון, צריכה להיות תכנית של משטר מים שתקבע והנושא צריך לקבל פתרון והתייחסות בתכנית. נושא רמת הטיהור צריך לקבל תשובה בשטח הבעיה הנופית של האתר עצמו צריכה להיות מוסדרת. כך גם ענין הסתת הכביש וסילוק העפר. יש כאן מתקן הנכנס לאזור הירוק של ירושלים ומחייב התנאות מנקודת ראות סביבתית ונופית.

גב' ו. ברכיה

מבקשת לציין שיש דבר אחד לא סגור, הפרמטרים לאיכות הקולחים שיוזמו בואדי, נקודה זאת לא סוכמה סופית. מבקשת שפרמטרים אלו יקבעו לפני מתן חוקף לתכנית.

מר א. עלוני

מפנה תשומת לב שתכנית כיוב חייבת שני אישורים נוספים של משרד הנריאות ואיכות הסביבה. לצורך זה יש ועדה מקצועית. במקרה זה הועדה המחוזית התעלמה מהועדה הזאת. צריך לקבוע את איכות הקולחים שיוזמו בואדי. יש דרישה של השרות ההידרולוגי לאיטום חלקים בנחל במקרה שרמת הקולחים תהיה ירודה.

צריך בדיקה יותר יסודית של צרכני קולחים במורד הנחל. השיטה הסופית של הטיפול בנוצה מחייבת למצוא גם את האתר לסילוק בנוצה, טיפול במצבי חרום כאמור והנחיות לניטור. על מגישי התכנית לפתור בעיות אלה. יחד עם זאת, מציע לקדם בברכה את התכנית להפקיד אותה בתנאי לתיקון ולהשלמת התכנית, בהתאם להערות שהושמעו כאן.

מר ב. סלמן

מעיר שיש לקבל אישור של מע"ץ להסדת הכביש.

גב' ד. רצ'בסקי

הנושא כרוך בשינוי תמא/31. ועדת המשנה למעקב ובקרה דנה בתכנית וקיבלה החלטות כדלקמן:
הועדה רואה בחיוב תכנית זו, יחד עם זאת מבקשת השלמה לגבי איכות המים, על ההשלכות של התכנית על ערכי טבע ונופש ואמצעים למניעה וטיפול בתקלות וגלישות.
נמצא שאין צורך בשינוי תוואי מתמא/3, אולם יש צורך להביא לוועדת המשנה לקווי בנין את הבקשה להקלה. יתכן ויש מקום להתייעצות עם מועצת הגנים.

פרופ' י. צמיר

דן טוען שאין רזרבות שטח. מבקש שיוצגו הרזרבות לטיפול שלישוני.

מר יואב שגיא

יש תכנית שכולם תומכים בה, אבל הנקודות שהועלו מחייבות תשובה. מציע שהנקודות האלו יהוו הנחיה לוועדה המתוזזת.

פרופ' י. ארגמן

אם ישנן תשובות לבעיות יציגו אותן. יש מקום לטיפול שלישוני של פילטרציה באתר.
בנושא תקלות מודעים שאין חלופות להזרמה. לכן יצרו מצב של סיכוי מינימלי לתקלות חשמל. אין טעם ליצור ברכות אגירה למקרה של תקלה, הן תהוונה מפגע סביבתי בפני עצמן.
מקרה של תקלה הירידה ברמת הטיהור תהיה מזערית, לא בכל מקרה רצוי טיפול שלישוני במים המוציא את החנקות.

מר א. וכסלר

ברור שצריכה להיות תשובה נופית נכונה.
צריך לטפל באפיק. ההחלטה של הוועדה מדברת על הבעיות והטיפול בהן.
מבקש אפשרות להפקיד את התכנית. צריך לתת קרדיט לעוסקים בנושא.

מר יואב שגיא

לתכנית ולמגישה ניתן קרדיט רב. כאן על המועצה להתמודד ככלים מקצועיים.
מציע במסגרת של 5 דקות נוספות שיציגו בחינות לשאלות שהועלו כאן.

מתייחס לשאלות הנופיות:
החלופה שנבחרה היא זו שיש בה המפגעים המזעריים ביותר. היא המרוחקת ביותר מכל ישוב. המתקנים מוסתרים מנתיבי מטיילים. עם הכנסת המתקנים לערוץ הנחל הוא יהיה כולט פחות בשטח, אבל לכך נדרשת הסטת הכביש. שטח המכון כ-120 דונם, כולל מרחבים מינימליים לטיפול נופי. יש שטח להרחקת חנקן.

מבקש שתערך התייעצות עם מועצת גנים לאומיים.

מר ד. פרי

מציע להפקיד את השינוי לתממ/1.

היו"ר

מציעה שכל הבעיות שהועלו יוסדרו לפני מתן תוקף.

גב' ו. ברכיה

קוראת הצעת החלטה.

גב' ד. רצ'בסקי

מבקש להוסיף להחלטה שתהיה התייחסות להערות שהועלו במועצה.

מר א. עלוני

1. להפקיד שינוי לתכנית המיתאר המחוזית למחוז ירושלים לדרכי ההולכה ולקביעת אתר להקמת מיתקן לטיהור שפכים לאגן המערבי של ירושלים.
השינוי לתכנית המחוזית יופקד ביחד עם שינוי תכנית המיתאר המקומית בתכנית אחת או בשתי תכניות נפרדות, כפי שיתואם עם הוועדה המחוזית ומינהל התכנון.

93-42 תוחלט:

2. תכנית המיתאר המקומית תכלול האופציות שיאפשרו העלאת איכות המים כך שלא יהוו מפגע לערכי טבע ונוף או לחלופין רזרבת תכנון מתאימה למקרים של תקלות וגלישות.
לעת אישור התכנית ישולבו בה ההוראות המתאימות לענין זה.

3. לבקש התייחסות מועצת גנים לאומיים ושמורות טבע.
4. לפנות לוועדת המשנה לקווי בנין לענין הקלה מקו בנין של דרך.
5. לבקש את הוועדה המחוזית לצרף נציג משרד הכריאות לוועדת המעקב.
6. להמציא לוועדה המחוזית, ירושלים פרוטוקול דיון זה כדי שתוכל להתייחס להערות החברים שהושמעו בדיון.
7. להסמיך את ועדת המשנה לשמיעת ההתנגדות לתכנית מיתאר מחוזית למחוז ירושלים לדון בהתנגדויות שיוגשו ולהכריע בהן.

7. אישור הנחיות לתסקיר השפעה על הסביבה לתכנית מיתאר ארצית לגפ"מ, מס' תמא' 32

ההנחיות הופצו לחברים.

היו"ר

תציג גב' ולרי ברכיה מהמשרד לאיכות הסביבה. תתייחס גב' דינה רצ'בסקי.

הכנת התכנית כבר החלה וכדאי לשלב את תהליך התסקיר כבר מההתחלה. עורכי התכנית החליטו לשתף את נציגי המשרד לאיכות הסביבה מההתחלה.
כמו כן פנו בבקשה להמציא הנחיות לפרקים 1 ו-2 בתסקיר הכוללים חלופות לכחירת האתרים.

מר א. שלאין   ההנחיות עוסקות בשלב א' ו-ב' שלבים ראשוניים של החלופות לכחירת האתרים., מפרט את ההנחיות לנושאים שהם מתייחסים.

גב' ד. רצ'בסקי   מציעים לתקן את הכותרת של ההנחיות. למחוק את המילים התכנית הארצית ולציין במרחב המרכז. כמו כן, המתכננים מבקשים להקטין את הרדיוסים הנדרשים.

ד"ר י. רוט   מהנדס עיריית חיפה - מברך על התכנית וקורא למועצה להורות על עריכת תכנית מיתאר ארצית לחומרים מסוכנים.

גב' ו. ברכיה   תשמח אם תופנה בקשה למשרד לאיכות הסביבה להציע הצעה להוראה להכנת תכנית לתמ"ס.

גב' ד. רצ'בסקי   מציעה לאשר את ההנחיות בתיקונים הבאים: היות ואתר פי גלילות משרת ריכוזי האוכלוסייה העיקריים במחוזות תל אביב, ירושלים, המרכז ושוליו הצפוניים של מחוז הדרום, על האתר החלופי לשרת את אותם הריכוזים ויתכן שיבחר שטח לאו דוקא בתחום מחוז המרכז. מבקשים שתקוים הידברות נוספת בין עורכי התכנית והמשרד לאיכות הסביבה במטרה להגיע לדרישות שתהיינה מקובלות על שני הצדדים.

93-43 הוחלט: לאשר את ההנחיות לתסקיר השפעה על הסביבה לתכנית מיתאר ארצית לגפ"ם מס' תמא/32, בתיקונים שהוצעו.

8. מתן הוראה לעריכת תכנית מיתאר ארצית למשק המים, מס' תמא/34

היו"ר   היתה החלטת ממשלה להסדרה משק המים בהיקף כלל ארצי. מבקש לאשר את ההוראה.

מר ד. פרי   אישור נוסח ההוראה מחייב דיון.

גב' ד. רצ'בסקי   האישור דרוש כדי לפרסם מכרז.

היו"ר   מציע לאשר עקרונית הכנת תכנית המיתאר הארצית. הדיון בהנחיות שבהוראה יערך בישיבה הבאה.

93-44 הוחלט: לאשר עקרונית הכנת תכנית המיתאר הארצית למשק המים, מס' תמא/34. הדיון בהנחיות שבהוראת התכנית יערך בישיבה הבאה.

9. תקנות התכנון והבניה

- א. (בקשה להיתר תנאים ואגרות), התש"ל 1970, תיקון תקנה 21 - תעודת גמר
ב. (סטייה ניכרת מתכנית), התשכ"ז 1967, תיקון בדבר תוספת דירות קטנות

היו"ר התקנות נידונו ועובדו בוועדת המשנה לתקנות ונוהלים. הם הופצו ונמצאים גם בדף 3 בתיקים. סעיף א. תעודת גמר הורד מסדר היום לשם ברור נוסף בוועדת המשנה.

ב. (סטייה ניכרת מתכנית), התשכ"ז 1967, תיקון בדבר תוספת דירות קטנות

- פרופ' י. צמיר 1. מדגיש שיש שטף בלתי פוסק וטפטוף של תקנות שהציבור מתקשה לעקוב אחריה. מבקש לרכז את השינויים פעם או פעמיים בשנה.
2. מבקש להציע להגיש את התקנה המקורית מול השינוי כדי שאפשר יהיה להתייחס לכך ביחד עם דברי הסבר.

מר י. בולני מסביר שהבקשה היא לאפשר לשנות את תמהיל של סוגי הדירות מבחינת גודלן, כדי לאפשר כניית דירות קטנות גמישות בהתאם לביקושים וזאת מבלי לשנות את שטח הבניין.

פרופ' י. צמיר שואל, איזו בעיה זה בא לפתור.

עו"ד מ. אנגלסמן התיקונים בשם התאחדות הקבלנים והבונים: לא משנה תקנה קודמת, אלא מוסיף נושא לרשימת הדברים שאינם סטייה ניכרת. לרגל העלייה קיימים ביקושים גדלים לדירות קטנות, אבל יש תכניות שאושרו כשנים קודמות שלא מאפשרות זאת. במקום להתחיל בשינוי תכניות, ניתנת כאן גמישות במרווח מבוקר ביותר לאפשר דירות קטנות.

פרופ' י. צמיר מוזר בעיניו שבאמצעות תקנה סוחפת ניתן לשנות תכניות שחשבו עליהן על פי מטרות מסוימות. לכך יש השלכות על סוג האוכלוסיה על דמות המבנה או השכונה. הביקוש לדירות קטנות צריך להיות כהקשר נכון.

גנ' א. אולסנר יש בעיה של התאמת המבנים והשטחים הציבוריים לגידול במספר הדירות. צריך שהדבר יהיה במתחם וילווה בחישוב מחדש של המבנים והשטחים הציבוריים כמו מקומות חניה מוסדות חינוך וכד'. הפתרון נראה לה.

אדר' א. מזור במדינה יש עודף עצום של סוג הדירות שכאן מבקשים להוסיף. אסור להרוס את משק הדיור בארץ. בתכניות שקבעו מינימום של שטח של 100 מטר, הדבר נעשה במכוון. במדינה יש מלאי מת אדיר של דירות קטנות. הדבר בא לפתור בעיה לטווח קצר במספר מצומצם של אתרים, אבל יסחוף בצורה גורפת. המדינה צריכה להגדיל רווחה ולא להקטין רווחה.

מר א. עלוני התקנה אינה מגבילה לבנות דירות גדולות.

מר א. ניסן התקנה לדעתו מגבירה רווחה, מאפשרת פתרון למי שאינו רוצה לשלם עבור דירה גדולה. מציע לבטל את סעיף ב' בתקנה.

פרופ' י. צמיר אנו בתקנות אלה קובעים את זמות הארץ. מכקש להתייחס להסתייגויות ברצינות.

עו"ד מ. אנגלסמן הבקשה היא להקלה, וכל מי שירצה להתנגד יוכל להתנגד.. שטח של 75 מ"ר הוא השטח העיקרי של הדירה.

גב' נ. אורני מצביעה על כך שעם העליה נתפס כל מלאי הדירות הקטנות, אבל כבר מסתמנת מגמה של פינוי דירות קטנות שהופכות למלאי מת.

פרופ' א. מזור נעשתה עבודה יסודית בנושא והדוברים כאן מדברים ללא ידע מספיק, אלא מתוך אינטואיציה ודוגמאות פרטניות ללא בסיס סטיסטי. מציע לדחות את הדיון כדי לאפשר להביא הנתונים המדוייקים בנדון בפני המועצה.

היו"ר מציע להביא את הנושא לאחת מהישיבות הבאות בה תתבקש להשתתף יו"ר ועדת המשנה לתקנות ונוהלים. מציע גם שנציגי האוצר יעיינו בחומר בנדון שפרופ' מזור יעמיד לרשותם.

לקיים התייעצות חוזרת באחת מהישיבות הבאות. הוחלט: 93-45

10. מועד הישיבה הבאה מספר 312

נקבע ליום שלישי, ט"ז באב התשנ"ג (3 באוגוסט 1993).

מדינת ישראל
משרד הפנים
המועצה הארצית לתכנון ולבניה
ועדת משנה לקווי בנין

ט"ו בתמוז התשנ"ג
4 ביולי 1993

החלטות שהתקבלו בישיבת ועדת המשנה לקווי בנין שהתקיימה ביום
י"ב בתמוז התשנ"ג (1.7.93) במגדל שלום, בתל אביב, במשרד הפנים

---

1. מחוז תל אביב

1. תכנית מס' תא/2531 - מרכז הספורט הלאומי

- הוחלט: 1. לאשר הקלה בקו בנין מציר הדרך ומסילת הברזל בתחום התכנית 40 מטר למתקני הספורט.
2. למתקן האכסון לא ממליצים לתת את ההקלה המבוקשת של 40 מטר. המתקן ישאר במגבלות הקיימות, מאחר ולא הוצעו לפני הועדה חלופות אחרות ופתרונות לטיפול אקוסטי.

2. תכנית מס' ח/377 - חולון

- הוחלט: לאשר את ההקלה המבוקשת בתחום התכנית מציר נתיבי איילון (דרך מהירה ומסילת ברזל כפולה מוצעת), בתנאי של מיגון אקוסטי.

2. מחוז חיפה

1. תכנית מס' ש/513 - זכרון יעקב

- הוחלט: לאשר מתן הקלה בקו בנין מציר הדרך בתחום התכנית 30 מטר, במקום 40-80 מטר בתנאי של מיגון אקוסטי שיחול על יזם התכנית.

2. תכנית מס' חד/450 - חדרה

- הוחלט: 1. לאשר הקטנת רוחב רצועת מסילת הברזל ל-70 מטר.
2. לעדכן את התכנית בהתאם לתכניות חדשות ולהעבירה למינהל התכנון.
3. התכנית המעודכנת תועבר גם להתייחסות רכבת ישראל.

3. תכנית מס' כ/223 - נבעת המשטרה

- הוחלט: לדחות את הבקשה להקלה בקו בנין בתחום התכנית עקב תפקודה של הדרך כדרך ראשית, בעלת חשיבות.

4. תכנית מס' ש/497 - מע"ר אור עקיבא

הנושא מועבר לטיפול ועדת עורכי תכנית מיתאר ארצית לדרכים,
מס' תמא/3.

5. תכנית מס' מכ/369 - כניסה צפונית לבית חרושת "נשר"

הנושא מועבר לטיפול ועדת עורכי תכנית מיתאר ארצית לדרכים
מס' תמא/3.

3. מחוז המרכז

תכנית מס' רצ/2/60/1 - ראשון לציון

הוחלט: 1. לאשר את החקלה המבוקשת מציר מסילת הברזל בתחום התכנית
67 מטר במקום 120 מטר.

2. יוזם התכנית יעביר לוועדה לקווי בנין חתכים אשר יהוו
חלק מן התכנית.

4. מחוז הצפון

1. תכנית מס' 6359 - מושב שפר

הוחלט: לאשר מתן הקלה בקו בנין של 40 מטר מציר הדרך במקום 100 מטר.

2. בקשה להיתר בניה - דיר חנה (גוש 19425 חלקה 56)

הוחלט: בסמכות הוועדה המחוזית לאשר הקלה של 40 מטר מציר הדרך. אי
לכך הוועדה לקווי בנין ממליצה לא לחרוג מהקלה של 40 מטר.

3. בקשה להיתר בניה - בויעינה-נוג'ידאת
(גוש 17541 חלקה 92)

הוחלט: על פי בקשת הוועדה המחוזית הורד הנושא מסדר היום לבדיקות
נוספות.

הגף ל... מי... ולחים
דואר זכום
07. 1993
לתיק

מדינת ישראל
משרד הפנים

ט
05-07-1993
נס

מינהל תקצוב תכנון ופיתוח

ירושלים, יא' בתמוז תשנ"ג
30 ביוני 1993

Handwritten initials in a circle.

232

Handwritten 'Vish' with a diagonal line through it.

משרד הפנים, יו"ר	מר עמרם קלעג'י,	אל:
משרד לאיכות הסביבה, מ"מ	פרופ' יורם אבנימלך,	
משרד הפנים	מר יצחק בלק,	
משרד האוצר	מר גבי נחומוב,	
משרד האוצר	מר רוני וולפמן,	
משרד האוצר	מר מיכאל אליצור,	
נציבות המים	מר גדעון צור,	
משרד הבריאות	מר רמי הלפרין,	
מרכז שלטון מקומי	מר מרדכי ברכה,	
מרכז המועצות האזוריות	מר בנימין כהן,	
ראש המינהל האזרחי	ת"א אל שיפמן רמות אריה,	

א,נ,.

ביום ד', ג' במנחם אב תשנ"ג (21.7.93) בשעה 16:00, תתקיים ישיבת המינהלת הארצית למים וביוב, בלשכתו של מנכ"ל משרד הפנים מר עמרם קלעג'י, משרד הפנים, רחוב קפלן 2, ירושלים.

על סדר היום:

- א. דווח התקדמות ביצוע הפרויקטים.
- ב. דיווח ביצוע התקציב.
- ג. הקמת ועדה משותפת לאוצר, משרד הפנים ומרכז השלטון המקומי, שתאשר שינוי תנאי מימון לפרויקטים ברשויות המתקשות לעמוד בתנאי המימון הנוכחיים.
- ד. טיפול בפרויקטי ביוב ביו"ש.
- ה. אשור התקשרות יחידת הביצוע עם משרד יעוץ משפטי ועם משרד יעוץ כלכלי.
- ו. תנאי מימון 1994.

נא לאשר השתתפותכם לטלפון 02-701485.

מצ"ב פרוטוקול הישיבה האחרונה.

ב ב ר כ ה,

רחל מזור
רכזת המינהלת

העתק: יהודה בר, מנהל היחידה לקידום ביצוע פרויקטים
אילן פרייס, כאן
גדי איזנרייך, כאן
ענבר לוין, כאן

3

סיכום דיון מישיבת המינהלת הארצית לכיוב ומים מיום 31.5.93

השתתפו: מר עמרם קלעג'י - יו"ר
פרופ' יורם אבנימלך, מ"מ
מר יצחק בלק
מר מרדכי ברכה
מר רונן וולפמן
מר מנחם טל
מר מיכאל אליצור
מר גבי נחומוב
מר חן הרפז
מר יהודה בר
מר גדעון צור
מר יעקב צמח
מר אלעזר שלף
מר שאול שטרייט
מר משה אבנון
מר ענבר לוין
מר גדי איזנרדיך
מר אילן פרייס
מר יוסף רוסו

1. סקירת היחידה לביצוע:

מר יהודה בר סקר הפרוייקטים לביצוע במכרז ובתכנון, כמו - כן ניתנה סקירה על הביצוע התקציבי: התחייבויות ואישורים של הלואות בצנרת בסך 93 מלש"ח שמתעכבים כתוצאה ממחסור ביתרות תקציב והרשאה להתחייב.

2. מימון פרויקטים:

- (1) רונן וולפמן מסר כי משרד האוצר ידאג ליישם את החלטת הממשלה בדבר 25% מענק מהיקף הפרויקט.
- (2) ועדת הכספים אישרה בקשה לתוספת 50 מלש"ח בהרשאה להתחייב. האוצר יפעל להגדיל את ההרשאה להתחייב עבור המגזר הערבי והדרוזי.
- (3) משרד האוצר יאשר מענק 25% מהיקף הפרוייקט ולא יחייב את הרשויות לקחת את מלוא סכום ההלואה.
- (4) מענק ל - OWN AND OPERATE יועבר ישירות ליזם וכנראה יהיה 30%.

3. קידום פרויקטים:

דיווח המנכ"ל:

(1) על יחידת הביצוע לדווח למנכ"ל אם יש מעצור ביורוקרטי המונע קידום פרויקטים.

הרשות המקומית תהיה אחראית לקידום פרויקטים. במידה והרשות תסרב לקדם הפרוייקט, תיקח על עצמה יחידת הביצוע את קידומו.

(2) במסגרת הצוות לענין כספים ותקציבים ימצאו הפתרונות לבעיות הבאות: תקציב לייעוץ משפטי ליחידה לביצוע, והכנת מסגרת למרכז OWN AND OPERATE.

(3) נציגי הנריאות, איכות הסביבה ונציבות המים, יסכמו סדרי עדיפות לטיפול בפרוייקטים.

(4) יהודה בר יכין הצעה למימון פרויקטים אשר יתבצעו ביו"ש, בשיתוף עם רשויות ערביות.

רשם: ענבר לוין

מדינת ישראל
המשרד לאיכות הסביבה

המנהל הכללי

ירושלים, י' בחמוז, תשנ"ג
29 ביוני, 1993

232

לכבוד
מר עמרם קלעג'י
מנכ"ל משרד הפנים
יו"ר המועצה הארצית לתכנון ולכניה
ירושלים

שלום רב,

הנדון : תכנית מתאר ארצית חלקית תמא-10 לתחנות כח ורשת חשמל, (חלק ראשון)
"אתר השרון" שתי יחידות יצור נוספות (שינוי מס' 4)

רצ"ב הנחיות לתסקיר השפעה על הסביבה לתכנית שבנידון.

ב כ כ ה

ד"ר ישראל סלג

העתק: גב' ולרי ברכיה, אגף תכנון סביבתי, משרד לאיכה"ס
גב' נורית שטורן, מתכנתת מחוז חיפה, משרד לאיכות הסביבה
אגוד ערים לאיכות הסביבה חדרה

אש-78-ט

ח"ד 6234 ירושלים 91061 טלפון 02-701606-7 טלקס ENVIR IL 25629 פקסימיליה 02-513945

המשרד לאיכות הסביבה

אגף תכנון סביבתי

ת"ד 6234 ירושלים 91061 טלפון 02-251964 טלקס ENVIR IL 25629 פקסימילה 02-251830

י' באב, תשנ"ג
28 ביולי, 1993

אל: דוד פילזר, מזכיר המועצה הארצית

מאת: ולרי ברכיה

הנדון: הנחיות לתסקיר ת"כ אתר השרון יחידות 3,4, תמ"א 10 שינוי מס' 4

החלטת המועצה הארצית מיום 2.5.89 קבעה שתסקירי השפעה על הסביבה לתכנית הנ"ל יוכנו ב-2 שלבים: תסקיר למפת תפרוסת מתקנים כוללת ותסקיר להפעלת היחידות הנוספות. התסקיר למפת תפרוסת המתקנים הוכנה בהתאם להנחיות, הוגשה חוות דעת המשרד לאיכות הסביבה למועצה הארצית והדיון בו התקיים בישיבת המועצה ב-2.7.91, שבה החליטה המועצה על אישור מפת תפרוסת המתקנים. ההנחיות המוגשות כעת למועצה מתייחסות לסעיף 12.2 א בהוראות התכנית. בהתאם לדיון במועצה ב-2.7.91, נכללה בהן גם התייחסות למפגעים סביבתיים מאתר הטורבינות בקיסריה.

ב ב ר כ ה
ולרי ברכיה

העתק: אפרים שלאין, כאן

רב-496-ט

המשרד לאיכות הסביבה

ת"ד 6234 ירושלים 91061 טלפון 02-251952 טלקס ENVIR IL 25629 פקסימילה 02-251830

ט' בתמוז תשנ"ג
28 ביוני 1993

הנחיות לתסקיר השפעה על הסביבה

תוספת שתי יחידות ייצור חשמל באתר השרון

כללי

- א. ההנחיות במסמך זה הוכנו ע"פ החלטת המועצה הארצית לתכנון ובניה בישיבתה מיום 2.5.89 ומיום 2.7.91.
- ב. התסקיר יוכן באחריות יוזמי התכנית, חברת החשמל.
- ג. התסקיר יכלול את שם האחראי לעריכתו וכן את שמות נותני השירותים המקצועיים שהשתתפו בהכנתו ובהערכת ההשפעות הסביבתיות השונות.
- ד. יש לכלול בתסקיר את מקורות הנתונים ששימשו את מכיני התסקיר.
- ה. לתסקיר ההשפעה על הסביבה, המוגש לבדיקה, תצורף התכנית המוצעת.
- ו. ההנחיות להכנת התסקיר יהיו חלק מהתסקיר ויופיעו כנספח בסוף המסמך.
- ז. יש להגיש את התסקיר ב- 5 עותקים.

פרק א'

תיאור הסביבה אליה מתייחסת התכנית

כללי 1.0

המערכת הסביבתית הקיימת היא נקודת המוצא לחיזוי השפעות סביבתיות בעתיד. התחומים הסביבתיים המצויינים בפרק זה, ישמשו מאוחר יותר לבחינה ולתיאור ההשפעות הסביבתיות האפשריות עקב הקמת תחנת הכוח. תאור הסביבה יתרכז בתחום האתר המיועד ובסביבתו המיידית, אך חייב לכלול גם איזורים נוספים העשויים להיות מושפעים כתוצאה מהפעלת התכנית.

הנתונים הסביבתיים המתבקשים בפרק זה צריכים להתרכז בתחומים המתאימים להשפעות הצפויות, כפי שהן מפורטות בפרק הרביעי של התסקיר, כדי שיוכלו לשמש להערכת ההשפעות הסביבתיות של הקמת והפעלת תחנת הכוח.

חשוב להשתמש במפות ובאמצעי תאור גרפיים כדי שהתיאור יהיה ברור ותמציתי. יש לציין את מקורות המידע השונים כגון: מדידות בשטח, תכנית המתאר וכד'.

ניתן ורצוי להשתמש או להפנות לחומר שהוצג במסגרת תסקיר
השפעה על הסביבה - מפת תפרוסת מתקנים כוללת על כל התוספות
והעידכונים.

1.1 מפות רקע

מפות תימסרנה רק אם כוללות שנויים בשטח ביחס למפות שנמסרו
בתסקיר תפרוסת המתקנים.

1.1.1 מפה טופוגרפית בקנ"מ 1:10,000 הכוללת מכנים, דרכים,
קווי תשתית, מסילות וגופי מים (מעשה יציר אדם),
ועליה מסומנת תחנת הכוח המתוכננת. המפה תכלול פרטים
עד למרחק 3 ק"מ סביב גבולות התכנית.

1.1.2 מפה טופוגרפית בקנ"מ 1:2500 שבה מסומנים גבולות
תחנת הכוח ומתקניה כולל המתקנים שיסודותיהם קיימים
והדרכים המובילות אליה וממנה עד למרחק 500 מ' סביב
גבולות התחנה.

1.1.3 צילום אוויר בצבע של איזור התכנית וסביבתה.

1.2 גיאולוגיה

1.2.1 המצב הסייסמי באיזור כנחוץ להערכת סיכונים שונים
שבהקמת תחנת כוח במקום.

1.3 תנאים קלימטולוגיים ומטאורולוגיים

1.3.1 תאור משטר הרוחות, מצבי יציבות ואינברסיה על בסיס יממתי,
עונתי ושנתי.

1.3.2 תאור התנאים המטאורולוגיים השכיחים הגורעים לעירוב/פיזור
מזהמים. יש להציג את התדירות הממוצעת השנתית של היווצרות
התנאים הנ"ל.

1.3.3 התנאים המטאורולוגיים העלולים להביא להסתחפות ערימות הפחם,
לרבות רוחות קרקע העולות על מהירות 10 מ' /שנ'.

1.3.4 תאור רמות הרקע של SO₂, NO_x, חלקיקים, אבק מרחף ושוקע לרבות
אבק פחם, עבור פרקי זמן שנקבעו בתקן הסביבתי לכל מזהם.
התאור יתיחס לאיזורים מאוכלסים ולא מאוכלסים, ללא הגבלת
מרחק, עליהם משפיעה פעילות תחנת הכוח הקיימת וחשפיע פעילות
תחנת הכוח המורחבת (כל 4 היחידות).
התאור יתבסס ככל הניתן על מדידות רקע מעודכנות.

1.4 רעש

בעזרת חישובים ומדידות מתאימות בשעות שונות כיממה יוצגו
תפרוסת ורמות חשיפה לרעש כיום סביב תחנת הכוח.
מפלסי הרעש יינתנו ביחידות של LEQ ולשעת שיא, עם תאור מפורט
של מקורות הרעש, זמן ותהליך המדידה.
מקורות הרעש ונקודות המדידה יסומנו על גבי מפה בקנ"מ מתאים.

כאן זה סופו
ה"ב"ג
8 מ"מ
והתחנה

- 1.5 שימושי קרקע
- 1.5.1 על בסיס מפה בקנ"מ 1:10,000 ובמרחק 3 ק"מ מגבולות התכנית ציון שימושי קרקע קיימים ומתוכננים. לרבות שטחי מגורים ומוסדות ציבור, שמורות טבע וגנים לאומיים, תעשיה, שצ"פ ואחרים.
- 1.5.2 כשטחים המבוקשים כשטחי התארגנות מחוץ לשטח תח"כ. יימסרו שימושי קרקע קיימים ומתוכננים, ככל שהשטחים אינם מופיעים במפה 1.5.1 לעיל.

1.6 חזות

חזות תחנת הכוח כיום, לרבות הסוללות המקיפות את התחנה. יש לתאר את הפעולות שננקטו עד היום בנושא זה ולבטא את החזות בפירוט מיני הצמחים ובאחוז כסוי השטח ע"י הצמחים.

1.7 טורבינות גז קיסריה

- 1.7.1 כל האמור לעיל - סעיפים 1.1 עד 1.7 (למעט סעיף 1.3.3 וסעיף 1.6). יימסרו לאתר טורבינות גז בקיסריה.
- 1.7.2 הידרולוגיה ומי תהום: על גבי מפה בקנ"מ 1:10000 תסומן מערכת הניקוז העילית, בתחום התכנית ובסביבתה עד למרחק 2 ק"מ מגבולות התכנית. כמו כן תסומן מערכת מי התהום והמעיינות.
- 1.7.3 תפוצת ומבנה הקרקעות ככל שנחוץ לתאר את מידת החלחול של דלקים למי תהום.

פרק ב'

הסיבות לעדיפות המיקום המוצע לאחסון פחם, אפר פחם ושטחי התארגנות

2.0 כללי

בהיות תסקיר זה, רק חלק מהבדיקה הכוללנית של הנושאים שבהם השפעות שליליות אפשריות עקב הקמת והפעלת התחנה, יש להתייחס בפרק זה לכלל הנושאים, לרבות עצם בחירת מיקום תוספת היחידות בחזרה, פריסת המתקנים, לרבות איחסון הפחם וההצעה לאיחסון פחם אסטרטגי, מקום איחסון זמני וצורת סילוק אפר הפחם, אמצעים על שמירת איכות הסביבה וכעיקר כושר הנשיאה של הסביבה למזהמים.

2.1 אמות מידה לבחינת החלופות

- תכונות, מאפיינים ודרישות שיש להן השפעה על בחירת החלופה בתכנון והחלטה בתח"י לגבי הנושאים הבאים:
- (א) אמצעים לסילוק מזהמי אויר (ארובה או טכנולוגיות מתאימות)
- (ב) איחסון זמני וסילוק אפר פחם, לרבות התייחסות להחלטה הממשלה להגשת תכנית כוללנית לסילוק אפר פחם.
- (ג) איחסון פחם, לרבות התייחסות לשטח איחסון וגובה ערימות הפחם, תוך התייחסות לכמויות נדרשות.
- (ד) שטחי התארגנות

- 2.2 חלופות תכנון
 החלופות השונות שנבדקו ונשקלו, ככל נושא בהתייחס לאספקטים כלכליים, תכנוניים וסביבתיים.
- 2.3 קביעת החלופה המועדפת
 השיקולים שהביאו, מתוך בחינת החלופות האפשריות והתאמתן לנדרש בכל נושא, לקביעת החלופה המועדפת.
- 2.4 חלופות נוספות אפשריות
 ככל נושא יוסבר, אילו חלופות עדיין ניתנות ליישום ואפשריות להתייחסות לתכנון וביצוע.

פרק ג'

תאור הפעולות הנובעות מביצועה של התכנית המוצעת

- 3.0 כללי
 בפרק זה תפורט תכנית האתר לרכות השטחים והמתקנים השונים, התכונות הפיזיות והפעילות שתתבצע בהם. התכנית ילוו בתשריט בקנ"מ 1:1250 ובחתיכים בקנ"מ.
- התכניות והתיאור יתייחסו לכל העבודות שייעשו לשם הקמת הפרוייקט והפעלתו, כולל עבודות תשתית שייעשו מחוץ לגבולות התכנית כגון קווי חשמל (עד הקרוים שמוצגים בתכנית אתר חגית), ושימוש קרקע מחוץ לגבולות המתחם, אף אם הוא זמני כגון שטחי התארגנות
- כל האמור לעיל יימסר ככל שהדברים שונים מהמידע שנמסר בתסקיר תפרוסת המתקנים. ניתן ורצוי כמובן להפנות למידע ספציפי בתסקיר תפרוסת המתקנים.

תחנת הכוח 3.1

מבנים ומתקנים 3.1.1

- 3.1.1.1 במפת מתחמים פנימיים בקנ"מ 1:2500 יסומנו המבנים והמתקנים, גבהם לרבות גובה הארוכה מעל פני הקרקע המתוכננים. כמו כן יסומנו קווי תמסורת והולכה.
 יצויינו המקומות המיועדים להתקנת מתקנים לצמצום פליטות מזהמים לאויר.
- 3.1.1.2 תאור מילולי של המתקנים והמבנים השונים, לרבות תפקידם, מידות פיזיות ופרטים אחרים כנחוץ ללמוד על השלכות סביבתיות של המתקן.
- 3.1.1.3 טורבינות גז באתר חדרה. במידה ויוקמו טורבינות גז יש להתייחס להספק המותקן ולכל הסעיפים הרלוונטים בהמשך.

3.1.2 שטחי איחסון

- 3.1.2.1 על בסיס המפה בסעיף 3.1.1.1 יצויינו קיבולת מירבית של ערימות איחסון פחם ואפר פחם. יצוינו גבהי ערימות האיחסון השונות.
- 3.1.2.2 העבודות השונות שיבוצעו בשטחי האיחסון לשם סידור החומרים בערימה או לשם הוצאתם והובלתם ליעדם הסופי.
- 3.1.2.3 כמויות וסוגי דלקים שיאוחסנו באתר. אמצעים קיימים ומתוכננים למניעת זיהום מי תהום מדליפות דלקים.

3.1.3 הפעלת התחנה

- 3.1.3.1 כמויות מים שיודרשו למטרות שונות בעת תפעול התחנה. פירוט של השימושים השונים במים, (קירור, הרטבת אפר מרחף) לרבות כמויות ואיכויות מים דרושות לכל תכלית.
- 3.1.3.2 מקורות המים וצורת הובלתם אל התחנה.
- 3.1.3.3 כמויות מים שיוטפלו בתחנת הכוח, כמויות תימלחות שיווצרו וצורת סילוק התמלחות.
- 3.1.3.4 צורות קירור חלופיות לקירור במים ובאיזו מידה ייעשה שימוש בצורות קירור אלה.
- 3.1.3.5 כמויות דלקים וגז שיהיו בשימוש בתחנה ביחידת זמן.
- 3.1.3.6 כמויות פחם שתהינה בשימוש בהתפלגות יממתית, חודשית ושנתית.

3.1.4 אפר פחם

- 3.1.4.1 סוגי אפר והרכב הכימי של כל סוג אפר.
- 3.1.4.2 צורת איחסון כל סוג אפר שיווצר מפעולת התחנה.
- 3.1.4.3 כמויות האפר שיווצרו בהתפלגות יממתית, חודשית ושנתית. כמויות של אפר באיחסון באיזור תחנת הכוח עד לסילוקו.
- 3.1.4.4 מקום איחסון זמני של האפר, ומקום סילוק סופי של האפר. יש להתייחס בסעיף זה לפתרון הכולל של בעית סילוק האפר, כפוף לתכנית ברמה הארצית או איזורית, כפי שהוצג בפרק ב'.

שפכים 3.1.5

3.1.5.1 סוגי, איכויות וכמויות שפכים שיווצרו בתחנת הכוח, כתוצאה מהשימוש במים או שפכים סניטרים. יש להציג מאזן מים נכנסים, כמויות מים שאובדים בתהליכים וכמויות שפכים שנוצרים.

3.1.5.2 הטיפול והסילוק/שימוש המתוכננים לשפכים אלו.

פסולת מוצקה 3.1.6

3.1.6.1 כמויות וסוגים של פסולת מוצקה שיווצרו בתחנה. הכוונה היא לפסולת שאיננה אפר או בוצה.

3.1.6.2 הטיפול והסילוק/מיחזור המתוכננים לסוגי הפסולת השונים.

חזות 3.1.7

הפעולות והעבודות שתבוצענה לטיפול חזות התחנה לרבות הטיפול בסוללות המקיפות את התחנה.

שטחי התארגנות מחוץ לתחום תחנת הכח 3.1.8

(סעיף זה יוכן רק במידה ויהיה רלוונטי)

3.1.8.1 תאר את אופי הפעילות כשטחי ההתארגנות והצעדים שיינקטו למניעת מפגעים סביבתיים.

3.1.8.2 ציין את הפעולות שיינקטו על מנת להחזיר את חזות שטחי ההתארגנות, מחוץ לתחום תחנת הכח, לקדמותם, עם תום השימוש בהם ועזיבתם.

שטחים נוספים מוצעים מחוץ לתחום התחנה 3.1.9

(סעיף זה יוכן רק במידה ויהיה רלוונטי)

3.1.9.1 בעזרת מפות וחתכים יש למסור תאור של מבנים מחקנים הנדסיים מחסנים ודרכים כשטחי התארגנות שמחוץ לתחום תחנת הכוח.

3.1.9.2 סוגים, כמויות ומיקום אחסון של חומרים שונים, לרבות חומרים מסוכנים.

3.1.9.3 סוגים וכמויות של פסולת מוצקה שיווצרו כשטחים אלה. מערכת איסוף, אגירה וסילוק או מחזור של הפסולת.

3.1.9.4 כמויות, סוגי ואיכויות שפכים שיווצרו בשטחים הנוספים.
מערכות איסוף, טיפול וסילוק שפכים. איכויות הקולחים הצפויות לאחר הטיפול.

3.1.9.5 חזות שטחי ההתארגנות והפעולות המתוכננות לשיפור החזות.

3.1.10 טורבינות גז קיסריה

3.1.10.1 מבנים ומתקנים באתר הטורבינות

- 3.1.10.1.1 במפת המתחמים הפנימיים בק.מ. 1:2500 ציין את מיקום המבנים והמתקנים וגובהם, לרבות גובה הארובות, מעל פני הקרקע.
- 3.1.10.1.2 על סמך חתכים בק.מ. רלוונטי מנקודות תצפית משמעותיות, יש להציג את המתקנים באתר.
- 3.1.10.1.3 מפרט של סוגי חומרי הבניה של מיכלי הדלק והכותות סביב המיכלים. שיטת האיטום אשר יושמה לכותות.
כמויות וסוגי הדלקים האגורים במיכלים.
מפרט וחומרי הבניה של מפרידי השמן באתר באם קיימים.

3.1.10.2 עבודות מחוץ לתחום האתר

- 3.1.10.2.1 על גבי מפה טופוגרפית בקנ"מ 1:50,000 הכוללת מבנה גיאולוגי וקווי העתק, סוגי קרקעות ותוואי ניקוז טבעיים, יש לסמן את קו הדלק לאתר.
- 3.1.10.2.2 מפרט חומרי הבניה של קו הדלק.
אמצעי ההגנה הקיימים למניעת דליפות מהקו.

פרק ד'

פירוט והערכה של ההשפעות הסביבתיות

4.0 כללי

הנושאים חשובים שבהם חזויה השפעה סביבתית בתחומי התכנית ובסביבתה הקרובה והרחוקה יפורטו בהצגה גרפית ומילולית. התיאור של ההשפעות הסביבתיות ומקורותיהם יהיה איכותי וכמותי.

בכל נושא יוסבר האם יש צורך למנוע או להפחית את ההשפעות הסביבתיות השליליות, באילו אמצעים יש לנקוט כדי למנועם או להפחיתם בעדיפויות כלהלן:

- א. בתחומי התכנון, וההקמה.
- ב. בתחומי הפעלתו.
- ג. בהטלת איסורים ומגבלות על שימושי קרקע בסביבתו.

רשימת ההשפעות שלהלן אינה כוללת בהכרח את כל ההשפעות האפשריות. יש להציג גם את ההשפעות שאינן מוזכרות במסמך זה. ביחס להשפעות המוזכרות להלן, שלא יתקיימו בפועל - יש לציין זאת ולהסביר.

4.1 גיאולוגיה, קרקע, הידרוגלוגיה ומי תהום

4.1.1 השלכות סביבתיות או סיכונים הנובעים מהרחבת תחנת הכוח באיזור שבו הפעילות הסייסמית היא כפי שתוארה בפרק א' סעיף 1.2.1 לעיל.

4.2 איכות אויר

- 4.2.1 כמויות SO₂, NO וחלקיקים הנפלטים מהארוכה, פילוג גודל החלקיקים. תצוין מסת המזהמים הנפלטים עבור יחידת אנרגיה תרמית (ביחידות מ"ג/ג'אול) בהשוואה לתקן ה- USEPA (NSPS) ל- SO₂, NO וחלקיקים. כל זאת תוך אפיון המקור ע"י נתונים של ספיקות, מהירות וטמפרטורות הגאזים ונתוני הארוכה.
- 4.2.2 פליטות רגעיות מערימות אחסון הפחם ייעשו ע"י שימוש במקדמי פליטה מעודכנים הלוקחים בחשבון את תכונות הפחם, אופי ההעמסה, יעילות אמצעי מניעת פיזור אבק פחם. מומלצים מקדמי הפליטה הנתונים בדר"ח USEPA AP-42, מהדורת 1990. כל זאת על בסיס אפיון הפחם באמצעות תכולת הגפרית ואפר, רטיבות שטחית, צפיפות, תכולת האבק קטן מ-75 מיקרון (silt) ופילוג גודל החלקיקים הנ"ל.
- 4.2.3 הערכת שדה הריכוזים תיעשה ע"י שימוש כמודלים מתקדמים מתאימים לפיזור ריכוז מזהמי גאזים או חלקיקים לפרקי זמן קצרים וארוכים. כמו כן תיבדק השפעת האינטראקיה האפשרית בין הפלומות של שלוש הארובות על פיזור המזהמים.
- 4.2.4 על בסיס הערכת שדה הריכוזים תינתן הערכה של כל הממוצעים הזמניים של הריכוזים כפי שמופיעים בתקן הסביבתי עבור כל מזהם. יחושב שדה הריכוזים בתנאי פיזור שכיחים וחריגים של פיזור מזהמים, ותינתן הערכה סטטיסטית של משך הזמן בשנה שהריכוזים הללו עלולים להיווצר.
- 4.2.5 לצורך השוואה עם התקן הסביבתי ילקחו בחשבון שילוב הריכוזים המחושבים עם ריכוזי הרקע.
- 4.2.6 האמצעים המתוכננים לצמצום פליטות SO₂, NO וחלקיקים במידה והדבר יידרש כתוצאה מהוצאות תנאי פיזור חריגים.
- 4.2.7 האמצעים המתוכננים לצמצום אבק פחם מרחף ומשטר ההפעלה של אמצעים אלה.

4.3 רעש

- 4.3.1 ציין את מקורות הרעש הצפויים באתר ועוצמתם ביום ובלילה.
את מפלסי הרעש יש להגדיר בהתאם לתקנות, כולל ספקטרום הרעש ב- 1/3 אוקטבות.
- 4.3.2 האמצעים המתוכננים, תוך פירוט תכונותיהם הטכניות ויעילותם בהפחתת הרעש החזוי.

4.4 שימושי קרקע

שימושי הקרקע קיימים או מתוכננים העלולים להפגע כתוצאה מהקמת תחנת הכוח. יש להתייחס לאפשרות של הרחבת שימושי הקרקע ולאפשרות של הרחבת תחנת הכוח, כפי שכבר נדון במועצה הארצית.

4.5 טורבינות גז קיסריה

4.5.1 איכות אויר

- 4.5.1.1 ציין את סוג הדלק ואת הכמויות הנצרכות. ציין את ספיקות הגזים הנפלטים, מהירות הפליטה, גובה הארובה וכן הטמפרטורה של גזי הפליטה.
- 4.5.1.2 ציין את ריכוזי הפליטות לאויר הצפויים תוך התייחסות לתחמוצת חנקן, חלקיקים, גפרית דו-חמצנית ומזהמים אחרים.
- 4.5.1.3 ציין אם טורבינות הגז עומדות בתקני הפליטה החדשים של EPA.
- 4.5.1.4 תאר בעזרת מפה ריכוזי זיהום אויר הצפויים בתנאי פיזור שכיחים וחריגים, בהתייחס לעלית זיהום תחמוצות חנקן בכבישים באזור, כל זאת בהסתמך על מודל פיזור מזהמים מעודכן הלוקח בחשבון השפעות טופוגרפיות. ההתייחסות תהיה למצב בו מופעלת טורבינה אחת ולמצב בו מופעלות ארבע הטורבינות יחד.
- 4.5.1.5 תאר את התנאים בהם עשויים להווצר מטרדי זהום אויר כתוצאה מאי עמידה בתקני הפליטה של הטורבינות או כתוצאה מתנאי פיזור חריגים.
- 4.5.1.6 תאר את האמצעים שינקטו במידה והיחידות לא עומדות בתקני הסביבה.

4.5.2 רעש

- 4.5.2.1 ציין את מקורות הרעש הצפויים באתר הטורבינות ועוצמתם ביום ובלילה. את מפלסי הרעש יש להגדיר בהתאם לתקנות כולל ספקטרום הרעש ב- 1/3 אוקטבות.
- 4.5.2.3 ציין את סוגי המיגון האקוסטי שבהם ייעשה שימוש במידת הצורך, את תכונותיהם הטכניות ואת יעילותם בהפחתת הרעש החזוי.

4.5.3 זיהום מים עיליים מי תהום ע"י דלקים

4.5.3.1 תאר את התנאים העלולים לגרום לדליפת דלקים באתר לאחסון דלק ומקו הדלק, ואת ההשפעה האפשרית על מים עיליים ומי תהום בסביבת האתר.

4.5.3.2 ציין את האמצעים שינקטו על מנת לגלות ולנטר דליפות דלק באתר ולאורך תוואי קו הדלק.

4.5.3.3 ציין את האמצעים שינקטו למניעת זיהום מי תהום ומים עיליים מדליפת דלק באתר ומקו הדלק. יש לכלול נושא מגופים אוטומטיים, המרחק ביניהם וכו'.

כמו כן יש לציין אמצעי נקוי בהם ינקטו במקרה של דליפה ולהבהיר לוח זמנים לפעולות שינקטו.

4.5.4 שימושי קרקע

4.5.4.1 שימושי הקרקע קיימים או מתוכננים העלולים להפגע כתוצאה מהפעלת הטורבינות.

4.5.4.2 שנויי יעוד או שימוש קרקע שיידרשו כתוצאה מהווצרות מטרדים עקב הפעלת הטורבינות.

פרק ה'

הצעה להוראות התכנית ולהפעלה

5.0 כללי

- 5.0.1 בפרק זה ירוכזו כל ההצעות לקביעת הוראות התכנית בהתייחס להקמה ו/או הפעלה. כמתחייב מפרוט ההשפעות האפשריות שנמנו בפרק ד', והאמצעים שיש לנקוט כדי למונעם או להפחיתם, במידת הצורך.
- 5.0.2 תיקבענה הוראות נפרדות לתחנת הכוח בחדרה ולטורבינות הגז בקיסריה.
- 5.0.3 ההוראות יתייחסו לפעולות שחייבות להעשות או חייבות שלא להעשות במהלך הקמת תחנת הכוח והפעלתה והפעלת ושטחי האיחסון.
- 5.0.4 ההוראות גם יתייחסו לתנאי ההפעלה של תחנת הכוח ולנוהל הטיפול בתקלות ובכלל זה להתקנתן ולהפעלתן של מערכות מעקב ניטור של אותן תופעות המחייבות זאת.
- 5.0.5 ההוראות יתייחסו לנקודות הקושרות את התכנית הנוכחית לאפשרות של הרחבת התחנה והפעילויות בה.

5.1 עבודות עפר

הנחיות לביצוע עבודות עפר ומערכות הניקוז ומגבלות שיחולו עליהן כשטחי התארגנות.

5.2 זיהום אויר

- 5.2.1 הנחיות להקמת ותפעול המערכת למניעת זיהום אויר.
- 5.2.2 הנחיות לפעולות ניטור איכות אויר.
- 5.2.3 סימון במפה של שטחים שיש לשמור לאמצעים לצמצום פליטת מזהמים לאויר.

5.3 שפכים

הנחיות לאיסוף, טיפול וסילוק שפכים מכל הטוגים.

5.4 דלק

- 5.4.1 הנחיות לאיטום מיכלים וכותות הדלק.
- 5.4.2 הנחיות לפעולות ניטור דליפות דלק.

5.5 טיפול נופי

הנחיות לביצוע עבודות לטיפול נופי סביב התחנה.

5.6 שטחי התארגנות

- 5.6.1 הנחיות ומגבלות לביצוע עבודות ופעולות בשטחי ההתארגנות.
- 5.6.2 פעולות שיש לבצע עם עזיבת שטחי האחסון בתום הקמת התחנה.

ג' בתמוז התשנ"ג
22 ביוני 1993

232

לכבוד

מר גדעון צור
יועץ לענייני מים
נציב המים
ת.ד. 7043
תל-אביב

61070

ג.א.נ.,

הנדן מוזמן לישיבה מס' 311 של המועצה, שתקיים ביום שלישי, י"ז בתמוז התשנ"ג - 6 ביולי 1993, בשעה 9:30 באולם ישיבות (חדר 310) של המרכז לפיתוח המינהל בשלטון המקומי, בבנייני האומה, ירושלים.

יושב הראש מבקש להודיע על הארכת הישיבה במידת הצורך עד לשעה 14:30.

על סדר היום:

1. הודעות יושב הראש.
2. אישור פרוטוקולים מספר 309 ו-310. (סג' -)
3. תכנית מיתאר ארצית לשדות תעופה, מס' תמא/15 - הצגה ודיון.
4. תכנית מיתאר ארצית חלקית, מס' תמא/10, לתחנות כח ורשת חשמל - תחנת כח פנים ארצית בצפון הארץ (טורבינות גז) אתר חגית ותוואי קו חשמל עד שפיה.
5. שינוי לתכנית מיתאר מחוזית, מחוז ירושלים מס' תממ/1 - מכון טיהור שפכים.
6. אישור הנחיות לתסקיר לתכנית מיתאר ארצית לגפ"מ, מס' תמא/32.
7. מתן הוראה לעריכת תכנית מיתאר ארצית למשק המים, מס' תמא/34.
8. תקנות התכנון והבניה:
  - א. (בקשה להיתר תנאיו ואגרות), התש"ל-1970, תיקון תקנה 21 - תעודת גמר.
  - ב. (סטייה ניכרת מתכנית) התשכ"ז-1967, תיקון בדבר תוספת דירות קטנות.
9. שונות.

בברכה
דוד פילזר
מזכיר המועצה

לוט: פרוטוקולים 309 ו-310.
חומר לסעיפים 4, 5, 7 ו-8.
חומר לסעיפים 3 ו-6 ישלח בנפרד.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
FIVE FIVE
CHICAGO ILL
1955

המועצה הארצית לתכנון ולבניה

פרוטוקול הישיבה מס' 309 שהתקיימה באולם הישיבות של מרכז לפיתוח המינהל בשלטון המקומי בבנייני האומה ירושלים, כיום שלישי י"ג באייר התשנ"ג (4.5.93)

נכחו: חברי המועצה:

מר י. גולני - מ"מ יו"ר
 סא"ל צ. קדמן
 מר א. עלוני
 מר א. גיטלין
 מר א. אלגר
 גב' א. אולסנר
 מר א. עטייה
 מר ר. חביב
 גב' ו. ברכיה
 מר ע. הדר
 מר א. גבריאלי
 מר בן ציון סלמן
 מר ד. פרי
 מר ב. שרעבי
 מר יוסף שגיא
 מר א. שולמן
 גב' ג. חיות
 פרופ' י. צמיר
 מר מ. כהן (קדמון)
 מר ע. ברכה
 מר יואב שגיא

יועצים מקצועיים:

מר ז. אלנבוגן
 מר ש. רותם
 מר י. בר גרא

מזכיר המועצה:
 עוזר למזכיר המועצה:

מר ד. פילזר
 גב' ח. אורן

מר ד. רז - מתכנן מחוז תל אביב
 מר ש. אסיף - מהנדס העיר תל אביב
 עו"ד נ. וייל {
 מר י. שדה { עמותת יפו יפת ימים
 מר ד. צפריר {
 גב' ד. בארי - המשרד לאיכות הסביבה
 מר נ. פלד - משרד הבינוי והשיכון
 מר י. זילברברג { מינהל מקרקעי ישראל
 מר מ. פרבנושיק {
 מר ג. שמיר - משרד התיירות
 מר א. נים - משרד האוצר
 מר ש. לשם - ועדה מחוזית מחוז המרכז משרד הפנים
 גב' ד. רצ'בסקי {
 מר ח. אלישיב {
 מר מ. בן גרשון { מינהל התכנון, משרד הפנים
 מר ש. שילוני {
 מר ב. הימן {

מר ע. לולב { משרד האנרגיה והתשתית
 מר ד. בר משיח {
 גב' נ. סידי - עיריית ירושלים
 מר ר. גוטמן - ראש מינהלת פרויקטים,
 שרות בתי הסוהר
 מר ד. זילברמן { שרות בתי הסוהר
 עו"ד מ. אלטמן {
 מר ר. נגר {

מר א. קמר - מנהל פרויקט צלמון
 מר ז. לביא {
 מר י. גת { חברת החשמל
 מר ה. חצרוני {
 מר ב. ראובן {
 מר י. פייטלסון - תכנית מח/73
 מר ג. קונפורטי { מינהל מקרקעי ישראל
 מר פ. רויכמן - אחים רויכמן בע"מ
 מר מ. ליפשיץ - חברה להגנת הטבע

נעדרו: חברי המועצה:
 מר ע. קלעג'י - מר י. גולני מילא את מקומו כיו"ר
 מר נ. כנרתי - במקומו בא סא"ל צ. קדמן
 מר ר. הלפרין - במקומו בא מר א. עלוני
 מר ג. ויתקון - במקומו בא מר א. גיטלין
 מר ח. קלוגמן
 ד"ר מ. הירש - במקומו בא מר מ. אלגר
 גב' ס. אלדור - במקומה באה גב' א. אולסנר
 ד"ר י. פלג - במקומו באה גב' ו. ברכיה
 ד"ר ג. בן דרוך
 מר א. ספרן - במקומו בא מר ע. הדר
 מר א. כחילה
 מר י. כספי
 מר ש. רודיק
 מר מ. לוי
 מר ה. עלי
 מר י. שיבובסקי
 מר מ. סויסה
 מר ש. כלפה
 אדר' א. מזור - במקומו בא מר א. שולמן
 מר ע. אלון - במקומו בא מר יואב שגיא
 עו"ד א. דרכסלר

על סדר היום:

1. הודעות יושב הראש.
2. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לתחנות תידלוק מס' תמא/18.
3. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לחופים מס' תמא/13 - תכנית מס' 2236 - מדרון יפו.
4. התייעצות בדבר שינויים במרחבי תכנון: עכו-מטה אשר.
5. א. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לבתי סוהר מס' תמא/24.
 ב. בית סוהר "כלנית" (צלמון).
6. תכנית מיתאר ארצית חלקית מס' תמא/10 לתחנות כוח ורשת חשמל - אתר חגית - מעבר לקווי חשמל ראשיים משפיה עד צומת קסם.
7. שינוי לתכנית מיתאר מחוזית, מחוז המרכז, מס' תממ/3 - תכנית מס' מח/73 - מחצבות.
8. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לגנים לאומיים שמורות טבע ושמורות נוף מס' תמא/8 - תכנית מיתאר בית עלמין מי/774 - אורה עמינדב.
9. תכנית מס' ג/7638 - שינוי לתכנית מיתאר ארצית לחופים מס' תמא/13 - מרחב הכנרת וחופיה - המושבה כנרת.
10. שונות.

1. יו"ר המועצה מר עמרם קלעג'י לא ישתתף בישיבה זו, מר י. גולני ימלא את מקומו כיו"ר המועצה.
2. פרוטוקול ישיבת המועצה הארצית מס' 308 טרם הוכן, הפרוטוקול יופץ לקראת ישיבת המועצה הבאה מס' 310.
3. בקשה להקלה על סמך בקשה להיתר מס' 552/92 - סכנין.
בהתאם לסעיף 149(4) לחוק, הועדה המחוזית צפון מבקשת מהמועצה הארצית לתת הקלה; מציע להסמיך את הועדה לקוי בנין לדון בבקשה להקלה..
- 93-18 הוחלט: בהתאם לסעיף 149(4) לחוק התכנון והבניה, להסמיך את ועדת המשנה לקוי בנין לדון בבקשה להקלה בקו בנין מס' 552/92 - סכנין.
4. מתייחס לנושא תמא/10 פרוזדורי ההולכה של קווי חשמל מאתר חגית צפונה עד תחנת מיתוג "מכבי" שמתוכנן לעבור בישוב רכסים. מדובר בנושא רגיש ובעייתי ולכן מינינו ועדה קטנה בראשותו של מר בנג'י היימן לבדוק את הנושא. הוועדה הגיעה למסקנות שמשמעותן תואי חלופי. נושא זה יוצג למליאה באחת מהישיבות הבאות במגמה לתקן את ההוראה המקורית.

מר א. עלוני
בהקשר לתכנית מיתאר ארצית לסילוק אשפה, הנושא הועבר להערות הועדות המחוזיות והן לא העבירו כל הערות. מבקש לאשר את השינוי להעברה לאישור הממשלה.
היו"ר הדבר מחייב דיון והחלטה במליאה.

2. תכנית מיתאר ארצית לתחנות תידלוק, מס' תמא/18

היו"ר
המועצה הארצית לתכנון ולבניה בישיבתה מס' 304 מיום ו' בכסלו התשנ"ג (1 בדצמבר 1992), החליטה בהתאם לסעיף 52 לחוק התכנון והבניה, להפיץ את השינוי המוצע לתכנית הנדונה, לוועדות המחוזיות לתכנון ולבניה, למתן הערותיהן.
השינוי הופץ בין הוועדות המחוזיות וניתנה להם אפשרות להעביר את ההערות עד 15 לאפריל 1993. עד כה לא התקבלו הערות מהוועדות המחוזיות.

המועצה מבקשת התייחסות לשתי אפשרויות:

- א. מתן הקלות יהיה על ידי ועדת משנה מיוחדת לענין של המועצה הארצית.
- ב. מתן הקלות יהיה בסמכות הוועדות המחוזיות.

הוזמן לישיבה נציג מינהל הדלק, מר דיס.
נציג את הנושא גב' ד. רצ'בסקי.

גב' ד. רצ'בסקי
מזכירה שהבקשה באה בעקבות דיון בו מינו קבוצה מצומצמת לבחון הגמשה בנושא המרחק שצריך להיות בין צנורות האיוורור לבנינים. הועדה המליצה שיוגש שינוי לתכנית מיתאר ארצית שיאפשר מתן הקלה שאינו מהווה סטיה ניכרת.

ההצעה נדונה כמליאה והתייחסה ל-3 סעיפים בתמא/18 המדברים על המרחקים של אי המשאבות וצינורות האיוורור לבנייני מגורים. המרחקים בין כביש ראשי לתחנה ומרחקים בין המחלפים השונים לתחנה. ביחד עם נציג מע"ץ ומשרד התחבורה הגיעו למסקנה שניתן להגמיש עד 5% במרחקים הללו ובמרחקים בין צינורות האיוורור לבניינים להגמיש ב-10%, הכל תוך שמירה על איכות הסביבה. בדיון במועצה הציע מר רותם לאפשר לוועדות המחוזיות לתת את ההקלה. לא נתקבלה תגובה של הוועדות המחוזיות וועדת עורכי התכנית מסכימה לתת סמכות זאת לוועדות המחוזיות.

מנכ"ל מע"ץ - למרחקים שנקבעו בתכנית אין להם כל בסיס הנדסי. צריך לקבוע קריטריונים אחרים ומרחקים שונים בתכנית מיתאר ארצית.

מר בן ציון סלמן

נציגי משרד האנרגיה טענו שנושא המרחקים שנקבעו לא סביר וביקשו מעורכי התכנית לחזור למועצה ולהציע שינויים. העורכים אמורים לקיים ישיבה בה ידונו הצעות שונות שהגישו הגורמים השונים. בין הגורמים הללו: יש תמימות דעים בנושאים מסויימים וחילוקי דעות באחרים. מקווה להביא הצעה מגובשת בפני המועצה בישיבה הבאה או זו שלאחריה.

גב' ד. רצ'בסקי

מציע לאמץ את ההצעה בדבר מתן הסמכות, לתת את החקלות לוועדות המחוזיות.

היו"ר

בהקלה לסעיף 22 מבקשת להוסיף תנאי שיחייב הוכחה בדבר ההגנה של הסביבה.

גב' ו. כרכיה

מציין שהבקשה כללית מדי.

היו"ר

להצעה נלווית הוראה שהתנאי למתן הקלה הוא שלא יפגעו העקרונות שבהם כלול נושא איכות הסביבה, של תכנית המיתאר הארצית.

גב' ד. רצ'בסקי

להסמיך את היו"ר להגיש לאישור הממשלה את השינוי לתכנית מיתאר ארצית לתחנות תידלוק מס' תמא/18, בדבר מתן סמכות לתת הקלות מתכנית המיתאר הארצית, כמפורט להלן, לוועדות המחוזיות:

93-19 הוחלט:

בתכנית מיתאר מקומית ניתן יהיה לקבוע איתור לתחנה, שיש בו סטיה מהקבוע בסעיפים 17 (תחנת תדלוק בדרך עורקית עירונית), 19 (מרחקים מצומת או ממחלף), ו-22 (מרחק מיזערי ממגורים ומוסדות); בתנאי שהאיתור המוצע אינו פוגע במטרות התכנית (הארצית) המפורטות בסעיף 2 (והאיתור זכה לאישורה של המועצה הארצית לתכנון ולבניה או של ועדה שהמועצה הסמיכה לכך).

על אף האמור לעיל, גודל הסטיה לא יעלה על 5% מהמידה הקבועה בסעיפים 17 ו-19, ו-10% מהמידה הקבועה בסעיף 22.

היו"ר

התכנית נדונה בישיבת המועצה הארצית מיום 5.9.89.
הועדה המחוזית תל אביב פנתה למועצה הארצית בשתי בקשות:

(1) הבהרה בייחס למבנן ב'8 בחלטות המועצה הארצית מיום 5.9.89 סעיף 5.א. העוסק בבניית מגורים בתחום ה-100 מטר מקו המים שבשטח האמור קיימים מבני מגורים.

מקריא את החלטת המועצה -

"5.א. לדחות את הבקשה להקלה מקו בנין של 100 מטר מקו המים ולא לאפשר בניה בתחום האמור."

(2) יש להדגיש שבנושא זה החלטת המועצה היתה חד משמעית וברורה וזאת לאחר סיור בשטח של ועדת משנה של המועצה. המבנים הקיימים ישמרו כשטח אבל הוחלט לא להתיר בניה נוספת.

לכן מוצע לא לקיים דיון חוזר.

(3) אישור הקלה בקו בנין ל-60 מטר במקום 100 מטר מקו המים במבנן א' בחלק הדרומי.

בנוסף לזה נהתאם להחלטת המועצה הארצית מיום 5.9.89 סעיף ד' הוכן נייר עמדה משותף של אהוד גבריאלי עם ולרי ברכיה לגבי הוראות להכנת תכנית מפורטת למתחם ג'-2 שטח השצ"פ. הוזמנו לישיבה מתכנן מחוז תל אביב, מר ד. רז, נציגי עיריית תל אביב מר א. שמאי ונציגי המתנגדים, גב' ז. יריב ועו"ד נ. וייל. מציע שמר ד. רז יפתח בהצגת הפניה של הוועדה המחוזית בדבר הבקשה להקלה בקו בנין.

מר ד. רז מבהיר שלענין הבקשה לדיון חוזר בהקלה מ-100 מטר - בהחלטה לא לקיים דיון חוזר גוזרים כליה לאנשים הגרים בבנינים.

מר א. גבריאלי כנראה שחלק מהמבנים הקיימים אינם חוקיים והם היום עקב תכנית המיתאר הארצית שימוש חורג שהותר.

מר א. שולמן חיים במקום אנשים ואם לא ינתן לכנות תוספות ולשפץ יהרסו הבתים ויתנוונו. מציע לאפשר לשפץ, לשקם ולהוסיף את המינימום הדרוש.

מר ש. אסיף בזמנו ביקשו את ההקלה והמועצה סרבה לכך. התכנית כולה היא תכנית שיקומית והסרוך של המועצה נוגד את רוח התכנית. לאנשים שם יש זכויות שיכולים לתבוע אותם לפי סעיף 197 ולעירייה אין אפשרות לפצות אותם. רוב המבנים נבנו בהיתרים. לכן לא רואה את ההגיון בדבר, אלא אם יש כלים להתמודד בתביעות ומקור לתשלום הפיצויים.

עו"ד נ. וייל מתייחסת למספר נקודות:
מושג קו מים חדש הוא מושג אבסטרקטי. הדיון בתכנית מדרון יפו התקיים ב-5.9.89. תכנית מדרון יפו הופקדה בנובמבר 90. לכן המועצה לא התייחסה לתכנית מוגמרת אלא להנחיות תכנוניות, לגבי נושאים של חריגה מתמא/13. לכן קו המים החדש לא היה לנגד המועצה בתכנית שהופקדה וזה קו תאורטי.
לגבי סימון קו המים מבקשת שאיש מקצועי יסמן אותו.
מה שהציג מהנדס העיר תל אביב-יפו זה מה שרוצה לעשות בלב הים. בתמא/13 חוף ים תיכון, לא מצאה מושג של גוף מים. לכן מבקשת מהמועצה לא לאמץ מושגים כאלה שאין להם שום משמעות ברורה.

מבקשת להדגיש שהיו החלטות ברורות של המועצה: סעיף 2ג(1) - הגבול הדרומי של קיר מים יועתק צפונה עד לתחום הפסולת הקיימת. החלטה אחרת שלקראת הדיון בועדה מחוזית יוכן חומר של קו חדש שהוא קו מוצע ולא הקו ההיסטורי הקיים או כל קו אחר. מכיון שלא היתה תכנית מופקדת אותה שעה, בשום פנים ואופן אי אפשר לאמץ את הטענה של מהנדס העיר שמאי אסיף, שדווקא זו היתה כוונה. לגבי הטענה שהדיון נמשך שנתיים לפני החוקר - המצב הוא שזה לא נמשך שנתיים - החוקר עשה את העבודה שלו במהירות הרבה ביותר.

המלצות שלו הוגשו לוועדה מחוזית באוגוסט 91 ועד עכשיו הדבר נתקע. מה שתלוי כאן על הקיר - תכנית מדרון יפו במתכונת זו כבר לא קיימת, מפני שאמרנו שיש הבדל בין חלק שמיועד למגורים לבין החלק שנוגע לחוף הים, שלגביו היו התנגדויות. מאיזו שהיא סיבה החליטו להגיש כל התכנית בשלמותה. לכן ברור לחלוטין שיש חלק בתכנית שטעון טיפול בתכנית אחרת.

היום תכנית מדרון יפו איננה קיימת למעט הקטע של חוף הים, החלק הנותר של מבנן א' ומבנן ג'.

הכנו שקף שמראה מה נשאר בתכנית יפו וצריכים להיות מודעים לזה. היום לא מדויקים, לא גבולות האזורים לא מספר יחידות דיור ולא הצפיפות. הכל עבר בהוראות ולל"ים. מבחינה משפטית כאשר תכנית כזו שרוקנה מתוכן הגיעה לאישור, צריך לפי כל כללי הבג"ץ להתחיל בה מחדש.

מה שנשאר ומומלץ להפקיד תכנית לגבי חוף הים ואנו מציעים שהתכנית תתייחס לכל אותם השטחים של מבנן א' שצמודים לחוף הים שעדיין נשארו בלתי מתוכננים במסגרת תכניות המפורטות. כל הנושא של זכויות מוקנות לא קיים, משום שהשטח מוגדר כשטח ציבורי פתוח בתכנית מיתאר ארצית. שיפוץ דירות קיימות הכרחי כדי לשמר את המבנים הקיימים לתושבים הגרים בהם, אבל אין לתת תוספות בניה ובמיוחד לא בניינים חדשים.

מדובר בתכנית מיתאר שקבעה שכל מבנן יעבור תכנון מפורט, בין השאר גם מבנן א' יעבור תכנון מפורט.

מר ד. רז

מבקשת לתת הנחיה לערוך תכנון למה שנוותר במבנן א'. תופקד תכנית לגבי כל מבנן א' בחלק של חוף הים שעדיין לא מכוסה בתכניות ולל"ים ובמסגרת זה אפשר לפתוח חוף הים הרצוי. מבקשת שהמועצה לא תסוג מהחלטות הקודמות ב-9.89, דהיינו דחיית הבקשות להקלה בקו מים ולא תשנה אותם ותחליט להפקיד תכנית מיתארית שתפתור כל נושא של חוף המים.

עו"ד נ. וייל

ידוע לו שיש תכנית למגורים ויש זכויות בניה במקום.

מר א. גיטלין

אינו רואה בעיה תכנונית, אלא סכסוך בין ממ"י לתושבים.

מר ש. רותם

עמדתנו היא כי אם יש החלטה אמיצה לפנות את השטח, מקובל עלינו הדבר אבל נא לתת את האמצעים לכך. לעומת זאת רואה בכך שערוריה שאותם אנשים שגרים במקום מבקשים למנוע מהשכן לבנות ולשפר את איכות חייו.

מר ש. אסיף

הכוונה היתה לאסור בניה חדשה של בניינים חדשים.

היו"ר

כאשר לבניינים שמצויים כבר ובמסגרת הזכויות המוקנות מציע לאפשר שיפוצים והרחבה.

מר ד. רז

מציג את התכנית שתוקנה על פי החלטת החוקר הכוללת שטח לתכנון מיוחד, שעתידו יקבע לאחר עריכת סקרים ובדיקות ימיות בדבר האפשרות לפתח בו גוף מים וחוף רחצה ומבקש שתכנית זו תאושר על ידי המועצה.

קורא את מסמך העקרונות שגובש במשותף בינו לבין גב' ולרי ברכיה.

מר א. גבריאלי

עו"ד נ. וייל

מסכמת ומבקשת שהמועצה לא תיסוג מהחלטותיה הקודמות, תחייב תכנון של מבנן א' כשטח ציבורי פתוח ותקבל את החלופה המוצגת על ידם.

מר ש. אסיף

1. בתכנית שהמועצה מתבקשת לאשר מופיע שטח לתכנון מיוחד שבו נכחנת האפשרות ליעדו לגוף מים בהתאם להחלטת ועדת המשנה שציינה במפורש "לאורך קו המים החדש".
  2. תכנית מדרון יפו הופקדה ב-84 והוגש בגינה תסקיר השפעה על הסביבה.
  3. נאמר כאילו המועצה לא אישרה את ההקלה מקו 100 מטר במבנן א' וזה בפרוש לא נכון כי המועצה אישרה את ההקלה במבנן א'.
  4. לטענה שהיה מחלף ובוטל כבר, אישרו תכניות במבננים השונים המתייחסים לתכנית.
- התכנית מתגלגלת כבר כ-20 שנה. בגלל המחלוקות וההליכים היגיעים שעד היום טרם נסתיימו, אין תכנית מאושרת והתכניות הקיימות הן תכניות המחייבות חלוקה חדשה ואין אפשרות להקפיא את כל האזור במצבו, אזור המשוע לשיקום ופיתוח.
- התכניות בולל"ים שהוזכרו מתייחסות לעורפס של המתחמים השנויים במחלוקת ואושרו בהתאמה לתכנית המוגשת כאן. לא יתכן להחזיק בהקפאה את כל התכנית בגלל השטח לתכנון מיוחד.

היו"ר

מבקש מהאורתים והמוזמנים לעזוב את אולם הישיבות משום שהמועצה מבקשת לערוך את הדיון בגפה.

עו"ד נ. וייל

למען האיזון דורשת שגם מהנדס העיר תל אביב יצא מאולם הישיבות בעת הדיון.

עו"ד י. לוי

למען הסר ספק רצוי שמהנדס העיר ת"א יצא בעת הדיון למרות שהוא נמנה על עורכי התכנית וגם למרות שלעירית ת"א נציגות קבועה במועצה.

היו"ר

נציג עירית תל אביב מר שמאי אסיף אינו חבר אבל הוא יזם פעיל של התכנית. בג"ץ טרם פסק ביחס להשתתפותו של יזם אשר כזה בדיונים אבל רצוי למען הסר ספק שלא ישתתף בדיון זה.

מר ש. אסיף

לעיריה יש יצוג במועצה. הנציג אינו בקו הבריאות היום לכן לא הגיע. לפיו גם אם היה משתתף הנציג של ת"א פסול להצבעה אך לא בהשתתפות בדיון.

לגופו של ענין מי שאחראי לתכנית צריך שיהיה שותף בהליך כולו ולא יתכן שגוף חיצוני יוציא נדבכים מהתכנית מבלי, ליטול אחריות על ערעור נדבכים אחרים או ערעור התכנית כולה.

התקיים דיון ללא מוזמנים (כולל מר אסיף שיצא מהישיבה):

גב' ס. אלדור

מבקשת שדבר הוצאתו של מהנדס העיריה לא תהווה תקדים לפרוייקטים אחרים שיובאו בפני המליאה.

היו"ר 3 נקודות לדיון בפנינו:

1. בקשת הקלה בקו הבנין במתחם הדרומי (ב8) כדי לאפשר בניה נוספת שהיתה מוקנית בזכות לפי תכנית בתוקף ולאפשר תוספות ושיקום מבנים קיימים.
2. בקשת הקלה בקווי בנין מקו המים כחלקו הדרומי של מתחם א' - לפי המלצת החוקר, לאשר הקלה מ-100 מטר ל-60 מטר.

3. במתחם ג 2 תוכן תכנית מפורטת.
הוצעו עקרונות להכנת תכנית מפורטת למכנן זה כאשר חלק מהם
אנו שומעים כאן כבר כלולים בהוראות התכנית

1. באשר לבקשה המתייחסת למתחם ב8 מציע לאשר שיפוץ והרחבת
דיוור בהתאם לזכויות מוקנות בתכנית אבל לא בניה חדשה.
2. באשר לחלקו הדרומי של מתחם א - לאשר את התקלה המבוקשת
3. לחייב תכנית מפורטת במתחם ג2 ואת הדיון בעקרונות
להעביר לוועדה לנושאים תכנוניים עקרוניים.

מר ד. פרי
באשר לסעיף 1 - הכוונה בהחלטת המליאה היתה לא לאפשר כל תוספת
ולדלדל את הבנינים כדי לשמור על העיקרון של 100 מטר קו בנין
מקו המים.
אפשר שיתנו לבעלי הקרקע שלהם זכויות מקנות, את הזכויות
במקומות אחרים.

פרופ' י. צמיר
מציע לגמור את הענין כאן ולא להעביר לוועדת המשנה.

היו"ר
העברת הדיון במסמך העקורונות לוועדת המשנה לא יעכב אישור עקרוני
של התכנית ואפשר שועדת המשנה תדון בעקרונות לתכנית מפורטת של
מתחם ג2.

פרופ' י. צמיר
אין סיבה שהמועצה תתערב בהליך של תכנון מפורט.

היו"ר
לדעת מינהל התכנון והמשרד לאיכות הסביבה יש טעם בעקרונות
האלה.

גב' ס. אלדור
לשני הגופים האלה יש נציגים בוועדה המחוזית והם יכולים להנחות
אותה לעקרונות אלה.

גב' ו. כרכיה
החלטת המועצה מספטמבר 89 שנתוך תקופת ההפקדה יגישו יזמי
התכנית את כל הנתונים לאפשרות פיתוחו של מתחם ג2 לרכות גוף
מים וחוף רחצה. החלטה זו כוצעה במלואה לרבות חוות דעת
מקצועיות על יתכנות יצירת גוף המים כולל חוות דעת של המכון
לחקר ימים ואגמים הטוען שיש סבירות גבוהה שיווצר חוף ים עם
מרבצי חול.
לאור זאת הגישו את המלצות משרד במסמך מ-27.11.91.
מציעה הצעת החלטה: לכלול בנוסף לאותם סעיפים המעוגנים כבר
בהוראות התכנית גם סעיפים ה' ו' ז' של מסמך העקרונות בהוראות
התכנית שעל פיהם תוכן התכנית המפורטת של מתחם ג2.

מר י. שגיא
מכחינת הבהרה המתבקשת בהמלצת הוועדה המחוזית מציע להוציא שיפוץ
מבנים חוקיים קיימים. לגבי השאר מציע להחליט אם יהיה דיון כאן
או בוועדת המשנה.

היו"ר
מציע לאשר את תכנית המיתאר ובאשר למתחם ג2, היבוש מטרותו לתת
רווחה ולכן יש לצופף את העורף.
נתקבלה החלטה שבמתחם ג2 תוכן תכנית מפורטת שהעקרונות על פיהם
תוכן ידונו בוועדת המשנה.
באשר למתחם הדרומי ב(8) מציין ארבע אפשרויות להחלטה:
1. לא ניתן לבנות דבר בתחום ה-100 מטר
2. ניתן לשפץ בלבד

3. ניתן להוסיף תוספות על פי זכויות קיימות במכנים קיימים
 4. ניתן למצות זכויות קיימות גם של בנינים חדשים במגרשים ריקים.

מר ד. פרי סבור שניתן לגמור גם את הדיון במסמך העקרונות כמועצה משום שרובם כבר מעוגנים בהוראות התכנית.

מר יואב שגיא מציע לדון ולהצביע תחילה בבקשות להקלה בקו בנין מקו המים במתחם 8: מציע שיפוצים והרחבה על פי זכויות קיימות במכנים הקיימים, כלומר, לאפשר בניה במכנים חוקיים קיימים על פי זכויות בניה קיימות.

גב' ס. אלדור תומכת באפשרות 4, דהיינו שניתן למצות זכויות קיימות גם של בנינים חדשים במגרשים ריקים.

היו"ר מציע שתי אפשרויות:

1. לאפשר בנייה במכנים חוקיים קיימים על פי זכויות בניה קיימות.

2. לאפשר בניה בכל המגרשים.

נערכה הצבעה: בעד ההצעה ה-1) - 14; נגד - 1.
 בעד ההצעה ה-2) - בעד 5.

מר יואב שגיא ההגדרה חייבת להתייחס לא לקו יבוש מוצע, אלא לקו קיים, צריך להגדיר קו קיים ולא קו תאורטי.

מר א. גבריאלי כדאי להתנות את הכניה בתחום ההקלה ביבוש השטח ולקבוע את ההקלה מקו היבוש.

מר יואב שגיא משום שיש סברה שחוף הים יתרחק מיפו מערבה, לכן צריך שהחלטת המועצה תתייחס לחוף המיועד שיווצר ומציע זאת כהצעת החלטה.

מר א. עלוני לאור הנתונים שבידינו אין טעם להעביר את הדיון במסמך העקרונות לועדת המשנה.

גב' ו. ברכיה לשאלה אם אפשר להקים חוף רחצה בשטח לתכנון מיוחד בפרוש נקבע שאפשר לאור בדיקות ונתונים.

פרופ' י. צמיר מציע להשאיר את סעיף ו' במסמך העקרונות בשינוי זעיר האומר שהשטח לתכנון מיוחד יכלול חלופת חוף רחצה.

היו"ר לאור הודעה של גב' ו. ברכיה מציע להחליט באופן ברור שהשטח לתכנון מיוחד יכלול חוף רחצה. מבהיר שאין הכוונה לחוף רחצה לאורך כל קיר הים, כפי שעשוי להשתמע בטעות במסמך העקרונות, אלא הכוונה בשטח לתכנון מיוחד בלבד.

93-20 הוחלט: 1. במתחם 8 לאפשר בתחום ה-100 מטר מקו המים שיפוץ בתים קיימים והרחבה או תוספות לבתים קיימים בלבד, על פי זכויות קיימות ומוקנות בתכנית.

2. לאשר הקלה בקו בנין של 60 מטר במקום 100 מטר. מקו החוף המוצע בקטע הדרומי של מבנן א, מרצועת הירק המסומנת בתכנית ודרומה.
מתן החקלה מותנה בייבוש עד חקו המוצע בתשריט.
3. לאמץ את מיסמך העקרונות, כפוף להבהרה שהשטח לתכנון מיוחד יכלול חוף רחצה.
- (נערכה הצבעה: בנוגע לסעיף 3 בהחלטה: בעד - 14.)
4. בכפוף להחלטה לעיל לאשר את התכנית.

4. תכנית מיתאר ארצית לבתי סוהר מס' תמא/24

- היו"ר א. המועצה הארצית לתכנון ולבניה בישיבתה מס' 304 מיום 1.12.92 החליטה להפיץ את השינוי לתכנית זו לועדות המחוזיות למתן הערותיהן.
הועדה המחוזית מחוז הצפון דנה בתכנית והחליטה שאין לה הערות.
- הוזמנו לישיבה מר מ. גירון ממונה על אגף הפרוגרמות וראש מינהל בתי הסוהר מר ראובן גוטמן.
- מר מ. גירון יסביר את השינוי המוצע.

- מר מ. גירון לפני כ-10 שנים אישרה הממשלה תכנית לבתי סוהר אבל דבר לא בוצע.
- שרות בתי הסוהר החליט להקים בית סוהר אחד כלנית, אבל תמא/24, שהיא קשוחה בהוראותיה, הגבילה את הבניה בפרטים רבים. המועצה דנה כבר בשינוי המוצע והעבירה את ההצעה לועדות המחוזיות למתן הערות. ועדה מחוזית צפון הודיעה שאין לה הערות.
- מציע להסמיך את היו"ר להעביר את השינוי לאישור הממשלה. מציע גם שהמועצה תאפשר את מתן ההיתר לבית סוהר כלנית בכפוף לאישור הממשלה של השינוי לתכנית המיתאר הארצית.

- 93-21 הוחלט: 1. להמליץ לממשלה לאשר את השינוי לתכנית מיתאר ארצית לבתי סוהר מס' תמא/24 בדבר תכנית מפורטת הנערכת בסטיה מהוראות תכנית המיתאר הארצית.
2. בכפוף לאישור הממשלה לשינוי המוצע בתכנית המיתאר הארצית לבתי עלמין ולאחר התייעצות עם הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון לאשר תכנית מפורטת לבית סוהר "כלנית" המאפשרת החזקתם של עד 750 אסירים בבית הסוהר האמור.

5. תכנית מיתאר ארצית חלקית, מס' תמא/10 לתחנות כח ורשת חשמל - אתר "חגית" - מעבר לקווי חשמל ראשיים משפיה עד צומת קסם

- היו"ר המועצה הארצית לתכנון ולבניה בישיבתה מס' 308 מיום 30.3.93 החליטה בהתאם לסעיף 52 לחוק התכנון והבניה, להפיץ את הצעת התכנית לועדות המחוזיות למתן הערותיהן תוך חודשיים.
כן החליטה המועצה לאשר את תסקיר ההשפעה על הסביבה לאתר חגית ומעבר קווי חשמל מהתחנה עד צומת קסם; ולהפיץ לועדות המחוזיות. החומר הופץ כאמור לועדות המחוזיות.

כעת מובאת בפני המועצה תכנית המעבר לקווי חשמל ראשיים משפיה עד צומת קסם.

בתיקים בדף 3 נמצאות הוראות התכנית וגליון של התשריט בקנה מידה של 1:50000.

הוזמנו לישיבה נציגי הוועדות המחוזיות, המרכז וחיפה ונציג חברת החשמל מר זהר לביא.

מר ז. לביא

תוכננו קווי חשמל מתח על ועליון להוצאת האנרגיה מתחנת הכח בחדרה. לנוחיות ההליך פוצלה תכנית פרוזדורי החשמל לקטעים על זה נוספה תחנת חגית שגם ממנה יש להוציא כח. עד שנות ה-70 לא היו קוי 400 קילו וולט. ב-84 המועצה החליטה שקוי 400 יעוגנו בתכנית ארצית, אבל תכניות שכבר החלו לרוץ ימשיכו לרוץ במסגרתם. מציג את מסמכי התכנית.

מציין שלא הוגשו הערות לתסקיר המלווח. מואדי מילק עד תחנת הכח בחדרה יש קוים קיימים (קו 400 חדש יעבור לאורכם באותו תוואי). כמו כן, בהוראות התכנית יש הוראה להקמת מנגנון לפתרון בעיות מקומיות. בעיות עקרוניות לא קיימות. יש בעיות פוליטיות נתחומי טירה, טייבה וקלנסואה. מטייבה וטירה הקו ילך לאורך מסילת הברזל ותוואי כביש 6.

פרופ' י. צמיר

התכנית חלה על שטח גדול מאוד, יש לה גם פוטנציאל של פגיעה בנוף הארץ. יש גם אינטראקציה עם שמושי קרקע והחומר המוצג לדעתו לא מספיק. צריך שהמפה תראה מהם שימושי הקרקע הקיימים.

מר ז. לביא

היה תסקיר השפעה שבו נסקר כל קטע עם שימושי הקרקע הקיימים.

מר א. אלגר

מבקש לוודא שנתקבל אישור של מינהל תעופה אזרחית.

סא"ל צ. קדמן

האם הקו מחייב פריצת דרכים.

מר ז. לביא

כל קו חשמל מחייב פריצת דרכים. יש תאום עם מינהל תעופה אזרחית.

מר א. שולמן

חבל שהקו לא יאוחד עם כביש 6.

מר ז. לביא

לא רואה התייחסות לשיפוי בעלים, תמא/8 מאפשרת קווי חשמל בתנאים מסויימים. שיפוי נעשה לפי חוק החשמל. בכל המקומות האפשריים הקו יעבור בתוואי כביש מס' 6, למעט מקומות שתוואי הדרך הוא צר מלהכיל גם את קווי החשמל.

נב' ו. ברכיה רואה בעיות ב-3 סעיפים בהוראות התכנית -

בסעיף 10.5 - מותר להתיר בקירבה מחוץ לשטח המעבר לקוי חשמל, מפעלים, מבלי דלק. הסעיף הזה לדעתה מיותר אין לו מקום בתכנית זו.

בסעיף 10.6 - מנוסח הסעיף משתמע שעל פי התכנית מותר להקים מפעל ליצירת אבק. צריך להפוך את הנוסח ולציין מה התכנית מבקשת לאסור.

בסעיף 10.3 - מציעה למחוק היועץ הסביבתי ובמקומו צריך להיות נציג המשרד לאיכות הסביבה.

מר ב. סלמן מבקש שמיקום העמודים יתואם עם מע"ץ.

מר ז. לביא הדבר מעוגן בהוראות התכנית.

גב' ד. רצ'בסקי מציעה שכפי שבכביש 6 נדרש לתאם עם חברת החשמל שהחברה תדרש לתאם עם מע"ץ.

93-22 הוחלט: 1. להפיץ את התכנית של קו החשמל בשפיה עד צומת קסם לוועדות המחוזיות לתכנון ולבניה למתן הערותיהן תוך חודשיים.

2. להסמיך את ועדת המשנה לנושאים תכנוניים עקרוניים לדון בהערות החברים והוועדות המחוזיות ולהגיש המלצותיה למועצה.

6. שינוי לתכנית מיתאר מחוזית מחוז המרכז, תכנית מס' מח/73 - מחצבות

היו"ר התכנית הגיעה למועצה הארצית בעקבות הפניה של הועדה המחוזית אשר החליטה להמליץ על התכנית למועצה כשינוי לתכנית המיתאר המחוזית.

הוכנה חוות דעת סביבתית אשר הופצה בין החברים.

הוזמנו לישיבה נציג הועדה המחוזית מר מ. רובשיץ, מר ש. שילוני ממנהל התכנון ואד' י. פיטלסון

יפתח בהצגת הנושא אדר' י. פיטלסון.

מר י. פיטלסון התכנית באה להעתיק את המחצבות הקיימות כדי להפוך את השטח לגן לאומי ולהפחית את המפגעים הסביבתיים.

המיקום של האתרים נבחר לאחר בחינת שתי חלופות שנפסלו עקב היותן בלב שטח אש. השטח שנבחר גם הוא שטח אימונים, אבל לגביו הסכים משרד הבטחון לפנותו בתנאי של הסדר כלכלי מתאים.

בועדה המחוזית הודיע ראש המועצה המקומית ראש העין שאין סיכוי להקמת השכונות הקרובות לאתר החציבה ב-12-10 השנים הקרובות וזה אורך חיי המחצבה.

ביזמתם הכינו חוות דעת סביבתית שמעבר לתסקיר על פי הנחיות המועצה יהיה קל ביותר.

גם אם יקימו את השכונות המפגעים במרחק שניתן לחיות איתם.

מר ש. לשם הועדה המחוזית ממליצה להסיר מאתר החציבה את החלק של השמורה.

סא"ל צ. קדמן הכל הוא שטח אש.

מר ש. לשם בתממ/3 איילון מודיעין אפק השטח מסומן כשטח חקלאי.

- נציג חב' אנוש מדובר באורך חיי האתר בין 7-10 שנים. מפגעים מבחינת המרחקים יהיו רק לשוב המתוכנן כשם מגדל אפק. באזור החציבה בפינה הדרום מזרחית יש אתר ארכיאולוגי ו-12 דונם של שמורת נחל שלה באזור המתקנים.
- מבחינה נופית אזור המתקנים מוסתר לישובים, אזור החציבה גלוי יותר אבל נמצא כמבט שטוח ואינו בולט במיוחד מבחינת הצומח - לא נמצא שהשטח בעל ערך בוטני מיוחד.
- מר ש. שילוני השטח נמצא בשכנות מיידית לשטח חציבה לפי תמא/14 ומדובר בחומר גלם המצוי בסמוך לאזורי הצריכה באזור צריכה אינטנסיבי.
- גב' ו. ברכיה מבקשת לדעת האם הועדה המחוזית דנה בחלופות ובשימושי קרקע מתוכננים באתר ובסביבת האתר. מבקשת להבהיר מה היתה ההחלטה של הועדה המחוזית.
- מר ש. לשם הכוונה בהבאת הנושא בפני המועצה היתה לדעת אם יש אישור עקרוני לשינוי בתכנית המיתאר המחוזית.
- מר ד. פרי האם המחצבה הנוכחית פועלת על פי תכנית למחצבה מאושרת.
- מר ש. לשם קיימת תכנית מפורטת.
- מר י. קונפורטי המחצבה פועלת היום לפי תכנית 830 ד'. המקום מיועד לפארק והתכנית כוללת גם שיקום והקמת הפארק. לגבי האתר החדש הוא נמצא בתחום ההשפעה של האתר המופיע כתמא/14. יש בעיה להבטחת חומר גלם במחוז המרכז. כדי להבטיח את הדרישה המחצבות עובדות כ-3 משמרות וחלק מהדרישה מופק ביו"ש.
- מר ד. פרי יש תכנית הקובעת סגירת המחצבה הקיימת. יתר על כן היום עובדים באתר המוצע וכבר נעשתה חציבה. האם נעשתה על פי תכנית.
- מר ג'. קונפורטי נעשתה חציבה נסיונית לצורך בדיקה והוצאו רק 5000 קוב.
- היו"ר קורא מכתב מערכת הבטחון המביעים את הסכמתם לאתרים המוצעים.
- מר בן ציון סלמן מה הנגישות אל המחצבה.
- מר ע. הדר בתכנית סומנו הדרכים, אבל הפרוט יהיה בתכניות מפורטות. האם הפיננסי יהיה על חשבון היזם.
- מר י. פייטלסון היזם הסכים לממן את העתקת המתקנים של מערכת הבטחון.
- מר יואב שגיא אין נתונים על רזרבות לחציבה אבל בקטע זה נערך בזמנו סקר של קרן קיימת לישראל, רשות הגנים והמשרד לאיכות הסביבה שבין השאר התייחס לעתודות חומר לכרייה וחציבה בהתאם לבדיקה גאולוגית.

מר י. פייטלסון יש אתרים רבים מתאימים לכרייה וחציבה שבהם פוטנציאל חומר ניכר, אבל קטגורית הצבא מסרב לפנותם. לשטח המוצע ניתן המלצות מטעם ממ"י ובעקבות דיון ארוך עם הצבא. היזם מחפש זה מספר שנים אתר חלוף. ורק עתה הגיע להסכם עם מערכת הכחון.

גב' ד. רצ'בסקי מצביעה על שטח לחציבה על פי תמא/14 ומציינת שלפי תכנית איילון מודיעין אפק השטח המבוקש קרוב לשכונה שתתמש בטווח הרחוק, השטח קרוב למזור החדשה או אלעד ותהווה הפרעה לשכונה המיועדת של ראש העין.

היו"ר האם העובדה שעומדים לסגור מחצבה מצדיקה פתיחת מחצבה זו, לאור העובדה של הקירבה לשכונה עתידית לראש העין והקירבה לאלעד (מזור). בכל התכניות מדברים על ראש העין כעל עיר חזקה, המצב הזה מחייב לשקול העתקה של האתרים המוצעים למקום אחר באזור.

מר יואב שגיא בשטח נעשתה עבודת סקר יסודית להערכה ונמצא שמתוך 10 דרגות של דרגות חשיבות שטח - שטח זה בזכות נחל שלה והשמורה קיבל את הדירוג הגבוה ביותר מבחינת חשיבותו כשטח פתוח.

מר ע. הדר נאמר שהתכנית לשכונה תמומש רק בעוד 10 שנים, לדעתו המימוש של השכונה עשוי להיות במועד מוקדם יותר. מבקש לדעת מה יקרה למחצבה בעוד 10 שנים.

מר יואב שגיא לדעתו אסור לאשר את המחצבה באתרים אלה.

מר ע. הדר במינהל יש מחשבות שאולי לא כדאי לאשר שטח זה למחצבה, לא נבדק אם אין כל פתרון אחר לחומר חציבה באזור המרכז. אם אין חלופה צריך לאשר כרייה, אבל בתנאי של פינוי ושיקום בתום החציבה.

מר א. עלוני את היזם דחקו לרצועת קרקע על ידי שטח אש, גן לאומי ושכונה ומצד שני אנו רוצים חומרי חציבה. אי אפשר לאחוז במקל בשני קצותיו.

היו"ר יש יותר מדי סוגיות סבוכות שאינן מאפשרות קבלת החלטה במעמד זה. מציע לקבל החלטת ביניים: לדחות את ההחלטה למועד שבו יוצגו בפני המועצה תוצאות של בדיקות נוספות והחלופות האפשריות.

93-23 הוחלט: לדחות את ההחלטה למועד שבו יוצגו בפני המועצה תפוקות המחצבות באזור; תוצאות של בדיקות נוספות; החלופות האפשריות והדרישה לחמר.

7. מועד הישיבה הנאה מספר 310

נקבע ליום שלישי, י"ב בסיון התשנ"ג (1 ביוני 1993).

המועצה הארצית לתכנון ולבניה

פרוטוקול הישיבה מס' 310 שהתקיימה באולם הישיבות של מרכז לפיתוח המינהל בשלטון המקומי בכניני האומה ירושלים, ביום שלישי י"ב בסיון התשנ"ג (1.6.93)

<p>מר ע. קלעג'י - יו"ר סא"ל צ. קדמן מר א. עלוני מר א. גיטלין גב' א. אולסנר מר ר. חביב גב' ו. ברכיה ד"ר ג. בן דרור מר י. גולני מר ד. פרי מר ב. שרעבי מר יוסף שניא מר ש. כלפה אדר' א. מזור גב' ג. חיות פרופ' י. צמיר מר ע. ברכה מר יואב שניא</p>	<p>נכחו:</p> <p>חברי המועצה:</p>
<p>מר ש. רותם מר י. בר גרא</p>	<p>יועצים מקצועיים:</p>
<p>מר ד. פילזר גב' ח. אורן</p>	<p>מזכיר המועצה: עוזר למזכיר המועצה:</p>
<p>מר י. פשלר - התאחדות הקבלנים עו"ד מ. אנגלסמן - הסתדרות הקבלנים מר א. קלו - מכון התקנים מר ג'. קונפורטי { מר ד. זיו { מינהל מקרקעי ישראל מר י. זילברברג { מר ג. כהן - ראש המועצה המקומית כנרת מר מ. רובשיץ - מתכנן מחוז המרכז מר א. גבריאלי { גב' ד. רצ'נסקי { מינהל התכנון מר ש. שילוני { משרד הפנים מר מ. בן גרשון { מר ח. אלישיב { מר א. פורטן - לשכת המשפטית, משרד הפנים גב' ו. דרור - לשכת התכנון, מחוז חיפה גב' ש. דותן - לשכת התכנון, מחוז ירושלים מר ג. שמיר - משרד התיירות מר צ. מינץ - רשות הגנים הלאומיים</p>	
<p>מר ג. כנרתי - במקומו בא סא"ל צ. קדמן מר ר. הלפרין - במקומו בא מר א. עלוני מר ג. ויתקון - במקומו בא מר א. גיטלין מר ח. קלוגמן ד"ר מ. הירש גב' ס. אלדור - במקומה באה גב' א. אולסנר מר א. עטייה ד"ר י. פלג - במקומו באה גב' ו. ברכיה מר א. ספרן מר בן ציון סלמן</p>	<p>נעדרו:</p> <p>חברי המועצה:</p>

מר א. כחילה
מר י. כספי
מר ש. רודיק
מר מ. לוי
מר ה. עלי
מר י. שיבובסקי
מר מ. סויסה
מר מ. כהן (קדמון)
מר ע. אלון - במקומו נא מר יואב שניא
עו"ד א. דרכסלר

על סדר היום:

1. הודעות יושב הראש.
2. אישור פרוטוקול 308.
3. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לחופים, מס' תמא/13 - מרחב הכנת וחופיה - תכנית ג/7638 המושבה כנרת.
4. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לגנים לאומיים, שמורות טבע ושמורות נוף, מס' תמא/8 - תכנית מיתאר בית עלמין מי/774 - אורה עמינדב.
5. שינוי לתכנית מיתאר מחוזית, מחוז המרכז, מס' תממ/3 - תכנית מס' מח/73 - מחצבות.
6. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לסילוק אשפה, מס' תמא/16 - בדבר אזורי איסוף.
7. שינוי להוראת המועצה לעריכת תכנית מיתאר ארצית (חלקית) תמא/10 לתחנות כח ורשת חשמל - תחנת כח פנים ארצית בצפון הארץ (טורבינות גז) - חגית - תוואי קו חשמל באזור רכסים.
8. שינוי לתכניות מיתאר ארציות לגנים לאומיים, שמורות טבע ושמורות נוף מס' תמא/8; תחנות כח ורשת חשמל, מס' תמא/10; חופים-חוף הים התיכון, מס' תמא/13 - תכנית המיתאר חדרה מס' תד/450.
9. תקנות התכנון והבניה
א. (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתכניות ובהיתרים) (תיקון מס' 2) התשנ"ג - 1993.
ב. (התקנת מתקן לאנטנות טלוויזיה ורדיו), התשנ"ג-1993.
ג. (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970, תיקון תקנה 21 - תעודת גמר.
10. שונות.

1. הודעות יושב הראש

- א. ועדת המשנה לבניה למגורים ולתעשייה תקיים ישיבה לאחר סיום ישיבת מליאת המועצה.
מזכיר לחברי ועדת המשנה לא לעזוב בסיום ישיבת המועצה.
- ב. נתקבלו שתי בקשות מהועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, להקלות בתכנית המיתאר הארצית לדרכים, מס' תמא/3 בהתאם לסעיף 149(4) לחוק. מכיוון שההקלות נובעות מבקשות להיתר אין לוועדת המשנה להקלות בקווי בנין סמכות לדון בבקשות.
המועצה יכולה לדון בעצמה או להסמיך באופן מיוחד את ועדת המשנה לדון בשתי בקשות אלו.
  1. דיר חנא, גוש 19425, חלקה 56.
  2. בויעינה - נוג'דאת - גוש 17541, חלקה 92.

93-24 הוחלט: בהתאם לסעיף 149/4 לחוק התכנון והבניה להסמיך את ועדת

המשנה לקווי בנין לדון בבקשות להקלה בקו בנין:

1. דיר חנא, גוש 19425 חלקה 56.

2. בויעינה - נוג'ידאת, גוש 17541 חלקה 92.

ג. בתאריך 3.1.89, נתנה המועצה הארצית הוראה להכין תכנית מיתאר ארצית לאתרי הנצחה והמליצה לשר הפנים למנות את מינהל התכנון של המשרד כעורך התכנית.

חשיבותה של תכנית המיתאר הארצית היא במתן אפשרות לאכרזת אתרים רבים בו זמנית ללא צורך בהכנת תכניות נפרדות לכל אתר ואתר, כתוצאה מהאכרזה ישנה אפשרות על פי החוק לתת טיפול נאות לאתרים על ידי הרשויות המקומיות.

העבודה התחילה באיחור בין היתר מכיוון שמשרד הבטחון שאמור היה להיות שותף בעריכת התכנית התנגד לשותפות ובסופו של דבר הוטלה עבודת העריכה על משרד הפנים בלבד.

עורכי התכנית עומדים לפני סיום הכנתה למחוזות ירושלים וחיפה.

כדי למנוע מצב שאתרים ייהרסו, ועל מנת שניתן יהיה לשקם ולתת להם טיפול הולם, עורכי התכנית מבקשים לאפשר הגשת התכנית בשלבים.

בשלב ראשון תכנית מיתאר ארצית חלקית לאתרי הנצחה למחוזות ירושלים וחיפה הכוללת כ-200 אתרים.

93-25 הוחלט: תכנית מיתאר ארצית לאתרי הנצחה תוצג בשלבים: בשלב ראשון תכנית מיתאר ארצית חלקית לאתרי הנצחה למחוזות ירושלים וחיפה.

התכנית לארבעת המחוזות הנותרים תוגש למועצה בשני שלבים נוספים.

ד. מבקש לצרף נציג מטעם המועצות האזוריות לוועדת ההיגוי של תכנית המיתאר הארצית ליער ויעור, מס' תמא/22. כמעט כל שטח התכנית בתחומי מועצות אזוריות ואין היום חבר בוועדת ההיגוי מטעם המועצות האזוריות. מוצע להחליט למנות את מר יוסף שגיא לוועדת ההיגוי האמורה.

93-26 הוחלט: למנות את מר יוסף שגיא לוועדת ההיגוי לתכנית המיתאר הארצית ליער ויעור.

2. אישור פרוטוקול מס' 308

הפרוטוקול הופץ.

- בדף 7 יש להוסיף לדבריה של גב' דינה רצ'בסקי בקטע המתחיל "באשר לשינויים בתוך המאזן הנאפתי" - אל לועדה המחוזית לחרוג מיעדי הנפה בכללותה.

- בקטע האחרון בדבריה של גב' ד. רצ'בסקי באותו דף צריך שירשם: "לצורך ההרחבה נקבעו כללים שנקודת המוצא היא מספר הכתים בפועל ולא מספר תאורטי לפי תכניות, וכפי שקבעה ועדת שיש ילקחו בחשבון ככל נחלה 2 יחידות דיור מכך יוצא שאין כמעט מגבלות בהרחבה שלא ניתן לעמוד בהן. יחד עם זאת ביקשה התכנית לשמור על אופי הישובים הכפריים וסביבתם.

- בדף 9 בדברי היו"ר במקום המלה "תספיק" ירשם "תפסיק".

93-27 הוחלט: לאשר את הפרוטוקול מס' 308 בתוספת התיקונים שפורטו לעיל.

טרם הסתיימה הכנתו של פרוטוקול מס' 309 והוא יופץ בקרוב.

א. תוף דרומי אילת

מר יואב שגיא מגיש שאילתא בנושא חוף דרומי אילת:

בישיבתה כתאריך 8.4.91, כ"ד בניסן התשנ"א, החליטה המועצה הארצית להכין תכנית מיתאר לחוף אילת שתהווה השלמה לתמא/13 - תכנית המיתאר הארצית לחופים. לצורך כך מינתה המועצה ועדת עורכים וועדת היגוי.

הועדה טרם סיימה את עבודתה עם זאת ידוע לנו כי בחוף הדרומי של אילת מתוכננת פעילות אינטנסיבית המאיימת לפגוע בערכי טבע ונוף יחודיים.

ידוע שעיריית אילת הזמינה תכנון של אזור החוף ע"י אדר' טומי לייטסדורף וככל הידוע לנו הוצג בוועדת ההיגוי אשר הוזכרה ואיש מחברי הועדה לא הסתייג מתכנית זו.

לאור מגמות הפיתוח המאיימות על ערכי טבע והנוף היחודיים של האזור יש חשיבות רבה לסיים את ההליך של התכנון לפחות באזור החוף הדרומי.

יתכן שבאזור החוף הצפוני אין אפשרות להשלים תכנית סופית בשל התכניות לנמל תעלה.

השאילתא מתייחסת לחומר הרקע שנזכר ומעלה את השאלה מדוע לא תושלם בדחיפות עבודתה של ועדת ההיגוי? הצעתה תוצג תוך חודש מהיום ועד אז ימנע אישור פיתוח העומד בסתירה לתכנית אדר' לייטסדורף.

אנו מבקשים להשלים את התכנית בת.מ.א. חלקית לחוף הדרומי כו יש צורך דחוף בתכנית שתהווה בסיס להמשך פיתוח בדרך שתבטיח שמירת ערכי הטבע היחודיים. השלמתם בחוף הצפוני תוכל להעשות לכשיתבהרו הכוונות לנושא נמל התעלה.

תשובה: אפשר לפצל את התכנית החלקית למפרץ אילת אך ראוי שהמועצה תקבל על כך החלטה.

הצד החיובי מקבל ביטוי בשאילתא של יואב שגיא. הצד השלילי הוא שבפיצול תכניות מיתאר ארציות מאבדים ראייה רחבה כוללת. גם מעסיקים את המערכת בטיפול בירוקרטי בהרבה תכניות חלקיות.

היו"ר כנראה שתוך חודשיים תוגש תכנית ארצית משלימה לחוף אילת. מסביר שהגישה של בעלי השאילתא תאלץ את המועצה לפרק את התכנית למקטעים ולא כמקשה אחת.

93-28 הוחלט: לפצל את הגשת תכנית המיתאר הארצית לחופי אילת כדי לאפשר הגשתה של תכנית החוף הדרומי לדיון במועצה בחודשים הקרובים.

שאילתא של מר יואב שגיא וגב' גילה חיות:

גב' ג. חיות מתייחסת למדרון יפו לאזור היבוש. זו תכנית גדולה שעברה בחלקים קטנים בול"לים. נראה שבהחלטה של המועצה חסר סעיף המתייחס לתכנון כולל של שני הקטעים, אזור היבוש ואזור המגורים שהוא יחידה אחת עם קשרים חזקים ביניהם. סבורה שהדבר נובע מטעות טכנית.

מר יואב שגיא בדיון נפלה אי הבנה. בתכנית 3 חלקים, אזור עג'מי וכולו מאושר בול"לים. נשוא הדיון היה אזור החוף ויבוש. העקרונות שקיבלנו בישיבה הקודמת לא חלים על השטח של העורף, אלא רק על מבנן ג2. מבקש שהמועצה תחליט שהעקרונות חלות על כל השטח ג2 והשטח שבעורפו יתרת מבנן א.

היו"ר למעשה מוצע כאן לפתוח את הדיון מחדש.

מר יואב שגיא לאו דוקא. כאשר קיבלנו את העקרונות איש לא חשב שזה חל רק על שטח ג2.

מר א. גיטלין סבור שאין לפתוח את הדיון. יש לבדוק את הניסוח ואת הכתוב ואם היתה טעות בזה.

פרופ' י. צמיר יש הגיון בבקשה, המועצה צריכה לדון במכלול ובעקרונות ולא בפרטים. יתכן שלועדה המקומית יש סיבה להפרדה ובטרם נקבל החלטה יש לשמוע את הועדה המחוזית והוועדה המקומית.

מר יואב שגיא סבור שאם כולם מסכימים לתיקון שלו אפשר לתקן את החלטת המועצה.

מר י. זלברברג הכין מהדיון שהכוונה היתה רק למתחם ג2.

גב' ו. ברכיה הסיבה שהדיון נסב רק על מתחם ג2 נובעת מהחלטת המועצה שדנה בכל מדרון יפו ב-92. נאמר שיש לבדוק את השטח שמיועד ליבוש, מה שנשאר היא רצועה לבנה בין ג2 לבין החלק שאושר בול"לים. לכן יש טעם לדון בהרחבת התחום מעבר לתחום של מתחם ג2.

מר א. גבריאלי העקרונות היו בפני כל חברי המועצה ואושרו וכך יופיעו בפרוטוקול ומתייחסים רק למתחם ג2. העקרונות נוסחו לגבי מתחם ג2 לפי החלטת המועצה דאז. יחד עם זאת העקרונות טובים גם למתחם של השטח הנוסף.

מר י. גולני השאלה היא האם צריך לתכנן את שני המתחמים ביחד. מציעים לא לדון בזה ללא נוכחות של נציגי עיריית תל אביב והועדה המחוזית תל אביב.

היו"ר אם המועצה תחליט לדון בזה יש להזמין את כל הצדדים הנוגעים בדבר. מעמיד להחלטה את השאלה האם לפתוח את הדיון.

מר א. גיטלין מציע לא לקבל החלטה עד שנראה מה נרשם והוחלט על פי הפרוטוקול. כמו כן, כאן לא מדובר על השטח המיושב והעקרונות התייחסו למיובש לכן לדעתו אין לפתוח את הדיון.

מר י. גולני אישרנו תכנית מיתאר. סבור שאין המועצה צריכה לחזור ולדון בתכנון המפורט. זאת יש להשאיר לוועדות המקומית והמחוזית.

גב' ג. חיות השאלתא שלה מתייחסת לתיקון טעות, לדעתה נפלה טעות בהחלטת המועצה.

היו"ר זה נסיון אחרון לעכב את התכנית. השאלה שעומדת היא האם יש לפתוח את הדיון מחדש.

מר יואב שניא אין כאן שום כוונה לעכב. אינו סבור שיש לפתוח את הדיון, אלא להציג שאלה ברורה האם להחיל את העקרונות גם על המתחם השני. מסכים שהדיון בשאלה יהיה בנוכחות כל הנוגעים בדבר. יש לפתוח דיון רק בנקודה הספציפית הזאת.

נערכה הצבעה האם לפתוח לדיון את תכנית מדרון יפו בדבר השאלה של הרחבת השטח שעליו יושם מסמך העקרונות שאושר בישיבה האחרונה. בעד - 5; נגד - 12

93-29 הוחלט: לא לפתוח דיון חדש בתכנית תא/2236 - מדרון יפו.

4. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לחופים, מס' תמא/13 - מרחב הכנרת וחופיה - תכנית ג/7638 המושכה כנרת

היו"ר הנושא נדון מספר פעמים במליאה ובוועדת המשנה לנושאים תכנוניים עקרוניים. חבר מועצה מר דן פרי ביקש שהתכנית תוצג במליאה. לא הגענו אליה בישיבה האחרונה.

יצג את הנושא מר א. גבריאלי, סגן מנהל מינהל התכנון.

מר א. גבריאלי הנושא היה בפני המועצה שהעבירה אותו לוועדת המשנה שאישרה את התכנית כפוף לאישור של ההחלטה על ידי המועצה. מר דן פרי הסתייג ועתה התכנית מגיעה לדיון פעם רביעית בפני המועצה וועדותיה.

הבקשה מתייחסת לחלקה של 30 דונם להקמת 26 יחידות דיור ומבנה ציבורי והיא בהמשך לשטח נוסף שאושר בזמנו כעתודות לפיתוח הישוב. החלקה נמצאת בשולי שמורת נוף והיא מוכתרת לוועדה משתי סיבות: שינוי מקרקע חקלאית ושינוי מזערי בשמורת נוף. השטח אינו מעובד. מודיע באחריות מקצועית שלו שאין באישור השטח כל פגיעה בערכי שמורת הנוף של רכס פוריה; הבניה אינה בקו הרכס. נשארה משבצת אחת חקלאית משום שהיא בבעלות פרטית והבעלים לא מעוניינים והמועצה המקומית לא רוצה לכפות עליהם. המגמה בעתיד של המועצה לשנות יעוד גם של משבצת זו.

מר ד. פרי הבעיה היא של מקרה קלאסי, לא של תכנון, אלא בעל קרקע מוביל תכנון.

אין כאן תכנית מתארית כוללת. יש כאן אינטרסים ורצונות סטיכיים שמכתיבים.

החלקה חוזרת לשמורת הנוף ובמדרונות של רכס פוריה. אם רוצים לשנות יש להציג תכנית כוללת ומנומקת. מה שיקרה כאן זה אנטי תכנון.

מר י. גולני מבחינה תכנונית נכון לתכנן את כל השטח. אילו היה תלוי בו היה מאשר גם את השטח הנותר. אולי אפשר להמליץ בפני הוועדה המחוזית על כך.

פרופ' א. מזור מצד אחד אינו סבור שיש להטריח את המועצה ארבע פעמים, אבל אם כבר דנים השיקול של המועצה צריך להיות תכנוני ולא כל שיקול אחר. וכאן יש שיקולים זרים יש טקטיקה של בעלים שמעוניינים להשאר מובלעת שמחיר הקרקע עולה וזו דרך טקטית למניפולציה והמועצה לא יכולה לתת לזה יד. ענין הזות גבול השמורה לא מהותי, אבל להשארת המובלעת לא צריך לתת יד. מציע לבקש מהוועדה המחוזית לא להגיש למועצה תכנית שאין לה היגיון תכנוני.

מר ג. שמיר לא מפריע לו שבמצע ישוב תשאר חלקה תקלאית, אנו מדברים על ישוב תקלאי גם בישוב עירוני אין רע בכך שיהיו שטחים תקלאים או פארקים.

מר א. עלוני השיקול של המועצה לא להיכנס לעימות עם בעל הקרקע מוצדקת. במקרה הזה ההתנגדות של בעלת הקרקע היא לא ספקולטיבית אלא אידיאולוגית.

פרופ' י. צמיר מבין שוועדת המשנה אישרה פה אחד את הנקשה. וועדת המשנה מיוצגת היטב בחברי המועצה ומאמין שהיא בדקה את הנושא לפרטיו. מציע לסמוך על שיקול דעתה של ועדת המשנה ולאשר את התכנית. יחד עם זאת להמליץ לפני הוועדה המקומית לעשות תכנון כולל.

מר א. גבריאלי בקשות כדוגמת זו כבר באו בפני המועצה שאישרה אותם וכל נזק לא נגרם עד היום.

היו"ר מציע לאשר את המלצת ועדת המשנה, יחד עם זאת פונים לוועדה המחוזית לקידום תכנית מיתאר כוללת לישוב.

93-30 הוחלט: 1. לשנות יעוד משטח תקלאי לשטח ישוב תקלאי בהתאם לתכנית מס' 7638, המושבה כנרת, בנימוקים שהשינוי אינו פוגע בתכנית כולה (תמא/13) באופן מהותי; מתייחס לשטחים קטנים יחסית; ונחוץ לצורך התאמה לתנאים בשטח.

2. לבקש מהוועדה המחוזית לפעול לקידום תכנית מיתאר כוללת למושבה כנרת.

5. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לגנים לאומיים, שמורות טבע ושמורות נוף, מס' תמא/8 - תכנית מיתאר בית עלמין מי/774 - אורה עמינדב

היו"ר תכנית זו נדחתה מהישיבה האחרונה וגם מזו שלפניה. מדובר בהוצאת שטח מגן לאומי ליעוד של בית עלמין. מר ש. רותם הודיע שלא ישתתף בדיון. תציג גב' שלומית דותן נציגת הוועדה המחוזית, ירושלים.

גב' ש. דותן מדובר על בית עלמין אורה עמינדב, תכנית יג/152 עליה עלתה תכנית מס' תמא/8. מבוקש להקל בהליך מתמא/8 באזור הדרומי של בית העלמין המוצע. המלצת מועצת הגנים ניתנה בתנאי שיעשה תיקון מזערי לתאום עם רשות הגנים הלאומיים. התכנית המוצעת היום כוללת את התיקון והתאום. כמו כן, בית העלמין אושר כאמור בתכנית יג/152. תכנית המיתאר של מטה יהודה מאפשרת זאת וגם תכנית המיתאר המחוזית. לרשות גנים לאומיים אין התנגדות לתכנית.

93-31 הוחלט: לאשר את השינוי לתכנית המיתאר הארצית לגנים לאומיים, שמורות טבע ושמורות נוף מס' תמא/8 בדבר הוצאת השטח מגן לאומי הרי יהודה בהתאם לתכנית מס' מי/774.

6. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לסילוק אשפה מס' תמא/16

היו"ר המועצה דנה בשינוי לתכנית המיתאר הארצית לסילוק אשפה מס' תמא/16 ובחלק מהשינוי שאינה בסמכותה ומחייב אישור הממשלה, הפיצה את השינוי להערות הועדות המחוזיות. לא נתקבלו הערות.

יציג יו"ר ועדת עורכי התכנית מר אורי עלוני ממשרד הבריאות.

מר א. עלוני ב-7 ביולי 92 הוגשה הצעה לשינוי בתכנית המיתאר הארצית במגמה לאפשר הקטנת מספר האתרים ולאפשר גמישות שימוש נאתר על ידי העברת אשפה מאזור אחד לשני בהסכמת האזור הקולט. השינוי הוא מהותי אבל בעיקר טכני וממליץ לאשרו יחד עם שינויים טכניים נלווים.

היו"ר מציע להסמיך את היו"ר להביא את השינוי לתכנית לאישור הממשלה.

93-32 הוחלט: להסמיך את היו"ר להעביר את השינוי לתכנית מיתאר ארצית לסילוק אשפה מס' תמא/16 לאישור הממשלה.

7. שינוי להוראת המועצה לעריכת תכנית מיתאר ארצית (חלקית) מס' תמא/10 לתחנות כח ורשת חשמל - תחנת כח פנים ארצית בצפון הארץ (טורבינות גז) - חגית-תוואי קו חשמל מאתר חגית לתחנת מיתוג "הקריות"

היו"ר הדיון נדחה לבקשת מועצה אזורית זבולון.

סא"ל צ. קדמן מעיר שהשינוי לא הגיע לידם.

8. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לגנים לאומיים, שמורות טבע ושמורת נוף מס' תמא/8; תחנות כח ורשת חשמל מס' תמא/10, חופים - חוף הים התיכון, מס' תמא/13 - תכנית המיתאר חדרה תד/450

גב' ו. דרור נציגת הוועדה המחוזית, חיפה: מסבירה שיש סתירה בהגדרות השטח בתכניות מיתאר ארציות שונות: תמא/13, תמא/8, ותמא/10. הוועדה המחוזית, חיפה פנתה למועצה לצורך הכרעה בעניין.

מר א. גבריאלי בתמא/8 יש רצועה מצפון לנחל המוגדרת כגן לאומי. בתמא/13 כל השטח מדרום לתחנה בשתי גדות הנחל מוגדר כשטח ציבורי פתוח.

בתמא/10 הרצועה מסביב לתחנה מוגדרת כשטח פרטי פתוח. מדרום לה רצועה של שטח ציבורי פתוח ונקבע שהגדה הדרומית תהיה פארק נחל חדרה. אין סתירה בין תמא/10 לתמא/13. הבקשה היא להגדיר בהתאם ל-תמא/10 משום שאין טעם להגדיר רצועה של מטרים ספורים כגן לאומי.

מר ד. פרי כל השטח מדרום לנחל הוא פארק נחל חדרה. צריך לקחת את השטח הירוק שבתחום תמא/10, השצ"פ ואת שטח הפארק ולהגדיר כיחידה אחת כגן לאומי.

מר צ. מינץ רשות הגנים הלאומיים תומכת בעמדתו של דן פרי. היה גן לאומי שנאכל כולו על ידי התחנה והמחלף. יש אפשרות לפתח גן לאומי לציבור. לכן ההגיון התכנוני הוא לראות את כל השטח כגן לאומי.

מר יואב שגיא מצטרף להצעה של דן פרי.

מר ר. חביב סבור שיש לקבל את הצעת הוועדה המחוזית שהוא פרי של תאומים ומשא ומתן של שנים והושקעו בו מאמצים.

מר א. גבריאלי יבואו הגורמים הנוגעים בדבר ויגישו הצעה ותכנית ליעד את השטח כולו לגן לאומי ונדון בדבר.

מר ג. שמיר תומך עקרונית אבל מבקש שהנושא יוכא לדיון במועצת הגנים.

מר ד. פרי מאחר ותמא/8 חלה בשטח יש צורך להזדקק להתייעצות עם מועצת הגנים הלאומיים.

גב' ו. דרור נתקבל מכתב מיו"ר מועצת הגנים שאין לו התנגדות לבקשה.

גב' ו. ברכיה תשובתו של יו"ר מועצת גנים לאומיים ושמורות הטבע היא בגדר תשובה טכנית לשאלה; אבל בפני מועצת הגנים לא הובא הנושא וגם לא ניתנה כל המלצה של מועצת הגנים.

מר יואב שגיא מציע להעביר את הנושא לקבלת התייעצות מועצת הגנים הלאומיים.

היו"ר מציע: 1. המועצה מאשרת את בקשת הוועדה המחוזית
2. המועצה מבקשת ממועצת הגנים להתייחס לבקשה ולהגיש המלצתה למועצה.

93-33 הוחלט: 1. לאשר את הבקשה של הוועדה המחוזית חיפה ולקבוע ייעוד השטח בהתאם לתמא/10 שטח פרטי פתוח.

2. המועצה מבקשת ממועצת הגנים הלאומיים להתייחס לבקשה ולהגיש המלצתה למועצה.

- א. חישוב שטחים ואזורי בניה בתכניות ובהיתרים - תיקון.
 ב. בקשה להיתר תנאים ואגרות - תיקון תקנה 21 - תעודת גמר.
 ג. התקנת מתקן לאנטנות טלוויזיה ורדיו, התשנ"ג-1993.

א. חישוב שטחים ואזורי בניה בתכניות ובהיתרים - תיקון

עו"ד י. לוי התקנות המקוריות הותקנו לרגל תיקון 33, לחוק תיקון להכנסת נושא הרישוי העצמי ואחידות בשטחי בניה ואחוזי בניה.
 עם הפעלת התקנות החדשות התברר שיש צורך בתיקונים נוספים. מפרט את השינויים בתקנות הקיימות.

הובעו הסתייגויות לתקנות:

פרופ' י. צמיר בנושא הבליטות האם אין אנו מעודדים בכך בליטות.

נציג התאחדות הקבלנים האם לא מקפחים דירות קטנות.

- מר א. שולמן מעיר מספר הערות:
 1. לסעיף (6) (ב) שטח לא מקורה אינו נכלל בכלל שטחי הבניה ממילא ולכן סעיף זה מיותר.
 במידה ומשום מה רוצים להשאירו יש לבדוק מה קורה עם מרפסת פתוחה ללא גג ושאינה בקומת הקרקע.
 2. לסעיף (7) הכוונה להשוות עם גזוזטרות מקורות ולכן הסיפא של הסעיף צריך להיות קרוי בגובה שתי קומות ומעלה - לא יבוא במנין שטחי הבניה.
 3. תקנה 9 תקנת משנה (ז) יש לברר האם התקנה אינה מנוגדת לסעיף 132 לחוק עצמו. אם מנוגדת יש למחוק אותה. אם אינה מנוגדת יש להודיע על כך במפורש. יועצים משפטיים שונים וטובים טוענים שיש ניגוד ולא מאפשרים להוציא היתרים לפי תקנה זו.

נציג התאחדות הקבלנים - מעיר להוראות המעבר סעיף 6ב משמעותן שלא ניתן להגיש תכניות על בסיס התקנות החדשות.

פרופ' י. צמיר לא נותנים מספיק את הדעת לאלמנט העיצובי בתקנות. אנו נותנים לגיטימציה לבליטות והדבר ינוצל.

היו"ר התקנות לא צריכות להגביל או לכבול ידיים לאדריכלים מהבחינה העיצובית.

מעיר שההערות שהובעו על ידי החכרים ובעיקר מר שולמן נרשמו ויובאו לידיעת המחוקק.

ב. בקשה להיתר, תנאים ואגרות - תעודת גמר - תיקון

מכיון שההצעה לא הוגשה מראש לחכרים, הדיון נדחה לישיבה הבאה.

מר ד. פילזר מסביר את הנושא.

מר א. קלו נציג מכון התקנים: מתנגד לסעיף 5 בתקנות, הפטור להקמת אנטנה מרכזית בכבלים. נראה לו שאנטנה מרכזית נועדה לקלוט שידורים מהאוויר שהאזרח משלם עבורם אגרה. סעיף 5 מחייב התחברות למערכת הכבלים. אנו הולכים לחייב דייר לקנות שרותים מחברה מסחרית, למרות שיש לו הזכות לקלוט אותם באוויר. מה שיקרה שכל דייר שלא ירצה להתחבר לטלוויזיה יקים לעצמו תורן פרטי, לא תקני, ונחזור ליער של תרנים, כמו לפני 20 שנה.

מר י. פישלר נציג התאחדות הקבלנים: במצב הקיים בבנינים שיש חיבור לטלוויזיה בכבלים מנתקים את החיבור של האנטנה של הבנין הקיים וחברות הכבלים מחברות את כל הדירות למערכת שלהם גם מי שלא קונה את שרותי חברת הכבלים מקבל בחינם חיבור לטלוויזיה הישראלית לפחות. התקנה כמו שהיא היום מחייבת מערכת כפולה. אנו הצענו בועדת המשנה שבאותם המקרים כחלק מהסדר מכירה שבהם יש חובה להתחברות בכבלים, באותם המקרים ישחררו מהאנטנה המרכזית של הדירה. אין הכוונה לשחרר בכל המקומות.

מר א. שולמן הועדה סברה שבמקום שיש הכנה לכבלים ניתן להתחבר לקליטת טלוויזיה רגילה דרך הכבלים ללא תשלום והתברר שאין הדבר כך.

היו"ר מציע שהתקנות יוגשו עם תיקון לסעיף 5, כך שישמר החופש לקלוט שלא באמצעות הכבלים.

93-34 הוחלט: להמליץ בפני שר הפני על התקנת תקנות התכנון והבניה

א. בדבר חישוב שטחים ואזורי בניה בתכניות ובהיתרים בהתייחס להערות שהושמעו בדיון.

ב. בדבר התקנת מתקן לאנטנות טלוויזיה ורדיו עם תיקון לסעיף 5 שלא יהיה פטור מחובת התקנת האנטנות כאשר יש הכנה לכבלים.

עו"ד י. לוי מודיע שעומד לעזוב את המשרד. מודה לחברי המועצה על שיתוף הפעולה במשך השנים.

10. שינוי לתכנית מיתאר מחוזית, מחוז המרכז, מס' תממ/3 - תכנית מס' מח/73 מתצבות

היו"ר הנושא נדון בישיבה האחרונה והמועצה ביקשה חומר רקע באשר לתפוקות המחצבות באזור וכן כמות חומר חזויות על פי תכנית המיתאר הארצית בהכנה ואלטרנטיבות.

יציג מר ג'קי קונפורטי ממינהל מקרקעי ישראל ומר משה רובשיץ, מתכנן מחוז המרכז.

מר מ. רובשיץ שטח המחצבות הקיימות מיועד לפארק ראש העין. הועדה המחוזית מצאה את השטח המוצע כשטח שהוא הרע במיעוטו משום שיש צורך בחומר המופק מהמחצבות לאזור המרכז. המקום שנבחר לא עומד בסתירה לשמורת הטבע שבשכנות והשכונה המיועדת של ראש העין הסמוכה תקום אולי בעוד 10 שנים.

מר ג'. קונפורטי מעיר שיש חוסר בחומר במחוז המרכז. רק מחצבה אחת באזור מודיעין יש לה חומר לכ-20 שנה.

בלי מחצבה הזו, במחוז המרכז אי אפשר יהיה לספק את החומר הדרוש. עם הפרוייקטים של כביש מס' 6 והישובים בציר הגבעות, העיר במודיעין ומערכות דרכים ילכו הביקושים לחומר חציבה ויגברו. מינהל מקרקעי ישראל גרס שיש להתאים את מיקום האתר עם אתר המופיע בתמא/14 ואושר על ידי ועדת המשנה להמלצה למועצה אבל בשטח זה שבתמא/14 ישנו נחל שלה שהוא חוצה את האתר והוא מיועד לשטח ירוק ולגן לאומי. האתר המוצע על ידי הועדה המחוזית נמצא בתחום ההשפעה של ראש העין. הצעתם לתת את החציבה בתחום של תמא/14 שהוא שטח מתאים יותר.

מר מ. רובשיץ כמתכנן המחוז מוכן לקבל את עמדת מר קונפורטי. הועדה המחוזית סברה שלא ניתן יהיה לקבל את השטח ע"י נחל שלה. לכן מציעה את ההצעה שהובאה.

היו"ר מציע שהתכנית תוחזר לוועדה המחוזית שתציע שטח המותאם לתמא/14.

מר י. גולני ממליץ לא לקבל את הצעת הועדה המחוזית. ממערב לאתר ישנה מחצבה פעילה במקום שמיועד לפארק ראש העין ויש צורך לדאוג להמשך ההפקה של חומר. לכן מציע להמליץ בפני הועדה המחוזית שתיזום שינוי לתכנית המיתאר המחוזית בקטע שמוצע בתמא/14. בכך יורחק שטח החציבה ב-1-2 ק"מ מאזור המיועד למגורים בראש העין.

מר ד. פרי הצעת ההחלטה מקובלת, אבל בשטח הזה נעשו פעולות חציבה ללא היתר. לפי חוק התכנון והבניה צריך לתבוע לנקוט הליכים לשיקום הנזק שבוצע.

93-35 הוחלט: לא לקבל את ההצעה של הועדה המחוזית. המועצה דוחה את ההצעה לשנות את תכנית המיתאר המחוזית למחוז המרכז בהתאם לתכנית מס' מח/73.

11. מועד הישיבה הבאה מספר 311

נקבע ליום שלישי, י"ז בתמוז התשנ"ג (6 ביולי 1993).

מדינת ישראל
משרד הפנים
רח' חסן שוקרי 11
חיפה

כח' בסיון תשנ"ג
17 ביוני 1993

אל: דוד פילזר - מזכיר המועצה הארצית לתכנון ובניה.

א.נ.,

חנדון: הערות הועדה המחוזית לתמ"א/10 - אתר חגית

מספר חברי ועדה ביקשו זמן נוסף לדיון, ולדחות את מועד מסירת הערות הועדה המחוזית, מאחר שלא נענינו, התבקשו החברים לתת התיחסותם בכתב או בטלפון.

הערות מ.מ. זכרון יעקב הועברו אליכם ישירות - נציגי מוא"ז חוף כרמל השתתפו בכל הישיבות והביעו דעתם באופן ישיר. איגוד ערים לאיכות סביבה חדרה, קיים ישיבה בנידון והעביר ישירות את הערותיו.

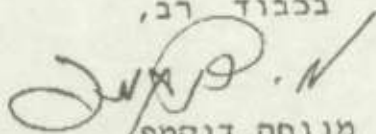
להלן הערות ועדה מחוזית:

1. מיקום התחנה. בתחום של כ - 50 ק"מ מחדרה עד חיפה קיימים שלושה אתרים לתחנות כח.
2. "אתר חגית", אמנם אינו פוגע בישובים קיימים, אולם ללא ספק, פוגע בפוטנציאל הפיתוח (במיוחד תיירות ונופש) לישובים קיימים מחוץ לתחום מוא"ז חוף כרמל. בתסקיר השפעה על הסביבה מתייחסים אך ורק ליעוד הקרקע שהוא חקלאי מעובד/לא מעובד ואין מתייחסים לפוטנציאל.
3. החפירות הארכיאולוגיות שבשלב זה יסתימו ב - 20.06.93, עדיין לא מוצו. יש להניח שהמשך החפירות וניתוח הממצאים שנחשפו עד כה עשוי לגרום לשינוי בתוכנית.
4. עדיין לא סוכמו כל הנושאים הסביבתיים, במיוחד עיניין המים המליחים. יש להתייחס גם למפעל המים שבנחל תות ולאזכרו בתקנון.

לסיכום:

- א. הקו הכחול של התוכנית יכלול גם את שטח התייץ.
- ב. לקבוע אפשרויות פיתוח של הממצאים הארכיאולוגיים לאתר ביקור כחלק מפוטנציאל פיתוח התיירות באיזור.
- ג. לקבוע בתוכנית פתרונות נאותים למים המליחים.
- ד. לקבוע בתוכנית נוהל לקביעת אתרים לסילוק חפורת ותכנונם בהתאם.

בכבוד רב,

מנוחה דנקמפ
לשכת תכנון מחוזית

לחברות פנימיות במשרד הממשלה

מזכר

התאריך	אלו שורף פלטר, מצפון המחלקה הארצית
חוק מס	מאמר ב"ש, קשה משמ מחולק ורשמי
מחולק	מניין סיפור שפרים, רשמי

סיכום

אבנר ש"ס רב

בנתונים להחלטה - הוצעה המחלוקת היום
 14.4.93 אגף המכירה קראו סט
 על תנאים אבנר כמחלקה המרכזית רשמי
 לתחילת תנאים המחלוקת של ירשמי

במסגרת
 מאמר ב"ש
 קשה משמ
 ורשמי

המצביעות באותו המסמך במסמך המסמך המסמך

מסמך 1010

1. פוראיות תכנית
2. נספח ג"א
3. תשריט 1- קווי הרכבה
4. תשריט 2 א' מבין האזור חלופת בגיש קווי
5. תשריט 2 ב' מבין האזור חלופת בגיש אחס
6. תשריט השלמה של בסריגה ונספחים

אבנר אג"ן המסמכים המצביעות פאזרה בשעות המאוחרות

שם התכנית: המערביים של ירושלים וסביבותיה.

שינוי מס' 19 ל/ת/מ/מ/1 - מכון טיהור שפכים מהאגנים
 סוג התכנית: שנוי תכנית מתאר מקומית
 יח"ד: 0
 בניה מגורים: ל
 שטח התכנית: 0

פרוטוקול ועדה מס: 1 מישיבה: 4 מתאריך: 14/04/93

17. מי/762 - שינוי מס' 19 לתמ"מ 1 - מכון טיהור שפכים מהאגנים המערביים של ירושלים וסביבותיה
 המשך דיון מתאריך 30.3.93

מר א. בן אשר מזכיר כי היו שתי חלופות למיקום המתקן, חלופה מס' 2 שהיתה מתחת לתחמ"ש וחלופה מס' 4 שהומלצה ע"י היזמים ונמצאת מערבית לה.

בדיון הקודם הוחלט לבדוק את שתי החלופות כיון שהיתה חסרה אינפורמציה ולא היה ניתן לקבל החלטה חד משמעית לגבי החלופות. אחד הנושאים החשובים ביותר הקשורים בנושא זה הוא התערבות מעשי ידי אדם בתוך שטח נוף פתוח כאשר העדיפות מבחינתנו ומבחינת המשרד לאיכות הסביבה היתה לצמצם את ההתערבות בצורה מינמלית. ובחלופה מס' 2 אשר נמצאת סמוך לתחמ"ש מבוצעות כבר עבודות פיתוח ואם המתקן לטיהור יהיה באותו מקום למעשה חוסכים התערבות נוספת באזור הואדי שהוא יפה ובעל ערכים יחודיים. וכתוצאה מכך גם מוזילים את עלות פיתוח האתר, מקצרים את קווי ההולכה ואפשרות של זרימת מי כולחים בואדי שיעזרו לפיתוחו של הואדי.

הסיבה שלא היה ניתן לקבל החלטה בדיון הקודם היתה שלא נעשו מספיק בדיקות הנדסיות לגבי אתר מס' 2. היזמים עצמם העדיפו את אתר מס' 4 למרות שהיו ספקות גם בין היזמים. אתר מס' 4 מבחינת שטח הוא יותר רחב ונוח ומאפשר בחירת אפשרויות שונות של פריסת מתקני המתקן שיכול ליעל את השימוש במתקן.

אתר מס' 2 קרוב לאבן ספיר והר איתן ויתכן שיהיו בעיות של מטרדי ריח.

התקיים סיור באזור על מנת לבדוק וההרשמות היא שאתר מס' 2 מבחינת גודל השטח העומד לרשות המתקן מצומצם ועלול לגרום לקושי בפיתוח. בדיקות הנדסיות, אם היו רוצים לעשות, היו דורשות להכנס לתכנון מאוד מפורט דבר שהוא יקר מאוד והתוצאות לא יהיו ברורות לגבי העתיד, והצורך בהכנת תסקיר השפעה על הסביבה חדש היה גורם למשך זמן ארוך עד לקבלת ההחלטה. יש חו"ד של המשרד לאיכות הסביבה שפיתוח אתר מס' 2 יכול לגרום למטרדי ריח לאבן ספיר ובגלל הצמצום בשטח יש קושי לטפל בבעיה בתחום זה.

לאור כל שיקולים אלה ממליצים להפקיד את האתר שהומלץ ע"י היזמים והוא אתר מס' 4.

מדובר בתכנית שכוללת שני אלמנטים האחד הוא המכון עצמו והשני קווי הולכה אשר מוליכים את מי השופכים מאתר עין כרם עד לאתר ההולכה, קווים שיהיו תת קרקעים ויהיה צורך בחפירות. ההמלצה היא שיהיו שתי תוכניות שתוגשנה או במקביל או בתאריך שונה בהתאם לאפשרות של היזמים אך ללא כל ספק הוצאת התרי בניה תהיה רק לאחר שתי התכניות תקבלנה תוקף. ההמלצה לשכת תכנון:

להמליץ בפני המועצה הארצית על הפקדת התכנית להקמת מכון לטיהור מי שופכין באתר מס' 4 בחלופות שהוצגו ולקוי הולכה בתנאים הבאים: התכנית תכלול שני תשריטים האחד לאתר המכון והשני לקו ההולכה שיהא בקנ"מ 1:10,000 ניתן להפריד בין שתי התכניות ולהגישן בזמנים שונים הכל בהתאם לקצב התכנון אולם היתרי הבניה יוצאו רק כאשר תהיינה שתי התכניות מאושרות.

הועדה המחוזית פונה לוועדת המשנה של המועצה הארצית לקוי בנין ולהקלה בקו בנין מציר הדרך ולוועדה לשמירה על קרקע חקלאית להפשרת הקרקע לבנית המכון.

אחר הדברים החשובים היה גובה יציאה של קווי הולכה בתוך המתקן, גובה זה מכתוב את תוואי הצינור בהמשך ולתוואי הצינור יש חשיבות רבה מבחינה נופית. גובה זה מוכתב גם מפריסת המתקנים בשטח וכן מאותו גובה בו הצינור עוזב את האפיק. התקיימו מספר דיונים בנושא זה עם המתכננים ונקבע כגובה עליון גובה של 460 מ' מעל פני הים. יש למעשה שלוש אפשרויות, באלטרנטיבה רלינארית - גובה של 440 מ' באלטרנטיבה המפוזרת - גובה של 480 מ' ובאלטרנטיבה המרוכזת - גובה של 460 מ'.

הגובה של 460 מ' נקבע גם מסיבה ששוללים את האלטרנטיבה המפוזרת ומבקשים להשאיר את ההחלטה לגבי שתי האלטרנטיבות האחרות לשלב של היתרי הבניה.

הגובה של 460 מ' הוא גובה עליון והגובה הסופי יקבע כאשר תהיינה תכניות הנדסיות מפורטות לפני הוצאת היתרי הבניה.

קווי ההולכה יעברו ברובם קרוב לואדי בגובה של 475-470 מ' שזה קרוב לאלטרנטיבה מס' 2 ומהנקודה שהם יוצאים מהאפיק ירדו בשיפוע שיאפשר זרימה גרוטציונית של השפכים לגובה הכניסה לאתר שלא יעלה על 460 מ'.

הנושא של המנהרה והחלק עד לאגן רפאים מחייב בדיקות הנדסיות נוספות והתוואי עדין אינו סופי ואת קווי ההולכה נפזר לשנים.

הוראות פרק ה' בתסקיר השפעה על הסביבה המשוּפָּץ יכנס כחלק בלתי נפרד מהוראות התכנית. אחת האלטרנטיבות מציעה את העתקת הכביש הקיים לתוואי חדש ויש לכך חשיבות מאחר וזה מאפשר להצמיד את המתקנים לדופן החר וע"י כך ממעטים במטרד החזותי. הכביש יכלל בתשריט ככביש חילופי וזה מחייב אישור של מע"צ ובמידה ותבחר אלטרנטיבה זו התכנית שתעבור למועצה הארצית תכלול את הכביש וע"י כך מונעים הנשה כפולה. לדעת המתכננים חשוב לבחור באלטרנטיבה של העתקת הכביש, וגם אנו ממליצים על בחירת אלטרנטיבה זו.

אישור תכנית זו לא משחרר את הועדה מהמשך הבקרה עד לשלב הוצאת היתרי בניה. ממליצים שיקום צוות מקצועי שיכלול את מתכנן המחוז או נציגו, נציג המשרד לאיכות הסביבה ומהנדס הועדה המקומית או נציגו ועדה מקצועית זו תלווה את התכנון לאורך כל הדרך כולל בבחירת האלטרנטיבות הועדה תבחר ותמליץ על האלטרנטיבה בשלב מוקדם והיא גם תשמש כצוות מקצועי להיתרי בניה כאשר בהתרי הבניה יוצאו באישור הועדה המקומית והועדה המחוזית.

התרי הבניה יוצאו במספר תנאים: 1. בחירת האלטרנטיבה של הפריסה

2. תכנית פיתוח לכל שטח האתר שתהא בקנ"מ 1:500

3. תכנית ניתוח עפ"י פרמטרים שיקבעו ע"י המשרד לאיכות הסביבה. הצוות המקצועי ילווה גם תנוחת קווי ההולכה.

מר א. סויסה ציין כי כאשר דנו בתכנית הביוב בבית לחם ובית ג'אלה אישרנו את קווי ההולכה ללא הפקדת תכנית אלא בהתאם לסעיף 13 לחוק רשויות מקומיות ביוב. במקרה היום מפקידים תכנית מאחר ויש הסכמה של הרשות לפיתוח ירושלים.

מר י. היימן מבקש כנציג ציבור ואיש מקצוע להצטרף לצוות המקצועי שילווה את התכנית.

מר ד. דוד מבקש שהישוב אבן ספיר לא יופיע בכותרת התכנית כפי שמופיע בסדר היום מאחר וזה לא נמצא בתחום אבן ספיר. דובר נוסף, מבקש להבהיר את מעמדה של הועדה המקומית.

מר א. בן אשר לפי החוק ועדה המקומית מוציאה התרי בניה במקרה זה נקבע שיהיה צורך גם באישור הועדה המחוזית. מאחר ומדובר במתקן מורכב מאוד הומלץ שיקום צוות מקצועי שילווה את הפרויקט לאורך כל הדרך עד הוצאת התרי בניה והצוות יגיש את המלצותיו לועדה המקומית והמחוזית.

מר מ. ויזל מבקש שיהיה כתוב ששפכי העפר יהיו בשדות מיכה.

מר ג. יניב ציין כי זה מופיע בתסקיר השפעה על הסביבה.

מר א. סויסה אם כך מקבלים את המלצתו של מר בן אשר ולצוות המקצועי שילווח את התכנון יתווסף נציג ציבור.

הוחלט:

1. להמליץ בפני מועצה הארצית על הפקדת התכנית להקמת מכון לטיהור מי שופכין באתר מס' 4 בחלופות שהוצגו ולקוי ההולכה, בתנאים הבאים:
התכנית תכלול שני תשריטים. האחד לאתר המכון והשני לקו ההולכה שיהא בק.נ.מ 1:10,000
ניתן להפריד בין שתי התכניות ולהגישן בזמנים שונים הכל בהתאם לקצב התכנון אולם היתרי הבניה יוצאו רק כאשר תהינה שתי התכניות מאושרות.
2. הועדה המחוזית פונה לוועדת המשנה של המועצה הארצית לקוי בניין להקלה בקו בניין מציר הדרך בכביש מס' 386 לקו בניין 0 ולוועדת עורכי תמא/3 לשינוי תואי כביש אזורי מס' 386 בתחום התכנית ולוועדה לשמירה על קרקע חקלאית - להפשרת הקרקע לבניית המכון.
גובה הכניסה של קוי ההולכה אל המתקן לא יעלה 460 מ' מעל פני הים.
קוי ההולכה יעברו ברובם באפיק הוואדי עד לגובה של כ-470-475 מ' ומהנקודה שבהם הם יוצאים מהאפיק ירדו בשפוע שיאפשר זרימה גרויטציונית של השפכים לגובה הכניסה לאתר אשר כאמור לא יעלה על 460 מ' מעל גובה פני הים.
5. לגבי נושא אגן רפאים וקוי ההולכה עד לפתח המינהרה ניתן יהא להגיש תכנית נפרדת.
6. פרק ה' בתזכיר ההשפעה על הסביבה המשופץ יכנס כחלק בלתי נפרד מהוראות התכנית.
7. התכנית לאתר תכלול את תוואי הכביש החלופי מאושר ע"י מע"צ.
8. הועדה פוסלת את חלופת הוואדית וממליצה לכלול בתכנית את שתי החלופות האחרות בלבד דהיינו חלופת הוואדי והחלופה המרוכזת אשר תבחרנה בשלב הוצאת ההיתרים.
9. יוקם צוות מקצועי בהרכב הבא: מתכנן המחוז או נציגו, נציג המשרד לאיכות הסביבה, מהנדס הועדה המקומית או נציגו ונציג ציבור. הצוות המקצועי יהווה ועדת היגוי אשר תלווה את המשך התכנון המפורט לכל אורכו עד לשלב הוצאת היתרי הבניה, בין תפקידי יהיה בחירה בין החלופות השונות של הפריסה, תכנית הפתוח של השטח, הוראות התפעול והניתור, האלמנטים הפיזיים ותנוחת קוי ההולכה וכד'.
10. היתרי הבניה יוצאו באשור ועדות התכנון המקומית והמחוזית.
תנאי למתן היתר הבניה הראשון וכן של קוי ההולכה יהא:
א. בחירת האלטרנטיבה של הפריסה.
ב. תכנית פתוח לכל שטח האתר שתהא בק.נ.מ 1:500.
ג. תכנית ניתור על פי פרמטרים שיקבעו ע"י המשרד לאיכות הסביבה.
ד. אישור אתר שפיכת עודפי עפר.
12. אתר שפיכת עודפי העפר לשטח המתקן ו/או לקווי ההולכה יהיה אתר אשר יאושר ע"י מהנדס הועדה המקומית וע"י מנהל היחידה לאיכות הסביבה בוועדה המקומית ו/או נציג המשרד לאיכות הסביבה בוועדה המחוזית. לא ינתן כל היתר בניה לפני קביעת אתר זה.

משרד הפנים - מינהל התכנון
האגף לתכניות מתאר ארציות ומחוזיות טל: 02-701467 ירושלים.

ג' בתמוז תשנ"ג
22 ביוני 1993

אל:
עמרם קלעג'י, יו"ר המועצה הארצית.

הנדון: מתן הוראה לעריכת תוכנית מיתאר ארצית למים וביוב

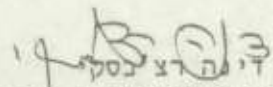
בהמשך להחלטת ממשלה והחלטת וועדת מנכ"ים מוגשת בזה הצעה למתן הוראה לעריכת התוכנית בנדון לדיון המועצה הארצית.

ההצעה מלווה בדברי הסבר קצרים. משרד הבריאות המשרד לאיכות הסביבה ונציבות המים לקחו חלק בגיבוש הצעה זו.

מטרת מתן ההוראה היא פתיחת ההליך הארגוני והתכנוני לעריכת התוכנית.

מתכונת ההוראה מאפשרת שליפה וטיפול מואץ בנושאים או בחלקים מההצעה שיש לתת להם עדיפות בלוח הזמנים.

ב ב ר כ ה,

מנהלת האגף לתוכניות מיתאר
ארציות ומחוזיות

העתק:
אדר' יהונתן גולני - מנהל מינהל התכנון.
פרופ' יורם אבנימלך - המדען הראשי, משרד לאיכות הסביבה.
גב' ולרי ברכיה - מנהלת אגף תכנון פיזי המשרד לאיכות הסביבה.
מר אורי עלוני - מהנדס ארצי, בריאות הסביבה, מרד הבריאות
מר אליעזר שלף - נציבות המים.
מר ~~דניאל~~ - מזכיר המועצה הארצית.

הוראה להכנת תכנית מיתאר ארצית למים ביוב
דברי הסבר

א. רקע

המשכר במשק המים במדינת ישראל הולך ומחריף, דבר המחייב את הטיפול של כל הגורמים הנוגעים בדבר, ובכלל זה גם את מערכת התכנון הפיזי.

חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965 רואה את נושא המים כחלק ממערכת התכנון הארצי. בסעיף 49 נאמר: "תכנית המתאר הארצית תקבע את התכנון של שטח המדינה כולה ובין השאר... (3) עורקי אספקת המים הארצית, סכרים ואגמי אגירה...". תכנית מתאר ארצית תעסוק בנושאים אלה ובנושאים חשובים ובעייתיים אחרים שעלו בשנים האחרונות והקשורים במשק המים ובעיקר נושא הטיפול במי ביוב, אכטת איכות מי שתיה ומניעת זיהום מי תהום.

מטרת התכנית היא ליצור את המסגרת הסטטוטורית הנחוצה ברמה הארצית כדי לייעד ולשמור את השטחים הנחוצים עבור מתקנים ותשתיות למשק המים, שמירה על כמות ואיכות המים, וזאת לאור המצב לפיו בתכניות ברמות הנמוכות יותר לא תמיד נקבעו הסידורים לשם כך.

ב. יעדי התכנית:

על התכנית לתת מענה למספר נושאים הקשורים במשק המים והמחייבים טיפול או ראייה כלל ארצית. מטרת התכנית לשמור מקורות המים במדינה, למנוע זיהומם ולהבטיח טיפול בשפכים וניצול קולחים:

1. לאור התחזיות לגידול אוכלוסית מדינת ישראל המדברות על 7 מליון תושבים בתחילת שנות ה-2000 ו-8 מליון נ', בהמשך ולאור השינויים הצפויים בדפוסי צריכת המים הביתית, נראה שיהיה צורך להגדיל את היצע המים במדינה, כיוון שפוטנציאל המים הנוכחי מנוצל כבר היום עד תום. לשם כך יש לייעד שטחים עבור מתקנים ותשתיות שידרשו בעתיד לשם הגדלת פוטנציאל המים במדינה.
2. כיום חלק נכבד ממי השפכים במדינה אינם מטופלים כראוי ויוצרים בעיות סביבתיות קשות, ובעיקר זיהום מי תהום וחוף הים. בכדי לפתור בעיה סביבתית זו יש צורך להקים מפעלי טיהור מתקדמים או להרחיבם ברוב איזורי הארץ, דבר המחייב ייעוד שטחים נוספים בראיה ארצית ואיזורית. כמו-כן התכנית תורה לרשויות המקומיות להקצות שטחים בתחומן במסגרת תכניות המתאר שלהן עבור מתקני טיהור.
3. שימושי הקרקע בשטחים שמעל לאקוויפר גורמים לזיהום מי התהום כתוצאה מחלחול המזהמים. כדי למנוע את החרפת הזיהום על התכנית לקבוע הוראות מגבילות לשימוש בשטחים הרגישים.
4. ניצול הנחלים לשימושים שונים ובעיקר לצרכי נופש ושטחים פתוחים.

ג. יחס לתכניות אחרות:

התכנית המוצעת תתייחס לתכניות המתאר הארציות והמחוזיות הרלוונטיות והנמצאות עתה בהכנה. מתוכן ראויות לאיזכור מיוחד:

1. יעדי האוכלוסיה המוצעים בתמא/6 המעודכנת וכן בתמא/31. יעדים אלה צריכים להנחות את המתכננים בכל הקשור לצריכת המים העירונית והביתית וכמויות השפכים החזויים.
2. תמא/11 (איגום והחדרה שאושרה ב-1981) עוסקת אמנם במשק המים אך היא מצומצמת בהיקפה ואינה מטפלת ברוב הנושאים שבהם אמורה לטפל התכנית המוצעת. אך בכל מקרה תמא/11 תלקח בחשבון והיחס בינה ובין התכנית המוצעת ישקל במהלך הכנתה.

כיוון שהנושא איננו חדש וגורמים רבים כבר טיפלו בו, קבעו את מדיניותם והכינו תכניות, עיקר העבודה בתכנית זו תהיה להביא להסכמה על מדיניות משותפת לכל הגורמים המעורבים לצורך העבודה, וקביעת קריטריונים להכללת תכניות ופרוייקטים במסגרת התכנית.

ד. ועדת ההיגוי:

חברי ועדת ההיגוי יהיו נציגי הגורמים השונים המעורבים במשק המים העוסקים כיום בנושא ושיש להם קשר עם הנושאים הקשורים התכנית. תפקיד הוועדה לקבל דיווחים על התקדמות התכנית ולאשר את השלבים השונים. מתוך ועדת ההיגוי תקום ועדת עורכים מצומצמת שתנחה את עריכת התכנית ותלווה כאופן שוטף את המתכננים בביצוע העבודה.

הרכבי הוועדות המוצעים כלולים בהצעת ההוראה לעריכת התכנית.

ה. זמן הכנה:

משך הזמן המוצע להכנת התכנית הוא שנתיים. הכוונה היא להגביל את הזמן לתקופה קצרה יחסית מפני שמצד אחד התכניות ברוכן קיימות כבר ומצד שני הן מצב משק המים שכבר תואר לעיל והן התכניות המתאשרות כיום בעיקר בוועדות לבניה למגורים, מחייבות הכנת תכנית במהירות המירבית.

החלטה מס' ----- בדבר עריכת תכנית מתאר ארצית
למים וביוב שהתקבלה ביום -----

1. המועצה הארצית לתכנון ובניה רואה צורך בעריכת תכנית מתאר ארצית למים וביוב.
2. המועצה מורה בתוקף סמכותה לפי סעיף 50 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה-1965 (להלן החוק), על עריכת התכנית האמורה.
3. מטרת התכנית היא ייעוד שטחים וקביעת הוראות לצורך הקמת מתקנים שיאפשרו את הניצול האופטימאלי של פוטנציאל המים במדינת ישראל: שמירת מקורות המים, מניעת זיהומים, הבטחת הטיפול בשפכים וניצול קולחים.
4. המועצה, בתוקף סמכותה לפי סעיף 51 לחוק, נותנת הוראות אלה לעריכת התכנית:
  - א. קביעת הוראות המחייבות הקצאת שטחים למתקני טיפול בשפכים בתכניות מתאר;
  - ב. הצעות לשמירת אופציות לפרוזדורים ושטחים לקווי ההולכה הראשיים ולמאגרים העיקריים למים, לשפכים ולקולחים במדינה;
  - ג. קביעת הוראות אשר יחולו על שימושי קרקע באזורים רגישים לזיהום מים לצורך מניעת זיהום מקורות מים;
  - ד. קביעת הוראות אשר יכללו בתכניות מתאר ותכניות מפורטות כדי להבטיח טיפול בשפכים וסילוק הקולחים בטכנולוגיות מתאימות עפ"י דרישות החוק.
  - ה. קביעת מגבלות על גידול ישובים שאין בהם קיבולת לקליטת שפכים נוספים;
  - ו. יצירת תמריצים במערכת התכנון לעודד את השימוש בקולחים ולייצור מערכת איסוף והולכה של קולחים במטרה לאפשר את ניצולם למטרות חקלאות, רווחה ונופש.
  - ז. התכנית תציע סל פתרונות שתאפשר גמישות ברמה האיזורית והמקומית.
  - ח. התכנית תבנה מסלול מהיר לאישור תכניות ותאפשר מסירת הפרויקטים להפרטה.
  - ט. בהכנת התכנית יבדקו וילקחו בחשבון ויכללו על פי התאמתם, תכניות שכבר הוכנו בנושאים אלה.
  - י. בהכנת התכנית ילקחו בחשבון ההשפעות ההדדיות של תכניות אכלוס, שימושי הקרקע והשלכות סביבתיות אחרות של איזורי יהודה שומרון וחבל עזה.
5. התכנית תוכן בראיה ארצית כוללת, ארוכת טווח, אך ניתן להכין תוכניות חלקיות לביצוע בשלבים או בחלקים מסוימים. דחיפות בטיפול תינתן לאזורים רגישים לזיהום מקורות מים.
6. התכנית תתייחס לתוכנית מתאר ארצית לקליטת עליה (תמא/31) לתפרוסת אוכלוסיה (תמא/6), לאיגום והחדרת מי שיטפונות (תמא/11) ולתכנית אב לניצול קולחים שהוכנה עבור נציבות המים.

7. התכנית תוגש תוך שנתיים מיום אישור הוראה זו.
8. תוקם ועדת היגוי שתלווה את התכנית בהרכב נציגי הגופים והמשרדים הבאים:
- א. משרד הפנים (יו"ר) בהרכב מינהל התכנון ומינהל לשלטון מקומי.
  - ב. יו"ר הוועדה המקצועית שליד המינהלה הארצית לביו.ב.
  - ג. משרד החקלאות (נציבות המים).
  - ד. המשרד לאיכות הסביבה.
  - ה. משרד הבריאות.
  - ו. מנהל מקרקעי ישראל.
  - ז. משרד האוצר.
  - ח. משרד האנרגיה.
  - ט. משרד השיכון.
  - י. משרד הכלכלה והתכנון.
  - יא. המרכז לשלטון מקומי (או נציגות אחרת לרשויות המקומיות).
  - יב. נציג רשות שמורות הטבע.
9. המועצה ממליצה בפני שר הפנים שימנה בתוקף סמכותו לפי סעיף 51 לחוק את מנהל התכנון של משרד הפנים, נציבות המים, משרד הבריאות, משרד לאיכות הסביבה, וכן את מינהל כספים ותקציבים במשרד הפנים כעורכי התכנית.
10. המועצה תפרסם את נושא התכנית ברשומות.

תקנות התיכנון והבניה (בקשה להיתר תנאים
ואגרות) (חיסון), התשנ"ג - 1993

בתוקף סמכותי לפי סעיף 265 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן - החוק) ולאחר התייעצות עם המועצה הארצית לתיכנון ולבניה אני מתקין תקנות אלה:

תיקון
תקנה
21

בתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-
1970, בתקנה 21:

1. תמחק כותרת השוליים ובמקומה יבוא "תעודת גמר"

2. תקנת משנה (א) תמחק ובמקומה יבוא:

"(א) תוקפו של היתר בניה מותנה בכך שהמהנדס הוציא לבעל ההיתר תעודה המעידה כי כל הבניה בוצעה בהתאם להיתר וכי מולאו כל תנאיו (להלן - תעודת גמר), לא יאוחר משנה ממועד מתן אישור הרשות המאשרת לפי סעיף 157 א (ה), (ה1), (ח1) או (ח2) (1) (2) לחוק או ממועד הפניה לחברה, לספק או למנהל, כאמור בסעיף 157 א (ה2) (3) לחוק.

יושב ראש הועדה המקומית והמהנדס כאחד רשאים, מטעמים מיוחדים שיפורטו בהחלטתם ובתנאים הנראים להם בנסיבות הענין, לדחות את המועד לקיום תנאי מתנאי ההיתר למועד שלאחר תום השנה.

3. בסוף התקנה יבוא:

"(ז) ניתנה תעודת גמר ומולאו כל תנאי ההיתר, לרבות אלה שמועד קיומם נדחה כאמור בתקנת משנה (א), תוחזר לבעל ההיתר הערכות הבנקאית אשר הופקדה בידי הועדה המקומית, כתנאי לקבלת אישור לחיבור המבנה לחשמל, מים וטלפון."

תאריך

אריה דרעי

שר הפנים

תקנות התכנון והבניה (סטיה ניכרת מתוכנית) התשנ"ג-1993

ת י ק ו ן

בתוקף סמכותי לפי סעיף 265 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה - 1965, (להלן "החוק") ולאחר התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה, אני מתקין תקנות אלה:

1. תוספת תקנת משנה (א3)
- בתקנה 1 לתקנות התכנון והבניה (סטיה ניכרת מתוכנית) התשכ"ז-1967 לאחר תקנת משנה (3), יבוא:
- (א3) הוספת דירות מגורים בשיעור העולה על 10% ממספר הדירות המירבי, המותר לבניה ע"ג המגרש, עפ"י הוראות התוכנית החלה על המקרקעין.
- אולם תהא זו סטיה ניכרת מתוכנית הוספתן של דירות בשיעור הפחות מ- 10% ממספר הדירות המירבי המותר לבניה, באם לא נתמלאו לגביהן התנאים המצטברים הבאים:
- (א) שטחה של כל אחת מבין הדירות הנוספות, אינו עולה על 75 מ"ר לכל דירה.
- (ב) שטחה הממוצע של כל דירה בבנין, טרם מתן ההקלה, עולה על 100 מ"ר.
- (ג) ההקלה המבוקשת לא תגדיל את סה"כ השטח בבנין, המיועד למטרות עיקריות.
- "שטח-דירה" - שטחים למטרות עיקריות, כמשמעותם בתקנות התכנון והבניה (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתוכניות ובהיתרים) התשנ"ב-1992.
- לענין תקנה זו ייחשב חלק מדירה שהוא 50% ויותר מהדירה כאילו היה דירה שלמה.
2. תחילתה של תקנה 1 במועד פרסומן של תקנות אלו.

אריה דרעי
שר הפנים

תאריך

- (1) ס"ח התשכ"ה עמ' 307
(2) ק"ת התשכ"ז עמ' 2280
(3) ק"ת התשנ"ב עמ' 798

158

מדינת ישראל
משרד הפנים
המועצה הארצית לתכנון ולבניה

ט' בתמוז התשנ"ג
28 ביוני 1993

לכבוד
חברי ויועצי המועצה

בהמשך להזמנה לישיבה מס' 311 שתקיים ביום שלישי, י"ז בתמוז התשנ"ג,
6 ביולי 1993, בבניני האומה ירושלים.

... מצ"ב -

- א. לנושא מס' 4 שבסדר היום; המלצות ועדת המשנה לנושאים תכנוניים
עקרוניים בדבר אתר חגית.
- ב. לנושא מס' 6 שבסדר היום; הנחיות לתסקיר השפעה על הסביבה לתכנית
מיתאר ארצית לגפ"מ (גז פחממני מעובה).

בסכוד רנ

דוד פילזר
מזכיר המועצה

01-07-1993
דואר נכנס

ת/מ/א/10 (תחנת כח פנים ארצית חגיית) - תמצית החלטות

- (א) נתקבלו הערות ממספר גורמים: רשות שמורות הטבע, איגוד ערים חדרה, רשות העתיקות, חברת החשמל, ועדה מחוזית חיפה, משרד לאיכות הסביבה וחברי ועדת המשנה ב-20.6.93 ועדת המשנה קיימה דיון בהערות וניתנו תשובות על ידי עורכי ת/מ/א/10 ועל ידי המשרד לאיכות הסביבה.
- (ב) ועדת המשנה ממליצה למועצה להמליץ בפני ממשלת ישראל לאשר את התכנית בכפוף לתיקונים בהוראותיה ובחשריט.
- (ג) ועדת המשנה מבקשת מהמועצה להחליט בסוגיה עקרונית הנובעת מבקשת המשרד לאיכות הסביבה שהוא יהיה הדרג המפקח על המפקחים במקום "הדרג המקצועי" הפועל מתוקף החלטות ממשלת ישראל והחלטות המועצה לגבי תחנות הכח אתר השרון (מ.ד) ורוטנברג.
- (ד) ועדת המשנה ממליצה בפני המועצה את עיקרי ההמלצות כדלקמן:
- (1) לסמן בתשריט 2 אתרי עתיקות שנתגלו במהלך חפירות שבוצעו על ידי רשות העתיקות ב-3-1992:
אתר מקראי (עין חגיית) - יהווה מובלעת בתוך אתר חגיית עם זכות גישה לנציגי רשות העתיקות הכפופה לנהלי הכשחון של חברת החשמל.
מצודה רומית - תשולב כחלק מש.פ.פ מסביב לאתר חגיית.
הוראות התכנית יתוקנו בהתאם.
- (2) לסמן בתשריט דרך גישה זמנית על בסיס דרך קיימת.
- (3) לכלול פתרון למים מליחים. הפתרון הוא שח"ח תשנע לאתר חגיית מים נטולי מליחים שמיוצרים בתחנת הכח מ.ד ובאופן זה לא ייווצרו מים מליחים באתר חגיית. כמו כן תוכלל אופציה לפתרון אחר כמו התפלת עצמית של מי מקורות חגיית מותנה באישור המשרד לאיכות הסביבה.
- (4) לדחות לפי המלצת המשרד לאיכות הסביבה את הבקשה שיקבע תקן ספציפי לזיהום אויר לחגיית לפי כל התקנים האמריקאי וזאת מכיון ולגבי NOX נקבע כבר בתכנית תקן פליטה אמריקאי.

(5) להגדיל את מספר תחנות הניטור המירבי ולהעמידו על 3 (במקום 2) וזאת כפי שיוחלט במשרד לאיכות הסביבה.

(6) לדחות את הכקשה שתחנות הניטור תופעלנה שנה לפני הפעלת יחידות הייצור וזאת מכיון שאין הצדקה לכך ומכיון שלו"ז להקמה והפעלת תחנות הניטור אינו תלוי בחברת החשמל.

(7) לקבל את ההערות הנוגעות לאיכות מי נחל חגית. הועדה סבורה שעל ח"ח לעשות את המירב על מנת שסחף עפר בעת ההקמה לא יכנס לנחל תות וכן שעל ח"ח לפעול באמצעים טכנולוגיים נאותים שימנעו מניקוז דלקים להגיע לנחלי תות ודליה. בהוראות התכנית נכללו סעיפים המחייבים הצגת פתרונות כנ"ל לנציבות המים, רשות הניקוז והועדה המקומית חוף הכרמל.

(8) לכלול סעיף חדש שנשמט בהוראות (כפי שנכלל בתכניות אחרות למעברים לקווי חשמל) שיחייב התייעצות עם חברת החשמל בכל מקרה של שינוי יעוד משטח פתוח לשטח בנוי ומשטח פתוח למפעלים מסוכנים במרחק הקטן מ- 100 מטר מקצה המעבר לקווי חשמל.

(9) לכלול הוראה בתכנית שתקנה מעמד ציבורי לדרך הגישה לאתר חגית מכיון שהיא חשמש בעלי קרקעות נוספים בסביבה.

(10) לתקן את התכנית (הוראות + תשריט) לפי טבלה שבה כלולות כל המלצות ועדת המשנה, הטבלה נמצאת במוזכירות המועצה.

מדינת ישראל
המשרד לאיכות הסביבה

המנהל הכללי

ירושלים, ו' בתמוז, תשנ"ג
25 ביוני, 1993

לכבוד
מר עמרם קלעג'י
מנכ"ל משרד הפנים
יו"ר המועצה הארצית לתכנון ולבניה
ירושלים

שלום רב!

הנדון: חכניה מתאר ארצית תמ"א 32 ושינוי לתממ/3 (גפ"מ)

רצ"ב הנחיות לתסקיר השפעה על הסביבה לתכנית שבנדון בהתאם להחלטת המועצה הארצית לתכנון ולבניה (מס' 40-92) מישיבה מס' 289 מיום ט"ו בסיון, התשנ"ב 16.6.92 ובהתאם להחלטת ועדת ההגוי לתכנית שבנדון מיום 3.6.93. ההנחיות מתייחסות לשלב א' בלבד. הנחיות לשלב ב' ימסרו לאחר החלטה בדבר האתרים המועדפים. ההנחיות המפורטות מיועדות לגפ"מ בלבד. כל שינוי או תוספת של גזים או דלקים מחייבים הנחיות לבדיקות נוספות.

בכבוד רב

ד"ר ישראל פלג

העתק: גב' ולרי ברכיה, אגף תכנון סביבתי, משרד לאיכה"ס
גב' כח-שבע קופטש, מתכנתת מחוז המרכז, משרד לאיכה"ס

אש-73-ט

ח"ד 6234 ירושלים 91061 טלפון 02-701606-7 טלקס ENVIR IL 25629 פקסימיליה 02-513945

המשרד לאיכות הסביבה

אגף תכנון סביבתי

ח"ד 6234 ירושלים 91061 טלפון 02-251964 טלקס ENVIR IL 25629 פקסימילה 02-251830

ר' בתמוז, תשנ"ג
25 ביוני, 1993

הנחיות לתסקיר השפעה על הסביבה
לתכנית מתאר ארצית - תמ"א 32 ושינוי לתממ/3 (גפ"מ)

כללי

- א. מטרת התכנית ליעד אתרים למערכות אחסון מרכזיות ולמערכות הובלה וחלוקה ראשית לגז פחמימני מעובה (גפ"מ), כחלק מהתשתיות ההנדסיות הראשיות.
- ב. פריסת מחקנים לאחסון מתקנים למילוי, פריסת צנרת, פתרונות תחבורה לשינוע ומערכת ההוראות לבינוי והפעול צריכה להיקבע בתכנית המתאר הארצית תמ"א/32.
אתר חלופי למתקני האחסון הקיימים באתר פי גלילות ברמת-השרון יקבע בתכנית שינוי לתכנית המתאר המחוזית, מחוז המרכז תממ/3 (עפ"י החלטת המועצה הארצית לתכנון ולבניה, החלטה מס' 40 - 92 מישיבה מס' 298 מיום 16.6.92).
- ג. עפ"י החלטת ועדת ההגוי מיום 3.6.93 יוכן תסקיר ההשפעה לתכנית הנ"ל בשני שלבים:

שלב א': הצגת חלופות לאתרים השונים למתקני גפ"מ עבור התכנית הארצית ועבור התכנית למחוז המרכז ובחירת החלופה המועדפת.
שלב ב': בחינה מפורטת של ההשפעות הסביבתיות של כל אתר והמערכות הקשורות בו בהתאם להמלצת שלב א'.
- ד. ההנחיות המפורטות להלן מיועדות לשלב א' בלבד. הנחיות לשלב ב' ימסרו לאחר החלטה בדבר האתרים המועדפים.
- ה. ההנחיות המפורטות להלן מיועדות למתקני גפ"מ בלבד. כל שינוי או תוספת של גזים או דלקים מחייבים הנחיות לבדיקות נוספות.
- ו. התסקיר יוכן באחריות יוזמי התכנית.
- ז. התסקיר יכלול את שם האחראי לעריכתו וכן את שמות נותני השרותים המקצועיים שהשתתפו בהכנת ובהערכת ההשפעות הסביבתיות השונות.

- ח. יש לכלול בראשית התסקיר תקציר שיסכם את ממצאיו.
- ט. הצגת הנתונים תעשה בצורה ברורה באמצעות גרפיים טובים ביותר כולל שימוש בצבע, מערכות GIS, וכדו'.
- י. יש לכלול במסמך רשימה ביבליוגרפית ומקורות הנתונים והמידע ששימשו את מכיני התסקיר. (כגון: השירות המטאורולוגי, מדידות בשטח, תכניות מתאר, ספרות מקצועית וכדו').
- יא. ההנחיות להכנת התסקיר יהוו חלק מהתסקיר ויופיעו כנספח בסוף המסמך.
- יב. יש להגיש למשרד לאיכות הסביבה את התסקיר בעשרה עותקים לפחות.

שלב א של התסקיר

1. פרק א תאור הסביבה של האתרים

1.0 כללי

- 1.0.1 המערכת הסביבתית הקיימת היא נקודת המוצא לחיזוי השפעות סביבתיות בעתיד. התחומים הסביבתיים המצוינים בפרק זה, ישמשו לבחינה ולתיאור ההשפעות הסביבתיות האפשריות של הקמת המתקן בכל אתר, ולהערכת הסיכונים הסביבתיים האפשריים מפעילותו.
- 1.0.2 הנתונים הסביבתיים יתרכזו בתחום כל אתר ובסביבתו המיידית, אך חייבים לכלול גם תופעות ואזורים נוספים (ללא מגבלה של מרחק) העשויים להיות מושפעים מהקמת המתקן או תחת השפעה וסיכון מפעילותו - כגון: תשתיות הנדסיות, שינויים בתנועה ובמערכת הדרכים, שימושי קרקע שכנים - מגורים, תעשייה, מוסדות ציבור, נופש וכו', משאבי טבע, יש לכלול בתאור הסביבה כל מרכיב והיבט רלוונטי הקשור למרכיבים אלה.
- 1.0.3 הנתונים הסביבתיים המתבקשים בפרק זה צריכים להתרכז בתחומים המתאימים להשפעות הצפויות, להערכת ההשפעות והסיכונים הסביבתיים של הקמת המתקן באתרים שונים.

1.1 מפות רקע

- 1.1.1 מפה בקנ"מ 1:250,000 המציגה את כל האתרים שנבחנו כחלופות למיקום מתקנים.
- 1.1.2 לכל אתר: מפה בקנ"מ 1:50,000 לפחות הכוללת טופוגרפיה, דרכים, ישובים, מוקדי תעסוקה, שירותים ומוסדות בתחום רדיוס 10 ק"מ סביב גבולות האתר.
- 1.1.3 במפה זו יש לסמן באופן מודגש את צירי התנועה שישמשו לשינוע גפ"מ אל המתקן וממנו.

1.2 קרקע

- 1.2.1 תכונות הקרקע, סוג הקרקע, כושר תדירות.
- 1.2.2 רגישות סייסמית
- 1.2.3 פעילות גיאומורפולוגית, תהליכי סחיפה, בליה, שקיעה, גלישה וכדו'.
- 1.2.4 התייחסות לתכנות היציבות לחפירה ולמילוי לביסוס המתקנים.

1.3 הידרולוגיה

- 1.3.1 תאור של המערכת ההידרולוגית שבתחום כל אתר וסביבתו, הנתונים הגיאומורפולוגיים המשפיעים על מערכת הניקוז, על מידת החדירה של נגר עילי ועל הקשר בין הנגר העילי לבין ארועי הצפה.
- 1.3.2 פרוט תוואי הניקוז הטבעיים והמלאכותיים.

1.4 מטאורולוגיה ואיכות האוויר

- 1.4.1 תאור כללי של אקלים האזור של כל אחד האתרים.
- 1.4.2 איכות האוויר הנוכחית בכל אתר וסביבתו, חוץ ציון מקורות זיהום אוויר עיקריים קיימים. קיימים.
- 1.4.3 התנאים המטאורולוגיים של כל אתר, ככל הדרוש לחיזוי הפיזור של גפי"מ, בכלל זה:
  - 1. שכיחות מצבי יציבות שונים.
  - 2. רוחות - כיוונים, שכיחות ועוצמות.
  - 3. נתוני טופואקלים הקשורים בטופוגרפיה המקומית. המידע הטופואקלימי ישען על נתוני התחנה המטאורולוגית שמייצגת בצורה הטובה ביותר את הנתונים באתר. יש לנמק התאמה זו.
  - 4. נתונים על שכיחות הברקים באזור.

1.5 שימוש קרקע

- סמן בחשריט בקנ"מ 1:20,000 את שימושי הקרקע הקיימים והמתוכננים בכל אתר ובסביבתו - רדיוס 5 ק"מ סביב גבולותיו.
- מגורים קבועים וזמניים.
  - מוסדות ציבור, תוך ציון מאפייניהם העיקריים.
  - תעשיה
  - חקלאות - יש להדגיש ריכוזים של משקי בעלי חיים.
  - דרכים, מסילות ברזל, נמלי ים ואויר.

- שמורות טבע ונוף, גנים לאומיים, אתרים לאומיים, אתרי עתיקות, גנים, אתרים אחרים.
- אתרי תיירות ונופש ומוקדי ביקור.
- מבנים, מתקנים הנדסיים ראשיים וקווי תשתית ראשיים הקשורים למערכות אחסנת דלק וחומרי נפץ, חשמל, תקשורת, מים או ביוג.
- מתקנים בטחוניים.
- אחרים.

1.6 מקורות הצתה פוטנציאליים

יש לציין בתשריט נפרד בקנ"מ 1:50,000 המצאותם של מקורות הצתה פוטנציאליים כגון: צירי חנועה, קוי מתח גבוה, תחנת מיתוג וכל מקור אחר לניצוצות ברדיוס 5 ק"מ מהאתר.

1.7 ריכוזי אוכלוסיה

כללי

יש להתייחס בסעיפים להלן בנפרד ל-

1. אוכלוסית מגורים.
2. אוכלוסיה קבועה במוקדי העסוקה ומוסדות (חינוך, בריאות וכד')
3. אוכלוסיה מזדמנת (ארועי בידור, מוקדי מסחר, אתרי ספורט ונופש וכד').

1.7.1 פלוג אוכלוסיה בטבעות (כל 2 ק"מ) וגזרות סביב כל אתר (כל 45°), עד למרחק של כ- 10 ק"מ מהאתר.

1.7.2 אוכלוסיה מצטברת בטבעות ובגזרות.

1.8 ערכי טבע נוף ומורשת

- 1.8.1 ערכים נופיים של כל אתר וסביבתו, ערכי הנוף הטבעי וערכי נוף יציר אדם, אתרים בעלי חשיבות נופית שימצאו בטווח השפעה נופית של המתקן אם יוקם באתר.
- 1.8.2 ייחודיות בתי גידול של צומח וחי בתחום האתר וסביבתו הקרובה.
- 1.8.3 רשימה של אתרים ארכיאולוגיים בתחום כל אתר ובסביבתו המיידית (רצועה ברוחב של 100 מ' סביב גבולותיו).

2. פרק ב' - חלופות תכנוניות

2.0 כללי :

יש להציג בפרק זה את מיכלול השיקולים שמביאים לבחירת האתרים המועדפים להקמת מתקני גפ"מ. הדגש יושם על השיקולים הסביבתיים, התכנוניים והבטיחותיים, אך יש להציג גם שיקולים שאינם סביבתיים או יסודם במערכת הכלל ארצית של משק הגפ"מ.

2.1 המאפיינים העיקריים של האתרים המוצעים

יש לתת תאור של המאפיינים העיקריים של האתרים המוצעים לסוגיהם. מרכיביהם העיקריים ומערכות תשתית והנדסה. יש לציין ביחס לכל אתר את השפעותיו הסביבתיות הצפויות. השפעות חיוביות או שליליות מבחינת איכות אוויר, מפגע נוף, שמושי קרקע סמוכים וטווחי סיכון ובטיחות. כמו כן יש לציין את האמצעים שיינקטו כדי למנוע את ההשפעות השליליות או לצמצמן.

2.1.1 תאור כללי של פעילות באתר כולל מערך אחסנה ומערך המלוי.

2.1.2 תהליכי שינוע והובלה אל האתר וממנו.

2.1.3 אמצעי בטיחות ומניעת סיכונים.

2.2 אמות המידה לבחינת החלופות :

תכונות, מאפיינים ודרישות שיש להם משמעות לבחירת מיקומם של אתרי הגפ"מ. בכלל אלו שיקולי תכנון, שיקולי תחבורה, שיקולים הנדסיים, טכנולוגיים וכלכליים, שיקולים סביבתיים, שיקולים בטיחותיים ואחרים.

2.3 חלופות לתכנון

בבחירת האתרים השונים שניתן לשקול כאתרי גפ"מ יש להתייחס בין היתר לשיקולים הבאים :

2.3.1 אבטחת טווחי בטיחות נאותים והקטנת הסיכונים הסביבתיים תוך התחשבות 1. בהתפתחותם של מרכזי אוכלוסיה ומוקדי תעסוקה ושרותים. 2. בצירי התנועה והשינוע ונפחי התנועה בהם.

כל זאת בהתייחסות לפיתוח הצפוי בעשרות השנים הקרובות.

2.3.2 ריכוז מתקני גפ"מ גדולים מול פיזור מתקנים קטנים.

2.3.3 בחירת אתרים תוך ראייה ארוכת טווח של שימור עתודות קרקעיות לתכנון בעתיד, ופגיעה מינימלית במשאבי הקרקע של המדינה (לדוגמא ניצול אחרי מחצבות ואזורי כריה).

2.3.4 התאמת האתרים לפריסת מתקני הייצור הקיימים ולאפשרות של ייבוא גפ"מ.

2.3.5 התאמת האתרים לדרישות והערכות לשעת חירום.

2.4 הערכת החלופות

ניתוח השוואתי של החלופות בהתחשב בכל המאפיינים שהוזכרו לעיל (פרקים א' ב').

2.5 קביעת החלופה המועדפת

סיכום הניתוח וההשוואה בין החלופות שבסעיף 2.4 והמלצה על האחרים המועדפים.

מס' 5802
מס' 6 ביוני 1993

תקנות התכנון והבניה (סטיה ניכרת מתוכנית) התשנ"ג-1993

ת י ק ו 1

232

בתוקף סמכותי לפי סעיף 265 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה - 1965, (להלן "החוק") ולאחר התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה, אני מתקין תקנות אלה:

1. תוספת תקנת משנה (א3) בתקנה 1 לתקנות התכנון והבניה (סטיה ניכרת מתוכנית) התשכ"ז-1967 לאחר תקנת משנה (3), יבוא:

(א3) הוספת דירות מגורים בשיעור העולה על 10% ממספר הדירות המירבי, המותר לבניה ע"ג המגרש, עפ"י הוראות התוכנית החלה על המקרקעין.

אולם תהא זו סטיה ניכרת מתוכנית הוספתן של דירות בשיעור הפחות מ- 10% ממספר הדירות המירבי המותר לבניה, באם לא נתמלאו לגביהן התנאים המצטברים הבאים:

(א) שטחה של כל אחת מבין הדירות הנוספות, אינו עולה על 75 מ"ר לכל דירה.

(ב) שטחה הממוצע של כל דירה בבנין, טרם מתן החקלה, עולה על 100 מ"ר.

(ג) החקלה המבוקשת לא תגדיל את סה"כ השטח בבנין, המיועד למטרות עיקריות.

"שטח-דירה" - "שטחים למטרות עיקריות", כמשמעותם בתקנות התכנון והבניה (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתוכניות ובהיתרים) התשנ"ב-1992.

לענין תקנה זו ייחשב חלק מדירה שהוא 50% ויותר מהדירה כאילו היה דירה שלמה.

2. תחילתה של תקנה 1 במועד פרסומן של תקנות אלו.

אריה דרעי
שר הפנים

תאריך

- (1) ס"ח התשכ"ה עמ' 307
- (2) ק"ת התשכ"ז עמ' 2280
- (3) ק"ת התשנ"ב עמ' 798

תקנות התכנון והבניה (סטיה ניכרת מתכנית), התשכ"ז-1967

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 151(ב) ו-265 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, ולאחר התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה, אני מתקין תקנות אלה:

- סטיה ניכרת 1. סטיה ניכרת מתכנית לענין סעיף 151 לחוק היא אחת מאלה:
- (1) בניה שיש בה שינוי מהייעוד שנקבע בתכנית והיא משנה את האופי של הסביבה הקרובה;
  - (2) שימוש בבנין או בקרקע שיש בו שינוי מהייעוד שנקבע בתכנית והוא משנה את אופיה של הסביבה הקרובה;
  - (3) הוספת בנין במגרש על מספר הבנינים המותר לפי התכנית;
  - (4) בניה מעבר לקו שנקבע בתכנית כגבול לבניה בחזית הבנין, למעט -
    - (א) גזוזטראות הנמצאות לפחות 2.50 מטרים מעל מפלס המדרכה ושאינן בולטות מעבר לקו האמור יותר מאשר 2 מטרים או 40% מהמרווח הקדמי של המגרש, הכל לפי הבליטה הקטנה;
    - (ב) בניה בהתאם לקו בנין קודם שלפיו בנויים רוב הבנינים באותו רחוב;
  - (5) בניית קיר עם פתחים, לרבות בליטות או גזוזטראות ליד פתחים, החורגת ב-10% או יותר מהמרווח הצדדי מעבר לקו שנקבע בתכנית כגבול לבניה בצדי הבנין;
  - (6) בניית קיר שאין בו פתחים, החורגת מעבר לקו שנקבע בתכנית כגבול לבניה בצדי הבנין, והמשאירה מרחק של פחות מ-2.70 מטר מהגבול הצדדי של המגרש;
  - (7) בניית קיר עם פתחים, החורגת ב-10% או יותר מהמרווח האחורי מעבר לקו שנקבע בתכנית כגבול לבניה בצדו האחורי של המגרש, למעט גזוזטראות הנמצאות לפחות 2.50 מטרים מעל לקרקע ושאינן בולטות מעבר לקו האמור יותר מאשר 2 מטרים או 40% מהמרווח האחורי של המגרש, הכל לפי הבליטה הקטנה;
  - (8) בניית קיר שאין בו פתחים, החורגת ב-30% או יותר מהמרווח האחורי מעבר לקו שנקבע בתכנית כגבול לבניה בצדו האחורי של המגרש;
  - (9) הוספת יותר מקומה מפולשת אחת ועוד שתי קומות מעל למספר הקומות המותר לפי התכנית, למעט קומה הנבנית מתחת לקומת קרקע שאינה מכסה יותר משני שלישים משטח הבנין אם שיפוע המגרש בירידה מהרחוב אינו עולה על 25%;
  - (10) הוספת קומה לרבות קומה מפולשת, מעל למותר לפי התכנית, כשהסטיה באחוזי הבניה מהווה סטיה ניכרת;
- (א10) הוספת זירה על מספר הדירות שנקבעו לבנין לפי התכנית;

- ק"ת 5194
התשמ"ט-1989
- (11)* (בוטל);
- (12) אי-בניית מקלט או בור מים במקום שהתכנית מחייבת את בנייתם;
- (13) חריגה מתנאי התכנית בדבר התקנת מיתקני תברואה או מיתקנים אחרים;
- (14) בניה שלא בהתאם לדרישות הארכיטקטוניות המפורטות בתכנית, לרבות דרישות הנוגעות לחמרי הבנין;
- (15) חריגה מהוראות התכנית למניעת מטרדים הנגרמים על ידי רעש, ריח, או עשן;
- (16) בניה בניגוד להוראות התכנית הבאות למנוע השחתת ערכי דת, היסטוריה ונוף;
- (17) חריגה מהוראות התכנית בדבר מקומות חניה לכלי רכב;
- (18) חריגה מהוראות התכנית הבאות למנוע הפרעה לתנועה או הגבלת שדה הראייה של נוהג בכלי רכב בדרך.
- ק"ת 5422
התשמ"ב-1992
- (19)* שינוי הייעוד של שטח בבנין, שנועד לשמש על פי תכנית או היתר כשטח למטרות שירות כמשמעותו בתקנה 9 לתקנות התכנון והבניה (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתכניות ובהיתרים), התשמ"ב-1992 (להלן - תקנות אחוזי הבניה), לייעוד של שטח למטרות עיקריות, כמשמעותו בתקנה האמורה;
- ק"ת 5422
התשמ"ב-1992
- (20)* שינוי ממטרת שירות פלונית כמשמעותה בתקנה 9 לתקנות אחוזי בניה, למטרת שירות אחרת, אם סך כל השטח שמבוקש לשנותו, עולה על 200 מטרים רבועים או על חמישה אחוזים מכלל השטחים שנועדו בתכנית למטרות שירות כאמור, הכל לפי הנמוך מביניהם; נדרש שינוי כאמור על ידי רשות מוסמכת לפי כל דין, יכול שסך כל השטח שמבוקש לשנותו יעלה על 200 מטרים רבועים או על חמישה אחוזים כאמור, ולא יראו זאת כסטיה ניכרת.
2. על אף האמור בתקנה 1, באזור שייעודו בתכנית הוא חקלאי לא תיחשב כסטיה ניכרת אחת מאלה:
- (1) הוספה במגרש אחד של יחידת דיור אחת בבנין נפרד, אם לפי התכנית מותר בנין מגורים אחד בלבד על אותו מגרש;
- (2) הגדלת שטחם של מבני המשק עד 100% מהשטח המותר לפי התכנית;
- (3) בניית שני בנינים צמודים על שני מגרשים גובלים בהסכמת הבעלים, ובלבד שהקירות של שני הבנינים הבנויים על הגבול המשותף יהיו חופפים.
3. (א) (בוטל).
- (ב) אם רחבו של מגרש פלוני בקו מקביל לחזיתו של המגרש קטן יותר מאשר הרוחב הרגיל של המגרשים בסביבה, תוגדל החריגה המפורטת בפסקה (5) של תקנה 1, באחוזים שבהם קטן רוחב המגרש בקו המקביל האמור מהרוחב הרגיל של המגרשים בסביבתו, ובלבד שהמרווח הצדדי לא יהיה פחות משמונה עשיריות מהמרווח הצדדי שנקבע בתכנית.
- ק"ת 5194
התשמ"ט-1989
- הגדלת סטיה באזורים חקלאיים

* ראה הוראות מעבר בעמוד 292

(ג) אם רחבו של מגרש פלוני בקו מקביל לחזיתו של המגרש קטן יותר מאשר הרוחב הרגיל של המגרשים בסביבה, תוגזל החריגה המפורטת בפסקה (6) של תקנה 1, באחוזים שבהם קטן רוחב המגרש בקו המקביל האמור מהרוחב הרגיל של המגרשים בסביבתו, ובלבד שהמרווח הצדדי לא יהיה פחות משמונה עשיריות מהמרווח הצדדי של המגרש פחות מ-2.70 מטרים.

4. על אף האמור בתקנות 1 עד 3, עבודה או שימוש בקרקע התואמים את הוראותיה של תכנית מפורטת שהופקדה לפני יום כ"ב בשבט התשכ"ו (12 בפברואר 1966) וטרם אושרה לא ייחשבו כסטיה ניכרת.

5* שום דבר בתקנות אלה לא יתפרש כאילו חייב מוסד תכנון לאשר מתן היתר לשימוש חורג או מתן הקלה מתכנית, אם אין בהם סטיה ניכרת מהוראות התכנית.

6. לתקנות אלה ייקרא "תקנות התכנון והבניה (סטיה ניכרת מתכנית), התשכ"ז-1967".

י"ט באדר ב' התשכ"ז (31 במרס 1967)

חיים משה שפירא
שר הפנים

עבודה או שימוש כהתאם לתכנית מפורטת מוסקדה
סמית הסמכויות של מוסדות התכנון ק"ת 5422 התשנ"ב-1992 השם

מורסם: ק"ת 2034, התשכ"ז, 28.4.1967, עמ' 2289
תוקן: ק"ת 3627, התשל"ז, עמ' 444
ק"ת 5194, התשמ"ט, עמ' 1000
ק"ת 5422, התשנ"ב, עמ' 805

הערות, תחילה, תחולה והוראות מעבר:
* ק"ת 5194, התשמ"ט -

4. (א) על אף האמור בתקנות 1 ו-2 יראו - לגבי תכנית שהופקדה עד יום כ"ט בתמוז התשמ"ט (1 באוגוסט 1989) - כסטיה ניכרת, הגדלת שטח הרצפה הכולל המותר לפי התכנית, באחוזים משטח המגרש, העולה על 6%, בתוספת -
5% - אם נבנית קומה מפולשת בנוסף למספר הקומות המותר לפי התכנית;
2.5% - לכל קומה בנוסף למספר הקומות המותר לפי התכנית;
5% - אם מספר הקומות בבנין או גובה הבנין מחייב התקנת מעלית.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) -
(1) לא יראו כסטיה ניכרת מתכנית כאמור הגדלת שטח הרצפה שנתמלאו בה התנאים המפורטים בתקנה 2 לתקנות העיקריות;
(2) בהקלה המתירה בניה על מגרש ששטחו קטן מהשטח המוערי המותר לפי תכנית, לא יראו כסטיה ניכרת גם סטיה העולה על האמור בתקנת משנה (א), בשעור היחס שבו קטן שטחו של המגרש מהשטח המוערי האמור, ובלבד שהסטיה אינה עולה על מכפלת הסטיה המפורטת בתקנת משנה (א) 1.2-3.

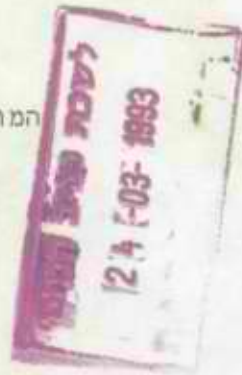
(ג) שום דבר בתקנה זו לא יתפרש -
(1) כאילו הוא בא לחייב מוסד תכנון להעניק הקלה בדרך הגדלת שטח הרצפה אם הגדלה זו מותרת לפי תקנות משנה (א) ו-(ב).
(2) כאילו הוא בא לגרוע מהאיסור של תוספת אחוזי בניה שבסעיף 151(ג) לחוק בדרך הקלה מכל תכנית שהופקדה אחרי יום כ"ט בתמוז התשמ"ט (1 באוגוסט 1989).

* ק"ת 5244, התשנ"ב -

תחילתן של תקנות אלה ביום י"ט באדר א' התשנ"ב (23 בפברואר 1992).
תקנה 1 - (19), (20)

לא תחול על שימוש חורג על פי היתר שניתן לפני תחילתן של תקנות אלה לגבי בנין או חלק ממנו שהיו קיימים אותה שעה; דין הארכת תקפו של היתר לשימוש חורג כאמור, ללא הרחבת היקפו, אף אם נעשתה אחרי תחילתן של תקנות אלה, כדין היתר לשימוש חורג שניתן לפני תחילתן.

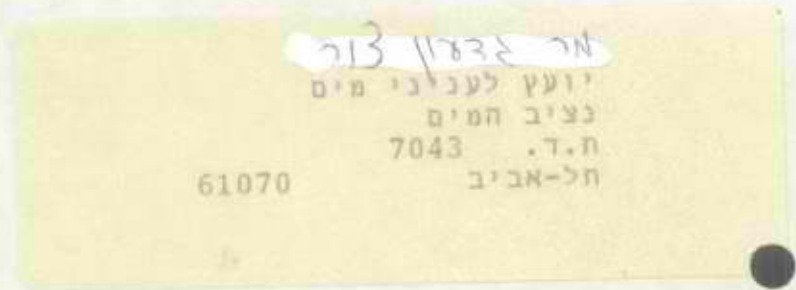
מדינת ישראל
משרד הפנים
המועצה הארצית לתכנון ולבניה

כ"ב באדר התשנ"ג
15 במרץ 1993

232

לכבוד

ג.א.נ.ג

הנך מוזמן לישיבה מס' 308 של המועצה, שתתקיים ביום שלישי, ח' בניסן התשנ"ג (30 במרץ 1993), בשעה 9:30 באולם ישיבות (חדר 310) של המרכז לפיתוח המינהל בשלטון המקומי, בכניסי האומה, ירושלים.

יושב הראש מבקש להודיע על הארכת הישיבה, כמידת הצורך, עד לשעה 14:30.

על סדר היום:

1. הודעות יושב הראש.
2. אישור פרוטוקולים מס' 307.
3. דיווח בדבר תכנית מיתאר ארצית לתחנת מימסר לשידורי רדיו (קול אמריקה), מס' תמא/28 - שלב ב' התחנה.
4. תכנית מיתאר ארצית משולבת לבניה ופיתוח לקליטת עליה מס' תמא/31:
  - א. הודעה לוועדות המחוזיות על יצירת עתודות קרקע.
  - ב. מינוי ועדות משנה למעקב ובקרה.
  - ג. הנחיות הרחבת ישובים
5. שינויים לתכנית מיתאר ארצית לתפרוסת אוכלוסיה, מס' תמא/6 - גבעת שמואל תכנית ממ/300.
6. תכנית מיתאר ארצית חלקית מס' תמא/10 לתחנות כח ורשת חשמל - אתר חגית - אישור תסקיר השפעה על הסביבה ודיון בשלב א' בתכנית, אתר התחנה וקו חשמל עד שפיה.

7. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לגנים לאומיים שמורות טבע ושמורות נוף, מס' תמא/8; אתכנית מפורטת ג/7475 - מלונאות ונופש מירון.
 ג. תכנית מיתאר גית שטיון אי/774 - אורג אילן ג.
8. התייעצות בדבר שינויים במרחבי תכנון
- א. עכו-מטה אשר.
 ב. צירוף מרחב תכנון של ועדה מקומית משותפת בר אילן למרחב תכנון רמת גן.
9. שונות.

ב ב ר ג ה

 דוד פילזר
 מזכיר המועצה

לוט: חומר לסעיפים 4, 5, 6, 7 ו-8.

פרוטוקול 308 נשלח לקראת הישיבה שנדחתה.
 דברי הסבר לסעיף 8. נשלחו לקראת ישיבה 306.

חומר נוסף לסעיפים 4 ג ו-6. ישלח בשבוע הבא.

חומניה

ת.ד. 6158, ירושלים 91061, טל' 02-701450, מס פקס - 02-701633

משרד הפנים
מינהל התכנון

ירושלים, יד' באדר תשנ"ג
7 במרס 1993

23-1993

אל: עמרם קלעג'י,
יו"ר המועצה הארצית

הנדון: תמא/31 - א. הודעה לוועדות המחוזיות על
יצירת עתודות קרקע
ב. מינוי וועדות משנה למעקב ובקרה

בילקוט הפירסומים מיום 11.2.93 פורסם דבר אישורה של תמא/31. בהתאם
להוראות סעיף 119 לחוק הרי מיום 28.2.93 התכנית תקפה לכל דבר וענין
ויש לנהוג עפ"י הוראותיה.

עם כניסתה לתוקף של התכנית מוצע כי המועצה הארצית תפעל בהתאם
להוראותיה בנושאים שבנדון:

א. סעיף 16 - יצירת עתודות תכנון, קרקע זמינה ותשתית הנדסית אל
ראש השטח.

בהתאם לסעיף זה על המועצה הארצית להודיע לממונה על כל מחוז,
אחת ל-6 חדשים לפחות, מהי כמות היחידות שצריכה להבטיח העתודה
התכנונית.

מצ"ב טבלה המייעדת את כמות יחידות לכל מחוז שיש לדאוג
לזמינותן. הטבלה הוכנה ע"י הצוות מכין התכנית והוצגה בעת הגשת
התכנית למועצה הארצית. עם כינון וועדות המעקב ויועציהן תיבחן
הטבלה מחדש.

ב. סעיף 19 - תמא/31 תוכננה מלכתחילה כתכנית גמישה. התכנית הקנתה
למועצה הארצית או לוועדת משנה שלה סמכות לשנותה מבלי שיהא צורך
בכל שינוי לבקש את אישור הממשלה.

ע"פ סעיף 19.1 - על המועצה הארצית למנות וועדת משנה למעקב ובקרה על
התכנית שבה יהיו חברים נציגי הגופים במועצה שענינם יישום התכנית.

עפ"י סעיף 19.2 - על המועצה הארצית למנות וועדת עבודה למעקב ובקרה
מתמידים לגבי אופן יישום התכנית בפועל.

בוועדת העבודה יהיו חברים הנציגים הבאים:

- נציג משרד הפנים (יו"ר),
- נציג משרד האוצר,
- נציג משהב"ש,
- נציג המשרד לקליטת עליה,
- נציג משרד התכנון והכלכלה,
- נציג ממ"י,
- נציג השלטון המקומי,
- נציג המשרד לאיכות הסביבה.

ג. אבקשך איפוא להעלות על סדר היום של המועצה הארצית את הנושאים הנאים:

- הצעה לעתודות תכנון (נספח א').
- מוצע למנות שימית את הנציג הספציפי מטעם השלטון המקומי לוועדת העבודה.
- מוצע לצרף לוועדת העבודה וההיגוי גם נציג מטעם משרד ראש הממשלה, ואת מנהל האגף למעקב וביצוע.
- מוצע למנות כהתאם לסעיף 19.1 את ועדת המשנה למעקב ובקרה. מוצע שהרכב וועדת המשנה יהא אותו הרכב של וועדת העבודה ויוספו אליו נציגי משרד התחבורה הסוכנות היהודית, ומשרד המסחר והתעשייה.

ב כ ר כ ה,

ד. רצ' בסקי

מנהלת האגף לתוכניות מיוחדות
ארציות ומחוזיות

העתק: אד' י. גולני - מנהל מינהל התכנון.
מר ד. פילזר - מזכיר המועצה הארצית.

מר 7

א.ק: התאחדות האנטי-קומוניסטית
 תיק מס' 24.3.93
 סמל: מכני חת המוני "אנטי-קומוניסטית" 3000

הנדון: א.ק. ו.מ.מ. - חברה אגודה האנטי-קומוניסטית

כיצד פרוטוקול הביון בנסה אוב
 אנה קרמל - וממלך והרפוא -

א/מ.ק. קרמל הוא אגודה האנטי-קומוניסטית
 השרים האנטי-קומוניסטיים

24-03-1993
 אגודה האנטי-קומוניסטית

מברכה

רמז'ים

מספר הנושאים
 28-02-1993

41 תכנית ..... :ממ/3000 -

שם התכנית: תכנית-אב גבעת שמואל.
(ישיבה 2/93 - 10.2.93, בנוכחות מתכנן-התכנית סלו הרשמן, ראש
המועצה המקומית מר י' ויסמונסקי, מהנדס המועצה מר י' רויטמן,
מר שריר - יועץ תחבורה, ש' רוזנברג - יועץ תכנוני
(ישיבה 2/93 - 10.2.93).

מר דב שיש: אנו מבקשים להמליץ בפני המועצה הארצית לקבוע את מכסת אוכלוסית
גבעת שמואל ל-25.000 נפש וזאת על דעת מינהל התכנון ומלווי התכנית. מכסה זו
נוגדת את המכסה אשר נקבעה לגבעת שמואל בתמא/1/6.

תכנית האב לגבעת שמואל מצביעה על קו תכנוני לגבי אופן חלוקת תוספת האוכלוסיה.
התכנית היא בגדר תכנית מנחה והתכניות הסטטוטוריות יגזרו מתכנית זו.

הנושא התחבורתי טרם סוכם מאחר וקיימת מחלוקת לגבי מספר דרכים בין המועצה
המקומית לבין משרד התחבורה ולכן מציע להמליץ בפני המועצה הארצית על הגדלת
מכסת האוכלוסיה תוך ציון שנושא הדרכים טרם סוכם.

מר ס' הרשמן: מציג את התכנית. -

מסביר שהפתוח המוצע בתכנית האב הוא לכוון צפון ומערב כאשר הרעיון הוא ליצור
פארק מרכזי סביבו טבעת של בניה רוויה סביבה בניה נמוכה אשר מצטרפת אל הבניה
הקיימת (מסומנת בצבע כחול).

מציג את תשריט פרוגרמת מבני הציבור.

מציג את תשריט פרוגרמת השטחים הפתוחים.

החלוקה נעשתה לפי מתחמי בניה כולל נספח בינוי לכל אזור ואזור.

מר דב שיש: מבקש להדגיש כי לכל מתחם תוגש תכנית מפורטת.

החלט: להמליץ בפני המועצה הארצית על הקלה בתמא/1/6 לגבי הגדלת מכסת אוכלוסית
גבעת שמואל ל-25.000 נפש.

הנושא התחבורתי בתכנית האב טרם סוכם עקב מחלוקת בין משרד התחבורה לבין המועצה
המקומית.

מדינת ישראל

משרד הפנים
הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז הצפון

מסדר הפנים
האוכלוסיה המרכזי

1992-11-5

נתקבל

תאריך: - ו' בחשוון התשנ"ג
2 בנובמבר 1992
ג/ 7475

אל: מועצה ארצית :
משרד הפנים, ירושלים

תכנית מספר 7475, שנוי יעוד למלונאות ונופש, מירון

ועדת המשנה לתכניות נוף הגליל בישיבתה מיום 6.4.92, מספר 92-נ-2, דנה בתכנית שבנדון והחליטה: -

להפקיד את התכנית לאחר שיבוצעו כל התיקונים שנתבקשו ע"י הנציגים השונים בדיון ובתנאים הבאים:

* הסכמת רשות שמורות הטבע לאחר שיוברר מכל ספק שהשטח לא חודר לשטח השמורה ואם תהיה חדירה לתחום השמורה יש לבקש את הסכמתה של המועצה הארצית.

* כל פיתוח במקום ילווה ע"י נציג רשות העתיקות.
לא יאוכלס בית המלון עד לאחר חיבורו לקו הביוב האזורי.

* שטח התכנית יצומצם מ-16 דונם ל-12 דונם לפי מה שסוכם בין מתכנני התכנית לבין קרן הקיימת לישראל. יש לתחום מחדש את התכנית בקו כחול.

* גימור בית המלון: יבוצע ע"י אבן מסוטטת וכן בתקנון יש לציין גם כן הוראה זו.

* בכותרת התשריט ובתקנון לשנות שם מרחב התכנון ל"מרום הגליל"

* התשריט יוגש על רקע גושים וחלקות

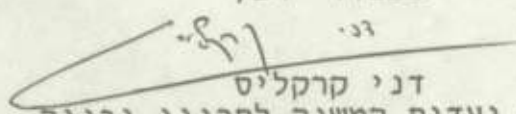
* מטרוקה 27 - יש לסמן כדרך אם זו הכוונה או לביטול

* תרשים סביבה: במקום להיות מוגש בשני קנ"מ יכול להציג שמושי קרקע סמוכים לאתר בעיקר לגבי כביש 5א'

* יש לכלול בתחום התכנית את המגרשים המושפעים ע"י העברת דרך 5א' בתחומם ולשנות יעודם וחלוקתם

- * המעבר הצבורי להולכי רגל שנועד לשמור על קשר עם דרך העפר של קרן קימת לישראל, יש להציג גם את מקום ההתחברות לשביל שלא ישאר מחוץ לתכנית ואולי בלתי אפשרי
- * פרק א', סעיף 10 - להוסיף את מספר התכנית
- * פרק ד', סעיף 1 - יש להבהיר את מטרת הסעיף ולפרט תכליות מותר עפ"י מה?
- * סעיף 2ה' - יש לפרט כמה יהיה מותר בקומת הקרקע
- * סעיף 2יב' - ומשרד התחבורה
- * להוסיף סעיף מס שבה, הפקעות, בסעיף ביוב להכניס
- * אישור מנהלת הכנרת
- * אדריכל נוף יהיה חלק מצוות התכנון
- * אישור ולק"ח
- * הסכמת המועצה הארצית

... רצ"ב עותק התכנית לשם דיון בוועדתכם.

בכבוד רב,

 דני קרקליס
 מזכיר ועדות המשנה לתכנון ובניה
 מחוז הצפון

דק/צא

קריית הממשלה, ת.ד. 595, נצרת עילית 17 000
 טל: - 06/570510, פקס' 06/560063
 קבלת קהל: - בימים ג' ה' בשעות 10:00 - 12:00

לשכת
התוכנית

רשות שמורות הטבע רח' ירמיהו 78, ירושלים 94467 טל' 02-387471 079. 383405, 02-374887
NATURE RESERVES AUTHORITY 78 YIRMEYAHU ST. JERUSALEM 94467 ISRAEL TEL. 02-387471 FAX. 02-383405, 374887

ירושלים, י' בשבט תשנ"ג
1 בפברואר 1993

פגישת הצוות לבדיקת התוכנית להקמת מלון ליד קבר הרש"בי - 1.2.93

משתתפים: גרשון שמיר, עודד וינר, דן פרי.

נוכחים: נציגי היזם, המתכננים.

בהמשך לסיור הצוות שהתקיים במקום ביום 7.1.93 בו הושמעו הערות רבות לתוכנית המלון התכנס הצוות שנית ביום 1.2.93 לקבל את תגובת היזמים להערות.

1. הוצגה תוכנית משופרת המרחיקה את הבניין מפינת מבנה הקבר ומורידה את רומו המוחלט ב-8 מ' כך שיהיה נמוך ממבנה הקבר. שונתה גם פריסת הבניין כך שעלתה התאמתו לפני השטח הקיים.
2. חברי הצוות ממליצים בפני מועצת גנים לאומיים ושמורות טבע להמליץ למועצה הארצית באופן חיובי לגבי התוכנית המעודכנת.

רשם: דן פרי

העתקה:
משתתפים

~~פרויקט המלון~~ - יו"ר מועצת גנים לאומיים ושמורות טבע
משה בן גרשון - לשכת התכנון - משרד הפנים

(הנהלה) פגישת צוות

1

מדינת ישראל - המשרד לאיכות הסביבה
מועצת גנים לאומיים ושמורות טבע

ת.ד. 6234 ירושלים 91061 טלפונים: 231429, 02 251952, 02 פקס. 02 251830

7/2/93

לכבוד

מר עמרם קלעג'י

יו"ר

המועצה הארצית לתכנון ובניה.

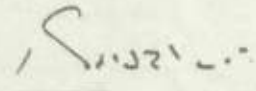
הנדון: הקמת מלון במירון.

המועצה לגנים לאומיים ושמורות טבע החליטה בישיבתה האחרונה להטיל על צוות בהרכב גרשון שמיר (משרד התיירות), עודד וינר (משרד הדתות) ודן פרי (רש"ט) לסייר בשטח ולקבוע מיקום הולם למלון ליד קבר הרשב"י.

אני שמח כי הצוות הגיע לסיכום חיובי, סיכום המאפשר מחד הקמת המלון ומאידך אינו פוגע בקדושת המקום וביחודו.

בזאת מועברת המלצת מועצת גנים לאישור המיקום החדש. אבקש מחברי הצוות והיזמים לספק לכם את התשריטים המעודכנים.

בברכה

פרופ' יורם אבנימלך
יו"ר

העתקים:
חברי הצוות
חברי המועצה

ועדף מחוזות יוק

(להתכתבות בנ"מית במשרדי הממשלה)

מ ז כ ג

3

תאריך: 15.7.93

אל: צוב פילר, מועצה ארצית

תיק מס': 7747

מאת: אומור-צוב

קית עלתין - אורה עלתין

הנדון:

293
228

צוב שאבי רב

רצף תסניר בית עלתין אורה - עלתין

הנמצא בקרקע הגדול של

מחלף אומור-צוב

התכתיב הארצית כפי ~~הוא~~ המלה מחוזות

אשר התנים האומור ושמונה הוסף

לפי צמן אולם רוב המחוזות הוספו

אל המועצה הארצית ואליו התלוצים

אשר לפי אר הבקש התקנה לויסמה

המועצה הארצית הקרוכה לפני עלת

קבלת חוד הגדול מישור התקנה הארצית

במסגרת
אומור-צוב

29/3/93

[Redacted]

בהודעה שיש להעביר

למנהל

1. גלה משרד התחום הקצוב

2. לפי מטה ישימה - זון

סיני צומח לעקלה זון

3. הוציא מסר עם לחיות

התקנה

מדינת ישראל
משרד הפנים
המועצה הארצית לתכנון ולבניה

דברי הסכר לסעיף 8ב:

צרוף מרחב תכנון של ועדה מקומית משותפת בר אילן למרחב תכנון רמת גן

מתחם אוניברסיטת בר אילן היה עד לאחרונה מחולק בין שתי רשויות מקומיות - חלקו היה כלול בתחום עיריית רמת גן וחלקו בתחום המועצה המקומית גבעת שמואל.

כדי שהאוניברסיטה לא תפגע מפיצול זה וכדי שתהיה התייחסות תכנונית כוללת למתחם כולו, הוקמה בזמנו ועדה מקומית משותפת לוועדה מקומית רמת גן ולוועדה מקומית המרכז שגבעת שמואל כלולה בה.

לאחרונה כעקבות המלצות של ועדת חקירה לגבולות נעשה שינוי בגבולות המוניציפאליים של גבעת שמואל ורמת גן, כך שהשטח של בר אילן שהיה בתחום גבעת שמואל נגרע ממנה וצורף לעיריית רמת גן. בכך כל השטח של אוניברסיטת בר אילן נמצא עתה בתחום עיריית רמת גן.

עתה יש צורך בשינוי מתאים גם במרחבי התכנון להתאמתם לתחומי השיפוט.

בהתאם לסעיפים 13 ו-16 לחוק התכנון והבניה, שר הפנים כבואו לשנות תחומם של מרחבי תכנון חייב בהתייעצות בין השאר גם עם המועצה הארצית.

המועצה מתבקשת איפוא להמליץ בפני שר הפנים על השינויים המבוקשים.

Qw318

ԱՌՆԱԿԱՆ ԵՄՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԵՄՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԵՄՈՒՆՈՒԹՅԱՆ
ԵՄՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԵՄՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԵՄՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԵՄՈՒՆՈՒԹՅԱՆ

- ԵՄՈՒՆՈՒԹՅԱՆ
- ԵՄՈՒՆՈՒԹՅԱՆ

ירושלים, יד' באדר תשנ"ג
7 במרס 1993

1993-03-07

אל: עמרם קלעג'י,
יו"ר המועצה הארצית

הנדון: תמא/31 - א. הודעה לוועדות המחוזיות על
יצירת עתודות קרקע
ב. מינוי וועדות משנה למעקב ובקרה

בילקוט הפירסומים מיום 11.2.93 פורסם דבר אישורה של תמא/31. בהתאם
להוראות סעיף 119 לחוק הרי מיום 28.2.93 התכנית תקפה לכל דבר וענין
ויש לנהוג עפ"י הוראותיה.

עם כניסתה לתוקף של התכנית מוצע כי המועצה הארצית תפעל בהתאם
להוראותיה בנושאים שבנדון:

א. סעיף 16 - יצירת עתודות תכנון, קרקע זמינה ותשתית הנדסית אל
ראש השטח.

בהתאם לסעיף זה על המועצה הארצית להודיע לממונה על כל מחוז,
אחת ל-6 חדשים לפחות, מהי כמות היחידות שצריכה להבטיח העתודה
התכנונית.

מצ"ב טבלה המייעדת את כמות יחידות לכל מחוז שיש לדאוג
לזמינותן. הטבלה הוכנה ע"י הצוות מכין התכנית והוצגה בעת הגשת
התכנית למועצה הארצית. עם כינון וועדות המעקב ויועציהן תיבחן
הטבלה מחדש.

ב. סעיף 19 - תמא/31 תוכננה מלכתחילה כתכנית גמישה. התכנית הקדמה
למועצה הארצית או לוועדת משנה שלה סמכות לשנותה מבלי שיהא צורך
בכל שינוי לבקש את אישור הממשלה.

ע"פ סעיף 19.1 - על המועצה הארצית למנות וועדת משנה למעקב ובקרה על
התכנית שבה יהיו חברים נציגי הגופים במועצה שענינם יישום התכנית.

עפ"י סעיף 19.2 - על המועצה הארצית למנות וועדת עבודה למעקב ובקרה
מתמידים לגבי אופן יישום התכנית בפועל.

בועדת העבודה יהיו חברים הנציגים הבאים:

- נציג משרד הפנים (יו"ר),
- נציג משרד האוצר,
- נציג משהב"ש,
- נציג המשרד לקליטת עליה,
- נציג משרד התכנון והכלכלה,
- נציג ממ"י,
- נציג השלטון המקומי,
- נציג המשרד לאיכות הסביבה.

ג. אבקשך איפוא להעלות על סדר היום של המועצה הארצית את הנושאים הבאים:

- הצעה לעתודות תכנון (נספח א').
- מוצע למנות שימית את הנציג הספציפי מטעם השלטון המקומי לוועדת העבודה.
- מוצע לצרף לוועדת העבודה וההיגוי גם נציג מטעם משרד ראש הממשלה, ואת מנהל האגף למעקב וביצוע.
- מוצע למנות בהתאם לסעיף 19.1 את ועדת המשנה למעקב ובקרה. מוצע שהרכב וועדת המשנה יהא אותו הרכב של וועדת העבודה ויוספו אליו נציגי משרד התחבורה הסוכנות היהודית, ומשרד המסחר והתעשייה.

ב ב ר כ ה,

ד.ד. רצינסקי
מנהלת האגף לתוכניות מיקור
ארציות ומחוזיות

העתק: אד' י. גולני - מנהל מינהל התכנון.
מר ד. פילזר - מזכיר המועצה הארצית.

מר 7

אל:

התאריך: 24.3.93
הוא: קהילה האגודה - קהילת ארבע חתים

כאח:

מאכיל: חתם המאמץ "ארכיון" 3000/מאמץ

הנדון:

אשר עליו, ומאמץ המעלה את האוכלוסיה
כדי שיוכלו להיות בקשר את
אחת קהילת ומאמץ והתניה -

א/קמקס קהילה קולטת עובדי האגודה האגודה
הקדמה באופנים.

מבשרה

רמז'ים

24.3.1993
מזכר

מזכר
28-02-1993

41 תכנית :..... 3000/ממ -
שם התכנית: תכנית-אב גבעת שמואל.
(ישיבה 2/93 - 10.2.93, בנוכחות מתכנן התכנית סלו הרשמן, ראש
המועצה המקומית מר י' ויסמונסקי, מהנדס המועצה מר י' רויטמן,
מר שריר - יועץ תחבורה, ש' רוזנברג - יועץ תכנוני
(ישיבה 2/93 - 10.2.93).

מר דב שיש: אנו מבקשים להמליץ בפני המועצה הארצית לקבוע את מכסת אוכלוסית
גבעת שמואל ל-25.000 נפש וזאת על דעת מינהל התכנון ומלווי התכנית. מכסה זו
נוגדת את המכסה אשר נקבעה לגבעת שמואל בתמא/1/6.

תכנית האב לגבעת שמואל מצביעה על קו תכנוני לגבי אופן חלוקת תוספת האוכלוסיה.
התכנית היא בגדר תכנית מנחה והתכניות הסטטוטוריות יגזרו מתכנית זו.

הנושא התחבורתי טרם סוכם מאחר וקיימת מחלוקת לגבי מספר דרכים בין המועצה
המקומית לבין משרד התחבורה ולכן מציע להמליץ בפני המועצה הארצית על הגדלת
מכסת האוכלוסיה תוך ציון שנושא הדרכים טרם סוכם.

מר ס' הרשמן: מציג את התכנית. -

מסביר שהפתוח המוצע בתכנית האב הוא לכוון צפון ומערב כאשר הרעיון הוא ליצור
פארק מרכזי סביבו טבעת של בניה רוויה סביבה בניה נמוכה אשר מצטרפת אל הבניה
הקיימת (מסומנת בצבע כחול).

מציג את תשריט פרוגרמת מבני הציבור.

מציג את תשריט פרוגרמת השטחים הפתוחים.

החלוקה נעשתה לפי מתחמי בניה כולל נספח בינוי לכל אזור ואזור.

מר דב שיש: מבקש להדגיש כי לכל מתחם תוגש תכנית מפורטת.

החלט: להמליץ בפני המועצה הארצית על הקלה בתמא/1/6 לגבי הגדלת מכסת אוכלוסיה
גבעת שמואל ל-25.000 נפש.

הנושא התחבורתי בתכנית האב טרם סוכם עקב מחלוקת בין משרד התחבורה לבין המועצה
המקומית.

מדינת ישראל

משרד הפנים
הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז הצפון

משרד הפנים
האוביוו המרכזי

1992-11-5

נתקבל

תאריך: - ו' בחשוון התשנ"ג
2 בנובמבר 1992
ג/ 7475

אל: מועצה ארצית
משרד הפנים, ירושלים

תכנית מספר 7475, שנוי יעוד למלונאות ונופש, מירון

ועדת המשנה לתכניות נוף הגליל בישיבתה מיום 6.4.92, מספר 92-נ-2, דנה בתכנית שבנדון והחליטה: -

להפקיד את התכנית לאחר שיבוצעו כל התיקונים שנתבקשו ע"י הנציגים השונים בדיון ובתנאים הבאים:

- * הסכמת רשות שמורות הטבע לאחר שיוברר מכל ספק שהשטח לא חודר לשטח השמורה ואם תהיה חדירה לתחום השמורה יש לבקש את הסכמתה של המועצה הארצית.
- * כל פיתוח במקום ילווה ע"י נציג רשות העתיקות.
לא יאוכלס בית המלון עד לאחר חיבורו לקו הביוב האזורי.
- * שטח התכנית יצומצם מ-16 דונם ל-12 דונם לפי מה שסוכם בין מתכנני התכנית לבין קרן הקיימת לישראל. יש לתחום מחדש את התכנית בקו כחול.
- * גימור בית המלון: יבוצע ע"י אבן מסוטטת וכן בתקנון יש לציין גם כן הוראה זו.
- * בכותרת התשריט ובתקנון לשנות שם מרחב התכנון ל"מרום הגליל"
- * התשריט יוגש על רקע גושים וחלקות
- * מטרוקה 27 - יש לסמן כדרך אם זו הכוונה או לביטול
- * תרשים סביבה: במקום להיות מוגש בשני קנ"מ יכול להציג שמושי קרקע סמוכים לאתר בעיקר לגבי כביש 5א'
- * יש לכלול בתחום התכנית את המגרשים המושפעים ע"י העברת דרך 5א' בתחומם ולשנות יעודם וחלוקתם

* המעבר הצבורי להולכי רגל שנועד לשמור על קשר עם דרך העפר של קרן קימת לישראל, יש להציג גם את מקום ההתחברות לשביל שלא ישאר מחוץ לתכנית ואולי בלתי אפשרי

* פרק א', סעיף 10 - להוסיף את מספר התכנית

* פרק ד', סעיף 1 - יש להבהיר את מטרת הסעיף ולפרט תכליות מותר עפ"י מה?

* סעיף 2ה' - יש לפרט כמה יהיה מותר בקומת הקרקע

* סעיף 2יב' - ומשרד התחבורה

* להוסיף סעיף מס שבח, הפקעות, בסעיף ביוב להכניס

* אישור מנהלת הכנרת

* אדריכל נוף יהיה חלק מצוות התכנון

* אישור ולק"ח

* הסכמת המועצה הארצית

... רצ"ב עותק התכנית לשם דיון בוועדתכם.

נכבוד רב,

דני

דני קרקליס

מזכיר ועדות המשנה לתכנון ובניה
מחוז הצפון

דק/צא

קרית הממשלה, ת.ד. 595, נצרת עילית 17 000
טל: - 06/570510, פקס' 06/560063
קבלת קהל: - בימים ג' ה' בשעות 10:00 - 12:00

למנהל
רשות שמורות הטבע

רשות שמורות הטבע רח' ירמיהו 78, ירושלים 94467 טל' 02-387471 פקס. 02-374887, 383405
NATURE RESERVES AUTHORITY 78 YIRMEYAHU ST. JERUSALEM 94467 ISRAEL. TEL. 02-387471 FAX. 02-383405, 374887

ירושלים, י' בשבט תשנ"ג
1 בפברואר 1993

פגישת הצוות לבדיקת התוכנית להקמת מלון ליד קבר הרש"בי - 1.2.93

משתתפים: גרשון שמיר, עודד וינר, דן פרי.

נוכחים: נציגי היזם, המתכננים.

בהמשך לסיור הצוות שהתקיים במקום ביום 7.1.93 בו הושמעו הערות רבות לתוכנית המלון התכנס הצוות שנית ביום 1.2.93 לקבל את תגובת היזמים להערות.

1. הוצגה תוכנית משופרת המרחיקה את הבניין מפינת מבנה הקבר ומורידה את רומו המוחלט ב-8 מ' כך שיהיה נמוך ממבנה הקבר. שונתה גם פריסת הבניין כך שעלתה התאמתו לפני השטח הקיים.
2. חברי הצוות ממליצים בפני מועצת גנים לאומיים ושמורות טבע להמליץ למועצה הארצית באופן חיובי לגבי התוכנית המעודכנת.

רשם: דן פרי

העתק:

משתתפים

סגן מנהל רשות שמורות הטבע - יו"ר מועצת גנים לאומיים ושמורות טבע
משה בן גרשון - לשכת התכנון - משרד הפנים

(הנהלה) פגישת צוות

מדינת ישראל - המשרד לאיכות הסביבה

מועצת גנים לאומיים ושמורות טבע

ת.ד. 6234 ירושלים 91061 טלפונים: 231429, 02 251952, פקס. 02 251830

7/2/93

לכבוד

מר עמרם קלעג'י

יו"ר

המועצה הארצית לתכנון ובניה.

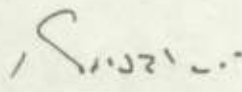
הנדון: הקמת מלון במירון.

המועצה לגנים לאומיים ושמורות טבע החליטה בישיבתה האחרונה להטיל על צוות בהרכב גרשון שמיר (משרד התיירות), עודד וינר (משרד הדתות) ודן פרי (רש"ט) לסייר בשטח ולקבוע מיקום הולם למלון ליד קבר הרשב"י.

אני שמח כי הצוות הגיע לסיכום חיובי, סיכום המאפשר מחד הקמת המלון ומאידך אינו פוגע בקדושת המקום וביחודו.

בזאת מועברת המלצת מועצת גנים לאישור המיקום החדש. אבקש מחברי הצוות והיזמים לספק לכם את התשריטים המעודכנים.

בברכה

פרופ' יורם אבנימלך
יו"ר

העתקים:

חברי הצוות

חברי המועצה

ועד המנהל

(להתכתב בכתב יד במושרדי הממשלה)

מ. ז. כ. ג.	מל: צבא פולני, מחסרה ארצית
מאת: אומנויות - ציור	תאריך: 15.7.51
הנדון: קית שלטון - אורה שלטון	תיק מס': 7747

293
227

צבא פולני

רצת הסגיר את שלטון אורה - שלטון

הנמצא קטלן הגדול שלה על

את ישראל במחולל.

החברת היסודית כפי ^{אשר} אמרה מחולל

אשר העניין האומים ושמויות הטבע

לפי צמן אולם וכן אמורים להפיר

אל המוצר הפנימי - אגליו הלבנים

אזה לפי את הפנים הפנימי - אישית

המוצר הפנימי הקרובה לפני על

קולו חוד הגלוי הישיר החלק האומים

במחולל
אומנויות

מדינת ישראל
משרד הפנים
המועצה הארצית לתכנון ולבניה

דברי הסבר לסעיף 8כ:

צרוף מרחב תכנון של ועדה מקומית משותפת בר אילן למרחב תכנון רמת גן

מתחם אוניברסיטת בר אילן היה עד לאחרונה מחולק בין שתי רשויות מקומיות - חלקו היה כלול בתחום עיריית רמת גן וחלקו בתחום המועצה המקומית גבעת שמואל.

כדי שהאוניברסיטה לא תפגע מפיצול זה וכדי שתהיה התייחסות תכנונית כוללת למתחם כולו, הוקמה בזמנו ועדה מקומית משותפת לוועדה מקומית רמת גן ולועדה מקומית המרכז שגבעת שמואל כלולה בה.

לאחרונה בעקבות המלצות של ועדת חקירה לגבולות נעשה שינוי בגבולות המוניציפאליים של גבעת שמואל ורמת גן, כך שהשטח של בר אילן שהיה בתחום גבעת שמואל נגרע ממנה וצורף לעיריית רמת גן. בכך כל השטח של אוניברסיטת בר אילן נמצא עתה בתחום עיריית רמת גן.

עתה יש צורך בשינוי מתאים גם במרחבי התכנון להתאמתם לתחומי השיפוט.

בהתאם לסעיפים 13 ו-16 לחוק התכנון והבניה, שר הפנים בבואו לשנות תחומם של מרחבי תכנון חייב בהתייעצות בין השאר גם עם המועצה הארצית.

המועצה מתבקשת איפוא להמליץ בפני שר הפנים על השינויים המבוקשים.

מדינת ישראל
משרד האנרגיה והתשתית

סימנו: 562-93

יח' בשבא תשנ"ג
9 בפברואר 1993

הצעות לתיקונים לתכנית
מתאר ארצית לתחנות דלק (תמ"א 18)

1. בסעיף 1 יתווסף סעיף קטן (ד):
"מקום שבתוכנית מתאר מחוזית יועדו מקרקעין לתעשייה ומסחר גם תחנות דלק
במשע."

הנימוק: קיצור הליך רישוי תחנות דלק חדשות
באזורי תעשייה ומסחר.

2. בסעיף 2 לאחר ס"ק (2) יבוא:
"(3) להתאים ולהרחיב את מערך תחנות התדלוק בהתאם לצרכי האוכלוסיה במדינת
ישראל וגידולה".

הנמוק: על מנת להבטיח שרות נאות לצרכנים עם
הגידול במצבת כלי הרכב ובצריכת הדלק
ולנוכח גלי העליה שהגיעו ואנו
מקווים שעוד יגיעו יש להתאים את
מערך שיווק הדלק באמצעות תחנות דלק
לצבור הרחב.

3. א. בסעיף 3 (א) יבוא לאחר המילים "מותר לתת גם שרותי סיכה" המילים
"ולחקים ולהפעיל בה חנות, קיוסק, מזנון, או מסעדה".

ב. במקום סעיף 3 (ב) (3) הקיים יבוא:
"מותר להקים ולהפעיל בה חנות, קיוסק, מזנון או מסעדה".

ג. בסעיף 3 (ג) יבוא, לאחר המילים "שרותי החזקת רכב" תבוא המילה "לחנות".

הנמוק: מוצע שבכל תחנת דלק ניתן יהיה להקים גם חנות שתוכל לספק צרכי המשתמשים בתחנה לתועלת מפעילי התחנה ולרווחת הצבור הרחב.

4. לבטל סעיף 7.

הנמוק: אין שום סיבה להגביל הקמתם של מבנים מסויימים בתחנה. האשור להקמתם של מבנים יהיה בהתאם לחוקים קיימים ולכללי הבטיחות המתאימים לתחנת דלק.

5. בסעיף 11 יבוא, לאחר המילים "תחנות תדלוק" המלים "או יותר".

הנמוק: כאשר לתחנות דלק חבור משותף לדרך, אין סיבה שמש' התחנות לא יהיה גדול משתיים וכך ניתן יהיה לשפר השרות ולהקטין את התורים.

6. בסעיף 14 לאחר המילים "לנתיב נסיעה בדרך הצבורית" תושמט המילה "או".

הנמוק: יש להגביל הקמת תחנות תדלוק רק כאשר יש הפרעה לשמוש בדרך צבורית ולא במקרים של סמיכות בלבד.

7. בסעיף 15 א: למחוק את המילים "המייעדת בין שאר הוראותיה את המקום לתחנת תדלוק".

8. סעיף 15 ב (2) יהפוך ל-ב (3).

9. יתווסף סעיף 15 ב (2):

"בתכנית מתאר מחוזית תקבע הוועדה הוראות מפורשות בדבר אתרים לתחנות תדלוק ובכל תכנון עתידי של אזור בנוי או כביש חדש תייעד הוועדה מקרקעין סבירים לתחנות תדלוק, מספר האתרים ושטחם יקבע בהתאם לצורכי האוכלוסיה אותה הם משרתים".

10. לבטל את סעיף 15 (ד)

הנמוק: מאחר וכל התמ"א הינה הטלת מגבלות על הקמת תחנות דלק אין להוסיף מגבלה של "שיקול דעת".

11. בסעיף 15 (ה): למחוק את המילים "הפעלת התחנה בדרך האמורה תהיה תנאי לשימוש, ואם יופר התנאי, יהא האישור של הוועדה המחוזית בטל".

הנמוק: מאחר וקיימים חוקים רלבנטיים כדוגמת חוק רישוי עסקים, העובר על החוק יינקטו נגדו ההליכים המתאימים. ואין צורך להוסיף סנקציה ספציפית- כמו שלא נקבע לגבי סעיפים אחרים בתמ"א. ראה סעיף 30 בתמ"א.

12. סעיף 16 (ב) יבוטל.

הנמוק: החיובים בעניין הבטחת שטחים פנויים לחניה ולהמתנה קיימים בסעיף 16 א (1) ו (2) וגם על פי דינים אחרים (כפי שאכן מוזכר בסעיף) ולכן אין צורך באיזכור נוסף.

13. לבטל סעיף 17 (ג).

הנמוק: קביעה מראש של המרחקים בין תחנות
תדלוק מתעלמת מהצרכים הספציפיים של
כל מקום ומקום. הוועדה בבואה לאשר
הקמת התחנה, תבדוק נקודתית את מיקום
התחנה בהתאם לתכניות הספציפיות
הקיימות באזור.

14. לבטל סעיף 18.

הנמוק: תחנת דלק בחניון תפעל בהתאם
לתכניות המאושרות ולהסכמים בין
החניון לתחנת הדלק. אין צורך
להגביל את התחנה המאושרת.

15. לסעיף 19, לפני סעיף 19 א' יבוא:

"בכניסה לישובים, מושבים וקיבוצים, תותר הפעלה והקמת תחנות דלק מבלי
שיחולו עליהן ההגבלות האמורות בתכנית זו לענין מרחקים מזעריים ומבלי שאלו
תלקחנה בחשבון לענין המרחקים המזעריים הנדרשים על-פי תכנית זו".

הנמוק: ניתן להשתמש בכניסות לישובים גם
ככניסה לתחנות דלק, ועל-ידי כך
להגדיל את מספר תחנות הדלק מבלי
להגדיל את מספר ההתחברויות לכבישים.

16. לסעיף 19 (ב) ו- (ג) - לבטל.

הנמוק: תחנות דלק בצמתים ובמחלפים
בטיחותיות יותר מתחנות בדרך מהירה.
ראה המצב במדינות המתקדמות.
עם זאת, לענין המרחק מצומת לפניו או
אחריו מודע משרד האנרגיה לעובדה שיש
לקחת בחשבון גם שיקולי בטיחות
תעבורה.

17. סעיף 21 יסתיים במילים "תחנת תדלוק בצידי דרך שרות". יתרת הסעיף תמחק.

הנמוק: הסייפא של הסעיף הקיים היום מונע הקמת דרך שרות לצורך הקמת תחנת דלק. אין כל הגיון בהטלת מגבלה זו אם קיימת יזמות שרוצה להשקיע בסלילת דרך שרות.

18. סעיף 24 יבחן במטרה להקל או לבטל תנאים המפורטים בסעיף.

19. סעיף 26 (א) ו- (ב) בכל מקום בהם מופיע "25 קילומטרים" יבוא במקום 0 קילומטרים.

הנימוק: משיקולי פתיחת הענף לתחרות ויציאה ממעורבות ממשלתית יש להפחית המרחק המינימלי ל-0 קילומטר אך משרד האנרגיה מודע לעובדה שיש להתחשב גם בשיקולי בטיחות תעבורתית.

20. בסעיף 26 (ג) במקום "קטן מ-2 קילומטרים" ירשם: "קטן מ-0 קילומטרים".

הנמוק: שילוב תחנת דלק במחלף הינה אתגרים הדרכים למיקומה של תחנת דלק. מיקום כאמור מאפשר תדלוק גם למכוניות היוצאות מן הדרך וגם לאלו המתכוונות להמשיך בדרכן לאחר תדלוק בלבד. המרחק המינימלי של 0 קילומטר נובע משיקולי תחרות אבל משרד האנרגיה מודע לעובדה שיש לקחת בחשבון גם שיקולי בטיחות תעבורה.

21. בסעיף 27 (א) לאחר המילים "מאושרת בתכנית (להלן - התחנה הקיימת)" יבוא:
"ובלבד שלא חלפו שנתיים מיום אישור התכנית ועד הקמתה".

הנמוק: אשור תכנית להקמת תחנה מחייב מדידת
מרחקים בהתאם לתכנית זו מהתחנה
המאושרת. יכול ויווצר מצב שתחנה "על
הנייר" - זו שלא מקימים אותה -
מהווה חסם להקמת תחנה נוספת ולכן
צריך להגביל בזמן את האישור להקמת
התחנה.

22. בסעיף 27 (א) (1), במקום "15 קילומטרים" יבוא "0 קילומטרים".

הנמוק: על מנת להקטין את מגבלות המרחק
להקמת תחנות דלק מוצע להקטין המרחק
בין שתי תחנות.
המרחק המינימלי של 0 קילומטר נובע
משיקולי תחרות אבל משרד האנרגיה
מודע לעובדה שיש לקחת בחשבון גם
שיקולי בטיחות תעבורה.

23. לבטל את סעיף 27 (א) ס"ק (2) ו-(3).
וסעיף 27 (ב).

הנמוק: המגבלה היחידה לסעיף זה צריכה להיות
זו המאוזכרת בסעיף א (1) וכן קביעת
המרחקים מצמתיים ומחלפים להם סעיף
מיוחד בתמ"א.

24. במקום סעיף 27 (ג) במקום המילים "5 שנים" יבוא במקום "2 שנים".

הנמוק: על וועדה מחוזית לאשר או לדחות תכנית מתאר מקומית תוך שנתיים מיום פרסום הפקדתה, ולכן אין סיבה לאפשר יצירת תחנה "דמיונית" אם אין כוונה אמיתית להקימה.

25. לבטל סעיף 28.

הנמוק: התמ"א קובעת מרחקים ותנאים לאישור הקמתה של תחנת דלק בדרכים ראשיות, מגבלות אלו מספיקות ואין להוסיף עליהן מגבלות של שיקול דעת.

26. לסעיף 29 אחרי המילים "או הקמתה של תחנה כאמור אושרה בתכנית" יבואו המילים "ובלבד שלא עברו יותר משתי שנים מיום אישור התכנית", וכן יוחלפו המילים "5 קילומטרים" במילים; "0 קילומטרים".

הנמוק: מניעת מצב בו תחנות חדשות לא יכולות להיות מוקמות בשל "תחנות דימוניות" שאינן מוקמות בפועל, וכן להגדיל את מספר האפשרויות להקמת תחנות באמצעות צמצום מרחקים מחוייבים. המרחק המינימלי של 0 קילומטר נובע משיקולי תחרות אבל משרד האנרגיה מודע לעובדה שיש לקחת בחשבון גם שיקולי בטיחות בתעבורה.

משרד הפנים
מינהל התכנון

ירושלים, כז' בניסן תשנ"ג
18 באפריל 1993

אל:

גב' ד. רצ'בסקי - משרד הפנים.
מר מ. דים - מינהל הדלק.
גב' א. להמן - משרד התחבורה.
מר י. קופ - מע"צ.
גב' ח. שחורי - מינהל מקרקעי ישראל.
מר א. פורטן - משרד הפנים.

גב' א. הראל - משרד האנרגיה.
מר ג. השמשוני - מנהל המכון הישראלי למחקר ותכנון תחבורה.
מר ד. בר-משיח - משרד האנרגיה.
גב' א. צמח - משרד האנרגיה.
גב' ו. ברכיה - משרד לאיכות הסביבה (בצרוף החומר).
מר א. שלף - נציבות המים (בצירוף החומר).

הנדון: תכנית מתאר ארצית תחנות תדלוק

הנכם מוזמנים לישיבה שתתקיים ביום כא' באייר (12.5.93) בשעה 13.30
בחדר 310, קומה ב', משרד הפנים, הקריה, ירושלים.

מטרת הישיבה - המשך דיון בהצעות לשינוי תמא/18.

כ ב ר כ ה,

נ. א. ר.

נטלי אוסטרובסקי
האגף לתוכניות מיתאר
ארציות ומחוזיות

אגף ת"פ

כב' אדר, תשנ"ג
15 במרץ 1993
W1949

Handwritten notes in Hebrew, including the word 'אשר' and other illegible scribbles.

אל: אדר' ד. רצ'בסקי, ממונה על תוכניות ארציות, מינהל התכנון, מ. הפנים הקריה י-ם

הנדון: הערות לתמא 18

ע"פ החלטת הממשלה מס' 133 מיום 8.9.92 הוטל על צוות עורכי תמ"א 18 לערוך

בדיקה מחודשת ולהגיש הצעות לשנויים בתמא 18 במגמה להקל על תהליכי רשוי לתחנות תדלוק הוספת תחנות תדלוק בכל רחבי הארץ, כחלק מרעיון קדום הרפורמה במשק הדלק.

רצ"ב הערותינו לתמא 18 מאושרת. הערותינו מוגשות תוך ראית המשימה כשותפים בתמא 18 ומתוך רצון לשמור על רוח החלטת הממשלה.

מינהל מקרקעי ישראל כגוף מתכנן ומנהל מקרקעי המדינה רואה בתחנות התדלוק גרעין שסביבו יכולה וצריכה להתנהל פעילות רחבה יותר, הכוללת בין השאר גם שירותי דרך למיניהם, מסעדות חנויות, מרכזי שירות אזוריים, מלאכה ועוד, הכל לפי הצורך והמקום.

להלן רשימת הערות לתמא 18:

1. מקום שבתוכנית מתאר מקומית יועדו אזורים לתעשייה ומסחר גם תחנות תדלוק במשמע.
2. מטרות התוכנית (תמא 18) להוסיף להתאים ולהרחיב מערך תחנות תדלוק והכלול בהם בהתאם לצורכי האוכלוסייה במדינה.
3. תחנות תדלוק בדרגה א'-ב' תורשה לכלול פונקציות נוספות כגון חנויות מסעדה שירותי רכב הכל ע"פ החלטת ואשורים של וועדות התכנון.
4. (סעיף 7) לבטול כמיותר.
5. (סעיף 11) תותר הקמת מספר רצוני של תחנות תדלוק צמוד כאשר הכניסות והיציאות מטופלות במשולב.

?

2/...

אגף תו"פ

- 2 -

6. (סעיף 15) על כל תת-הסעיפים חייב לעבור ארגון מחדש ע"מ לקצר תהליכי רשוי לתחנות תדלוק.

7. לבטל סעיף 17 ג' מאחר וקביעת מרחקים מינימליים מגבילה ומקשה על מקום תחנות בעוד שחוקי התעבורה יקבעו מרחקי כניסות ויציאות לכל מטרה והם הפרמטרים החשובים.

8. לבטל 18. - *לא? מי אלוהה החולב קאמ'?*

9. ? בכניסה לישובים, מושבים וקבוצים תותר הפעלה והקמת תחנות תדלוק + שירותים נלווים כאשר מקום התחנה או מרכז תחבורה ימצא על כביש הגישה ליישוב המהווה גם כניסה ויציאה מכביש ראשי) המרחק ייקבע ע"י מע"צ או משרד התחבורה.

10. יבוטלו סעיפים 19 ב', 19 ג'. *תקלה*

11. לגבי סעיף 21 דרך שירות דינה ככניסה ויציאה וכדרך ראשית ולא משנה לאיזה מטרה נסללה.

12. (סעיף 24) יש לבחון פרטנית במטרה להקל על מקום תחנות מבלי לפגוע בבטיחות הדרך.

13. לבטל (סעיף 26) בהתיחס לנושא מרחקים מינימליים, יש לבטלם ולפעול ע"פ קריטריונים של כניסות ויציאות ע"פ מע"צ ומשרד התחבורה.

14. (א. 27) יש להגביל תקופת ביצוע תחנות מאושרות (ע"י וועדות/כנון) לשנתיים עד הפעלתם, בכדי למנוע תפיסת קרקע במטרה להגביל תחרות.

15. לבטל סעיף 27 א/1,2,3.

16. 29 ב' לבטול.

17. 27 ג' יש לקצר מועד המתנה בכדי למנוע פגיעה בתחרות.

18. (סעיף 28 ב' ג') לבטול

19. (סעיף 29) לבטל - כתוצאה משאר החזרות.

בכבוד רב,
[Signature]
חנה שחורי

העתק: ה"ה: מ. ורדי - מנהל המינהל - כאן
מ. גת, - ס/מנהל ממ"י - כאן

סיכום ישיבה שהתקיימה במשרד הפנים ב-22.3.93

הנדון: שינוי תמא/18 - תכנית מתאר ארצית לתחנות תדלוק

משתתפים:

יוסף קופ - מע"צ.
חנה שחורי - מינהל מקרקעי ישראל.
שלדון רייס - משרד התחבורה.
גדעון השמשוני - המכון הישראלי לתכנון ולחקר תחבורה.
משה דים - מינהל הדלק.
דינה רצ'בסקי - משרד הפנים.
דני בר משיח - משרד האנרגיה.
איריס צמח - משרד האנרגיה.
עדנה הראל - משרד האנרגיה.
ארנה להמן - משרד התחבורה.
אברם פורטן - משרד הפנים.
נטלי אוסטרובסקי - משרד הפנים.

ג. השמשוני: בישיבה הקודמת הוחלט כי כל אחד מהמשרדים הנוגעים בדבר יכין מסמך כתוב שישקף עמדתם המגובשת בעניין.

קבלנו כמה מסמכים. נתחיל ממסמך שהוגש ע"י משרד האנרגיה: ולפי העניין יציגו ממ"י ומע"צ עמדתם. ע"פ סדר הסעיפים בהוראות התכנית.

סעיף 1: בסעיף 1 יתווסף סעיף קטן (ד'):

"מקום שבתכנית מתאר מחוזית יועדו מקרקעין לתעשייה ומסחר גם תחנות דלק במשמע.

החלטה: מקובל בשינוי: במקום מילה "מחוזית" צ"ל "מקומית".

סעיף 2: בסעיף 2 לאחר ס"ק 2 יבוא:

"(3) להתאים ולהרחיב את מערך תחנות תדלוק כהתאם לצרכי האוכלוסיה במדינת ישראל וגידולה".

החלטה: מקובל.

סעיף 3: בסעיף 3 (א) יבוא לאחר המילים "מותר לתת גם שרותי סיכה". המילים "ולהקים ולהפעיל בה חנות, קיוסק, מזנון, או מסעדה".

החלטה: יבוא לאחר המילים "מותר לתת גם שרותי סיכה" המילים "ולהקים ולהפעיל בה חנות לממכר צרכי רכב, קיוסק או מזנון המיועדים לשרת את העוברים בדרך ששטחם לא יעלה על 24 מ²".

בסעיף 3 (ב) (3) הקיים יבוא: "מותר להקים ולהפעיל בה קיוסק, מזנון או מסעדה"

החלטה: מקבלים "מותר להקים ולהפעיל בה קיוסק, מזנון או חנות ומסעדה ששטחם אינו יעלה על 50 מ².

בסעיף 3 (ג) יבוא, לאחר המילים "שרותי החזקתי רכב" תבוא המילה "לחנות".

החלטה: מקובל.

מע"צ מציע:

סעיף 5: לבטל.

החלטה: לא לבטל.

סעיף 7: לבטל.

החלטה: למחוק 2 שורות ראשונות והמילה "אולם" בשורה השלישית. יבוא: "בנוסף למתקנים שהותרו על פי סעיף 3 תותר בכל תחנת תדלוק הקמתם של משרדים ומחסנים לשימושים המותרים בתחנה והקמתם של המתקנים הנדרשים על פי כל דין

סעיף 8: הערה לסעיף ע"י ג. השמשוני: הסעיף לא מעודכן בענין כסוי בגגון.

החלטה: יבדק ע"י משרד האנרגיה.

סעיף 9: להחליף את המילה "לחניה" במילה "לפריקה".

החלטה: מקובל.

סעיף 11: יבוא לאחר המילים "תחנות תדלוק" (שורה 1) המילים "או יותר".

החלטה: מקובל.

סעיף 14: לאחר המילים "לנתיב נסיעה בדרך הצבורית תושמט המילה "או".

החלטה: מקובל.

סעיף 15: בסעיף 15 א' למחוק את המילים "המיועדת בין שאר הוראותיה את המקום לתחנת תדלוק".

החלטה: במקום המלים הנ"ל לרשום: "הכוללת הוראות בהתאם לתכנית זו".

יתווסף סעיף 15 ב' (2): "בתכנית מתאר מחוזית תקבע הוועדה הוראות מפורשות בדבר אתרים לתחנות תדלוק ובכל תכנון עתידי של אזור בנוי או כביש חדש ת"עד הוועדה מקרקעין סבירים לתחנות תדלוק. מספר האתרים ושטחם יקבע בהתאם לצורכי האוכלוסיה אותה הם משרתים".

החלטה" לא התקבל. משרד הפנים מבקש הצעות אלטרנטיביות לקיצור הליכי רישוי.

לבטל את סעיף 15 (ד').

החלטה: לא התקבל.

סעיף 15 (ה): למחוק את המילים "הפעלת התחנה בדרך האמורה תהיה תנאי לשימוש ואם יופר התנאי, יהא האישור של הוועדה המחוזית בטל".

החלטה: בישיבה הבא לדון בהצעה מפורטת שתוכן במשרד האנרגיה לתחנות שהוקמו עד 1976, מ-1976 ותחנות חדשות.

סעיף 16: סעיף 16 (ב') יבוטל.

החלטה: מקובל.

סעיף 17: לבטל סעיף 17 (ג).

החלטה: לא נתקבל. לבדיקה עם המפקחים על התעבורה. לחזור ולדבר.

במשך הישיבה הוגשו ההערות הבאות:

1. יש להגדיר מה זה תחנה דלק - אזור מסחרי או אזור תעשייה (משרד האנרגיה).
2. הקמת תחנת דלק צריכה להיות פתוח לתחרות לשוק חופשי. (משרד האנרגיה).
3. מע"צ ומינהל הדלק מציעים לבטל תמא/18.
4. יש לקצר הלכי רישוי להקמת תחנת תדלוק (משרד האנרגיה).
5. יש להגדיר תחנות החצר שהן כבר תחנות תדלוק לכל דבר וענין (משרד האנרגיה).

רשמה נטלי אוסטרובסקי

העתקים:
למשתתפי הישיבה.

19פא

חיפה, 21 במרץ 1993
דא/1917/עח/רג

הגב' דינה רצבסקי
י"ר צוות עורכי התכנית - תמ"א 18
משרד הפנים
ירושלים
28.3.93

לכבוד
הגב' דינה רצבסקי
י"ר צוות עורכי התכנית - תמ"א 18
משרד הפנים
ירושלים

ג.ג.

הנדון: עמדת והצעות דור אנרגיה בנושא תמ"א 18

הננו מתכבדים בזאת להציג לצוות עורכי התכנית את עמדת דור אנרגיה בענין תמ"א 18.

רקע

מבנה משק תחנות הדלק בישראל מבחינת החוזים בין בעלי התחנות לחברות הדלק הוותיקות מחד, הגבלות תמ"א 18 והביורוקרטיה הנלווית לאישור תחנות מאידך - אינן מאפשרות החלת הרפורמה במשק הדלק במגזר תחנות הדלק. כתוצאה מכך נפגעים מעל מיליון נהגים בעלי רכב בישראל שאינם נהנים מתחרות שתביא לשיפור השרות והורדת מחירים.

דרוש שינוי מצב יסודי על מנת להגיע במהירות למצב הרצוי. במצב הנוכחי אין סיכוי לתחרות גם בעוד שנים רבות.

הגידול בצי הרכב ובצריכת הבנזין בשנים האחרונות, ובמיוחד ב 2-3 השנים האחרונות, הוא כ-10% לשנה, שמשמעותו צורך בכ- 40-60 תחנות דלק חדשות לשנה. זאת, בנוסף לצורך בכ- 150-200 תחנות ע"ח העבר, לפי נתוני משרד האנרגיה. יצוין שרמת המכירות בתחנה ממוצעת בארץ כפולה בקרוב מרמת מכירות לתחנה ממוצעת במדינות המערב.

הצעות דור אנרגיה לשינוי המצב

א. ביטול תמ"א 18

תכנית מתאר ארצית לתחנות דלק אינה קיימת, למיטב ידיעתנו, בכל או ברוב ארצות המערב. ההחלטה נתונה בידי רשויות הרישוי המקומיות. תמ"א 18 נוגדת את עקרון חופש העסוק שחוקק לאחרונה בכנסת, ובקריאת התכנית במתכונתה הנוכחית אין מנוס ממשקנה שהושפעה מגורמים אינטרסנטיים. תשומת לב חברי הוועדה מופנית לכך שבתמ"א 18 אין כל אפשרות להקלות בועדת הקלות כפי שקיים לגבי תכניות מתאר אחרות. יתר על כן, במקום שתכנית המתאר הארצית תקבע היכן יש לחקים תחנות לתועלת הציבור, כגון ביישובים בעלי מספר תושבים מסוים, או ציון אתרים להקמת תחנות בכבישים ראשיים קיימים ומיועדים או שתחייב כל מתכנן כביש חדש לקבוע מספר אתרים לאורכו במרחקים מקסימליים לבניית תחנות דלק - התכנית עוסקת רק באסורים ובהגבלת אפשרות הקמת תחנות במובן השלילי של העניין.

דור אנרגיה בע"מ מרכז התחנות ארצי טל 022-8888-177	חידאניב	חיסה	ידיעתיים
דור אנרגיה (1988) בע"מ	דור אנרגיה (1988) בע"מ	מרכז ספיר 4 זרעית שאר	דור אנרגיה בע"מ
רח השדה 5 תד 6040	רח קנזשטיין תד 10028	פולטים 25461	חידאניב
חידאניב 61060	חיפה 28110	טל 528101-12	טל 528122-17
טל 5463411-70 טל 281412	טל 418952-04 טל 45121	סקסימיליה 02-535355	סקסימיליה 02-535355
סקסימיליה 5464113	סקסימיליה 04-415194		

בנושאים בעלי השפעה תחבורתית כבדה יותר, כגון מרכזי קניות, מרכזי תרבות וספורט, אין תכניות מתאר ארציות וכל תכנית נדונה לגופה בועדות הנוגעות בדבר.

בחוק רישוי עסקים - תקנות בדבר אחסנת נפט, קיים פרק נפרד (פרק ד') המתייחס לתחנות תדלוק ציבוריות ולפיכך נושא הבטיחות מכוסה ממילא גם ללא תמ"א 18. בנושא התעבורתי יהיה מקום לדרוש שלתכנית להקמת תחנת דלק ציבורית תוגש תוכנית תנועה ערוכה ע"י יועץ תנועה מוסמך ושתוכנית זו תאושר ע"י נציג משרד התחבורה והרשות המקומית.

לפיכך כאמור לעיל, איננו רואים סיבה לקיום תכנית מתאר ארצית לתחנות דלק.

ב. שינויים בתמ"א 18 במקרה והוועדה לא תקבל ההמלצה בסעיף א' לעיל

במידה ומסיבה כלשהי הוועדה לא תקבל את המלצתנו לביטול תמ"א 18, הננו מצרפים בזאת נספח ובו הצעתנו לשינוי תמ"א 18 בכוון של הקלות בתכנית והעברת סמכויות נוספות לוועדות המקומיות.

ג. אישור במסלול מהיר של תחנות דלק לתקופה מוגבלת

אנו מציעים כי בנוסף או במקביל לגיבוש החלטות בנושאים שהועלו בסעיפים הקודמים, יוחלט על הקמת מסלול מהיר לאישור ובניה של תחנות דלק ציבוריות חדשות לתקופה של שנתיים לפחות. במסלול מהיר זה תנתן עדיפות לחברות דלק חדשות, ויקבע שקצב האשורים יהיה כד, שלפחות 50% מהתחנות שתאושרנה במסלול זה תהיינה לחברות דלק חדשות.

כל בקשה שתוגש במסגרות מסלול זה תאושר תוך 60 יום, במידה שהבקשה עומדת בקריטריונים רלוונטיים כגון בטיחות. הקמת תחנה נאמדת ב 6-8 חודשים, כך שתוך שנה ניתן יהיה לגרום לתחילת תהליך שינוי משמעותי בשוק הבנזין.

ד. ועדת הקלות לאשור חריגות מתמ"א 18

עד לגיבוש הנהלים למסלול המהיר ו/או תקון תמ"א 18, תוקם מיד ועדת הקלות לאישור חריגות מתמ"א 18 כפי שמקובל בתכניות מתאר ארציות.

ה. אישור לתחנות "חצר" - תחנות בצידי דרכים ובישוברים קטנים - למכור דלקים לציבור הרחב.

כל תחנה קיימת העומדת בקריטריונים בטיחותיים תורשה למכור דלקים לציבור רחב יותר. אין כל סיבה שתחנה שהורשתה למכור דלקים לציבור מסויים לא תורשה להרחיב חוג לקוחותיה. הגבלה כזו היא משיקול מסחרי בלבד שאינו עומד במבחן חופש העסוק וקיומה עוזר לשימור מבנה בלחי תחרותי בשוק הבנזין בישראל.

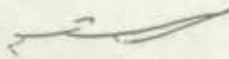
1. אפשרות להקמת תחנות מסוגים נוספים שלא במסגרת תמ"א 18

יש מקום לפתוח תחנות דלק בתוך חניוני רכב עיליים, בחניוני מרכזי קניות ובישובים קטנים. כמו כן מוצעת ע"י דור אפשרות לתדלוק בתחנות נידות העונות על כל דרישות הבטיחות (דוגמת תחנות כאלה באירופה) ותחנות מדרכה קטנות באזורים מיושבים בהם אין אפשרות וקרסעות להקמת תחנות גדולות. סוגי תחנות אלה יהיו באישור ועדות מקומיות בלבד ו/או בהתאם לרשיון עסק, לפי הענין.

הליך התכנון, ההקמה והרישוי של תחנת דלק ציבורית כפוף למספר רב של תקנות וחוקים בין היתר לחוק התכנון והבניה, חוק רישוי עסקים, צו פיקוח על מוסכים ומפעלים וכלי רכב, תמ"א 18, וכן לתקנות ונוהלים שונים בענין איכות הסביבה, בטיחות בעבודה, הגנה על מקורות מים וכו'. במשך התהליך נדרשים קרוב ל-100 חתימות ואישורים שונים וההליך נמשך שנים רבות. מאחר והתהליך זהה לכל סוג וגודל של תחנה, אף יזם אינו רואה טעם לעבור הליך זה בעבור תחנה שאינה מבטיחה היקף מכירה מינימלי. כתוצאה מכך, נפגעים תושבי מקומות ישוב קטנים. תושבי עתלית, שלומי, חורפיש, מטולה וכו' נאלצים לנסוע למעלה מ-10 ק"מ לתדלק את רכבם. מצב זה נכון גם לגבי חלק ניכר של ההתיישבות החקלאית. אין שום סיבה מדוע בעל מכולת או מוסך במקום ישוב כזה, לא יוכל להקים תחנה שתעמוד בדרישות הבטיחות עם משאבה אחת ל-2-3 סוגי בנזינים וימכור הבנזינים לתושבי המקום.

אימוץ הצעותינו ישחרר את שווק הבנזין ותחנות הדלק מהכבלים שהוא נתון בהם עשרות שנים, לתועלת ציבור הנהגים והמשק הישראלי.

בכבוד רב,

יוסי אנטורג
מנהל כללי

לוטה: 1. הצעות לשינוי תמ"א 18.

העתק: חברי צוות עורכי התכנית.
גב' חנה שחורי, מינהל מקרקעי ישראל.
מר משה דים, מינהל הדלק.
מר יוסף קופ, מע"צ.
מר שלדון רייס, משרד התחבורה.

אילת
דור אנרויה (1988) בע"מ
ת.ד. 989 אילת 48108
טל 059-78123-6

ירושלים
דור אנרויה (1988) בע"מ
מרכז ספיר 4
ירושלים 95464
טל 02-528101
פקסימיליה 02-535285

חיפה
דור אנרויה (1988) בע"מ
רח' קצושטיין ת.ד. 10038
חיפה 26110
טל 04-418952-70
פקסימיליה 04-415194
מבזקים דורכים חיפה

תל-אביב
דור אנרויה (1988) בע"מ
רח' הירד 4 ת.ד. 9040
תל-אביב 41080
טל 03-5402412
פקסימיליה 5464112
מזידיים דורכי תל-אביב

דור אנרויה בע"מ מרכז התנועה אילת 059-78123-6

הצעות ותיקונים לתכנית מתאר ארצית לתחנות דלק תמ"א 18

1. במטרות התכנית (סעיף 2 פרק ב') יש להוסיף, שמטרת התכנית היא לאפשר הקמת תחנות חדשות בהיקף שווה בקרוב לתוספת כלי הרכב בישראל, השגת הפיגור בהקמת תחנות דלק ועודד התחרות בענף.
2. בסעיף 3 - יבוטלו כל הדרגות והסייגים. השרותים שינתנו בתחנה יהיו לפי תכניות שיוגשו, ובאישור הוועדה המקומית.
3. סעיף 7 - לבטל (בהתאם להצעה לסעיף 3).
4. סעיף 14 - יש לנסח הסעיף כך, שניתן יהיה להקים תחנה בסמוך לנתיב נסיעה בדרך צבורית בכפוף לאשור הוועדה המקומית לתכנית התחבורה לתחנה כזו. בהתאם לכך ניתן יהיה להקים גם תחנות מדרכה באתרים מתאימים.
5. סעיף 15 -
לסעיף א' להוסיף - סעיף זה לא יחול על אזורים בהם יש בתכנית המתאר אישור להקמת תחנות דלק באתר המבוקש.
למחוק סעיף ד' - אין לסעיף זה משמעות.
למחוק סעיף ה' - תחנות דלק שלא לשירות הזוכת יאושרו ע"י ועדות מקומיות.
6. סעיף 16 - לבטל. תכנית התחבורה שתאושר ע"י הועדה המקומית תהיה הקובעת לגבי בינוי התחנה.
7. סעיף 17 - לבטל. המרחק בין תחנות בדרך עירונית הוא ענין מסחרי בלבד. תכנית התחבורה שתאושר ע"י הועדה המקומית מתיחסת ליתר הנקודות בסעיף זה.
8. סעיף 18 - לשנות הסעיף כך שיאמר שבתחנת חניון רכב מבונה תהיה הכניסה והיציאה לפי תכנית שתאושר ע"י הועדה המקומית.
9. סעיף 19 - מוצע שכל המרחקים הרשומים בסעיף זה יקוצצו לחצי המרחק הרשום. סעיף 19א' שיאשר מבטיח אי הפרעה עתידית לפתוח צמתים ומחלפים.
כמו כן לא יוטלו כל מגבלות מרחק לפי סעיף זה על הקמת תחנות בכניסות מדרכים ראשיות לישובים.
10. סעיף 20 - למחוק הקטע האחרון - "והקמת התחנה כאמור תותנה בסלילת דרך השירות" ולהוסיף "ובלבד שתכנית התחנה תאפשר הוספת דרך השרות בעתיד".
11. סעיף 21 - למחוק את המשפט האחרון. ניתן יהיה להקים תחנה גם באם דרך השרות היא אליה בלבד.
12. סעיף 22 - יש לקבוע בתכנית שלועדה המקומית אפשרות להקלה במרחקים לפי סעיף זה עד 25%.

דיר ארצית בט"ו תשל"ח (1988) - ע. 107

אילנה
דור אנרגיה (1988) בע"מ
ת.ד. 989 אילנה 108
טל. 039-78122
פקסימיליה 059-78122

ירושלים
דור אנרגיה (1988) בע"מ
חרכו ספ"י 4
ירושלים 35464
טל. 02'528101
פקסימיליה 02'535255

חיפה
דור אנרגיה (1988) בע"מ
רח' קצנשטיין ת.ד. 10036
חיפה 26110
טל. 04-416952
פקסימיליה 04-415194
מברקים: דורכים חיפה

תל-אביב
דור אנרגיה (1988) בע"מ
רח' השל"ה 5 ת.ד. 9040
תל-אביב 51060
טל. 03-5463411
פקסימיליה 03-546411
מברקים: דודור תל-אביב

13. סעיף 23 - לבטל הסעיף. סוג התחנה והדרישות ממנה יקבעו ע"י הוועדה המקומית.

14. סעיף 26 - סעיף א' - לשנות ל-10 ק"מ.

סעיף ב' - לשנות ל-10 ק"מ.

סעיף ג' - לשנות ל-1.5 ק"מ.

להוסיף סעיף ד' - למרות האמור לעיל, ניתן יהיה להקים תחנת דלק במחלף עצמו ובלבד שהכניסה והיציאה תשולבנה במחלף.

15. סעיף 27 - לסעיף א(1) המרחק יהיה 5 ק"מ בלבד.

סעיפים א(2) ו-א(3) יבוטלו כליל.

סעיף ב' - לבטל.

סעיף ג' - הזמן הנקוב יהיה שנתיים בלבד המתייחסים להקמת התחנה והפעלתה. תחנה שלא יהיה לה רשיון עסק בתוך שנתיים מיום אישורה, לא יתחשבו בה לענין המרחקים.

16. סעיף 28 - אין בו צורך ויש לבטלו.

17. סעיף 29 - תחנה שאושרה ולא נבנתה ואין לה רשיון עסק בתוך שנתיים מאישורה, לא יתחשבו בה.

המרחק יהיה 1 ק"מ במקום 5 ק"מ.

18. תקבע בתמ"א החדשה ועדה להקלות שתוכל לדון ולאשר הקלות בתכנית לפי ראות עיניה, ובמיוחד בהתחשב במטרות התכנית והכוונה להוסיף תחנות תדלוק בקצב הנדרש מגידול צי הרכב במדינה.

19. יקבע בתכנית שתחנות נידות אינן במסגרת התכנית ודרוש רק רשיון עסק מהרשות המקומית להפעלתן.

20. יקבע בתכנית שהיא חלה רק על תחנות המשווקות בין היתר גם בניזן לציבור הרחב ואינה חלה על מי שאינו משווק בניזנים.

כללי - מטרת הצעות התיקון לתמ"א 18 (אם בכלל יש צורך בה) היא להעביר יתר סמכויות לוועדה המקומית, להקל על הביורוקרטיה הקיימת ולבטל את כל הסעיפים שיש בהם משום שיקולים מסחריים אינטרסנטיים למניעת הקמת תחנות חדשות.

מדינת ישראל

משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות ציבוריות
אגף הכבישים
המשרד הראשי
ירושלים

משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות ציבוריות
אגף הכבישים
המשרד הראשי
ירושלים

תאריך: כטי' באדר תשנ"ג
22 במרץ 1993

מספר:

אל: אדר' דינה רצ'בסקי
ממונה על תוכניות ארציות
משרד הפנים,
הקריה בנין 2,
ת.ד. 6158
ירושלים

הנדון: הערות לתמא 18

1. מע"צ רואה בחחנות דלק שירות דרך לנהגים ולא מרכזי קניית ושטחים מסחריים אחרים.
2. מע"צ לא רואה כל צורך בקביעת מרחקים בין תחנות דלק.
3. מע"צ מקפידה על ביצוע חיבור לאותה הדרך, הן מבחינת המרחקים בין החיבורים והן מבחינת סוג החיבור (צומת, מיחלף זכו') הכל בהתאם לסוג הדרך.
4. אין לנו התנגדות שתוקם תחנות דלק שתהיה בנויה על חיבור מאושר בתנאי שהפרמטרים התיכנוניים של הכביש המחבר יהיו מתאימים לקריטריונים של מע"צ.
5. אין לנו ענין בהגדלת מספר תחנות הדלק אך אנו גם לא מתנגדים לתוספת תחנות, הכל בהתאם לכתוב בסעיפים שלעיל.
6. כמסקנה מכל הנ"ל ניראה לי שיש לבטל את ת.מ.א 18 וכהתייחס לתכנית להקמת תחנות דלק כמו לכל תכנית לשימוש מסחרי/תעשייתי - כולל דרישה לתסקיר השפעה על הסביבה ותרחישים.

ב.ב. ריבה
יו"ר
105/906
ס/מנהל מע"צ לתכנון

העתק: מר בן-ציון סלמן - מנהל מע"צ

שיטת הכנת התכנית

התכנית מציגה יעדי אוכלוסיה לשלב של 8 מיליון תושבים ולשלב ביניים של 7 מיליון תושבים במדינת ישראל.

היעדים הם המוצר הסופי של בדיקת מרכיבים שונים דמוגרפים ואחרים שיש להם נגיעה לנושא ובחינתם מכיוונים שונים:

"תכנית המתאר הארצית לתפרוסת הגיאוגרפית של אוכלוסיה בת 7 מיליון תושבים בישראל" שקיבלה את אישור המועצה הארצית לתכנון ולבניה מהווה בסיס ונדבך אחד בדרך לקביעת היעדים.

מנגד עומדת תחזית האוכלוסיה של הלמ"ס אשר קבעה מסגרת כלל ארצית לשנת 2005.

הרובד שעומד בין הבסיס של תכנית המתאר הארצית לתפרוסת האוכלוסיה לבין תחזית הלמ"ס היא רובד שמורכב מגורמים אחדים שכוללים, בין היתר, את המגמות עפ"י תהליכים המתרחשים בישובים הבודדים, מדיניות הפשרת קרקע חקלאית, תכניות מתאר ארציות ומחוזיות, תכניות הולל"ים ותכניות מתאר מקומיות.

בבסיס כל החישובים עומדות מטרות התכנית ומדיניות שיפורטו בנפרד. התכנית מציגה מסגרת כלל ארצית מחוזית ונפתית. בנפות קיימת חלוקה ל"מרכזים" ולישובי "יתר הנפה".

המסגרת הכלל ארצית

תכנית המתאר הארצית לתפרוסת האוכלוסיה ת/מ/א/6/1 היא תכנית המשך לתכניות מתאר ארציות קודמות שהוכנו מאז קום המדינה שהצביעו על תפרוסת האוכלוסיה. התכנית מהווה בסיס לתכנית הנוכחית. אימצנו את המסגרת הארצית הכללית של הלמ"ס שערכה תחזית לשנת 2005. את מגמות הגידול שהלמ"ס חזתה לשנים 2000 עד 2005 השלכנו עד שנת 2020.

הלמ"ס בנתה מספר חלופות בהתאם להנחות שונות לגבי מימדי העליה ולגבי שעורי הפריור. אנו אימצנו את החלופה הגבוהה המצביעה על מאזן הגירה של 800 אלף עולים עד שנת 2005.

המשך אותן מגמות הביא אותנו לאוכלוסיה של 7 מיליון תושבים בשנת 2010 לערך ול - 8 מיליון תושבים בשנת 2020 לערך.

"מרכזים"

"המרכזים" כוללים: ישובים שהיו מרכזים בתכנית האחרונה לתפרוסת האוכלוסיה (ת/מ/א/6/1), ישובים חדשים שהוחלט להקים בהתאם לתכנית "ציר הגבעות" וישובים שהגיעו לסדר גודל של 5 אלף תושבים ומעלה.

קביעת יעדי האוכלוסיה ב"מרכזים" נקבעה ע"י מכלול גורמים ובחינה פרטנית של כל מרכז.

בין היתר, נלקחו בחשבון מספר גורמים שהיה להם משקל מכריע בקביעת היעד: אוכלוסיה קיימת - גודלה ואופייה, בחינת מגמות הגידול ביישוב ב - 5 וב - 10 השנים האחרונות ובחינת פוטנציאל הפיתוח הקרקעי.

בחינת מגמות הגידול בשנים האחרונות כללה התייחסות לריבוי הטבעי, להגירה הפנימית ולקליטת העולים.

במגזר הלא יהודי יש משקל רב יותר לריבוי הטבעי ולפוטנציאל הפיתוח הקרקעי בעוד שבמגזר היהודי נוספים שני גורמים שיש להם משקל רב בקביעת המגמות והיעדים והם ההגירה הפנימית וקליטת העולים.

כל הגורמים הנ"ל שולבו ותואמו עם תכניות המתאר המחוזיות המתאימות.

"יתר הנפה"

המושג "יתר הנפה" כולל את כל הישובים שלא נכללו בתכנית כ"מרכזים" וכן אוכלוסיה שגרה במקומות שאין להם מעמד מוניציפלי.

קביעת היעדים של "יתר הנפה" נעשתה ע"י חישוב סך כל התחזיות ליישובים ולמקומות הנכללים בנפה.

נלקחו בחשבון: פוטנציאל הפיתוח של כל ישוב בהתאם לצורת ההתיישבות ולעתודות הקרקע הפוטנציאלית לפיתוח כפי שקיבלו ביטוי בנתונים שהציג "מינהל מקרקעי ישראל" (עתידות קרקע/אוקטובר 1990), תכניות מתאר אזוריות ומקומיות והפשרות קרקע חקלאית לבניה עפ"י החלטות הועדה לשמירה על קרקע חקלאית.

התייחסות התכנית הנוכחית ת/מ/א/6/2 לתכניות אחרות

תכנית מתאר ארצית לתפרוסת הגיאוגרפית של אוכלוסיה בת 7 מיליון תושבים - ת/מ/א/6/1

כפי שצויין, התכנית הנדונה נבנתה, בין היתר, על בסיס תכנית ת/מ/א/6/1 שקיבלה אישור המועצה הארצית לתכנון ולבניה בדצמבר 1985 ומאז עודכנה מספר פעמים. העדכון האחרון נערך בינואר 1991 והווה בסיס לתכנית חדשה.

תכנית מתאר ארצית משולבת לבניה פיתוח ולקליטת עליה תמ"א 31

בתכנית המתאר הארצית לקליטת העליה שהוכנה לטווח קצר (לשנת 1997), הפרק הדרן בנושא האוכלוסיה נעשה בשיתוף ובתאום עם עורכי ת/מ/א/6/1. יעדי האוכלוסיה שהיא מציגה וקווי המדיניות היוו גם הם תשומה לתכנית החדשה.

תכניות מתאר מחוזיות

באותה תקופה בה הכנו את התכנית החדשה לתפרוסת האוכלוסיה נערכו מספר תכניות מתאר מחוזיות, לפיכך נוצרה אפשרות לתאם בין התכניות הנ"ל לבין הצעתנו החדשה.

במחוז הצפון תואם עם תמ"מ 2, במחוזות ת"א והמרכז עם התיקון לתכנית המתאר המחוזית תמ"מ 3 שכוללת גם יעדי אוכלוסיה בישובי מחוז ת"א. במחוז הדרום עם תמ"מ 4 תוך אימוץ המדיניות של באר שבע כמרכז מטרופוליני.

תכניות אזוריות

תכנית "ציר הגבעות"

בתכנית קיימת הגדרת ישובים חדשים וחיזוק ישובים קיימים על ציר האורך מאזור "קציר" בצפון ועד "שוהם" והעיר "מודיעין" בדרום. הישובים שהוגדרו עפ"י מדיניות ממשלה הוכנסו בתכנית לתפרוסת האוכלוסיה כנתון, חלקם כ"מרכזים" וחלקם האחר "ביתר הנפה".

מרחב ירושלים - ת"א - תכנית פיתוח

התכנית מציגה מספר אלטרנטיבות בנושא אוכלוסיה. היא היוותה עוד נדבך בקביעת יעדים במחוז ירושלים.

התמורות הצפויות בתפרוסת האוכלוסיה הכללית

ניתוח התמורות אשר צפויות להתרחש בתפרוסת הגיאוגרפית של אוכלוסית ישראל, אם אמנם תתבצע תכנית המתאר הארצית, מראה כי משקלם של מחוזות מרכזיים עשוי לרדת בהשוואה למשקלם של מחוזות הפריפריה.

מחוז ת"א אשר בשנת 1991 גרו בו מעל 22% מאוכלוסית ישראל צפוי לרדת אל מתחת ל - 16%. עיקר הגידול היחסי יעבור למחוזות הצפון והדרום. אוכלוסית מחוז הצפון אמורה לעלות מכ - 17% מתושבי המדינה לכ - 21% ובמחוז הדרום מ - 12% אל קרוב ל - 16%.

אשר למחוז המרכז החובק את מחוז ת"א ומטבע הדברים ימשוך אליו חלק מהגידול שלו, משקלו היחסי ישאר יציב בשלב "ה 7 מיליון" ואף עשוי לרדת במקצת בשלב "ה - 8 מיליון".

מתוך אוכלוסיה חזויה של כשמונה ורבע מיליון תושבים בשנת 2020, המחוזות המאוכלסים ביותר במדינת ישראל יהיו מחוז הצפון עם אוכלוסיה מעל מיליון שבע מאות אלף תושבים ומחוז המרכז עם אוכלוסיה כמעט זהה. אחריהם יבואו מחוזות הדרום עם כמיליון שלוש מאות אלף תושבים ורק במקום הרביעי מחוז ת"א עם קצת פחות ממספר זה. המחוזות הפחות מאוכלסים יהיו חיפה עם כמיליון ומאה אלף תושבים וירושלים בסביבות שמונה מאות אלף.

מצב זה שונה למדי ממצב תפרוסת האוכלוסיה בשנת 1991 מבחינת דירוג המחוזות.

להלן טבלה המראה את השינויים במדרג המחוזות בשלוש תקופות:

דירוג מחוזות לפי גודל האוכלוסיה:

מחוז	1991	2010	2020
ירושלים	6	6	6
צפון	3	2	1
חיפה	4	5	5
מרכז	2	1	2
תל אביב	1	3	4
דרום	5	4	3

על פי תמ"א/6/2 המוצעת, אוכלוסית ישראל חזויה לגדול מכחמישה מליון תושבים בשנת 1991 לכשמונה ורבע מליון תושבים בשנת 2020.

תוספת אוכלוסיה זו מהווה גידול של כ - 64% במספר תושבי המדינה תוך פרק זמן של כ - 30 שנה. גידול זה לא יהיה אחיד, לא מבחינת הזמן ולא מבחינה גיאוגרפית.

על פי מחוזות, הגידול המואץ ביותר צפוי להיות במחוזות הדרום והצפון, שניהם מעל 200% גידול. הגידול המתון ביותר צפוי להיות במחוז תל אביב עם כ - 15% גידול בלבד כאשר עיקר הגידול במחוז תל אביב יהיה עד שנת 2010.

מחוזות חיפה ומרכז צפויים לגדול שניהם בערך בכ - 60% כל אחד ומחוז ירושלים בכ - 35% בלבד כאשר לגידול זה תתוסף תוספת האוכלוסיה באזורים הגובלים בעיר ירושלים המוגדרים בתכנית כיהודה, שומרון.

במספרים מוחלטים, אוכלוסית ישראל עשויה לגדול בתקופת התכנית ביותר משני מליון ורבע תושבים עד שנת 2010 ובכשלושה מליון מאתיים אלף עד שנת 2020.

הגידול המועט ביותר יהיה, כאמור, במחוז ת"א והוא צפוי לגדול ביותר ממאה אלף תושבים עד שנת 2010 וביותר ממאה ושישים אלף תושבים עד שנת 2020.

הגידול הגבוה ביותר של אוכלוסיה צפוי במחוז הצפון ויתקרב לתשעה מאות אלף תושבים חדשים ואחריו מחוז המרכז עם גידול של שש מאות וחמישים אלף.

הגידול במחוז ירושלים יהיה בכמאה וחמישים אלף תושבים עד שנת 2010 ויותר מאתיים אלף בשנת היעד.

גידול האוכלוסיה כפי שתואר לעיל אינו לוקח בחשבון את שטחם של המחוזות עם השונות הגדולה מאד ביניהם. כדי לעמוד על ההשלכות הגיאוגרפיות של תוספת האוכלוסיה, ננתח את התמורות החזויות בצפיפות האוכלוסין כנמדד לפי נפשות לקמ"ר.

מדינת ישראל היא אחת המדינות הצפופות ביותר בעולם והצפיפות בה תלך ותגדל.

הצפיפות הממוצעת של נפשות לקמ"ר בשטח היבשתי של מדינת ישראל כולל הנגב היתה כ - 235 בסוף שנת 1991 וצפוי שתגדל ל - 340 נפש לקמ"ר בשנת 2010 ול - 385 נפש לקמ"ר בשנת 2020. כמובן, צפיפות זו אינה אחידה על פני שטח המדינה.

הצפיפות במחוז ירושלים עשויה לגדול מ - 958 נפש לקמ"ר בשנת 1991 לכ - 1292 בשנת 2020. זאת צפיפות אשר אינה נופלת בהרבה מהצפיפות הקיימת היום בנפת פתח תקווה. מחוז הצפון, כולל נפת הגולן, יהיה בעל צפיפות אשר תשתווה לצפיפות הארצית הממוצעת אך ההבדלים בין הנפות יהיו גדולים.

כדוגמא: הגולן ימשיך להיות בעל הצפיפות הנמוכה ביותר במדינת ישראל ומאידך נפת עכו תגיע לצפיפות שאינה נופלת בהרבה מהצפיפות הממוצעת במחוז המרכז היום.

נפת רמלה שבסוף 1991 הייתה דומה מבחינת הצפיפות לנפת עכו עשויה להגיע לצפיפויות גבוהות הדומות לנפת רחובות היום בזכות העיר מודיעין ופיתוח "ציר הגבעות".

במחוז הדרום היתה בסוף שנת 1991 צפיפות של 43.8 נפש לקמ"ר בלבד והוא ישאר דליל גם בשנת היעד. יחד עם זאת, אם נפריד את נפת אשקלון מנפת באר שבע, נראה כי נפת אשקלון שהצפיפות בה כ - 202 נפש לקמ"ר בשנת 1991, תגיע ל - 355 בשנת 2020 ותתקרב לממוצע הארצי החזוי בזכות הגידול המואץ באשדוד ובאשקלון.

מחוז תל אביב ונפת חיפה, שני אזורים מטרופוליטניים מובהקים עם פוטנציאל קרקעי מוגבל, ימשיכו להיות האזורים הצפופים ביותר במדינה. מחוז ת"א אשר הצפיפות בו הגיעה ל - 6,657 נפש לקמ"ר בסוף 1991, עשוי להתייבב בצפיפות של 7,635 נפש לקמ"ר בשנת היעד. נפת חיפה שהייתה הנפה הצפופה ביותר אחרי מחוז ת"א ב - 1991 תשאר במקום שני בשנת 2020 עם צפיפות בת 2,258 נפש לקמ"ר.

דברי הסבר לסעיף 7 בסדר היום:
התייעצות בדבר הקמת מרחב תכנון חדש "שוהם"

בשטח של המועצה האזורית מודיעים, בסמוך למושבים ברקת מצפון, טירת יהודה ובית עריף במערב ובית נחמיה בדרום, הולך ומוקם הישוב שוהם על שטח של כ-3500 דונם שיכלול כ-4000 יח"ד.

תכנית הישוב אושרה בזמנו במוסדות התכנון ובין השאר גם בוועדת המשנה לבנייה למגורים ולתעשייה של המועצה.

שר הפנים, בעקבות המלצות של ועדת גבולות, הכריז על הישוב כעל מועצה מקומית.

כיום הישוב נמצא בוועדה מקומית מרחבית לודים, הכוללת שלוש מועצות אזוריות. מצב זה עומד בסתירה לסעיף 13ב' לחוק התכנון והבניה.

הוועדה המחוזית ממליצה להכריז על הישוב כעל מרחב תכנון מקומי עצמאי.

שר הפנים נבואו להקים מרחב תכנון חייב בהתייעצות, בין השאר, גם עם המועצה.

המועצה מתבקשת איפוא להמליץ על הקמת מרחב תכנון לשוהם.

מדינת ישראל

232

חכנית מיוואר ארצית לחפרוסת הגיאוגרפיות
של אוכלוסיה בן 8 מיליון תושבים בישראל

ות/מ/א/6/2

ירושלים - התשנ"ג

מדינת ישראל

תכנית מיתאר ארצית לחפוסח הגיאוגרפית
של אוכלוסיה בת 8 מיליון תושבים בישראל

ת/מ/א/6/2

כרך א'

- הוראות התכנית
- נספח - יעדי אוכלוסיה 8 מיליון ויעדי בניינים ל-7 מיליון

ירושלים - התשנ"ג

תכנית מיתאר ארצית לתפרוטת הגיאוגרפית של אוכלוסייה בת 8 מיליון
תושבים בישראל, מס' ת/מ/א/6/2

הוראות התכנית

- מטרת
התכנית
1. מטרתה של תכנית זו היא לקבוע יעדי אוכלוסייה
למחוזות, לנפות ולמרכזים עירוניים של מדינת ישראל
במסגרת חוקית לפעולות תכנון ופיתוח.
- מיסמכי
התכנית
2. תכנית זו כוללת מסמכים אלה:
(1) הוראות התכנית;
(2) נספח הקובע את יעדי האוכלוסייה למחוזות ולנפות וכן יעדי
האוכלוסייה וקיבולות של תכניות מיתאר מקומיות למרכזים
עירוניים שיעד אוכלוסייתם הוא 5000 תושבים או יותר,
כאשר אוכלוסיית ישראל תמנה 8 מיליון תושבים.
- פרשנות
3. (א) בתכנית זו -
"יחידת דיוור" היא מערכת חדרים, על חדרי השירות שלה,
הנועדת למגורים של משפחה אחת;
"יעד אוכלוסייה" הוא גודל האוכלוסייה הרצוי כאשר סה"כ
היעדים מסתכמים בגודל האוכלוסייה החזויה של מדינת
ישראל.
"מרכז עירוני" הוא כל ריכוז אוכלוסייה, ואחת היא אם
אותו ריכוז אוכלוסייה מאורגן על פי דיני השלטון המקומי
ואם לאו;
"תכנית מיתאר מקומית", לרבות תכנית מפורטת החלה בשטח
שאינו בו תכנית מיתאר מקומית, כאמור בסעיף 68 לחוק.
(ב) בקביעת יעדי האוכלוסייה של 8 מיליון ו-7 מיליון תושבים
מובא בחשבון האוכלוסייה של אזרחים ישראלים בשטח של
ארץ ישראל שמשפט המדינה אינו חל עליו.

אישור
תכנית
מיתאר
מקומית

4. תכנית מיתאר מקומית למרכז עירוני מן המפורטים
בנספח, בין שהיא למרכז העירוני כולו ובין שהיא
לחלק ממנו, לא תאושר אלא אם נתקיימו בה כל אלה:

- (1) תקבע את הנתונים שעל פיהם ניתן לקבוע את קיבולתה
כמפורט בסעיף 6;
- (2) על פי נתונים אלה לא תחרוג קיבולתה כאמור מהקיבולת
שנקבעה לאותו מרכז עירוני בנספח.
- (3) תקבע שלב ביניים בהתאם לאמור בנספח.

אישור של
שינוי
לתכנית
מיתאר
מקומית

5. סעיף 4 יחול, בשינויים המחוייבים, גם על שינוי
תכנית מיתאר מקומית, ובמיוחד לא יאושר השינוי
אם כתוצאה ממנו תוגדל הקיבולת של תכנית המיתאר
המקומית כמפורט בסעיף 6, מעבר לקבוע בנספח
למרכז העירוני הנדון.

חישוב
הקיבולת

6. (א) לענין תכנית זו ייחשב המספר שהוא הקיבולת של
תכנית לפי ברירת מוסד התכנון המכין אותה
תכנית או את שינויה, באחת מדרכים אלה:

(1) המספר של יחידות הדיור הקיימות בתחום התכנית
הנדונה, בצרוף המספר של יחידות הדיור המתוכננות
בתכנית הנדונה או בשינוי, יוכפל בגודל המשפחה
הממוצעת, כפי שנקבע ע"י מוסד התכנון האמור.
התוצאה של הכפלה זו היא הקיבולת של התכנית הנדונה.

(2) סך כל שטח הרצפה, בבנייני מגורים, אחרי הפרשת שטחים
לצורכי ציבור ללא תשלום פיצויים במסגרת סעיף 190
(א)(1) לחוק, יחולק בשטח הרצפה לנפש, על פי הקיים
כאותו מרכז עירוני או כמרכז עירוני דומה, או על פי
הממוצע הארצי, או ממוצע חזוי, הכל לפי ברירת מוסד
התכנון האמור ובכפוף לאמור בפסקה (3).
התוצאה מהחילוק כאמור היא הקיבולת של התכנית
הנדונה.

(3) לענין חישוב הקיבולת של תכנית לפי פסקה (2) אחת
היא -

(א) אם מדובר בבנין מגורים קיים או בבנין שמותר
להקימו על פי אותה תכנית;

(ב) אם מדובר בבנין שעיקר שימושו, על פי התכנית
הנדונה, הוא מגורים או אם שימושו למגורים הוא
אחד השימושים הנוספים המותרים בבנין על פי
התכנית הנדונה, מקום שהשימוש העיקרי המותר
בבנין איננו שימוש למגורים.

(ב) האמור בסעיף קטן (א) איננו גורע מסמכותו של מוסד התכנון שלו תוגש התכנית או השינוי לדיון ולאישור, לחשב את הקיבולת של התכנית בדרך שהיא שונה מהדרך שבה נחר מוסד התכנון שהכין את התכנית או את השינוי, או נתקיימו שניים אלה.

(1) מוסד התכנון ראה שיש לעשות כן, בין השאר, בשים לב לתנאים המיוחדים של המקום ומתוך שיקולים שהם כשרים דרך כלל לענין החלטותיו בתכנית הנדונה או בשינוי;

(2) הדרך האחרת היא אחת הדרכים המפורטות בסעיף זה.

(ג) לעריכת החישוב החלוף לפי סעיף קטין (ב) רשאי מוסד התכנון שלו תוגש התכנית או השינוי לאישור, לדרוש ממוסד התכנון שהכין את התכנית או השינוי, שיגיש לו את הנתונים הדרושים לו, לדעתו, לעריכת החישוב.

7. (א) המועצה הארצית, על פי המלצת הוועדה המחוזית, תהא רשאית להרשות את אישורה של תכנית מיתאר מקומית שיש בה משום חריגה מתכנית זו, אם נתקיימו כל אלה:

1. האוכלוסייה באותו מרכז עירוני עוברת, או עומדת לעבור, לדעתה, את יעד האוכלוסייה שנקבע בתכנית זו או על פיה;

2. הרווחה של האוכלוסייה באותו מרכז עירוני עלולה להיפגע, לדעתה אם לא תאושר התכנית;

3. החריגה אינה פוגעת ביעדי האוכלוסייה של הנפה הנוגעת בדבר.

(ב) סעיף זה יחול בשינויים המחוייבים גם על שינוי תכנית מיתאר מקומית.

8. המועצה הארצית רשאית לשנות את הנספח כולו או מקצתו, וכן רשאית היא לאשר תכניות ביניים ובלבד שיעדי האוכלוסייה לא יעלו על יעד האוכלוסייה הכוללת של התכנית.

9. (א) לא יאושר בתכנית מיתאר מקומית או מחוזית או בשינוי בהן, שינוי של יעוד קרקע שמטרתו הקמת מרכז עירוני חדש, בעל קיבולת של יותר מ-2,500 נפש; שינוי כאמור יאושר רק בתכנית מיתאר ארצית או בשינוי בה.

(ב) ענין חישוב הקיבולת לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 6, בשינויים המחוייבים.

10. תכנית שאושרה לפני אישורה של תכנית זו, גם אם יש בה משום סתירה לתכנית זו, לא תבוטל מכוח תכנית זו. הוראה זו חלה, בשינויים המחוייבים, גם על שינוי בנספח ואישור תכנית ביניים.

11. תכנית מס' ת/מ/א/6 "תחזית התמורות בחלוקת האוכלוסייה במדינה" (5 מיליונים תושבים) - בטלה.

אישור
תכנית
חריגה
מיתאר
מקומית
חורגת

הכנת
שלבי
ביניים

מרכז
עירוני
חדש

הוראות
מעבר

ביטול

נספח - יעדי אוכלוסיה 8 מיליון ויעדי ביניים ל - 7 מיליון

י'עד האונכלוסיה (באלפי נפשות)		מחוזות ונפות
8-מיליון	7-מיליון	
8273.0	7318.0	סך כולל
810.0	755.0	מחוז ירושלים
1742.0	1421.0	מחוז הצפון
162.0	129.0	נפת צפת
158.0	130.0	נפת כנרת
585.0	494.0	נפת יזראעל
775.0	618.0	נפת עכו
62.0	50.0	נפת גולן
1085.0	950.0	מחוז חיפה
639.0	598.0	נפת חיפה
446.0	352.0	נפת חדרה
1730.0	1569.0	מחוז המרכז
402.0	345.0	נפת השרון
564.0	519.0	נפת פתח תקוה
336.0	301.0	נפת רמלה
428.0	404.0	נפת רחובת
1298.0	1247.0	מחוז תל אביב
1308.0	1126.0	מחוז הדרום
452.0	410.0	נפת אשקלון
856.0	716.0	נפת באר שבע
300.0	250.0	יהודה, שומרון וחבל עזה

8-מיליון (באלפי נפשות)		7-מיליון (באלפי נפשות)		מחוז, נפה, מרכז עירוני
קיבולת	יעד האוכלוסיה	יעד האוכלוסיה		
	810.0	755.0		מחוז ירושלים
70.0	50.0	45.0		בית שמש
760.0	660.0	630.0		ירושלים
30.0	25.0	22.0		מבשרת ציון
22.0	15.0	10.0		צור הדסה
	60.0	48.0		יתר המחוז

8-מיליון (באלפי נפשות)		7-מיליון (באלפי נפשות)		מחוז, נפה, מרכז עירוני
קיבולת	יעד האוכלוסיה	יעד האוכלוסיה		
	1742.0	1421.0		מחוז הצפון
	162.0	129.0		נפת צפת
25.0	20.0	15.0		חצור
70.0	55.0	40.0		צפת
40.0	30.0	27.0		קרית שמונה
	57.0	47.0		יתר הנפה
	158.0	130.0		נפת כנרת
80.0	60.0	55.0		טבריה
44.0	35.0	25.0		מג'אר
	63.0	50.0		יתר הנפה

8-מיליון (באלפי נפשות)		7-מיליון (באלפי נפשות)		מחוז, נפה, מרכז עירוני
קיבולת	יעד האוכלוסיה	יעד האוכלוסיה		
	585.0	494.0		נפה יזראעל
21.0	15.0	12.0		אכסאל
30.0	26.0	21.0		בי"ח שאן
15.0	11.0	9.0		דבוריה
24.0	17.0	13.0		טורען
31.0	25.0	18.0		יפיע
30.0	25.0	20.0		יקנעם
31.0	25.0	21.0		כפר כנא
40.0	35.0	30.0		מגדל העמק
90	75	75.0		נצרת
80.0	65.0	60.0		נצרת עלית
24.0	17.0	13.0		עין מאהל
70.0	60.0	50.0		עפולה
28.0	20.0	15.0		רינה
	169.0	137.0		יתר הנפה

8-מיליון (באלפי נפשות)		7-מיליון (באלפי נפשות)		מחוז, נפה, מרכז עירוני
קיבולת	יעד האוכלוסיה	יעד האוכלוסיה		
	775.0	618.0		נפת עכו
25.0	18.0	13.0		אבו סנאן
22.0	16.0	12.0		אעבלין
25.0	18.0	13.0		בית ג'ן
34.0	26.0	20.0		ג'דידה-מכר
15.0	12.0	9.0		דיר אל אסד
17.0	12.0	9.0		דיר חנה
48.0	37.0	28.0		טמרה
26.0	20.0	15.0		ירכא
21.0	15.0	11.0		כאבול
14.0	10.0	9.0		כפר יאסיף
36.0	28.0	19.0		כפר מנדא
90.0	70.0	60.0		כרמיאל
24.0	17.0	13.0		מאגד אל כרום
40.0	30.0	25.0		מעלות תרשיחא
70.0	60.0	55.0		נהריה
24.0	17.0	12.0		נחף
51.0	40.0	30.0		סחנין
85.0	70.0	65.0		עכו
36.0	28.0	21.0		עראבה
17.0	12.0	9.0		ראמה
10.0	8.0	7.0		שלומי
60.0	46.0	35.0		שפרעם
	165.0	128.0		יתר הנפה

8-מיליון (באלפי נפשות)		7-מיליון (באלפי נפשות)		מחוז, נפה, מרכז עירוני
קיבולת	יעד האוכלוסיה	יעד האוכלוסיה		
	62.0	50.0		נפת גולן
30.0	20.0	15.0		קצרין
15.0	11.0	9.0		מג'דל שמש
	31.0	26.0		יתר הנפה

8-מיליון (באלפי נפשות)		7-מיליון (באלפי נפשות)		מחוז, נפה, מרכז עירוני
קיבולת	יעד האוכלוסיה	יעד האוכלוסיה		
	1085.0	950.0		מחוז חיפה
	639.0	598.0		נפת חיפה
26.0	20.0	16.0		דאלית אל כרמל
350.0	300.0	290.0		חיפה
30.0	25.0	23.0		טירת כרמל
32.0	25.0	20.0		נשר
21.0	15.0	12.0		עספיא
60.0	50.0	50		קרית ביאליק
50.0	45.0	45		קרית ים
40.0	35.0	35		קרית מוצקין
90.0	70.0	60.0		קרית אתא
25.0	20.0	18.0		קרית טבעון
20.0	15.0	13.0		רכסים
	19.0	16.0		יתר הנפה

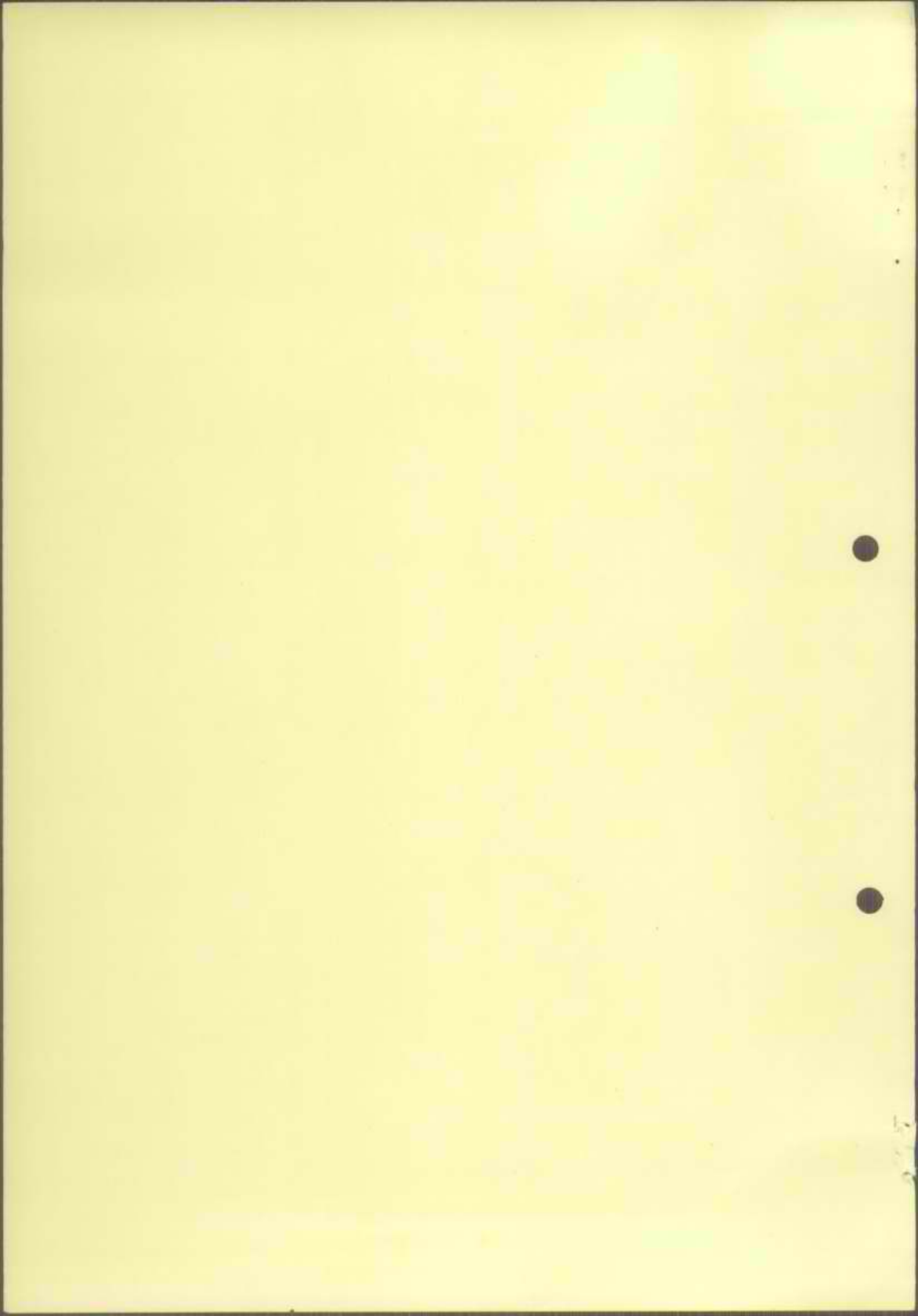
8-מיליון (באלפי נפשות)		7-מיליון (באלפי נפשות)		מחוז, נפה, מרכז עירוני
קיבולת	יעד האוכלוסיה	יעד האוכלוסיה		
	446.0	352.0		נפת חדרה
84.0	58.0	44.0		אום אל פחם
25.0	20.0	17.0		אור עקיבא
50.0	32.0	25.0		באקה אל גרביה
15.0	10.0	9.0		בנימינה
18.0	15.0	14.0		ג'סר א זרקא
18.0	14.0	11.0		ג'ת
30.0	25.0	16.0		זכרון יעקוב
120.0	90.0	80.0		חדרה
28.0	22.0	16.0		כפר קרע
25.0	18.0	14.0		ערערה+עארה
12.0	10.0	9.0		עתלית
50.0	30.0	25.0		פרדס חנה כרכור
20.0	17.0	12.0		פרדיס
10.0	7.0	4.0		קציר
14.0	10.0	3.0		חריש
	68.0	53.0		יתר הנפה

8-מיליון (באלפי נפשות)		7-מיליון (באלפי נפשות)		מחוז, נפה, מרכז עירוני
קיבולת	יעד האוכלוסיה	יעד האוכלוסיה		
	1730.0	1569.0		מחוז המרכז
	402.0	345.0		נפת השרון
12.0	10.0	9.0		אבן יהודה
50.0	40.0	32.0		טייבה
35.0	29.0	20.0		טירה
11.0	10.0	9.0		כפר יונה
250.0	200.0	190.0		נחניה
8.0	7.0	6.0		קדימה
7.0	6.0	5.0		תל מונד
30.0	25.0	17.0		קלנסורה
	75.0	57.0		יתר הנפה
	564.0	519.0		נפת פתח תקוה
25.0	20.0	15.0		גבעת שמואל
13.0	12.0	11.0		גני תקוה
50.0	45.0	40.0		הוד השרון
25.0	22.0	20.0		יהוד
90.0	80.0	75.0		כפר סבא
32.0	25.0	20.0		כפר קאסם
24.0	16.0	12.0		מזור
200.0	185.0	180.0		פתח תקוה
50.0	40.0	35.0		ראש העין
68.0	62.0	62.0		רעננה
14.0	12.0	10.0		כוכב יאיר
	45.0	39.0		יתר הנפה

8-מיליון (באלפי נפשות)		7-מיליון (באלפי נפשות)		מחוז, נפה, מרכז עירוני
קיבולת	יעד האוכלוסיה	יעד האוכלוסיה		
	336.0	301.0		נפת רמלה
15.0	13.0	11.0		באר יעקוב
76.0	70.0	66.0		לוד
70.0	62.0	60.0		רמלה
170.0	130.0	120.0		מודיעין
12.0	10.0	8.0		שוהם
	51.0	36.0		יתר הנפה
	428.0	404.0		נפת רחובת
20.0	15.0	12.0		גדרה
20.0	12.0	9.0		גן יבנה
40.0	32.0	29.0		יבנה
10.0	7.0	5.0		מזכרת בתיה
36.0	32.0	31.0		נס ציונה
12.0	10.0	8.0		קריית עקרון
210.0	185.0	183.0		ראשון לציון
130.0	105.0	100.0		רחובות
	30.0	27.0		יתר הנפה

8-מיליון (באלפי נפשות)		7-מיליון (באלפי נפשות)		מחוז, נפה, מרכז עירוני
קיבולת	יעד האוכלוסיה	יעד האוכלוסיה		
	1298.0	1247.0		מחוז חל אביב
40.0	32.0	28.0		אור יהודה
13.0	11.0	10.0		אזור
150.0	135.0	128.0		בני ברק
180.0	160.0	155.0		בת ים
70.0	55.0	52.0		גבעתיים
120.0	100.0	92.0		הרצליה
220.0	180.0	175.0		חולון
35.0	30.0	28.0		קרית אונו
160.0	130.0	128.0		רמת גן
50.0	45.0	42.0		רמת השרון
550.0	410.0	400.0		חל אביב
	10.0	9.0		יתר המחוז

8-מיליון (באלפי נפשות)		7-מיליון (באלפי נפשות)		מחוז, נפה, מרכז עירוני
קיבולת	יעד האוכלוסיה	יעד האוכלוסיה		
	1308.0	1126.0		מחוז הדרום
	452.0	410.0		נפת אשקלון
210.0	170.0	150.0		אשדוד
140.0	110.0	105.0		אשקלון
70.0	55.0	55.0		קרית גת
23.0	20.0	20.0		קרית מלאכי
50.0	35.0	24.0		שדרות
	62.0	56.0		יתר הנפה
	856.0	716.0		נפת באר שבע
70.0	60.0	60.0		אילת
50.0	35.0	30.0		אפקים
450.0	300.0	270.0		באר שבע
70.0	55.0	48.0		דימונה
25.0	20.0	15.0		ירוחם
20.0	15.0	10.0		מצפה רמון
7.0	6.0	5.0		מיתר
50.0	35.0	25.0		נתיבות
10.0	9.0	8.0		עמר
65.0	45.0	33.0		ערד
68.0	54.0	40.0		רהט
38.0	30.0	22.0		תל שבע
28.0	22.0	17.0		כסיפה
30.0	24.0	18.0		טרוער
	146.0	115.0		יתר הנפה

מדינת ישראל
 משרד החקלאות
 לשכת נציב המים

כ"ד בשבט תשנ"ג
 15 בפברואר 1993
 156/93-232

אל: מר עמרם קלעג'י - מנכ"ל משרד הפנים

הנדון: מינוי נציג לוועדת היגוי של תכנית מתאר ארצית
 למשק הגז מס' תמא/32 ולשינוי לתכנית מיתאר מחוזית,
 מחוז המרכז מס' תממ/3 - אתר מרכז לגפ"מ (גז פחמימני
 מעובה

סימוכין: מכתבך מיום 27.1.93

בתשובה למכתבך שבסימוכין, הריני להודיעך כי מר יעקב כנפי, ישמש כחבר בוועדת ההיגוי
 הנדונה.

בברכה,

יעקב כנפי
 יועץ המים

העתק:
 יעקב כנפי - כאן

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

ה' שבט תשנ"ג
27.1.1993

לכבוד
מר גדעון צור
נציג המים
ת.ד. 7043
תל-אביב.

אצטו
כנפ"ה
א.א.מ
נציג
המטרה
אצטו
אצטו
32-93

הנדון: מינוי נציגכם לוועדת היגוי של תוכנית המתאר הארצית
למשק הגז מס' תמא/32 ולשינוי לתוכנית מיתאר מחוזית,
מחוז המרכז מס' תממ/3 - אזור מרכזי לגפ"מ (גז
פחמימני מעובה)

המועצה הארצית לתכנון ולבניה נתנה הוראה (לפי סעיף 50 לחוק התכנון
והבניה) להכנתה של תוכנית מתאר ארצית ושינוי של תוכנית מתאר מחוזית
בנדון.

עפ"י הוראה זו תלווה וועדת היגוי נרחבת את הכנת התכנית. הרכב הועדה
כולל נציג מטעם משרדכם.

אבקש למנות את נציג משרדכם בצוות.

נבדכ ה,
עמרם קלעג'י
מנכ"ל משרד הפנים

232

י"ט כטבת התשנ"ג
12 בינואר 1993

17-01-1993
17 בינואר 1993

17.1.93
סוף
השאי

השאי
17.1.93
17.1.93

איץ
איץ
איץ
איץ

232

לכבוד

מפקד
לשירות

ג.א.נ.

הנדן מוזמן לישיבה מס' 307 של המועצה, שתקיים ביום שלישי, י"א כטבת התשנ"ג (2 בפברואר 1993), בשעה 9:30 באכסנית הנוער ע"ש וייז בבית וגן, רח' הפסגה 8, ירושלים. נא לשים לב לשינוי במקום הישיבה.

הישיבה תהיה ארוכה מן הרגיל ותכלול ארוחת צהריים.

ישנה הערכה שתבקש הארכה לישיבה מעבר לחמש שעות.

החברים מתבקשים לשריין כהתאם את כל היום, עד לשעה 17:00.

על סדר היום:

1. הודעות יושב הראש.
2. אישור פרוטוקולים מס' 305 ו-306.
3. תכנית מיתאר ארצית לתחנת מימסר לשידורי רדיו (קול אמריקה), מס' תמא/28 - שלב ב' התחנה - השלמות לתסקיר השפעה על הסביבה.

- א. סקר ציפורים
- ב. פגיעה אפשרית בערכי טבע, נוף וארכיאולוגיה ופגיעה אפשרית מרעש וחימוש עקב שינוי מיקומו של שטח האש של צה"ל כתוצאה מקביעת מיקום התחנה.

4. שונות.

המועצה תקיים כמידת הצורך ישיבה נוספת בנושא מס' 3 שבסדר היום (תמא/28 תחנת המימסר) ביום שלישי י"ח כטבת התשנ"ג (9 בפברואר 1993). נא לשריין את היום הזה.

כ
דוד פילזר
מזכיר המועצה

לוח: חוות דעת של המשרד לאיכות הסביבה לסקר הציפורים.

פרוטוקולים מס' 305 ו-306 וסיכום המלצות ועדת המשנה לנושאים תכנוניים עקרוניים בדבר השלמה לתסקיר בנושא שינוי מיקום שטח האש, ישלחו בקרוב.

ביום 9.11.92 נשלחו אליכם המסמכים הבאים:

א. תקציר וריכוז מסקנות והמלצות של סקר הציפורים.

ב. תקציר וסיכום של תוספת ממצאי סתיו 1992.

אפשר לעיין בכל מסמכי ההשלמות לתסקיר במזכירות המועצה בשעות העבודה.

ברכב פרטי

כדי להגיע לאכסנית הנוער ע"ש וייז בבית וגן נוסעים בשדרות הרצל בכיוון מערב להר הרצל ונכנסים ימינה לחניה של הר הרצל. מומלץ לחנות שם בחלק המערבי (הגבוה) של המגרש ולחצות ברגל את שדרות הרצל לרחוב הפסגה. האכסניה נמצאת מיד אחרי תחנת המוניות.

בתחבורה ציבורית

אוטובוסים מס' 13, 18 ו-20 מגיעים להר הרצל או אוטובוס מס' 39 לרחוב הפסגה עד לתחנה על יד האכסניה.

המשרד לאיכות הסביבה

ת.ד. 6234 ירושלים 91061 טלפון 02-251964 טלקס 26162 ENVIR IL פקס 02-251830

44-44224

ז' בטבת תשנ"ג
31 בדצמבר 1992

אל:

דוד פילזר

מזכיר המועצה הארצית לתכנון ולבניה
מינהל התכנון במשרד הפנים
ירושלים

הנדון:

חוות דעת על השלמה לתסקיר השפעה על הסביבה
תמ"א 28 - תחנת מימסר לשידורי רדיו בערבה
נדירת צפרים בערבה ותחנת "קול אמריקה"

1. רצ"ב התייחסות המשרד לאיכות הסביבה למסמך של השלמת תסקיר ההשפעה כנ"ל, שהונחה בפני המועצה הארצית ב- 15 ספט 92 וב- 28 אוק' 92 ושנערך על ידי עורכי התוכנית בעזרת מומחים מהארץ ומחו"ל.

2. עיקרי חוות הדעת הם:

א. הסקר שנערך לצורך עבודה זו הוא רחב היקף, למרות שאינו עונה על מלוא הדרישות, מוסיף ידע רב על תופעת הנדירה בדרום הארץ, ומשמש בסיס טוב לבחינת ההשפעות האפשריות של תחנת המימסר על הצפורים.

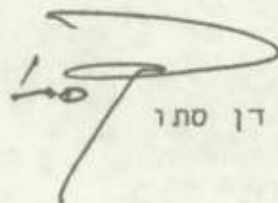
ב. למרות ההעמקה בידע על מאפייני תופעת הנדירה בערבה וההשפעות האפשריות של מתקני התחנה והקרינה על אוכלוסיות הצפורים, נשארים תחומים משמעותיים בדרגת ידע נמוכה, ואי אפשר לאמר בכטחון כי התחנה ופעילותה לא יסכנו סיכון של ממש את אוכלוסיות הצפורים.

ג. ההערכה בתסקיר של חלק מההשפעות ממעיטה בערכן, והתסקיר אינו מציע את מכלול האמצעים שיש לנקוט כדי להתגבר על הסיכונים האפשריים.

3. מסקנה מרכזית היא כי יש להשלים את בחינת האמצעים והנהלים שניתן לנקוט במהלך הקמת התחנה והפעלתה כדי להסיר חשש לפגיעה משמעותית בציפורים, להשלים את המידע הנדרש לקביעת האמצעים, ולקבוע אותם בצורה ברורה בהוראות התכנית.

4. חוות דעת זו נעזרה ומתבססת על שתי חוות דעת שנתבקשו על ידינו:
א. חוות דעת של פרופ' יורם יום-טוב מאונ' ת"א, פרופ' דניאל וייס מהטכניון בחיפה ופרופ' אריה בורוט מהאונ' העברית.
ב. חוות דעת של פרופ' פ.ר. אוונס מאונ' דורהם באנגליה.
חוות הדעת מצורפות.

בברכה,

דן סטו

העתיקים:

מנכ"ל המשרד לאיכות הסביבה
יו"ר המועצה הארצית לתכנון ולבניה
יו"ר ועדת המשנה לעניינים תכנוניים עקרוניים
ועדת עורכי תמ"א 28

המשרד לאיכות הסביבה

ת.ד. 6234 ירושלים 91061 טלפון 02-251964 טלקס 26162 ENVIR IL פקס 02-251830

טבת תשמ"ג - דצמבר 1992

חוות דעת על השלמה לתסקיר השפעה על הסביבה
תמ"א 28 - תחנת מימסר לשידורי רדיו בערבה
נדידת צפרים בערבה ותחנת "קול אמריקה"

פרוט נוסף והסברים לחלק מהנושאים הכלולים בחוות דעת זו
ניתן למצוא בחוות הדעת שנתבקשו על ידינו המצורפות להלן:

א. חוות דעת של פרופ' יורם יום-טוב מאוני' ת"א,
פרופ' דניאל וייס מהטכניון בחיפה ופרופ' אריה
בורט מהאוני' העברית.

ב. חוות דעת של פרופ' פ.ר. אוונס מאוני' דורהם
באנגליה.

1. מעמדו של המסמך אינו ברור לגמרי. לכאורה זהו תסקיר השפעה על הסביבה,
או השלמה לתסקיר, אך אין הוא נקרא כך, עריכתו אינה תואמת מבנה של
תסקיר על פי התקנות, והוא הוכן מבלי להתבסס על מסמך הנחיות מוגדר.

2. כדי לחוות דעה על התסקיר (המסמך) יש להבהיר מה ההנחיות להכנתו, או
הדרישות שעליהן הוא אמור לענות. אותן יש למצוא בשני מקורות - בהנחיות
להכנת תסקיר ההשפעה על הסביבה ה"ראשי" של תמ"א 28 מנובמבר 87 (תסקיר
שלמרות ההנחיות לא ענה על נושא הנדידה), ומהוראות התכנית שהומלצה ע"י
המועצה הארצית לתכנון ולבניה (ולא הגיעה לאישור הממשלה), שנועדו
לביצוע של סקר הנדידה קודם להפעלת התחנה.

א. ההנחיות לעריכת המסמך הנוגעות לעניין, מתוך מסמך ההנחיות המקורי, מלבד
ההנחיות הכלליות שבכל פרק, הן:

מפרק א - תיאור הסביבה אליה מתייחסת התכנית:

1.7 עופות

1.7.1 אוכלוסיות קבועות של בעלי כנף - סוגים, תפוצה, נדירות, כמות
בשטח, בתי גידול.

1.7.2 סקר של עופות נודדים באיזור - הקבוצות והסוגים השונים, כמות
ושכיחות, מסלולי נדידה - מקומם, רוחבם וגובהם, סטיות חזויות ואפשרויות
מהמסלולים הקבועים והסיבות המשוערות לכך, כולל תנאי מזג האוויר.

1.7.3 נתונים מיוחדים לעופות המוגדרים מוגנים.

3. השוואה של תכולת התסקיר עם ההנחיות והדרישות המוצגות לעיל מעלה כי התסקיר הינו רחב היקף, עונה על מירב הדרישות בצורה יסודית וממצה ומציג בסיס מידע ונתונים טוב עבור בחינת הנושא. ההשוואה מעלה גם חסרונם של מספר נושאים שיש להם חשיבות לקביעת המסקנות וההמלצות:

א. לא בוצעה עונת כיול של אמצעי הניטור והמדידה (הרדאר). ההסבר שניתן לכך מתקבל על הדעת, אך חסרים נתונים על כיול של המכשור, דיוקם סטית התקן וכד' כך שאין אפשרות להעריך מה מידת הדיוק והכיסוי של הסקר באמצעות הרדאר. (האם, למשל, ניתן היה להבחין מה גודלה של להקה שעפה בצפיפות: 3 פרטים, 30 פרטים או 300?).

ב. הסקר לא סקר את שולי עונות הנדידה (פברואר ומאי בעונת האביב, אוגוסט ונובמבר בעונת הסתיו), כלומר אינו עומד בדרישה לסקור שתי עונות מדידה בשנה קלנדרית מלאה. כדי להצהיר כי אין נדידה משמעותית בתחילה ובסוף העונה יש צורך לסקור זאת בפועל, מה עוד שיש נתונים ותצפיות על נדידה משמעותית בשולי העונות.

ג. הבדיקה וההצגה של נתוני האקלים לוקים בחסר. נתונים על השתנות הטמפרטורה בשכבות האוויר כמשך היממה, השתנות הרוח בשכבות כמשך היממה, או השינויים הרב-שנתיים אינם מוצגים. נתונים אלה חיוניים לקביעת סטיה אפשרית ממסלולי הנדידה, מידת הסיכוי לכך, באילו תנאים היא מתרחשת, ובעקבות זאת מה מידת הסיכון בהתקרבות לתחנה, וכיצד לטפל במקרים אלה. בתסקיר, בסעיף 2.2 נאמר: "לעתים, נסחפים עופות דואים וסוטים ממסלולם הרגיל עקב רוחות מזרחיות או מערביות חזקות. למרות שהאתר המיועד ל"קול אמריקה" אינו נמצא בציר הנדידה העיקרי של עופות אלה, רוחות חזקות עלולות להסיט עופות דואים לעבר מרכז הערבה ובכך לגרום לעליה במספרם מעל האתר."

נתונים אלה דרושים גם כדי לחזות את גובה התעופה של הצפורים והשתנותו בהתאם לתנאי טמפרטורה ורוחות ובהתאם לכך לחזות את מידת הסיכון לעופות. גם הנתונים על ימי אובך וערפל אינם שלמים, וחסרים את התמונה הרב שנתית.

ד. בסעיף ההמלצות של התסקיר - סעיף 2.6 - חסרה התיחסות לחלק מהדרישות לקביעת אמצעים להפחתת הנזקים, לקביעת מערכת ניטור ונהלי הפעלה של התחנה בהתאם לכך, להטלת מגבלות על הסביבה.

4. בהערכת הסכנה להפגעות הפיזית של עופות (התנגשות בכבלי האנטנות) - סעיף 2.5.1 - קיימת הטיה כלפי מטה בגלל מספר הנחות מוטעות ואי התחשבות בגורמים שעלולים להגדיל את כמות הפגיעות (מספר הצפורים העפות בגובה נמוך יהיה כנראה גדול מזה החזוי בסקר, מספר ימי אובך וערפל, צורת הרשת של הכבלים, הכוונה לעבות את הכבלים בסלילי פלסטיק, רעידה של הכבלים וכו'). למרות שיתכן כי מספר גורמים אף יפחיתו את המספר החזוי, יש לנקוט בהנחה של התחזית הגבוהה יותר לצורך הערכת הפגיעות ותכנון האמצעים למניעתן.

גם הערכת המשמעות של פגיעות אלה על בסיס מספרן יחסית לסך כל הצפורים שאובדות מסיבות אחרות בתהליך הנדידה אינו מוצדק. יש להניח כי הפגיעה לא תהיה מפוזרת בין כל המינים והסוגים, אלא תחול באוכלוסיות מסוימות של מין כלשהו. פגיעה כזו עלולה להיות משמעותית, במיוחד אם מדובר במינים נדירים ומוגנים, כפי שנאמר גם בתסקיר: "סביר כי מינים בסכנה ואוכלוסיות קטנות עלולים להפגע".

החשש מפני היפגעות של המינים הנדירים והמוגנים מחייב נקיטת אמצעים להקטנת הפגיעה בצפורים, גם אם מספרם המוחלט אינו גבוה יחסית לסך הצפורים שחולפות בארץ, ואין זה משנה אם החישוב נעשה על פי החישוב הממעיט של עורכי התסקיר או על פי חישוב מתוקן פסימי יותר.

5. בהנחיות המקוריות לתסקיר נאמר: "כתחומים שבהם אין נתונים ברורים - יש להגדיר את תחום אי הוודאות ואת האמצעים שיש לנקוט כדי להבהיר את התופעות בתחום זה בזמן הפעלת התחנה". הדבר מתייחס במיוחד לתחום ההשפעות של הקרינה האלקטרו-מגנטית. למרות ההכרה במימדי אי הוודאות בנושאים אלה אין עורכי התסקיר מגדירים את גבולות אי הוודאות, אלא נוקטים בשיטה של בחינת ה"מקרה החמור ביותר" על פי הידע העדכני ביותר וקביעה כי לא צפויה כל פגיעה, ומכאן שאין גם לנקוט באמצעי מניעה. כך הדבר לגבי התופעות החומניות, יכולת הניווט והתופעות הבלתי-חומניות.

יש לחלוק על גישה זו ולאמץ גישה של קביעת מגבלות לעוצמת הקרינה שיש לאפשר לעופות לשהות בה, יתכן גם בתלות במשך השהיה, ולנקוט באמצעים שימנעו מעבר של סיפים אלה. זאת בדומה להמלצה שבתסקיר (2.6-A): "ליתר בטחון, מומלץ להגביל את תדר האיפנון המינימלי של התחנה ל-100Hz".

6. רשימת ההמלצות למיזעור נזקים לצפורים - סעיף 2.6 בתסקיר - אינה מלאה וחסרים בה מספר אמצעים שההנחיות מתייחסות אל הצורך בבחינתם.

א. יש לבחון את ההצעה להתקנת סלילי פלסטיק על הכבלים (שמטרתם להגדיל את נפח הכבלים ועל ידי זה לעשותם נראים טוב יותר). הדבר נוסה בהצלחה בכבלים של קווי מתח, אך שם מדובר בקווים אופקיים בלבד שהציפור יכולה לעבור מעליהם או מתחתיהם. האנטנות של התחנה מורכבות מרשתות של כבלים, ויכול להיות שיכולת ההתחמקות של הציפור מהם תהיה קטנה יותר, ולעומת זאת מגדילים הסלילים את שטח הפגיעה של הציפורים. בשעות של אוכך עלולה הגדלה זו להגדיל באופן משמעותי את מספר הפגיעות.

ב. גם לפי דעת עורכי התסקיר יש למנוע נחיתה, או קרבה מיידית לתחנה, של להקות גדולות של צפורים, במיוחד מהמינים הדואים, כי מלבד סכנת פגיעה בלהקה קיים סיכון של פגיעת שרשרת בדורסים שיימשכו אל הפגרים. חסרות המלצות לאמצעים שימנעו זאת.

ג. חסרות המלצות להקטנת כושר המשיכה של שטח התחנה וסביבתה עבור עופות שמחפשים מקום מנוחה ללילה או לימים מספר - מניעה של מאגרי מים פתוחים טיפול בצמחיה, וכו'.

ד. יש לבחון אפשרות של יצירת תרמיקות לפני התחנה (בכיוון הנדידה) כדי לאפשר לעופות דואים לנסוק לגבהים, במעבר מעל התחנה, שלא יהיה בהם סכנה.

ה. חסרה התייחסות לאפשרות השימוש באמצעי הרתעה של קולות או תאורה כדי למנוע מעבר צפורים בתוך מתקני התחנה או בקרבתם.

ו. חסרה התייחסות לאמצעים שיש להתקין כדי למנוע נחיתה של דורסים ועופות אחרים על מתקני התחנה כנקודות תצפית.

חסרה הצעה למערכת התרעה (כאמצעות רדאר או אמצעי אחר) שתתריע על התקרבות להקות שעשויות לנחות בשטח התחנה או לעבור בקרבה מסוכנת אל האנטנות. הצעה כזו צריכה להתייחס לנוהל שיקבע מי מפעיל את מערכת ההתרעה ואיזה אמצעים יינקטו במקרה כזה - אמצעי הרתעה להרחקת הצפורים, שינויים או הפסקה של השידורים, שימוש כתאורה בתנאי מזג אוויר שונים וכד'.

7. סיכום והמלצות:

א. הסקר שנערך לצורך עבודה זו הוא רחב היקף, למרות שאינו עונה על מלוא הדרישות, מוסיף ידע רב על תופעת הנדידה בדרום הארץ, ומשמש בסיס טוב לבחינת ההשפעות האפשריות של תחנת המיסר על הצפורים.

ב. למרות ההעמקה בידע על מאפייני תופעת הנדידה בערבה וההשפעות האפשריות של מתקני התחנה והקרינה על אוכלוסיות הצפורים, נשארים תחומים משמעותיים בדרגת ידע נמוכה, ואי אפשר לאמר בבטחון כי התחנה ופעילותה לא יסכנו סיכון של ממש את אוכלוסיות הצפורים.

ג. ההערכה בתסקיר של חלק מההשפעות ממעיטה בערכן, והתסקיר אינו מציע את מכלול האמצעים שיש לנקוט כדי להתגבר על הסיכונים האפשריים.

ד. יש להשלים את בחינת האמצעים והנהלים שניתן לנקוט במהלך הקמת התחנה והפעלתה כדי להסיר חשש לפגיעה משמעותית בציפורים, ולקבוע אותם בצורה ברורה בהוראות התכנית.

ה. במהלך הקמת התחנה יש להשלים את נתוני הסקר החסרים - על הנדידה כחחילת ובסוף העונות ועל האקלים - שיידרשו לקביעת האמצעים למניעת פגיעות.

=====

18th December, 1992

Re: YQA and Bird Migration

1. Introduction

1.1. The Documents which I have read, where necessary in translation, were prepared in response to the Supreme Court ruling of 29th July 1991 which required a serious deep study of the dangers that birds may face from the nets of the proposed relay station of the "Voice of America" in the Arava, from the thermal impacts of its operation and from interference with the navigational system of birds during its operation. I did not have access to the original E.I.S. and therefore have no information about the size and proposed layout of the station, other than from comments included in the new (supplementary) documents.

1.2. I have been asked to evaluate the results and conclusions of the studies: (i) on bird migration, carried out by the Swiss Ornithological Institute and the Mitrani Center for Desert Ecology; (ii) on the potential impact of electromagnetic radiation on the migrations, carried out by scientists at the Soreq Nuclear Research Centre; and (iii) on the potential hazard of the relay station to bird migration and to the local bird population in the Arava. I have also been asked to evaluate the measures suggested to reduce the level of hazard of the station to migrant birds.

2. Studies of Bird Migration

2.1. Radar Studies

2.1.1. I have no doubts about the reliability of the results obtained by the Swiss Ornithological Institute team and presented in the supplementary documents to the E.I.S. The team leader, Dr. Bruno Bruderer, is one of the most experienced radar ornithologists in the world. Unlike most others with some experience of using the technique to study bird migration (myself included), he has had continuous access to suitable equipment over a period of more than twenty years and has steadily refined its capabilities and associated data processing systems. I have followed closely his steady output of scientific publications and have a high regard for them.

2.1.2. Radar Studies reported in the documents were carried out between 10th September and 30th October 1991; 1st March and 20th May 1992; and 10th August to 18th September 1992, both in

the Arava and at Sede Boqer in the Negev Highlands (where slightly less complete studies were possible). Information was gathered on flight behaviour of four major groups of nocturnal migrants - large and small water birds and large and small songbirds - and on two groups of diurnal migrants - soaring birds and all others. Quantitative information was also obtained on the altitudinal distribution and abundance of migrants, throughout the autumn and spring migration seasons. The one-week period of overlap in observations in mid-September 1991 and 1992 produced reassuringly similar results in the two years.

2.1.3. I have examined in detail the daily summaries of information presented in Appendix III (Radar Survey Reports) to the September 1992 document, and in the Addendum of October 1992.

2.1.4. Based on the above information, I am able to agree with all the points A-H made in Section 2.3 (Results of radar observations) of the Summary, Conclusions and Recommendations section of the September 1992 document.

2.1.5. Although the S.O.I. results have shown that the direction of flight of birds at night shifts slightly in response to side-winds, it should be stressed that this will not make a significant difference to the numbers of birds passing over the proposed V.O.A. site in the Arava, because migration of these species occurs on a broad geographical front.

2.1.6. By day, the S.O.I. results have shown a much wider scatter of headings and tracks of migrant birds over the proposed V.O.A. site, particularly at low levels. Many of these are soaring birds, whose tracks may be influenced by wind direction as they move from one thermal or area of up-draft to another. In spite of this variability in directions of flight, there is no information in the documentation to indicate that particular wind conditions might cause diurnal migrants to concentrate their movements over the proposed V.O.A. site. In terms of risk of casualties from a "net" aerial, the smaller numbers of birds migrating by day than by night should be emphasized.

2.1.7. More emphasis should have been given to the hourly variation in altitudinal distribution of nocturnal migrants passing over the V.O.A. site, revealed by the S.O.I. results. These show clearly that there is a marked upward shift in distribution during the

early part of the night, indicating that birds have taken off over a wide area to the north (in autumn) or south (in spring) and climb steadily to their cruising altitudes. Those most at risk from the proposed V.O.A. aerial, therefore, would be those departing from resting sites closest to the station. After midnight, the altitudinal distribution changes rather little, but the numbers of birds in each height band decrease steadily, indicating that birds probably descend rapidly at the end of their night flight. These conclusions imply that an alternative approach to the calculation of risk (which at present is based on a figure of 5-8% of all birds flying during peak migration nights in autumn) may be appropriate - see below.

2.2. Ground Surveys

2.2.1. Ground surveys were based on daily observations of birds seen along a set route during three hours each morning and on bird trapping for ringing (= banding). Detailed results on numbers of each species seen on each day are presented in the Appendix V (to the September 1992 document) but, unfortunately, rather little use is made of these data. It would have been valuable to establish the time-course of migration for each of the commoner diurnal and nocturnal migrant species, and to relate these to the total quantity of migration seen by radar at different times of spring and autumn. I suggest that this should be done if the V.O.A. station is constructed, as it will provide a base-line to indicate which species might be expected to be at risk during each week and hence to identify any that are more (or less) prone to casualty than expected.

2.2.2. Because the ground surveys deliberately included a variety of habitats, and the counts for each day have not been subdivided by habitat, it is not possible to judge from these surveys alone whether the areas near the proposed V.O.A. station could be considered as important "refuelling" areas for migrant birds. The discovery from re-trapping of birds that some stayed for several days and increased in mass, by fat deposition, does not of itself establish the importance or otherwise of the area. Fortunately, this can be deduced from the radar studies. The hour-to-hour fluctuations in numbers of birds seen by radar indicate that most nocturnal migrants descend in the later part of the night, after a period of some hours in which the numbers flying over the V.O.A. site remain fairly steady. This alone

suggests that there are not particular concentrations of migrants refuelling in specific areas along the migration route.

2.2.3. Conversely, it is likely that the birds that descend near the V.O.A. site are not merely exhausted birds that, it could be argued, would die anyway. Information on the fat levels carried by birds trapped for ringing apparently was collected but is not recorded in the documentation. I strongly suspect it would confirm that most migrants carried some fat and were not "drop-outs" from migration.

2.2.4. A comparison of the volume of migration on a particular night with the number of migrants seen the following day (during the ground survey) might have established whether any particular weather conditions led to greater numbers than expected landing close to the V.O.A. site. (The radar data would need to be split into numbers for each of the categories that can be distinguished, e.g. large and small songbirds, before comparison.)

2.2.5. Many rare and protected species were seen at Idan. Although these formed only a small proportion of the total birds seen, this is to be expected, if they are already rare! Further attention needs to be given to safeguarding particularly the endangered resident breeding species.

3. Risk Assessment

3.1. Collision risks

3.1.1. The review *Bird Collisions with Man-Made Structures* in appendix VI to the September 1992 document, is thorough and provides a useful basis for assessing the potential hazard presented by the proposed V.O.A. station. However, the statement that "deaths due to collision are additive in their effects on bird populations to other negative environmental factors" cannot be universally true.

3.1.2. The effects of prolonged drought in the Sahel region of Africa have demonstrated that the sizes of the breeding populations of several species of waterbirds, e.g. Purple Herons *Ardea purpurea*, and songbirds, e.g. Whitethroat *Sylvia communis*, in Europe are

3.1.6. Against the above, the numbers of birds at risk within the altitude range of the array (about 100 m A.G.L.) may be rather higher than estimated in section 6 of Chapter 4 of the document. If, instead of using a figure of about 5% of all birds flying within 4 km A.G.L., the actual densities of birds within the first 200 m A.G.L. are read off from the summary diagrams for each night at each hour of the night (data in Appendix V) and then transformed to give total numbers passing through a 2 km front to a height of 100 m (i.e. the approximate gross vertical area of the array), figures for birds at risk of about double those used in the estimates made in the September 1992 document may be obtained.

3.1.7. I conclude that the estimated numbers of collision casualties presented in section 2.5.1. of Chapter 2 of the September 1992 document are of the correct order of magnitude.

3.1.8. Fortunately, because most nocturnal migrants fly much higher in spring, and there are fewer of them, casualty rates for songbirds returning to their breeding areas should be much lower than those likely to occur in autumn.

3.2. Risks from Electromagnetic Radiation

3.2.1. The impact of RF radiation on navigational mechanisms of birds is considered satisfactorily in the September 1992 document and I agree with the conclusion that interference from the V.O.A. array with orientation and navigation is not expected. Most migrants will pass through the immediate area of the station in only a few minutes and would be able to maintain a straight track direction by visual means even if any magnetoreceptors were temporarily disrupted.

3.2.2. I am also satisfied from the literature survey that other non-thermal effects on birds are unlikely to occur.

3.2.3. The computer model described in Chapter 6 of the September 1992 document is novel and of considerable general interest. I accept the conclusions that the thermal impact, in the worst-case scenario, even on the largest birds likely to spend time close to the transmitter, will not be harmful. It should be noted that Professor Pinshow, who presumably prepared Appendix VII on temperature

regulation in birds, has an international reputation in this area of avian physiology.

4. Recommendations for Danger and Damage Mitigation

4.1. Most of the bird species of particular nature conservation importance, and particularly the resident species, are active by day. It is thus crucially important that the antenna elements and guy wires are made highly visible to birds, and I support the use of plastic "pig-tails".

4.2. I note that the proposal in section 2.6A.2. of Chapter 2 of the September 1992 document to provide lighting downward from the top of the antennae has been superseded in a covering note to the Addendum of October 1992 by Professor Pinshow. He now suggests illumination with short duty-cycle white strobe lighting, on the advice of Professor S. Ganthreaux of Clemson University, U.S.A. I am very familiar with Professor Ganthreaux's work and would endorse acceptance of any advice he has given.

4.3. I support the other recommendations in section 2.6 B-E of Chapter 2 of the September 1992 document. I suggest that use should be made of impact-killed birds to check their nutritional condition, i.e. whether they are normal or exhausted migrants.

4.4. A major gap in the recommendations for damage mitigation would seem to be lack of proposals for habitat management around the area of the proposed V.O.A. station. To ensure minimization of risks to migrant waterbirds, consideration should be given to minimization of establishment of open water bodies (reservoir, fish ponds, drainage channels) within a given radius of the site (say 10 km). To minimize the numbers of nocturnal migrant birds at risk of striking the antenna soon after take-off, habitats should be maintained in as unfavourable and unattractive a condition for resting and feeding migrants as possible within several kms. to the north and south of the station.

4.5. Among the species most likely to be damaged by impact with the V.O.A. array would be soaring birds. Consideration should be given to establishing ground conditions which would create thermals a few kms. to the north and south of the V.O.A. site and thus provide the necessary

up-currents of air to carry birds south or north, respectively, over the antenna. Specialist advice would be needed, but creation of a surface which would absorb solar radiation more rapidly than surrounding areas should lead to localized "super heating" of air and hence production of a thermal.

4.6. Habitat management to discourage locally resident endangered species of birds from approaching the V.O.A. site should be explored. Casualties of such species could have a more significant effect on their populations than the deaths of more numerous migrants.

4.7. As I understand it from comments in the documents, the design of the array involves a 2 km. east-west series of structures and a 1 km. north-south extent. I am sure that it has been pointed out that, were it possible to rotate the site by 90° so that the long axis was parallel to the main migration directions, birds casualties would be likely to be halved.

Professor P.R. Evans
Department of Biological Science
University of Durham
South Road
Durham DH1 3LE, England

University of Durham

Department of Biological Sciences

From the Chairman

Science Laboratories, South Road,
Durham, DH1 3LE, England
Telephone: Durham (091) 374 2000 (Switchboard)
                  Durham (091) 374 3357 (Direct)
Fax No.: (091) 374 2417
Telex No.: 637 351 DURLIB G

PRE/MC

4th January, 1993

Valerie Brachya,
Head, Environmental Planning Division,
The Ministry of the Environment,
Jerusalem, ISRAEL.

FAX NO. ISRAEL 972 2 251830.

Dear Valerie Brachya,

V.O.A. and Bird Migration

Thank you for your Fax of the 21st December 1992. I have also received a Fax from Dan Stav with design details of the proposed relay station. As far as I can judge from the plans, of which the details have not reproduced very well, there is no need for me to change my earlier evaluation. The main screen antenna is, I note, a curved network facing north at its eastern end and north-east at its northwestern end, and not the straight line I had assumed earlier. However, the most important feature would seem to be that the vertical wires in the tallest screens are set further apart than in the low screens. Thus, although the tallest screens potentially intercept a greater altitudinal range of migrants, the chances of a migrant actually hitting a wire are less than in the low screens, which might, therefore, cause a higher proportion of any casualties if the station is built.

Because the "mesh" of the low screens is much finer, I would highlight again the need to manage the habitats close to these screens in such a way as to discourage migrants or resident birds from using them. I am concerned at the indication on the "land uses" map that agricultural areas might be designated within one km. of the aeriels. I could not identify from the faxed copy of the site plan precisely where the "nature reserve area" is intended to be situated, nor do I know for which species of plants and animals it is intended, but I would urge that appropriate professional nature conservation biologists are involved in its design and/or management, so that it does not attract bird species which might then be killed by collision with the screen antenna.

Yours sincerely,

Prof. P.R. Evans.

חוות דעת על סקר "נדידת צפרים בערבה ותחנת קול אמריקה"

מוגשת על-ידי

פרופ. אריה בורוט	פרופ. דניאל ויס	פרופ. יורם יום-טוב
המחלקה לביולוגיה של	הפקולטה להנדסת	המחלקה לזואולוגיה,
התא ובעלי חיים	אווירונטיקה וחלל	אוניברסיטת ת"א
האוניברסיטה העברית י-ם	הטכניון, חיפה	

תוכן עינים:

1. מבוא
  2. מילוי הנחיות מבקשי הסקר
  3. חשיבות אתר התחנה לצפרים נודדות
  4. השפעת האנטנות על צפרים נודדות
  5. סיכום כללי
  6. רשימת ספרות
- נספח

1. מבוא

הקמת תחנת הממסר של "קול אמריקה" בערבה מתגנית באישור המועצה הארצית לתכנון ובניה. המועצה דרשה תסקיר השפעה על הסביבה הכולל, בין השאר, סקר ראשוני על הצפרים הנודדות בערבה הצפונית. התסקיר שהוגש כלל את תוצאות הסקר הראשוני על צפרים נודדות שנערך באתר התחנה. בעת שנידון הוצא צו בג"ץ, בו נדרש סקר יסודי נוסף, ולפי הנחיות התכנית ת/מ/א/28 נדרשו עורכי הסקר לעשות:

"סקר באזור התכנית וסביבתה, הכולל מדידות ומעקב אחר נדידת הצפרים מצפון לדרום ובחזרה..." "הסקר ייערך במהלך שתי עונות נדידה, במשך שנה קלנדרית מלאה, כאשר ההכנות וכיול המכשירים ייעשו עונה אחת לפני תחילת הסקר".

סקר זה נועד להשלים את התסקיר הקודם שהוכן לפי הנחיות השרות לשמירת איכות הסביבה מיום 13 לנובמבר 1987, בו נדרשו עורכי הסקר, בין השאר, לבצע:

"סקר של עופות נודדים באזור - הקבוצות הסוגים השונים, כמות ושכיחות, מסלולי נדידה - מיקומם, רוחבם וגובהם, סטיות חזיות ואפשרויות מהמסלולים הקבועים והסיבות המשוערות לכך, כולל תנאי מזג אוויר".

בספטמבר 1992 הוגש הסקר המשלים שנדרש ע"י בג"ץ, והשלמות לו הוגשו באוקטובר 1992. התבקשו ע"י מר דן סתיו מהמשרד לאיכות הסביבה להעיר את הערותינו לסקר זה ולהלן התייחסותנו:

העבודה היא רחבה בהיקפה ועונה על חלק מהשאלות המתעוררות בצורה טובה. היא גם מוסיפה ידע רב על הנדידה מעל ישראל בכלל ובנגב בפרט. יחד עם זאת, ישנם מספר חסרים וכן הנחות מוטעות שגרמו לכך שלא נבדקו מספר נושאים העלולים להיות בעלי השלכות מרחיקות לכת.

2. מילוי ההנחיות של מבקשי הסקר

2.1 משך הסקר

הסקר נערך בתצפיות מכ"מ וקרקע בשני אתרים, שדה בוקר ובערבה הצפונית, מ-8 לספטמבר ועד 30 באוקטובר 1991 עם השלמה לעונת הסתיו מ-10 לאוגוסט עד 19 לספטמבר 1992, ומ-1 למרץ עד 20 למאי 1992 (אביב), ולדברי עורכי הסקר תקופות אלה מייצגות את הנדידה בעונות סתיו ואביב מלאות. לדעתנו אין הדבר כן; נדידת הסתיו מתחילה בישראל בחודש יולי, ותמשכת עד סוף נובמבר. סקרי הנדידה שבוצעו באילת ע"י צופים שונים (ברוריה גל, הדרם שירחי, אוריאל ספריאל ואחרים) מעידים על כך שמינים לא מעטים (כגון סנונית מערות, קנית קטנה, שיחנית קטנה, שיחנית זיתנית, שיחנית גדולה, סבכי חורש ועלוית לבנת בטן) נודדים כבר במחצית הראשונה של יולי, ומינים רבים נודדים גם במהלך חודש נובמבר (למשל כוכית, טסית, פפיון מים, כחול חזת, הכלילית עצים, הכלילית סלעים, דוחל שחור גרון, סלעיות ארופית, סבכי שחור ראש, עלוית חורף, חטפית אפורה, חטפית גמדית וחנקן אדום גב). נתוני המכ"מ משדה התעופה בן גוריון מצביעים אף הם על נדידה חזקה בנובמבר (H. Alliya, 1990). בין המינים המאחרים בנדידה מצויים גם מינים גדולים כעגור אפור ועיט ערבות, שמפאת גודל גופם עלולים לעמוד בסכנת יתר מקרינת האנטנות בתחנה ולכן ראויים לחתיחסות מפורטת יותר. אלפי עגורים נודדים כל שנה מעל ישראל, ועגורים נודדים נצפים החל מסוף יולי ועד אמצע דצמבר (פז, 1986). הם נודדים בעיקר לאורך בקעת הירדן והערבה, ולהקה של כ-2600 פרטים נצפתה באזור עידן. ביום אחד בסוף אוקטובר 1991, כשהיא עפה בגובה נמוך (50-300 מ'; ראה נתוני הסקר). עיט הערבות הינו מין המוגדר כמין רגיש (vulnerable) מבחינת שמירת טבע. מין זה נודד בעיקר דרך דרום הארץ ונצפה בסתיו מסוף ספטמבר ועד סוף נובמבר ובאביב מסוף ינואר ועד מאי. באילת נצפו בסתיו 1980 כ-25,000 פרטים (Shirihai, 1982), אך באביב שלאחר מכן (1981) נצפו בסואץ כ-65,000 פרטים (Bijlsma, 1983). מין גדול זה נודד

בעיקר בדאיה ואינו מסוגל לחצות את ים סוף בתעופה אקטיבית, ונתיב נדידתו עוקף את מפרץ אילת. סביר לכן להניח כי ההפרש (40,000 פרטים) בין המספר שנצפה בסואץ לזה שנצפה באילת מייצג להקות העוקפות את מפרץ סואץ ומתבדרות לכון מזרח-צפון-מזרח לכון אזורי הקינן באסיה המרכזית, ועוברות מעל לערבה בין ים המלח לאילת.

נדידת האביב מתחילה באמצע פברואר ומסתיימת באמצע יוני, אם כי יש אוכלוסיות המקדימות או מאחרות מעט. הסקר על נדידת האביב התחיל ב-1 למרץ והסתיים ב-20 למאי לפני שעונה זו חלפה, והדבר נראה בברור בנתוני הסקר. כך למשל באיור 2 (עמ' V-31) נראה כי מספר הצפרים שנלכד לקראת סוף הסקר עולה על הממוצע בתקופה שקדמה לסוף מאי (הממוצע נע בסביבות 200 צפרים לתקופה של 5 ימים במרץ אפריל, ו-270 לתקופה של 5 ימים בתקופה של 6-20 למאי). ידוע שנדידת האביב נמשכת לאחר התאריך בו הסתיים הסקר, ומינים רבים (כגון גבתון שחור ראש, נחליאלי צהוב, שיחנית קטנה, סבכי אפור, סבכי שחור כפה, קנית אירופית, קנית חורף, חרגול נחלים, פפיון עצים ופפיון אדום גרון) נודדים עד אמצע יוני.

מאחר וסקר הסתיו התחיל ב-10 לאוגוסט והופסק בסתיו בסוף אוקטובר ובאביב התחיל ב-1 למרץ והסתיים בסוף מאי, אין בידינו נתונים על הנדידה בתקופת נדידתן של הצפרים שנמנו לעיל, ואחרות שלא הוזכרו, ויש בכך פגם רציני מאד ואי מילוי הוראות מזמיני הסקר. נראה לנו כי עריכת הסקר במשך כל אורך של עונת הנדידה היתה מצביעה על כמויות גדולות בהרבה של עופות נודדים ומאפשרת הערכה ריאליסטית של סכנות משמעותיות למינים שונים, בעיקר הגדולים שבהם.

2.2 "סטיות חזיות ואפשרות מהמסלולים הקבועים"

בסקר לא מצאנו שום התייחסות משמעותית לדרישה זו של המשדד לאיכות הסביבה, וזאת למרות שבנתונים המובאים ע"י עורכי הסקר ישנם נתונים על כך שלהקות גדולות, ולעתים גדולות מאד, של צפרים מזדמנות לעיתים לשטח התחנה המיועד.

חוסר התייחסות זה בולט במיוחד כאשר הסוקרים מצביעים מחד על היות נתיב הנדידה של העופות הזואים מרוחק מספר קילומטרים מאתר התחנה המיועד (מפת אמ"צ בעמ' 2-9), אך בנתוני הסקר מזכירות להקות גדולות של עופות זואים באתר עצמו ובסביבתו בכמה האדמנויות (להקה של 12,000 חסידות לבנות נצפתה באתר באוגוסט 1987, ובחדש אביב אחד בלבד ב-1992 נצפו 30,000 חסידות ומחן נחתה להקה של 10,000 באזור התחנה). בדומה לכך נצפו בסתיו 1986 מאה אלף סנוניות בגובה נמוך מעל לערבה (עמ' II-17). נראה כי שינויים במזג האויר ובעיקר בכוח הרוחות, מזמנים לאתר התחנה להקות גדולות הן של עופות זואים והן של צפרים קטנות, והנתונים שהובאו כאן מעידים על אקראיותן של התצפיות שנערכו בשתי עונות בלבד. לאור הנתונים הללו נראית התעלמותם של עורכי הסקר מההוראה הנ"ל של מאמיניו לקויה.

2.3 "תנאי מזג אויר והשפעתם על הנדידה"

כאמור לעיל, שינויים בתנאי מזג האויר גורמים לסטיות ניכרות במסלולי הנדידה של צפרים, ועורכי הסקר נתבקשו להביא נתונים כאלה. לדברי עורכי הסקר נערכה מדידה אחת ביום על פרופיל האויר עד גובה 5 ק"מ בעזרת רדיו-סונדות (טמפרטורה, לחות יחסית, לחץ ברומטרי ומהירות רוח) וכן נמדדו כיווני הרוח אחת לשעתיים ע"י הפרחת בלוני מימן (עמ' 3-2). רוב הנתונים שנאספו אינם מוצגים בעבודה ולכן לא נוכל להתייחס אליהם. לעומת זה נראה שלא בוצעו מדידות טמפרטורה רציפות יותר במהלך היממה, למרות חשיבות הטמפרטורה לקביעת גובה הנדידה ידועה, וגם לא הובאו נתונים מתי נערכה המדידה היומית היחידה של פרופיל האויר. לכך יש חשיבות רבה, מאחר ועצמת הנדידה אינה אחידה במהלך היממה. חמור מזה, בשום מקום לא מובאים נתונים לגבי התנודות הרב-שנתיות במזג האויר. נתונים אלה הינם בעלי ערך מיוחד לקביעת סטיות אפשריות ממסלולי הנדידה וגובהה ולגבי הסיכון של התנגשות באנטנות. רוחות מערביות יכולות להסיט את מסלולי הנדידה עשרות ק"מ מזרחה ומספיקות לכן רוחות מערביות במשך שעות בודדות (יוסי לשם, 1992 וראה

צילומים מצורפים). מנתונים חלקיים שקבלנו מחיל האויר נראה כי בסתיו ובאביב 1992 היו בשניים מהבסיסים בגב רוחות הסוטות מהכיוון הרגיל כל יומיים-שלושה ובעצמות של 10-27 קשר, ותנאי ראות מוגבלת פעמיים בחודש בממוצע. כמו כן ידוע שבאזור צפון הערבה מתחוללות סופות חל מספר ימים בשנה. המתברים היו מודעים לאפשרות זו (עמ' 2-8), אך לא מביאים נתונים בנושא.

טמפרטורות נמוכות יכולות לגרום להנמכת גובה התעופה של צפרי שיר וצפרים קטנות אחרות: לדברי עורכי הסקר המסה המרכזית של הנדידה באירופה מרוכזת פעמים רבות בגבהים נמוכים מעל פני השטח (200 מ') ויש וריאציות גדולות בין הלילות. בשדה בוקר הנדידה מרוכזת בגובה רב יותר (כ-200-600 מ') ובערבה המסה המרכזית היא בגובה 600-1600 מ'. ההבדלים בגובה התעופה של רוב העופות נובעים לדברי העורכים מקרינת החום של הקרקע, זו הנחה סבירה שיש לה גם סימוכין בתצפית שלקראת סוף הלילה הצפרים עפות בגובה נמוך יותר. טמפרטורות נמוכות בערבה עלולות לכן לגרום להורדה של גובה התעופה הממוצע שם לגובה האנטנות ומתחתן, אך מאחר ולא נמסרו בסקר נתונים מטאורולוגיים רב-שנתיים, אין התייחסות לאפשרות זו, העלולה להגדיל בהרבה את סיכוי ההתנגשות באנטנות.

תדירות גבוהה של ימי אובך יכולה אף היא לגרום להגדלה משמעותית של שיעור ההתנגשות באנטנות. מאחר וסקר האביב חל בשנת 1992, שהיתה שנה משופעת בגשמים ברחבי המזרח התיכון, יש להניח ששנה זו לא היתה אופיינית מבחינת מספר ימי האובך וסופות האבק ומספרם של אלה היה נמוך יחסית לשנים אחרות. כמו כן לא נמסרו בסקר נתונים על ימי ערפל, וגם בנושא זה לא מסרו עורכי הסקר נתונים רב שנתיים.

נראה לכן כי גם בסעיף זה לא מלאו עורכי הסקר את דרישות המינימום.

2.4 כיול המכשירים

בהוראות התכנית נדרשו המכינים להקדיש עונה אחת לכיול המכשירים, אך הוראה זו לא בוצעה בטענה כי "נוכח תכונותיה של מערכת המכ"מ שנבחרה והנסיין הרב שצבר הצוות השוויצי בהפעלתה, ניתן היה לבטל את העונה הנדרשת להכנות וכיול" (עמ' 1-3). יתכן ואמירה זו נכונה, אך בדו"ח לא נמסרו נתוני הכיול של המכ"מ - איך ומתי נעשו, מה היו הספקי השידור, רגישות הקליטה ודיוק הטווח, ולא צויין מהו דיוק המדידה ומהן הסטיות הצפויות מהממוצע. אי לכך קשה ביותר להעריך את דיוק המדידות שבוצעו בעזרת המכ"מ.

2.5 סיכום

הסקר לא מלא את הוראות מזמיניו בסעיפים בעלי משמעות מכרעת. הסקר לא בוצע במשך עונת סתיו מלאה אלא במשך מעט יותר ממחציתה, וגם תצפיות עונת האביב היו חסרות, אין התייחסות לסטיות אפשריות וחזויות ממסלולי הנדידה, לא הובאו נתונים מטאורולוגיים רב שנתיים והנתונים המטאורולוגיים המוצגים לעונת הסקר הם חלקיים בלבד. כמו כן לא הוקדשה עונה לכיול המיכשור בטענה שהדבר בוצע בעבר, אך לא הובאו נתוני הכיול, ולא ברור כיצד חשבו מספרי הצפרים בגבהים נמוכים.

3. חשיבות אתר התחנה לצפרים נודדות

חשיבותה של ארץ ישראל כנתיב מרכזי לנדידתן של עופות ידועה מכבר, והדבר פורט בנספח מס. 2 של הסקר. מרבית הנתונים לגבי מרכזיותה של הארץ נאספו לגבי עופות דואים, כדורסים וחסידות, שמה שנים רבות ידוע שנתיבי נדידתם עוקפים את הים התיכון, והסקר מרחיב את היריעה לעופות קטנים הנודדים בעיקר בלילה, כצפרי שיר.

3.1 כמות הצפרים הנודדות

הנחה מקובלת בעבר היתה כי כ-5 מיליארד של צפרים נודדות כל שנה בסתיו מאירופה ואסיה אל אפריקה, וכי הצפרים הקטנות והבינוניות שביניהן שהן רוב הנודדות, עוברות מאזורי הקינון בצפון לאזורי התעופה באפריקה בנתיב הקצר ביותר האפשרי, ובתעופה רציפה ללא מנוחה (Moreau, 1972). בהנחה שחזית הנדידה משתרעת על כ-5000 ק"מ, הרי שבממוצע כמיליון צפרים צפויות לעבור כל סתיו על פני כל ק"מ של חזית נדידה.

נתוני הסקר, יחד עם תצפיות נוספות שנעשו במחקרים נוספים, מערערים הנחות אלה. הממצא המעניין ביותר של הסקר הוא שכמות הצפרים העוברות על פני ק"מ של חזית נדידה בארץ גדול לפחות פי 5 (ומנתונים נוספים יתכן והוא פי 10) מהצפוי לפי ההנחות לעיל. נראה כי צפרי שיר רבות אינן חוצות את הים התיכון בדרך הקצרה ביותר האפשרית ממקומות הקינון לאזורי החריפה, אלא עוקפות את הים התיכון. ממצא זה מדינש ומחזק את ההשערה שהיתה קיימת בעבר בדבר חשיבותה של הארץ כנתיב נדידה בעל ערך עולמי, לא רק לגבי עופות דואים, אלא גם לגבי כלל העופות הנודדים.

3.2 צפרים השוחות באזור התחנה

ממצא נוסף של הסקר הוא ששיעור ניכר (כ-10%) של הצפרים, שנלכדו במסגרת תצפיות הקרקע, שהו בשטח תקופות של עד 20 יום (10 ימים בממוצע). חלק מצפרים אלה מנצל את המנוחה לאכילה והצטיידות להמשך הדרך, כפי שנראה

מעליה ניכרת במשקל גופן, אך רבות מהצפרים שוהות באזור רק לצורך מנוחה. העובדה שעופות רבים, בעיקר דורסים, נלכדו במלכודות בן הוצע מזון, מעידה אף היא על ניצול השהיה לצורך אכילה והצטיידות. ממצאים דומים לאלה דווחו בעבר ע"י מספר חוקרים בסיני (Lavec & Safriel, 1973), במצרים (Biebach, 1985) ובמקומות אחרים בסהרה, והם מעידים על כך שאצל לפחות חלק מבין המינים אין הנדידה רציפה, אלא מופסקת במהלך היום ולעתים למשך ימים אחדים.

ממצא זה מדגיש אף הוא את חשיבותה של הארץ לגבי עופות נודדים. כארץ השוכנת על סף המדבר יש לה ערך רב לגבי עופות המצטיידים לקראת חציית המדבר או לאחר שחצו אותו, לצורך התאוששות לקראת המשך דרכן צפונה. העובדה שבערבה מצויים ישובים חקלאיים המהווים מבחינת העופות נאות מדבר עשירות מזון עוד מדגישה חשיבות זו. ידוע שצפרים נודדות מסוגלות להתאים את נתיבי נדידתן בהתאם לזמינות משאבים (בעשרות השנים האחרונות אף נפתח נתיב נדידה חדש ממרכז אירופה לאנגליה ע"י סבכי שחור כפה, וזאת בעקבות היצע מזון בגנים ע"י חובבי צפרים בבריטניה), ויש להניח שככל שירבו נאות המדבר בערבה, כן יתרבו הצפרים הנודדות העוברות בנתיב שיכלול ישובים אלה.

הצפרים השוהות למנוחה באתר התחנה ובישובים סביבו פגיעות יותר להשפעות קרינה והפגעות בכבלים ובאנטנות מאשר צפרים חולפות. למעשה הן לפחות מכפילות את הסיכוי שצפרים תפגענה, וזאת כאמור מחמת העובדה שכעשירית מהצפרים שנלכדו שוהות בממוצע עד 10 ימים באזור. בתנועתן ממקום למקום הן עוברות באתר התחנה יותר מפעם אחת, ושוהות בו יותר מאשר מספר דקות הנדרשות לעוף נודד לחצות את אזור האנטנות.

3.3 מינים רגשיים

ממצא שלישי החשוב להבנת הנדידה בערבה הוא שבמסגרת הסקר נמצא כי מינים רגשיים (נדירים, בסכנת הכחדה וכו') היוו 45% (55 מתוך 121) מכלל המינים שנצפו בסתיו בערבה, ושיעור דומה נצפה גם בנדידת האביב. מאחר ותופעה דומה

נצפתה גם בשדה בוקר, יש להניח שהוא נכונה לגבי כל הנגב. מינים אלה היו כ-5% מכלל הצפרים שנצפו, אך זאת מטבע הדברים, כי הרי מין מוגדר כנדיר או כנתון בסכנה אם מספריו מועטים.

הממצא שכמחציתם של המינים הנודדים הינם מינים המוגדרים כרגישים מבחינת שמירת טבע מדגיש אף הוא את חשיבותה של הארץ כנתיב נדידה עיקרי של צפרים.

3.4 צפרי מים

בסקר צויין (עמ' II-16) כי בערבה עובר כנראה נתיב של צפרי מים וים, אך בסקר אין התייחסות מפורטת לענין זה, ויתכן והדבר נובע מכך שתצפיות מכ"מ על נדידה בלהקות אינן מדויקות (עמ' III-107, III-110). מתצפיות שנערכו באילת במשך עשר שנים החל משנת 1983 (Shirihai, in press) התברר כי עשרות אלפי שחפים ושחפיות וכן אלפי ברווזים וחמסנים חוצים את החוף כל שנה בדרכם צפונה לאירופה. כמויות אלה הן מינימליות מאחר ועופות אלה נצפו בנדידה רק בשעות אחר הצהריים המאוחרות וכמות בלתי ידועה נוספת נודדת בשעות הלילה. תצפיות נוספות לאורך עמק הערבה ובקעת הירדן לכל אורכה מעידות אף הן על קיום נתיב זה, שבמסגרת הסקר לא ניתן לו ביטוי כמותי.

3.5 סיכום

נתוני הסקר מצביעים על חשיבותה העצומה של הארץ כנתיב נדידה עיקרי לצפרים. הם מראים כי מספר הצפרים הנודד דרך הערבה והנגב גדול פי כמה ממה שהיה ידוע בעבר, וכי חלק ניכר של הצפרים שוהה ימים אחדים למנוחה ואכילה באזור התחנה. נתוני הסקר גם מצביעים על כך שכמחצית ממספר הצפרים העוברים באזור התחנה הם מינים רגישים מבחינת שמירת הטבע.

מהדברים הנ"ל נובע כי הקמת התחנה באזור המחקר יכולה להיות סיכון משמעותי לחלק גדול מהצפרים הנודדות מאסיה ואירופה לאפריקה וחזרה, עקב חשיפתן לסכנות שיתוארו להלן.

4. השפעת האנטנות על הצפרים הנודדות

4.1 התנגשויות

הערכת פוטנציאל ההתנגשויות של צפרים באנטנות ואוביקטים אחרים מעשי ידי אדם קשה ביותר, והדבר צויין ע"י המחברים (עמ' VI-12). מרבית ההתנגשויות כיום מתרחשות בימים בם הראות אינה טובה (עמ' VI-9), אך הן מתרחשות גם בימים בהירים ומרבית ההתנגשויות (85%) מתרחשות בלילה ויש מינים ששיעור ההתנגשות שלהם גדול דווקא יותר בלילות בהירים (עמ' 4-13). למרות קשיים אלה המצוינים ע"י המחברים, נעשתה על ידם הערכה של שיעור ההתנגשות באנטנות ובכבלים התומכים בהן. ההערכה מתבססת על מחקרים בארצות שונות בן הדרך שיעור ההתנגשות בכבלים, עמודים וכנפי טחנות רוח, אך לא הובאה הערכה המבוססת על שיעורי התנגשות בפועל באנטנות גדולות ממדים כאלה המתוכננות להקמה בערבה, וכנראה שהערכה כזו אינה קיימת.

המחברים מעריכים כי 1%-2% מכלל הצפרים הנודדות בנובה האנטנות יתנגשו בהן, וכי בין 10-30 צפרים בלילה תפגענה מכך. ההערכה מתבססת על התנגשות בכבלי כוח (עמ' 4-12) ועל הערכה כי 5000 צפרים/ק"מ/לילה עפות בגובה 100 מ', שהוא הגובה הכללי הממוצע של האנטנות.

נראה לנו כי הערכות אלה, למרות שנטען שהן של "המקרה הגרוע ביותר", נמוכות במידה ניכרת מהצפוי עקב הסיבות הבאות:

4.1.1 אין להסיק ישירות משיעור התנגשות בכבלי כוח (בד"כ 4-8 במספר הסמוכים זה לזה) להתנגשות ברשת כבלים ארוכה ורחבה המשתרעת על שטח ניכר. צפרים המבחינות באגדת כבלי כוח יכולות לחמוק מהן תוך תעופה על ידי ירידה או עליה יחסית אליהם, אך הדבר מסובך בהרבה כאשר מדובר ברשת בה המרחק בין הכבלים הוא 8 X 0.7 מ', כפי שמתואר לגבי כבלי התחנה.

4.1.2 רשת אנטנות כזו יוצרת מערבולות אוויר לידן העלולות להכביד ביותר על תמרון העופות בסמוך לאנטנות. בעבודה אין התייחסות כמותית לנושא זה.

4.1.3 הענין מסתבך עוד יותר כאשר מביאים בחשבון שכבלי האנטנות ארוכים למדי ורטיטתם באוויר עקב רוח מעלה בשיעור ניכר את סיכוי העופות להתנגש בהם. בעת הרטיטה תופס הכבל נפח גדול בהרבה מקוטרו, וקשה לעוף להעריך איך להמנע מהתנגשות. חישובים באשר לנושא זה אינם מוצגים בעבודה, אך אם ימסרו נתונים (מהירות רוח, אורך הכבל ושיעור מתיחתו וכו') יוכל אחד מאתנו (ד.וו.) לחשב את סיכוי ההתנגשות.

4.1.4 המחברים מציינים נתונים לפיהם הארת האנטנות והכבלים או הגדלת נפחם ע"י תלית סלילי פלסטיק צבעוניים תקטין את שיעור ההתנגשות, וזאת בהסתמך על נתונים שפורסמו בקשר לכבלי כוח. ספק אם אמצעים אלה יעזרו במקרה הנידון: הגדלת נפח הכבלים תגדיל את שיעור השטח התפוס על ידם ואת מערבולות האוויר שיווצרו לידם. הארת הכבלים יכולה אולי להקטין במידה מסוימת את פגיעת הצפרים בהם בלילות בהירים, אך ידוע שצפרים נמשכות למקורות אור בלילות מעורפלים. בלילות כאלה צפרים גם נוטות להסתובב במעופן סביב מקורות תאורה כאלה במשך זמן ממושך (שעות רבות). בכך עלול להגרם נזק כפול - שיעור התנגשות גבוה ובזבוז של מקורות אנרגיה הנדרשים להמשך הנדידה. כיבוי האורות בלילות ערפל אינו יכול להתבצע באורה מלא, וזאת עקב צרכי בטיחות טיסה של מטוסים, כך שהאנטנות תהוונה נקודות משיכה בכל מקרה.

4.1.5 המחברים מציינים כי רוב ההתנגשויות קורות בערב או בבוקר, בתנועה ממקומות מנוחה למקומות אכילה (עמ' VI-13). העובדה שאחוז ניכר של הצפרים הנודדות שוהה בשטח ימים אחדים מגדילה את הסיכוי להתנגשות במידה נכרת, ולהערכתנו לפחות מכפילה אותו (ראה סעיף 3.2).

4.1.6 המחברים מעריכים שכל אחת מעונות הנדידה נמשכת 80-90 יום, אך בפועל עונות הנדידה ארוכות כמעט פי שתיים (ראה סעיף 2.1) ומכאן שמספר הצפרים שתפגענה יהיה גדול בהרבה מהמחושב ע"י המחברים.

4.1.7 כרבע מהעופות הדואים ששהו בשטח התחנה נצפה בגובה קטן מ-200 מ' (עמ' II-18). אלה מהווים קבוצת סיכון מיוחדת גם עקב גודל גופם (ראה בפרק קרינה) והן עקב תעופתם הממושמת יותר ויכולתם הנמוכה להמנע מהתנגשות בכבלים.

סיכום 4.1.8

נראה לנו כי הערכת המחברים שבין 10-30 הצפרים תפגענה בהתנגשות באנטנות בכל לילה היא נמוכה מהצפוי במידה ניכרת. מאחר ולא נעשו חישובים שבם נלקחו בחשבון הערותינו לעיל, קשה להעריך את שיעור הפגיעה האמיתי, אך נראה כי בהתחשב בעובדה שקימת נדידה משמעותית במשך לפחות 220 יום בשנה ובהערותינו לעיל, לא יהיה מוגזם לשער שמספר הצפרים שתפגענה יהיה קרוב ל-20,000 בשנה. פגריהן של צפרים אלה שיהיו מוטלים ליד האנטנות יהיו מקור משיכה לטורפים ועופות דורסים, העלולים להפגע מקרינת האנטנות מחד ומפגיעה באנטנות מאידך.

קרינה 4.2

ניווט 4.2.1

המחברים מעריכים כי קרינת אנטנות לא תשפיע באורח משמעותי על יכולת הניווט של צפרים, וזאת למרות שידוע שצפרים נודדות משתמשות בשדה המגנטי של כדור הארץ לצורך ניווט. כפי שמצוטט בדו"ח (עמ' 6-16) הוכח שלאנטנת ELF ששדרה בתדר 16 HZ ועוצמת שדה מגנטי $43 \mu T$ היתה השפעה על יכולת ניווט של שחפים. התופעה התבטאה בכך שלעומת אוריינטציה ברורה לכיוון

דרום-מזרח במצב של חוסר קרינה, היתה התנועה אקראית במצב של הפעלת קרינה. ניסוי נוסף הראה, לגבי צפרים בתנועה, הגדלת מספר המקרים של טיסה במסלולים לא שגורתיים ועם סטיות כאשר הופעלה קרינה בסדר גודל של $0.1\mu T$ בתדרים גבוהים (עמ' 6-17).

השפעת הקרינה של התחנה בערבה עלולה להיות טשטוש דומה של כיווני הנדידה הרצויים לצפרים. ראוי לציין כי צפרים דואות הנודדות בסתיו דרומה נוטות לעקוף את ים סוף ולנודד מצידו המערבי. סטייה של 3° בכיוון הטיסה באזור חצבה עלולה לגרום לצפרים שתפגענה למצוא את עצמן בצדו המזרחי של ים סוף במקום בחופו המערבי, עם תוצאות העלולות להיות קטלניות עקב איבוד דרכן למקומות החריפה.

4.2.2 השפעה טרמית וא-טרמית של קרינה

לקרינה אלקטרו-מגנטית עלולות להיות השפעות מזיקות שונות על בעלי חיים, הן ע"י חימום גופן והן בדרכים אחרות כמו הפרעה במעבר יוני סידן ברקמות עצביות. הידע הקיים בנושא זה מוגבל ביותר ובנושא ההשפעה הא-טרמית של הקרינה הנסתר רב מן הנגלה. קימים חילוקי דעות בין מדענים העוסקים בנושא השפעת קרינה אלקטרומגנטית על מערכות ביולוגיות. חלק מהעוסקים בנושא טוענים שאין קרינה בעוצמות נמוכות משפיעה לרעה על מערכות ביולוגיות, ואחרים טוענים ההפך (ראה למשל *Physics & Society* No. 1, Jan. 1992). ראוי לציין כי סף הבטיחות לגבי קרינה שונה בין ארה"ב לברית המועצות לשעבר בשיעור ניכר, והדבר נובע מאינטרפרטציה שונה של תוצאות השפעת הקרינה על גוף החי.

לאור העדרם של נתונים מבוססים בנושא, מסתמכים המחקרים על מודל שיצרו, בו נחשב סף $SAR = 4 \text{ W/Kg}$ ($SAR - \text{Specific absorption rate}$) כסף הבטיחות שמתבסס על נזקים טרמיים בלבד של צפרים, למרות שהסף לגבי אדם קטן בסדר גודל, בהסתמך על סף זה קובעים המחקרים כי רק עופות שמשקלם בסביבות 4

ק"ג ומעלה עלולים להפגע מקרינת התחנה, וזאת בהנחה כי עופות אינם שוהים בסמוך לאנטנות יותר ממספר דקות. בעוד שלגבי סף הקרינה אין לנו נתונים להוסיף (אם כי ברור שמדובר בהנחות בלבד שאינן מבוססות על מחקרים ארוכי טווח בדבר השפעת קרינה), הרי שנראה כי ההנחה שצפרים תשהינה עפ"ר דקות בודדות בטווח האנטנה היא שגויה, וזאת מהסיבות הבאות:

4.2.2.1 ידוע שעופות רבים, בעיקר דורסים, מעדיפים לשהות על עמדים ומגדלים המשמשים להם כנקודת תצפית. אין ספק שהאנטנות תשמשנה נקודות תצפית מצוינות, וכי הן תהוינה אזור משיכה לצפרים מקומיות ונודדות כאחד. בנוסף לכך, פגרי הצפרים שיצטברו ליד הכבלים כתוצאה מהתנגשות ישמשו מקור משיכה רב לצפרים כאלה. ראוי לציין כי לרשות שמורות הטבע תכנית לראינטרודוקציה של עזנית הנגב לערבה, והאזור שנבחר למטרה זו בדרגת עדיפות גבוהה הוא אזור התחנה (שמורת שיזף). אנטנות התחנה יכולות לשמש אזור משיכה לעזניות, ובכך לסכן אותן בקרינה אלקטרומגנטית (משקל גופן עד 14 ק"ג) יותר מאשר את רוב צפרי הארץ הקבועות והנודדות. אי לכך עומד ביצועה של תכנית זו בספק אם תוקם התחנה. כמו כן משוטטים באזור התחנה עשרות נשרים (משקל גוף 5-6 ק"ג) שאף אותם תסכן התחנה. עקב מרחק השוטטות היומי הגדול של עופות אלה תסכן התחנה אוכלוסיות מכל הנגב ומאדום.

4.2.2.2 לעתים נוחותות להקות של צפרים באזורים שונים למנוחה. גם באתר התחנה המיועד ובסביבותיו נחתו במהלך הסקר להקות של אלפי חסידות וצפרים אחרות. נחיתה על גבי המבנים שבתחנה או על האנטנות תחשוף צפרים אלה לקרינה מזיקה לזמן ממושך.

4.2.2.3 ממחקרים שונים וכן במהלך הסקר התברר כי צפרי שיר וצפרים רבות אחרות נחות במשך יום או ימים אחדים תוך נזידתן. מסקנה זו נובעת הן מלכידה חוזרת של פרטים שנלכדו במשך ימים אחדים לאחר לכידתם הראשונה והן מכך שבמהלך הסקר נמדדה צפיפות מירבית בשעות הראשונות לאחר השקיעה. יש להניח שהלהקות המרכיבות את גל הצפיפות הזה, לפחות בחלקן, נחו במשך היום במרחקים של עד 150 ק"מ מנקודת המכ"מ (בהנחה שמהירות התעופה הממוצעת שלהן היא 50 קמ"ש, כמצויין בסקר). אם הדבר נכון לגבי רוב מיני הצפרים הנודדות, הרי שבמשך עונת הנדידה נחות במשך היום אלפי צפרים על כל ק"מ מרובע של מסלול הנדידה, כולל בשטח התחנה. צפרים אלה צפויות להמצא בשטף הקרינה זמן ממושך בהרבה מדקות אחדות (יום שלם או ימים אחדים).

4.2.2.4 שטח התחנה נמצא בין כמה ישובים חקלאיים. צפרים מקומיות ונודדות הניזונות בשטחים החקלאיים ונעות ביניהם דרך התחנה תהיינה חשופות למנות קרינה במעברן בשטח התחנה.

4.2.2.5 נדידת הצפרים בארץ מתרחשת בגלים, כאשר כל גל הופעה מייצג מין מסוים או אוכלוסיה מסוימת ממנו, כלומר כל תקופת זמן במהלך הנדידה כוללת אוכלוסיה מסוימת של אותו מין או את נודדי כל המין. במהלך הנדידה מתרחשות תופעות של ריכוז גדול של הנודדים במקום מסוים לצורך מנוחה, ואם מנוחה כזו מתרחשת בשטח התחנה עלולה אוכלוסיה שלמה להפגע. למשל, כל האוכלוסיה הנודדת של נץ קצר-אצבעות, המונה עשרות אלפי פרטים, עוברת תוך ימים ספורים, ובמנוחה נוצרים ריכוזים עצומים. בדומה לכך, אם גל נודדים יזדמן לשטח התחנה בתקופה של ימי אובך או לילות ערפל, עלולה להגרם פגיעה משמעותית בצפרי אותו גל. אי לכך, פגיעה מקומית בצפרים נודדות ע"י תחנת שידור או כל גורם אחר יש לה משמעות רבה, מאחר ואין הפגיעה מתפזרת באורח אקראי על פני כל אוכלוסיות אותו מין. פגיעה

כזו יכולה להיות משמעותית במיוחד לגבי מינים נדירים שפגיעה בלחקה אחת יכולה לפגוע קשות ולסכן אוכלוסייה שלמה.

סיכום

4.3

הקרינה האלקטרו-מגנטית של התחנה עלולה לגרום לשיבושים במנגנוני הניווט של צפרים דואות ולגרום לסטייה ממסלול הנדידה עד לאיבוד דרכן. הקרינה עלולה גם לגרום נזקים בעלי משמעות לצפרים נודדות ומקומיות שתשהינה בשטח התחנה פרקי זמן ארוכים (למעלה מכמה דקות) לצורך מנוחה, אכילה או תצפית, וזאת בדרכים שונות, כגון חימום הגוף או הפרעה במנגנוני מעבר יוני סידן בתאים ובדרכים אחרות, כמו פגיעה באשכים ובקרנית העין. הקרינה האלקטרו-מגנטית שתפיק התחנה מעמידה בספק את האפשרות להכניס מחדש את עזנית הנגב לצפון הערבה. בגלל אופי הנדידה בגלים של אוכלוסיות, הפגיעה האפשרית של התחנה בצפרים נודדות אינה אקראית, ואם תגרם פגיעה היא לא תתפור באופן אקראי ע"פ אוכלוסיות כל המין אלא תפגע בעיקר באוכלוסייה אחת.

5. סיכום כללי

סקר הצפרים שנבדק הוא רחב בחיפפו ועונה על חלק מהשאלות האמורות ומגדיל בצורה משמעותית את הידע הקיים על נדידת הצפרים בערבה ובנגב. הסקר מצביע על חשיבותה העצומה של ישראל כנתיב נדידה עיקרי לצפרים, מראה שצפרים רבות שוהות באתר התחנה תקופות של עד 20 יום, וכי כמחצית ממיני הצפרים העוברים באתר התחנה נמנים על מינים רגישים מבחינת שמירת הטבע. יחד עם זה יש בו פגמים רציניים. הסקר לא מילא אחרי דרישות המזמינים בעניינים הבאים:

(1) הסקר לא כיסה את מלוא עונת הנדידה של הסתיו והאביב אלא רק כמחציתן מבחינת זמן הנדידה, ובכך לא אותרו אוכלוסיות ומינים רבים העוברים לפני ואחרי התקופת שנסקרו.

(2) הסקר לא עסק כלל בסטיות חזיות ואפשריות ממסלולים קבועים.

(3) הסקר לא מביא נתונים מטאורולוגיים ארוכי טווח וגם הנתונים המועטים המוצגים לוקים בחסר באופן משמעותי, וזאת למרות שידוע שלא לה עשויה להיות משמעות רבה לגבי כיווני הנדידה ועצמתה.

(4) לא נעשתה עונת כויל, ולא מובאים נתונים טכניים על כויל המכשירים.

האנטנות והקרינה הנובעת מהן עשויות להיות סיכון משמעותי לגבי צפרים נודדות העולה במידה נכרת על המוערך בסקר עקב:

(1) שיבוש במנגנוני ניווט.

(2) התנגשויות באנטנות ובכבלים שלהן, וסיכון זה גדול במיוחד לגבי צפרים דואות.

(3) נזקים של קרינה, בעיקר לגבי צפרים השוהות באתר במנוחה, וצפרים הנחות ימים אחדים בשטח.

(4) פגיעה לא אקראית באוכלוסיות או מינים מסוימים, שעלולה לפגוע באורח משמעותי במינים אוכלוסיות נדירות.

מסקנתנו מנתוני הסקר ונתונים אחרים שאינם כלולים בו היא כי הקמת תחנת שידור דוגמת התחנה המוצעת בערבה או בנגב עלולה לגרום לפגיעה משמעותית בצפרים נודדות וציבות.

6. רשימת ספרות

לשם, יוסי 1992. לימד וחיו מסלולי נדידת הסתיו והאביב של העופות הזואים מעל ישראל והשפעתם של הגורמים האקלימיים על הנדידה. עבודת דוקטור, אוניברסיטת תל-אביב.

פז, עוזי 1986, עופות, כרך 6. החי והצומח של א"י, הוצאת משרד הבטחון והחברה להגנת הטבע, ת"א.

Alfiya, H. 1990. Nocturnal migration of birds over Israel. Changes in direction and rate of migration according to the time of night. Bird Strike Committee of Europe 20; 83-91. WP. II.

Bijlsma, R.G. 1983. The migration of raptors near Suez, Egypt, autumn 1981, Sandgrouse 5, 19-44.

Biebach, H. 1985. Sahara Stopover in migratory flycatchers: fat and food affect the time program. Experientia 41, 695-697.

Lavee, D. & Safriel, U. 1973. Utilization of an oasis by desert crossing migration birds. Israel J. Zool. 22, 219.

Moreau, R.E. 1972. The Palearctic-Africa bird migration systems. Academic Press, London.

Shirihai, H. 1982. The autumn migration of steppe eagles at Eilat, Israel, 1980. Sandgrouse 4, 108-110.

Shirihai, H. (in press). The birds of Israel, Academic Press.

נספח: מינים שאוזכרו בחוות הדעת ושמותיהם המדעיים

<i>Emberiza melanocephala</i>	גבתון שחור ראש
<i>Saxicola torquata</i>	דוחל שחור גרון
<i>Muscicapa striata</i>	חטפית אפורה
<i>Ficedula parva</i>	חטפית גמדית
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	חכלילית עצים
<i>Phoenicurus ochruros</i>	חכלילית סלעים
<i>Lanius collurio</i>	חנקן אדום-גב
<i>Ciconia ciconia</i>	חסידה לבנה
<i>Locustella fluviatilis</i>	חרגולן נחלים
<i>Delichon urbica</i>	חסיית
<i>Riparia riparia</i>	חוכית
<i>Luscinia svecica</i>	חחול הזה
<i>Motacilla flava</i>	חחילי אולי צהוב
<i>Accipiter brevipes</i>	חץ קצר אצבעות
<i>Sylvia borin</i>	חבכי אפור
<i>Sylvia hortensis</i>	חבכי חורש
<i>Sylvia atricapilla</i>	חבכי שחור כפה
<i>Sylvia melanocephala</i>	חבכי שחור ראש
<i>Oenanthe oenanthe</i>	חלעית ארופית
<i>Hirundo daurica</i>	חנונית מערות
<i>Grus grus</i>	עגור אפור
<i>Aquila nipalensis</i>	עיס ערבות
<i>Phylloscopus collybita</i>	עלוית חורף
<i>Phylloscopus bonelli</i>	עלוית לבנת בטן
<i>Anthus cervinus</i>	פפיון אדום גרון

<i>Anthus spinoletta</i>	פפיון מים
<i>Anthus trivialis</i>	פפיון עצים
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	קנית ארופית
<i>Acrocephalus palustris</i>	קנית חורף
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	קנית קטנה
<i>Hippolais languida</i>	שיחנית גדולה
<i>Hippolais olivetorum</i>	שיחנית זיתנית
<i>Hippolais pallida</i>	שיחנית קטנה

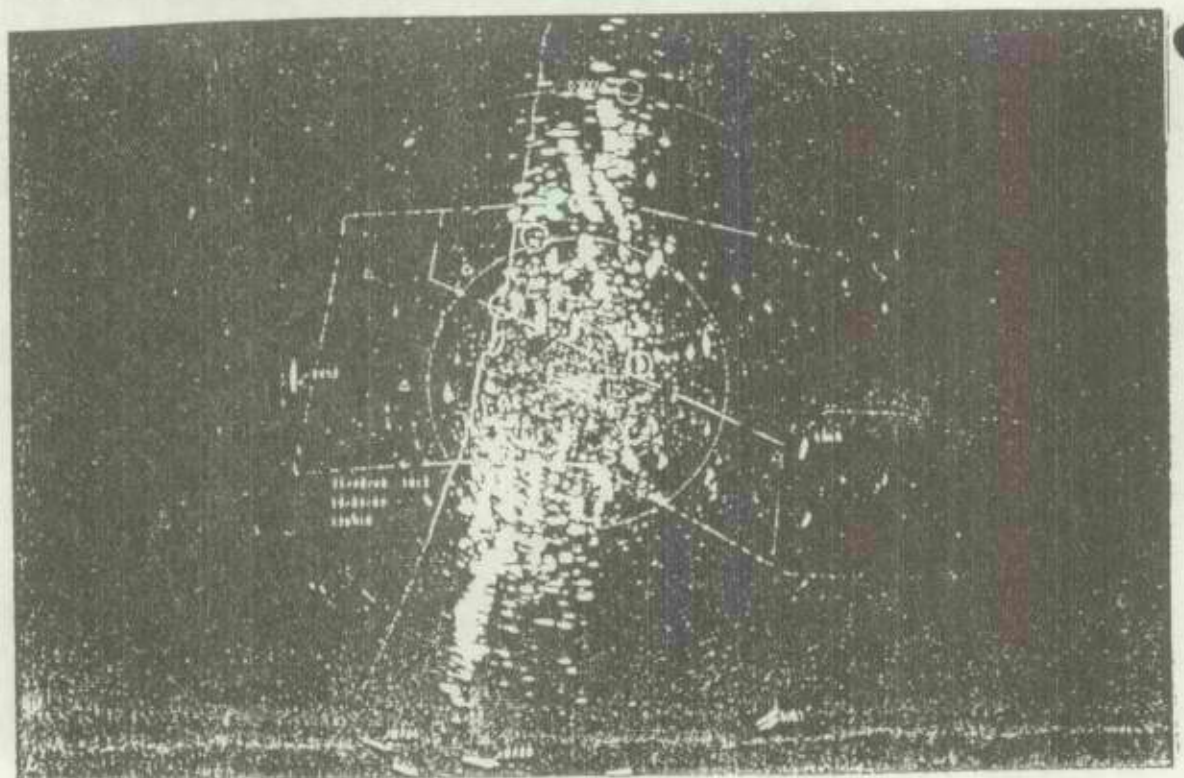
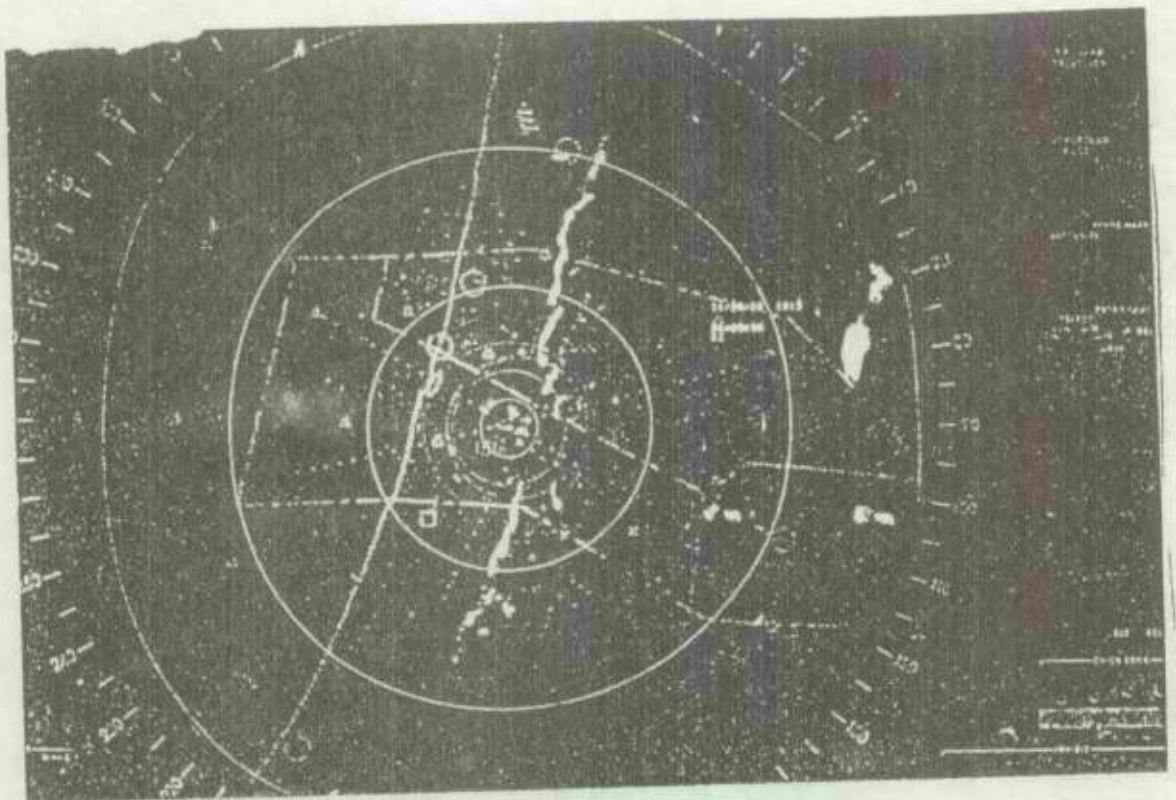
השפעת רוחות מזרחיות על פיזור נדידת איות צרעים כפי שהיא נראית על מסך המכ"מ בשדה

התעופה בן גוריון.

בכל אחת מהתמונות מסומן קו החוף בקו אלכסוני היורד מלמעלה למטה. מרכז העיגולים נמצא בנמל התעופה ורדיוס כל עיגול הוא 15 מייל.

התמונה העליונה צולמה ב-6 לספטמבר 1990 ביום בו היו תנאי מזג האוויר יציבים ומדגימה נתיב נדידה צר ברוחב של כמייל אחד לאורך מדרונות הרי השומרון ויהודה (הקו הכמעט רציף המקביל לקו החוף). התמונה התחתונה צולמה ב-19 לספטמבר 1989 ביום של רוחות מזרחיות חזקות. נתיב הנדידה רחב בהרבה (כ-25 מייל). תופעה דומה בערבה הצפונית תגרום להסטת נתיב הנדידה העקרי של העופות הדואים אל מעל אתר התחנה המוצעת וסביבתו.

הצילומים מתוך עבודת הדוקטור של יוסי לשם (1992).

מדינת ישראל
משרד הפנים
המועצה הארצית לתכנון ולבניה

כ"ח בכסלו התשנ"ג
23 בדצמבר 1992

232

לכבוד

היועץ לעניני א"מ
נציג המ"מ

ג.א.נ.,

הנך מוזמן לישיבה מס' 306 של המועצה, שתקיים ביום שלישי, י"ב בטבת התשנ"ג (5 בינואר 1993), בשעה 9:30 באולם ישיבות (חדר 310) של המרכז לפיתוח המינהל בשלטון המקומי, בבנייני האומה, ירושלים.

על סדר היום:

1. הודעות יושב הראש.
2. אישור פרוטוקול מס' 304.
3. בחינת השפעות תחבורתיות של פרויקטים לא תחבורתיים.
4. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לחופים, מס' תמא/13 - חוף הים התיכון
(א) תכנית 50/101/02/3, שינוי יעוד כחוף לידו באשדוד
(ב) מעגנה בהרצליה - תכנית 2003/ו-1
5. שינויים במרחבי תכנון -
  - א. עכו - מטה אשר
  - ב. מטה יהודה - הקמת מרחב תכנון למבשרת ציון, קרית יערים ואבו גוש.
6. שונות.

בברכת חג אורים שמח,

דוד פילזר
מזכיר המועצה

לוט: פרוטוקול מס' 304.
חומר לסעיפים 3 ו-5.

המועצה הארצית לתכנון ולכניה

פרוטוקול הישיבה מס' 304 שהתקיימה באולם הישיבות של המרכז לפיתוח המינהל בשלטון המקומי, בבנייני האומה ירושלים, ביום שלישי, ו' בכסלו התשנ"ג (1.12.92)

<p>מר ע. קלעג'י - יו"ר סא"ל צ. קדמן מר א. עלוני מר א. גיטלין עו"ד ד. דרור גב' ס. אלדור מר ג. שמיר מר ר. חכיב גב' ו. כרכיה מר י. גולני מר ד. פרי מר יוסף שגיא מר ש. כלפה פרופ' א. מזור גב' ג. חיות פרופ' י. צמיר מר ע. ברכה מר יואב שגיא</p>	<p>נכחו: חברי המועצה:</p>
<p>מר ש. רותם מר י. בר גרא</p>	<p>יועצים מקצועיים:</p>
<p>מר ד. פילזר גב' ת. אורן</p>	<p>מזכיר המועצה: עוזר למזכיר המועצה:</p>
<p>תג"ד א. שגיב ( ) עו"ד מ. אלטמן (שרות כתי הסוהר מר ד. זילברמן ( ) מר א. קמר - ניהול ותכנון בניה כע"מ מר א. גורני ( ) גב' ח. כהן (משרד המשטרה</p>	
<p>ח"כ אסעד אסעד מר סעיד נפאע - יו"ר מועצה מקומית בית ג'ן מר נאזם אברהים - יועץ שר הפנים מר חמזה שפיק ( ) מר טאפס נאזם (מועצה מקומית בית ג'ן</p>	
<p>מר א. גבריאלי ( ) גב' ד. רצ'בסקי ( ) מר מ. גירון (משרד הפנים מר מ. בן גרשון ( ) מר ח. אלישיב ( ) מר י. גור - ועדה מחוזית, מחוז הדרום, משרד הפנים גב' א. אולסנר - משרד הבינוי והשיכון</p>	
<p>מר נ. כנרתי - במקומו בא סא"ל צ. קדמן מר ר. הלפרין - במקומו בא מר א. עלוני מר ג. ויתקון - במקומו בא מר א. גיטלין מר ח. קלוגמן - במקומו בא עו"ד ד. דרור ד"ר מ. הירש מר א. עטייה - במקומו בא מר ג. שמיר</p>	<p>נעדרו: חברי המועצה:</p>

מר י. פלד - במקומו באה גב' ו. ברכיה
 ד"ר ג. בן-דרור
 מר א. ספרן
 מר י. כהן
 מר א. כחילה
 מר י. כספי
 מר ש. רודיק
 מר ג. ללוש
 מר מ. לוי
 מר ה. עלי
 מר י. שיבובסקי
 מר מ. סויסה
 מר מ. כהן (קדמון)
 מר ע. אלון - במקומו בא מר יואב שניא
 מר א. דרכסלר

על סדר היום:

1. הודעות יושב הראש.
2. אישור פרוטוקולים מס' 302 ו-303.
3. שינויים לתכנית מיתאר ארצית לתחנות תדלוק, מס' תמא/18.
4. מתן הוראה לעריכת תכנית מיתאר ארצית חלקית מס' תמא/10 לתחנת כוח ורשת חשמל - אתר טורבינות גז ברמת יותם ליד אילת.
5. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לבתי סוהר, מס' תמא/24.
6. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לגנים לאומיים, שמורות טבע ושמורות נוף, מס' תמא/8, שמורת טבע הר מירון:

  - א. תכנית ג/6802 חמדת ימים - טירת יעל.
  - ב. תכנית ג/7682 בית ג'ן - גבה 33.

7. הצבעה חוזרת בנושא התייעצות בדבר הארכת חוק הליכי תכנון ובניה, (הוראת שעה), התש"ן-1990 (חוק הול"לים).
8. שונות.

1. הודעות יושב הראש

- בהעדרו של היו"ר הקבוע פותח את הישיבה ממלא מקומו אדר' י. גולני.
- א. המועצה תקיים ישיבה מיוחדת בעוד שבועיים ביום שלישי, כ' בכסלו התשנ"ג (15.12.92) שתוקדש לנושא תכנית פיתוח מחוז הצפון.
- פרופ' א. מזור מתייחס להודעה זו וטוען שאין אפשרות להתגבר על חומר בכמות כזו תוך שבועיים.
- היו"ר הקבוע של המועצה מצטרף לישיבה:
 בישיבה הבאה הנושא יוצג וחברים שיוכלו ישתתפו, אבל בודאי שלא תהיה זו הישיבה היחידה בנושא זה והחברים יוכלו להתבטא גם בישיבות הבאות.

מר ש. רותם מעיר שאם יו"ר הקבוע של המועצה לא יכול לפתוח את ישיבת המועצה אפשר להסמיך את ממלא מקומו להתחיל את הישיבה.

היו"ר מסכים.

ב. בנושא תמא/31 א' דרכים החליטה המועצה (החלטה 41-92/5). להעביר את התכנית להערות הועדות המחוזיות למתן הערותיהן תוך שלושה חודשים. כמו כן, החליטה המועצה (החלטה 41-92/7). לפרסם בעתונות הודעה לציבור בדבר התכנית עם כל הגושים והחלקות שבתחום התכנית ונתנה תודשיים להגשת הערות והשנות. מכיוון ששלושת החודשים שניתנו לוועדות המחוזיות מסתיימים בקרוב (20.12.92) וקיבלנו מספר בקשות להארכת הזמן להגשת הערות הועדות המחוזיות ומכיון שטרם התפרסמה ההודעה לציבור בעתונות, מציע להאריך את התקופה להעברת הערות הועדות המחוזיות לחודשיים מיום פרסום ההודעה לציבור בעתונות.

2. אישור פרוטוקולים מס' 302 ו-303

92-66 תוחלט: לאשר את הפרוטוקולים מס' 302 ו-303.

3. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לתחנות תדלוק מס' תמא/18

גב' ד. רצ'בסקי מציינת כי בתיקים הוגש מכתב המסביר את מהות ההצעה להגמשת התכנית שנובעת מהחלטה של המועצה מיום 24.3.92 להגשת הצעה לאפשר נמישות ללא אישור מליאת המועצה. בהצעה מציעים מנגנון של ועדת משנה כשם שיש בתכניות אחרות. ועדה זו תוכל לדון בהקלות שאינן מהוות סטיה ניכרת מהתכנית. ההצעה מקובלת כמעט על כל הגופים הנוגעים בדבר כמו משרד התחבורה, מע"ץ, מינהל הדלק וכד'. מפרטת את ההצעה בה נקבעו תחומי הגמישות שיהיו בסמכות ועדת המשנה למתן ההקלות. מציינת שמינהל הדלק מבקש להכין שינוי משמעותי ניכר גם במגבלות מרחקי הדרך להקמת תחנות שנקבעו בתמא/18. לדעתה על המועצה להחליט אם להטיל על ועדת עורכי התכנית לבדוק ולהביא בפניה חוות דעת מקצועית בלתי-תלויה אם יש מקום לשינויים ובאיזה תחומים.

היו"ר שר האנרגיה ביקש לשנות את תמא/18 כדי לאפשר הקמת תחנות רבות נוספות.

מציע לבקש הערות הוועדות המחוזיות להקמת ועדת המשנה כאמור בהצעה ולבקש ועדת עורכי התכנית לבדוק את הענין השני.

מר ש. רותם מציע תיקון להצעה. לדעתו אין צורך להקים את ועדת המשנה. מסביר שהמועצה לא צריכה להכנס לאישורים שבסמכות הועדה המחוזית ויש להשאיר זאת לוועדה המחוזית.

גב' ו. ברכיה ההקלה צריכה להיות בזהירות ועם התייחסות לאיכות הסביבה.

מר א. גיטלין מינהל מקרקעי ישראל מודיע כי מזמין סקר ארצי לתחנות תדלוק, כדי להקצות קרקע להקמת תחנות תדלוק בהתאם לתמא/18 שתמסר לנכי צה"ל, בשיתוף עם משרד האנרגיה וכדי לבדוק היכן חסרות תחנות תדלוק.

- מר א. עלוני   מצטרף לדעתו של מר ש. רותם שאין צורך בוועדה זו. ניתן לאפשר זאת לשיקול הדעת של הוועדה המחוזית.
- מר ר. חביב   אפשר לתקן את ההוראה כדי לאפשר לוועדה להציע גם הצעות נוספות וקשה על רגל אחת לבטל את המנגנון ולהשאיר לוועדת עורכי התכנית להציע גם הצעה בכיוון שמר רותם מציע.
- היו"ר   במגמה כללית מצדד להוריד מנטל המועצה ומשבח את הצעתו של מר רותם.
- גב' ד. רצ'בסקי   ההצעה של מר ש. רותם עלתה בדיוני הוועדה אולם בהעדר קריטריונים מגובשים להפעלת סמכות ההקלות היא נדחתה. הצעתו של מר רותם היא מרחיקה לכת בשני צעדים בבת אחת. בהצעת הוועדה יש התקדמות ומשום הסרת הנטל ממליאת המועצה בכך שמסמיכים ועדת משנה. בתהליך העבודה של ועדת המשנה יעוצבו קריטריונים שיאפשרו מתן הסמכות לוועדות המחוזיות בשלב השני, זה היה הנוהל בתמא/3 - תכנית מיתאר ארצית לדרכים והוא הוכיח את עצמו.
- מר ש. רותם   השיקולים העיקריים צריכים להיות מתן השרות לציבור, תוך שמירה על האזרח שלא יפגע, בכפוף לזה צריך לתת אפשרות במסגרת מגבלות הגמישות שניתנו לוועדת המשנה לתת את הסמכות לוועדה המחוזית. זוהי הדרך למינהל תקין.
- מר ר. חביב   מציע לאשר את הנוסח של ההוראה המוצעת, יחד עם זאת לתת לוועדה סמכות להציע הצעות נוספות על המוצעת.
- מר א. עלוני   מציע לשמוע את דעתן של הוועדות המחוזיות לשתי ההצעות, להצעה של גב' ד. רצ'בסקי ולהצעה של מר ש. רותם.
- היו"ר   מקבל את הצעתו של מר א. עלוני.
- 92-67 הוחלט: 1. להפיץ את השינוי המוצע לתמא/18 להערות הוועדות המחוזיות ולציין שתי אפשרויות:
- א. מתן הקלות על ידי ועדת משנה מיוחדת לענין של המועצה.
- ב. מתן הקלות בסמכות הוועדות המחוזיות.
2. להטיל על עורכי תמא/18 לבדוק ולגבש המלצות למועצה בענין בקשת משרד האנרגיה והתשתית להקטנת המרחקים בין תחנות ושינויים נוספים שמגמתם הרחבת האפשרויות להקמת תחנות תדלוק נוספות.
4. מתן הוראה לעריכת תכנית מיתאר ארצית חלקית, מס' תמא/10 לתחנת כוח ורשת חשמל - אתר טורבינות גז ברמת יותם ליד אילת
- מר ר. חביב   ועדת עורכי תמא/10 מבקשת לאשר הוראה להקמת טורבינות גז על יד אילת. באילת וסביבתה יש צורך להגביר את הגיבוי של הספקת החשמל בהספק של עד כ-100 מגוואט. עומס כזה עשוי להיות כבר בשנים 96-97 עם הגידול בענף המלונאות.

נדרשים מספר דונמים, כסמוך לאתר הקיים לצורך הקמת הטורבינות.
הנושא מוגדר כראוי לתכנית מיתאר ארצית.
מבקש מהמועצה לאשר את ההוראה במסגרת תכנית מיתאר ארצית
לטורבינות גז. האתר מסומן כאתר לתוספת טורבינות גז.

פרופ' י. צמיר מקבלים מדי פעם מעורכי תמא/10 בקשות ספורדיות. מדוע אין אפשרות לקבל תכנית כוללת.

מר ר. חביב יש תכנית כוללת המונחת על שולחנה של הועדה לנושאים תכנוניים עקרוניים.

פרופ' י. צמיר המועצה צריכה לדאוג לכך שתכנית כוללת תובא לידי גמר.

מר ג. שמיר היכן תמוקם טורבינת גז ומה היעוד של השטח היום.

מר ר. חביב באתר הקיים ברמת יותם היעוד הוא לתחנת כוח.

מר ג. שמיר משרדו רואה בחיוב את הגיבוי לאנרגיה. יחד עם זאת יש לנקוט בכל האמצעים למנוע פגיעה באיכות הסביבה. מבקש להיות אחד הגורמים השותפים לדבר.

מר י. גור מבחינת שטח אין בעיה וגם אין צורך להוסיף על הצורך בתוספת אנרגיה. התכנית היא פרטנית, בתכנון כולל היו רעיונות ואלטרנטיבות של יצור אנרגיה עם התפלת מים, פתרון בעיות ביוב וכד'. השאלה אם החלופות האלה נבדקו.

סא"ל צ. קדמן מבקש לשתף את מערכת הכטחון בזמן עריכת התכנית.

92-68 הוחלט: לאשר עקרונית ההוראה לעריכת תכנית מיתאר ארצית חלקית מס' תמא/10 לתחנות כוח ורשת חשמל - אתר טורבינות גז ברמת יותם ליד אילת. ועדת המשנה לנושאים תכנוניים עקרוניים תבחון האם ההוראה תואמת או נגזרת מהתכנית הארצית ואם כן תפורסם ההוראה, ללא צורך לחזור למליאת המועצה.

5 שינוי לתכנית מיתאר ארצית לבתי סוהר מס' תמא/24

מר ש. רותם מעיר שלדעתו תכנית המיתאר הארצית הזו לא תקפה משום שקבעה תאריכים לביצוע שכבר כולם פגו.

מר מ. גירון תמא/24 אושרה לפני כ-10 שנים ב-7.3.72 והציעה הקמת 6 בתי סוהר חדשים עד שנת 92 וביטול 2 בתי סוהר ישנים. התכנית התבססה על פרוגרמה, תוך זיקה לתכנית אב שהוכנה בשב"ס ומבוססת על נתונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ונעשתה בשיתוף קרמינולוגים. התכנית לא התירה גמישות וכל שינוי מחייב לקבל אישור הממשלה. המציאות היא שבזמן שחלף לא בנו אף בית סוהר, נמצב דברים זה התכנית קובעת דרישות קשות, לכן, הבקשה היא להסמיך את המועצה להכניס שינויים בכל הקשור ברישוי.

- תג"ד אבי שגיב ראש מינהל בתי הסוהר בשב"ס, אחרי תלאות רבות משרד האוצר איפשר להתחיל במימוש המתקן הראשון. גובשה פרוגרמה למתקן כליאה אופטימלי למטרות שהם פועלים. הפיגור במימוש תכנית המיתאר הארצית הביא למצב שיש מחסור חמור במקומות כליאה. כיום יש 6600 מקומות כליאה בישראל וזקוקים ל-7800. הפער הוא של 1200 מקומות כליאה. עד 1995 יחסו כ-2000 מקומות כליאה, עקב כך מבקשים הקלה בסעיף אחד בת/מ/א כדי לאפשר להכיל יותר אסירים מ-400 ל-750 אסירים.
- מר מיכאל אלטמן לשכה משפטית, שרות בתי הסוהר - ראוי היה שהנוסח המוצע היה מופיע מלכתחילה בתכנית. סעיף 149 לחוק מאפשר למועצה לתת הקלה מהתמ"א. בתכניות יש 480 תאים הממלאים את כל הדרישות לאסיר בתא. מבקשים שבמספר תאים לאפשר איכלוס של שני אסירים. נלקחו בחשבון בהקשר התוספת הזו גם השטחים הציבוריים, כמו חדרי אוכל, תעסוקה וחינוך. השטח הממוצע לאסיר היום הוא 2.5 מ"ר. השטח ללא הקלה " 7.5 " השטח ללא מתן הקלה " 3.75 מ"ר
- היו"ר עם הכפלת האוכלוסיה בבית הסוהר יש משום הכוונות למגמה החדשה בנושא הכליאה.
- מר מ. אלטמן יחד עם הגדלת האוכלוסיה ינתנו השרותים הנאותים לכל האוכלוסיה של בית הסוהר שאינם ניתנים היום בבתי סוהר רגילים, כמו אכילה בחדרי אוכל, מרכז חינוך שיהיה מסוגל לשרת את כל האוכלוסיה המוגדלת וכד'.
- מר יואב שגיב מאחר שתמיד יהיה מחסור נוסף, הבקשה היא לאפשר באופן מתמיד את ההקלות.
- מר א. עלוני השינוי הוא מהותי מבחינת המדיניות של ההשקעות באסיר והיה מבקש שיובא להחלטת הממשלה.
- פרופ' י. צמיר ההצעה כוללת 345 חדרים לבודדים, 135 לאיכסון כפול, 750 חדרים סה"כ. 1/3 מיועדים לאיכסון ל-2 אסירים. נוכח המצוקה ששרות בתי הסוהר שרוי בה יש להתייחס לכך בסלחנות. כסה"כ יש כאן צעד של התקדמות לקראת המטרה שהיא האידיאלית.
- מר ג. שמיר באיכסון 2 אסירים בתא יש סטיה ניכרת כשטח לאסיר מ-7.5 מ"ר ל-3.75 מ"ר, למרות זאת יש בזה שיפור למצב הקיים.
- מר ש. רותם צריך להביא בחשבון שהשטחים הציבוריים, המתקנים המשותפים כפי שנקבעו בתמ"א צריכים להשתנות להיות מוגדלים בהתאם. אם לא יעשה כך המצב יהיה יותר גרוע מהמוצג בפנינו.
- מר ר. חביב עד שנשיג את האופטימום בינתיים צריך לאפשר כתנאי האילוצים הקיימים להשיג תנאים כלשהם.

גב' ג. חיות
מברכת על הפרוייקט, אבל לא מבינה את חוסר ההתחשבות
בתמ"א הקיימת, כי המספר 6 מ"ר לאדם לא נקבע בכדי.
התוספת כדי לתת רווחה מקסימלית לאסיר היא 1500 מ"ר.
מדוע אי אפשר לעשות זאת.

מר מ. (קדמון) כהן
מבקש שתהיה התייחסות לסביבה של בית הסוהר. זכור לו
שהתכנית לוותה בהתנגדויות במחוז גם למיקום המתקן
וגם למספר האסירים שיהיו בו. לא ראה התייחסות של הועדה
המחוזית. לדעתו אין לדון בנושא ללא חוות דעת של הועדה
המחוזית.

מר ד. פילזר
בדף 2 בתיקים יש הצעת מינהל התכנון. ראינו את הבקשה כסטיה
ניכרת מתכנית שאין בסמכות המועצה לאשר. לכן יש צורך
לבקש מהממשלה את השינוי, שיתן סמכות למועצה בדבר תכנית
מפורטת הנערכת בסטיה מהוראות הת/מ/א.

מר י. גולני
ההתייחסות צריכה להיות למספר נקודות:
(1) הרווחה של האסיר. כאן יש סטיה מהכוונות.
(2) מספר האסירים - ההגבלה היא ביטחונית מבחינת כטחון פנים.
ככל שמסת אסירים גדולה יותר בארועים יוצאי דופן הסביבה
יכולה להפגע. כיצד פותרים את הבעיה הזו של 750 אסירים
מבחינת הסיכון הבטחוני.

מר אבי קמר
זהו בית סוהר מיוחד במינו מבחינת הבטחון. מרבית, לפי
סטנדרטים בינלאומיים. השרותים הציבוריים שנותנים לאסיר הם
בשיעור ניכר ממה שמחייבת התכנית הארצית.
גודלו של כלנית 25.000 מ"ר ומגיעים ל-33 מ"ר לאסיר.
מבחינת כטחון, בתי הסוהר מדורגים ל-3 קבוצות המתייחסות להגנה
על הסביבה ולהגנה על האסיר מפני חבריו.
(1) כבית סוהר בעל כטחון מרבי יש מעקב על האסיר לאורך כל
היממה. ומיועד לאסירים מ-7 שנות מאסר ומעלה.
(2) בעל כטחון בינוני מ-2 שנים עד 7 שנים.
(3) כטחון מינימלי - עד 2 שנות מאסר.
מספר האסירים נקבע על פי אמות מידה של בטיחות של ראשית שנות
ה-80 בעוד שהיום האמצעים נשתנו מה גם שכיום לא נתקלים
בארועים שיש בהם מאבק אקטיבי של האסירים, אלא המאבקים הם
פסיביים ובינאישיים. כדי לייצר שליטה על הקורה בבית הסוהר
מבודדים אוכלוסיות שונות, כמו אוכלוסיות סוחרי סמים או ספקי
סמים שסביבם נוצרים התגודדות וארועים. נוקטים גם באמצעים
נהוליים כדי ליעל את השליטה. במתקן המדובר לא נכון להתייחס
לשטח נטו שיש לאסיר בחדר, כי החדר ישמש ללינה בלבד. הוא לא
סגור בתא. הוא ישהה נתא רק את שעות השינה ואת השעות שירצה
להתבודד. לכן יש להתייחס לשטח הכולל של בית הסוהר
בהתחשב בשטחים הציבוריים שהאסיר יהיה חופשי, בהתאם לסדר
היום, להשתמש בהם.

עו"ד ד. דרור
אנו צריכים לדון בשינוי לתכנית מיתאר ארצית ולא בהקלה,
השינוי כאן הוא מהותי וכמותי.
דעתה כדעתו של רס חביב, שמדברים בסטנדרטים יפים, אבל המציאות
טופחת על פניהם, לעומתם התנאים היום בבתי המעצר
המוצע כאן הוא התקדמות ניכרת.
למועצה אין סמכות לדעתה לאשר כאן הקלה, עקב הממדים שנקבעו
בתכנית המיתאר הארצית.
מפרטת 3 אפשרויות - תיקון התכנית ע"י הממשלה שתאפשר מתן
גמישות. יש אפשרות לערוך רפורמה כוללת בתכנית המיתאר הארצית.
ויש אפשרות לבטל את תכנית המיתאר הארצית.

מכל מקום השינוי בת/מ/א צריך לבוא כהצעה לממשלה להסמיך את המועצה לתת הקלות לא רק בכלנית, אלא באופן כללי.

מר מ. אלטמן
לשכה משפטית, שרות בתי הסוהר - לדעתו בקשה לשינוי בבית סוהר אחד אינה סטייה ניכרת מהתכנית. לכן לדעתו המועצה מוסמכת לתת את ההקלה. השינוי בתכנית הארצית אמנם מחייב אישור הממשלה.

מר ר. חביב
אלמלא הערתו של קדמון היה מקבל את הפרשנות הזאת, אבל לאור הערתו מציע להתייחס לשינוי כשינוי מהותי ולתכנית הארצית שיאפשר מתן ההקלה.

מר ש. רותם
מציע לבטל את התמ"א ולהתייחס לתכנית של כלנית.

מר א. עלוני
לדעתו השינוי המבוקש הוא מהותי, לכן כדאי שיגישו בקשה לשינוי התכנית הארצית.
מציע גם להגדיל את הסטנדרטים של כלנית כדי שלא יהווה שינוי לתכנית.

גב' ג. חיות
יכולים את הפרוייקט הזה לאשר בסמגרת התמ"א הקיימת. בינתיים מציעה לבוא כהצעה לשינוי תכנית המיתאר הארצית.

פרופ' י. צמיר
לאור סעיף 12 בתמ"א מקבל את הפרשנות של נציג שרות בתי הסוהר להשתמש בתמ"א לאישור בית הסוהר הזה בלבד, מבלי לשנות את התכנית הארצית.

מר ג. שמיר
מציע לאשר את זה כבית סוהר של 480 יחידות. זו הקלה מ-400. בינתיים המועצה תתחיל בהליכים של שינוי תכנית המיתאר הארצית כדי לאפשר איכלוס כפי שמבוקש.

מר ד. פרי
מציע שהמועצה תמליץ לממשלה שינוי תכנית המיתאר הארצית.

היו"ר
מציע להעביר את הצעת השינוי לוועדות המחוזיות למתן הערותיהן ולהעביר את הדיון בוועדת המשנה לנושאים תכנוניים עקרוניים. כמו כן, בשם המועצה מבקש ששר המשטרה יערוך דיון בבקשות לשינוי ובדפורמה בתכנית המיתאר הארצית לבתי סוהר.

6. שינוי לתכנית מיתאר ארצית לגנים לאומיים, שמורות טבע ושמורות נוף, מט' תמא/8 - שמורת טבע הר מירון תכנית ג/7682 - בית ג'ן - גבעה 33

מר מ. בן גרשון
השכונה נמצאת בשמורת טבע הר מירון ובית ג'ן והיא אי בתוך השמורה. תכנית המיתאר של בית ג'ן הגדילה את שטח הישוב. השכונה הזו לא נכללה בתכנית המיתאר והיא נמצאת בצמוד לתכנית המיתאר שאושרה בזמנו על ידי המועצה שגרעה מהשמורה כ-2500 דונם.
התכנית הנדונה הומלצה על ידי הוועדה המחוזית. מועצת הגנים המליצה להוציא את השכונה מהשמורה. כעת מתבקשת המועצה לאשר הוצאת שטח התכנית ג/7682 משמורת הטבע הכלולה בתמא/8.

מר ד. פרי

תכנון השכונה הוא חלק מהסכמות לגריעה מהשמורה ומהווה חלק מהשטח המושכל הדרוש להמשך התפתחות הישוב. האזור הוגדר כחקלאי בתוך השמורה ואין פגיעה משמעותית בערכי טבע. מציע שהבניה תהיה מוגבלת לשתי קומות. הערכים שיתקבלו מהבניה יהיו לטובת בית ג'ן והשמורה עקב הוספת שרותים לתיירות ונופש.

פרופ' י. צמיר

שואל לאיזה היקף אוכלוסיה מתאים השטח, לאיזו תוספת אוכלוסיה ולאיזו תקופה.

מר י. גולני

קורא התייחסותו של מתכנן המחוז מר י. לינבוץ לנושא:

היות ולא יהיה נציג מחוז הצפון בישיבה של היום להלן הערותינו לתכנית מס' ג/7682 -

" זהו שטח שהתרבו בו מקרים של בניה בלתי חוקית. במקביל להליכים החוקיים שננקטו על ידי משרדנו נגד עבריות הבניה, היו הבטחות של משרדים אחרים שלא ייהרס אף בית במקום. הנושא התעורר בצורה הציבורית בעת שהוגשה תכנית המיתאר של הישוב למוסדות התכנון. בהזדמנות זו ניצל ראש המועצה את המצב ורצה לעכב את הליכי האישורים של המיתאר ובלבד ששטח הגבעה ייכלל בתכנית. במאמצים רבים הצלחנו לשכנע אותו שלטובת המיתאר יהיה עליו להגיש תכנית נפרדת לשטח הגבעה. המתאר בזמנו עבר את המועצה הארצית בשל ההרחבות המוצעות בשטח השמורה. היום ההרחבה הנוספת של שטח הגבעה היא שעומדת על הפרק. הועדה המחוזית החליטה להמליץ על הפקדת התכנית ולקבל על כך הסכמת המועצה הארצית. "

מר סעיד נפאע

ראש המועצה המקומית בית ג'ן - הבניה לא תפגע בערכים טבעיים כי השטח הוגדר כחקלאי. הבעלות פרטית ברובה. התכנית באה לתת תשובה לגידול האוכלוסיה של הכפר ולחייילים משוחררים. השכונה צמודה לכפר ולא רחוקה ממרכז הכפר. תכנית המיתאר אמורה לשרת את הכפר עד שנת 2010 ומיועדת ל-7500 נפש, לרבות שכונה זו.

מר יואב שגיא

שואל היכן עומדת תכנית המיתאר של הכפר.

מר סעיד נפאע

תכנית המיתאר נמצאת בשלב של ריכוז ההתנגדויות עקב ריבוי ההתנגדויות. כתוצאה של שינויים בתכנית יהיו כנראה התנגדויות נוספות מאנשים שעלולים להפגע מקבלת התנגדויות.

היו"ר

תכנית המיתאר באה לעזור ולארגן את חיי הציבור בכפר. היא ידיד ולא אויב. אמנם מספר ההתנגדויות הוא רב, אבל מבקש להתם להביאה לאישורה. התכנית הנדונה היא לאחר ששמענו את דבריו של דן פרי ואת המלצת מועצת הגנים. המציאות לא מחייבת שהשמורה ותושבי בית ג'ן יהיו אויבים זה לזה. מקוה לפתיחת דף חדש ומערכת יחסים שונה וטובה. מבקש שהבניה שהתחילה במקום תעצר, שלא יוצר מצב שתהיינה הפרות חוקיות בעוד ההליך החוקי זורם.

ח"כ אסעד אסעד

מציין שעברייני הבניה נשפטו ושילמו קנסות כבדים.

מר סעיד נפאע

מצהיר בפני המועצה שלא היתה בניה בלתי חוקית חדשה מאז החלו ההליכים החוקיים.

מר יואב שגיא

תומך באישור התכנית עם מגבלת הגובה, משום שהגבעה תשנה את המצב בנוף. יחד עם זאת, ברור שהכניה החלה בשכונה כבניה בלתי חוקית ויש צפיה ונורמה של התחלת בניה בלתי חוקית וצפיה לאישור. סבור שתהיינה דרישות נוספות בעתיד. חשוב להקפיד שהשיטה הזו, קודם לבנות ואחר כך להשיג אישור, לא תמשך. הקונפליקט בין השמורה לבית ג'ן הוא קונפליקט אמיתי ויש פתרון אחד לקונפליקט והוא החלפת קרקעות בין השמורה לתושבי בית ג'ן וזה בסמכות מינהל מקרקעי ישראל.

מר ד. פרי

תכנית המיתאר הוסיפה כ-2000 דונם וכמסגרת זו הסכימו לגרוע שטח של כ-5000 דונם מהשמורה, שהוא חקלאי בעיקרו. התהליך המתרחש בבית ג'ן הוא מורכב; בחלקו רכישות, בחלקו החלפות ובחלקו העברות ומתכצע במאמץ ניכר והוא מתגלגל בקצב איטי, אבל קדימה ומקוה שהבעיה תפתר תוך מספר שנים.

היו"ר

בכפר הערבי, ביחוד בבית ג'ן הנוסחה של אוכלוסייה לשטח לא עובדת, כי יש שטחים גדולים כבעלויות מעטות, לכן הטיפול הוא קשה.

92-69 הוחלט:

בהתאם לסעיף 7 לתכנית המיתאר הארצית לגנים לאומיים, שמורות טבע ושמורת נוף מס' תמא/8 ולאחר התייעצות במועצת גנים ושמורות ליעד לתכלית שאינה שמורת טבע שטחים בשמורת טבע הר מירון בהתאם לתכנית ג/7682 בית ג'ן ובתנאי שגובה הבניה בשטח זה לא יעלה על שתי קומות.

ההחלטה נתקבלה פה אחד.

7. הצבעה חוזרת בנושא התייעצות בדבר הארכת חוק הליכי תכנון ובניה, (הוראת שעה), התש"ן - 1990

גב' ס. אלדור

מבקשת להזכיר שסה"כ מדובר בתוספת של 10 חודשים המותנית בשינויים בחוק. בזמן הזה יש לאפשר למשרד הפנים להתארגן לישום תיקון 26 לחוק ורצוי גם לערוך שינוי בחוק הראשי. ניתחו את התכניות כולל"ים של משרד השיכון: מכלל 35,000 יחידות דיור בתכניות, 21,000 יחידות דיור בנגב, 14,000 יחידות דיור מפוזרות בכל הארץ ו-9,000 במודיעין. תמא/31 שאושרה על ידי המועצה קבעה מה צריך להיות היקף התכנון המאושר, כדי לקלוט עליה והאחריות לזמינות התכניות לביצוע מוטלת על המדינה. ירדו לאיכלוס של - 100,000 איש לשנה ולא 120,000 איש כפי שדרוש. על פי תכנית מיתאר תמא/31 חייבים לתכנן מידית כדי לאפשר איכלוס עד 96,000 עוד 100,000 יחידות דיור ומצויות 80,000 יחידות דיור. אם נחזור למסלול הרגיל סבורה שלא יעמדו במחוייבות הזאת.

מר א. עלוני

משרד השיכון מנסה להחזיק במקל בשני קצותיו. מצד אחד טוען שתיקון 26 לא נכנס לפעולה בגלל הולל"ים וצריך את הולל"ים כדי לאפשר הפעלת התיקון. המשרד מוכר אלפי יחידות כמחירים מתחת לקרן ומצד שני מדברים על חסר בתכנון.

הדבר הוא מחטף של משרד האוצר שנציגו לא מופיע ולא משתתף.
תפקיד המועצה להביע את דעתה בתקיפות, מה גם שלוחצים על חברים
כיצד להצביע בנושא.

היו"ר מעלה להצבעה הצעת הממשלה להאריך את הול"ל ב-10 חודשים
בעד - 4.
הצעת הנגד היא להמליץ לא להאריך את הול"לים - בעד - 12.

92-70 הוחלט: המועצה ממליצה לממשלה לא להאריך את תוקף חוק הול"לים.

8. מועד הישיבה הנאה מס' 305

נקבע ליום שלישי, כ' בכסלו התשנ"ג (15 בדצמבר 1992).

תיק

מדינת ישראל משרד החקלאות לשכת נציב המים

רח' הארבעה 20, ת.ד. 20365 הקריה ת"א 64739, טל': 03-6971812, פקס: 03-6971416

כ' בכסלו תשנ"ג
15 בדצמבר 1992
1108/92-232

אל: מר יעקב צור - שר החקלאות

הנדון: ייצוג במועצה הארצית לתכנון ובניה
ובועדות המחוזיות לתכנון ובניה

המועצה הארצית לתכנון ובניה והועדות המחוזיות שלה פועלות במסגרת מנהל התכנון במשרד הפנים.

המועצה הארצית דנה ומאשרת תכניות מתאר ארציות בנושאים שונים והועדות המחוזיות דנות ומאשרות לבצוע תכניות בניה שונות בתחומים שונים.

בזמנו, משרד החקלאות יוצג באמצעות מנהל מקרקעי ישראל במועצה הארצית לתכנון ובניה ובעדות המחוזיות, וזאת עפ"י חוק התכנון והבניה, שקובע כי בשתי הרמות יהיה ייצוג למשרד החקלאות.

מאז כ-6 שנים משעבר מנהל מקרקעי ישראל למשרד השכון, אין למשרד החקלאות ייצוג במוסדות אלה.

נציב המים משמש כמשקיף במועצה הארצית לתכנון ובניה וגם בעדות המחוזיות, פועלים נציגי נציבות המים כמשקיפים עפ"י רצון טוב של שני הצדדים.

אנו רואים חשיבות גדולה בהשתתפות בישיבות המועצה הארצית והועדות המחוזיות במעמד של חברים מן המניין, שכן אז נוכל להגן על ענייני משרד החקלאות בכלל ונושאי המים בפרט ובכלל זה מניעת זהום מים והגנה על מקורותיהם.

לאור זאת, הריני מבקש ממך כי תמנה את נציב המים כנציגך במועצה הארצית לתכנון ובניה ואת הנציגים המנויים להלן כנציגים בועדות המחוזיות לתכנון ובניה:

ועדה מחוזית צפון (נצרת) -

ועדה מחוזית חיפה - דרור גלעד, השרות ההידרולוגי

ועדה מחוזית מרכז (רמלה) - שלום גולדברגר, השרות ההידרולוגי

ועדה מחוזית ירושלים - גבי איתן, נציבות המים

ועדה מחוזית תל-אביב - אלעזר שלף, נציבות המים

ועדה מחוזית באר-שבע - אמנון שמואלי, נציבות המים

הריני לרשותך לכל הבהרה נוספת.

ב ב ר כ ה ,

גדעון צור
נציב המים

מדינת ישראל
 משרד החקלאות
 לשכת נציב המים

רח' הארבעה 20, ת.ד. 20365 הקריה ת"א 64739, טל': 03-6971812, פקס: 03-6971416

כ' בכסלו תשנ"ג
 15 בדצמבר 1992
 1108/92-232

אל: מר יעקב צור - שר החקלאות

הנדון: ייצוג במועצה הארצית לתכנון ובניה
 ובוועדות המחוזיות לתכנון ובניה

המועצה הארצית לתכנון ובניה והועדות המחוזיות שלה פועלות במסגרת מנהל התכנון במשרד הפנים.

המועצה הארצית דנה ומאשרת תכניות מתאר ארציות בנושאים שונים והועדות המחוזיות דנות ומאשרות לבצוע תכניות בניה שונות בתחומים שונים.

בזמנו, משרד החקלאות יוצג באמצעות מנהל מקרקעי ישראל במועצה הארצית לתכנון ובניה ובעדות המחוזיות, וזאת עפ"י חוק התכנון והבניה, שקובע כי בשתי הרמות יהיה ייצוג למשרד החקלאות.

מאז כ-6 שנים משעבר מנהל מקרקעי ישראל למשרד השכון, אין למשרד החקלאות ייצוג במוסדות אלה.

נציב המים משמש כמשקיף במועצה הארצית לתכנון ובניה וגם בעדות המחוזיות, פועלים נציגי נציבות המים כמשקיפים עפ"י רצון טוב של שני הצדדים.

אנו רואים חשיבות גדולה בהשתתפות בישיבות המועצה הארצית והועדות המחוזיות במעמד של חברים מן המניין, שכן אז נוכל להגן על ענייני משרד החקלאות בכלל ונושאי המים בפרט ובכלל זה מניעת זהום מים והגנה על מקורותיהם.

לאור זאת, הריני מבקש ממך כי תמנה את נציב המים כנציגך במועצה הארצית לתכנון ובניה ואת הנציגים המנויים להלן כנציגים בועדות המחוזיות לתכנון ובניה:

ועדה מחוזית צפון (נצרת) -

ועדה מחוזית חיפה - דרור גלעד, השרות ההידרולוגי

ועדה מחוזית מרכז (רמלה) - שלום גולדברגר, השרות ההידרולוגי

ועדה מחוזית ירושלים - גבי איתן, נציבות המים

ועדה מחוזית תל-אביב - אלעזר שלף, נציבות המים

ועדה מחוזית באר-שבע - אמנון שמואלי, נציבות המים

הריני לרשותך לכל הבמרה נוספת.

ב ב ר כ ה .

גדעון צור
נציב המים

שר החקלאות

כ"א בכסלו תשנ"ב
28 בנובמבר 1991
סימוכין: 6087

8/10

צפה
הדגם של סניפין
אבי

לכבוד
יחזקאל לוי
יועץ משפטי
משרד הפנים
רח' קפלן 2
ת.ד. 6158
ירושלים 91061

שלום רב;

בהמשך למכתבך מיום 26.8.91 אל פרופ' זסלבסקי, בנושא נציגות
משרד החקלאות בוועדות התכנון, ברצוני להבהירך, כי נציגי מינהל
מקרקעי ישראל אינם מייצגים את משרדי ולכן אבקש להחליפם באנשי
נציבות המים ע"פ הרשימה המצ"ב.

בכבוד רב,

רמאל איתן
שר החקלאות

גר/כע

מדינת ישראל
 משרד החקלאות
 לשכת נציב המים

21 באוקטובר 1991

הצעת טיוטא לארגון ונוהל פעילות נציבות המים
 במסגרת ועדות מחוזיות לתכנון ובניה

1. צוות לוועדות מחוזיות לתכנון ובניה - הרכב

- א. שלף - יו"ר
- שרה אלחנתי - שרות הידרולוגי
- דן רוזנצביג - אגף הנקוד
- נציג משרד הבריאות
- נציג משרד איכות הסביבה

2. תפקידי הצוות

- לענות על הצרכים של אניעת זהום מים ושמירה על איכותם תוך תאום בין הגופים והמוסדות הקיימים.
- העלאת נושאי זהום מים ודרך מניעתו עפ"י צרכי נציבות המים, ביוזמת הצוות, בפני הועדות המחוזיות לתכנון ובניה, על מכלול המוסדות הכפופים והקשורים אליו.
- סיוע למשרדי הבריאות ואיכות הסביבה בנושאים שהם בעלי ענין משותף.
- גבוש פתרונות וחלופות, במידת הצורך, להצעות המוגשות בוועדות המחוזיות לתכנון ובניה כולל תכנון ושפוטן.
- הבטחת אפשרויות לניצול מקורות מים, תוך שימת לב למרכזיים שונים כמו רצועות מעבר לצנרת, "שריון" קטעי חוף להתפלה, ותאומים שונים אחרים בתשתית.
- סיוע ויעוץ לוועדות המחוזיות לתכנון ובניה בנושאים הנדוניים.
- מעקב בצוע החלטות הועדות המחוזיות לתכנון ובניה, עפ"י נוהלים שיאבשו על ידי הצוות.
- הנחיה והדרכה של נציגי משרד החקלאות בוועדות המחוזיות והמקומיות השונות.

מדינת ישראל
משרד החקלאות
לשכת נציב המים

- 2 -

3. נוהלי עבודת הצוות

- הצוות יפגש עם נציב המים מדי פעם לצורך דיווח ולקבלת הנחיות בדבר מדיניות נציבות המים בנושאי מניעת זיהום מים ושמירה על איכותם.
- הצוות יתכנס אחת לחודש במועד קבוע לדיון בתכניות שיוצגו ע"י הנציגים בוועדות המחוזיות לתכנון ובניה (להלן - נציג מחוזי).
- יו"ר הצוות יכנס את הצוות לעיתים תכופות יותר אם יתעורר צורך בכך.
- הצוות יזמין לדיוניו את הנציג המחוזי, לאחר שהנ"ל יקבל את התכניות מהועדה המחוזית ויכין את החומר הדרוש לדיון.
- הצוות יקבל החלטות ביניים או החלטות סופיות, אשר יוצגו בוועדות המחוזיות ע"י הנציג המחוזי.
- התהליך יחזור על עצמו עד אשר תקבל הכרעה סופית לשביעות הצוננו בוועדה המחוזית.
- הצוות יזמין סקרים משלימים, חוות דעת מקצועיות ותכניות כלליות במידת הצורך, מתקציב התכנון של נציבות המים.
- תכנית שהוזמנה מחוץ לנציבות המים תוגש לשיפוט לוועדת השיפוט העליונה של משרד המים, או לאחת מוועדות המשנה שלה.
- הצוות יקבל יעוץ משפטי ויפעיל את הסמכויות לפי חוק המים וייעזר במשרד הבריאות ובמשרד לאיכות הסביבה במידת הצורך.

מדינת ישראל
 משרד החקלאות
 לשכת נציב המים

- 3 -

4. רשימת נציגי משרד החקלאות בוועדות המחוזיות לתכנון ובניה:

צפון (נצרת) - אלעזר שלף - נציבות המים
 חיפה - זרנר גלעד - שרות הידרולוגי
 מרכז (רמלה) - שרה אלחנתי - שרות הידרולוגי
 ירושלים - גבי איתן - נציבות המים
 תל אביב - אלעזר שלף - נציבות המים
 באר שבע - יצחק זולף - משרד החקלאות, ב"ש

אשג 2/1

כממלא מקום בכל הוועדות ישמש מר אלעזר שלף.

5. הגדרת תפקידי הנציגים המחוזיים ונוהל עבודתם

- מינוי הנציגים, כאמור, הינו אישי.
- נציב המים, באמצעות שר החקלאות, יחליף את נציגו אם ימצא לנכון.
- נציגי המחוזות יהיו כפופים להנחיות הצוות והחלטותיו באמצעות יו"ר הצוות.
- הנציגים המחוזיים יבטאו, בוועדות המחוזיות להן ימונו, את מדיניות המשרד כפי שהתקבלה בצוות.
- הנציגים המחוזיים יהיו אחראים ליו"ר הצוות לפני כל ישיבת ועדה מחוזית, על מועדה ותוכנה.
- יו"ר הצוות ינחה אותם או יזמנם לישיבת צוות, הכל לפי הצורך.
- הנציגים המחוזיים ידאגו להכנת חומר הרקע הרלבנטי לישיבת הצוות או לישיבת הועדה המחוזית.

הזכר ע"י: נגה בליץ
 לצי שלף

מדינת ישראל
 משרד החקלאות
 לשכת נציב המים

81

ל מ ע ק ב

(תמ"ק. לט"ן)

המכתב המצ"ב נשלח להתייחסות.....

3.10.91

ביום.....

.....נשלחה תזכורת.

.....נשלחה תזכורת.

.....נשלחה תזכורת.

מדינת ישראל
משרד הפנים
לשכת היועץ המשפטי

ירושלים, ט"ז באלול התשנ"א
26 באוגוסט 1991

אל: פרופ' דן זסלבסקי, יועץ לשר החקלאות, משרד החקלאות

הנדון: נציגות משרד החקלאות בוועדות התכנון
מכתבך לשר החקלאות מיום 1.8.91
(מס' תכנון /7/01.08)

ממזכירות הממשלה הומצא לי העתק מכתבך הנ"ל, להערות.

1. אבקש להעיר לגבי נציגי שר החקלאות במוסדות התכנון כי לפי סעיף 7 (א) לחוק התכנון והבניה, בין נציגי השרים בוועדות המחוזיות נמצא גם נציג שר החקלאות. נכון הוא שנציג שר החקלאות היה בדרך כלל איש מינהל מקרקעי ישראל, ומשעבר המינהל למשרד הבינוי והשיכון, בידי שר החקלאות למנות לו נציג אחר לוועדות המחוזיות.
2. אשר לנציגות במועצה הארצית, נקבע בסעיף 2 לחוק הנ"ל כי במועצה משתתפים 11 נציגים של חברי הממשלה, ולכן אם מיוצג שר החקלאות בידי איש מינהל מקרקעי ישראל, בידי הורות על שינוי הנציג.
3. לפני מספר שנים סוכם עם נציבות המים, כי חוכל לשלוח משקיף או יועץ מקצועי לוועדות המחוזיות, ככל שלתכנון הנדונות בהן יש השלכה על מקורות מים.

ב ב ר כ ה,
יחזקאל לוי
היועץ המשפטי

העתיק: שר החקלאות
מזכיר הממשלה
מנהל מינהל התכנון, משרד הפנים

א. חתום לנאמרי
א. חתום לנאמרי

1996/ל

הקריה רח' קפלן 2 ת.ד. 6158 ירושלים 91061 טל': 02-701411 פקס: 02-639368

ע"ה חתום לנאמרי

5/8

לשכת שר החקלאות

1.8.91

תכנון/7/01.08

להכין תכנית
לתחומי המים

אל: שר החקלאות

מאת: דן זסלסבקי

OK → B

הנדון: נציגות בוועדות תכנון המחוזית ובוועדה הארצית

1. מאז עבר המינהל למקרקעי ישראל למשרד השיכון אין למשרד החקלאות בכלל ולנציבות המים בפרט כל ייצוג בוועדות אלה וזאת למרות שחוק התכנון והבניה קובע שבועדה מחוזית יהיה נציג משרד החקלאות.

2. אנו איננו מקבלים העתקים של תסקירים על השפעת הסביבה.

3. צר לי שלמעשה אין מי שיעמוד על ענין הגנת מקורות המים. חוששני שגם אין מי שיציל קרקעות חקלאיות עם גשם מטרף שני הכולדוזרים. יש הפסדי מים הולכים וגוברים בגלל בינוי עירוני, ואפשר היה גם אחרת.

4. הענין האחרון שבמוקד הדיון הוא הקמת איזור תעשייה ליד הישוב כליל שבגליל המערבי, עם סיכון ממשי לזיהום של מי תהום משובחים לשתייה. ענין כזה מתעורר מדי מספר שבועות.

פעולות:

א. יש לפעול במישור הממשלתי להחלטה על מתן נציגות למשק המים בוועדות המחוזיות ובוועדה הארצית לתכנון.

ב. אני מצידו אבדוק את הצדדים התחיקתיים שיאפשרו עמדה חזקה יותר להגנה על מקורות המים.

אבקשן לפעול במישור הממשלתי.

בבניה,

דן זסלסבקי

יועץ לשר החקלאות

העתקים: אליקים רובינשטיין - מזכיר הממשלה
אורי מרינוב - מנכ"ל משרד הסביבה
מנכ"ל משרד החקלאות
אורה תמיר

19.8.91
משרד החקלאות
משרד השיכון
משרד המים
משרד התכנון והבניה
משרד הארצות
משרד המים
משרד החקלאות
משרד השיכון
משרד התכנון והבניה
משרד הארצות

ה (Se)

מדינת ישראל משרד החקלאות לשכת נציב המים

רח' הארבעה 20, ת.ד. 20365 הקריה ת"א 64739, טל': 03-211812, פקס: 03-211416

ח' באייר תשנ"ב
12 במאי 1992
491/92-232

אל: מנכ"ל משרד הפנים - מר עמרם קלעג'י

**הנדון: ייצוג משרד החקלאות באמצעות נציבות המים
במועצה הארצית לתכנון ובניה ובוועדות מחוזיות**

בשלהי שנת 1991 בקש שר החקלאות מר רפאל איתן כי נציגו במועצה הארצית לתכנון ובניה יהיה נציב המים ונציגיו בוועדות המחוזיות יהיו אנשי נציבות המים. (הוא מינה אותם בשמותיהם עפ"י איזורי הארץ). בקשתו של מר איתן הופנתה ליועץ המשפטי יחזקאל לוי ונסמכה על כך כי נציגיו בעבר היו אנשי מנהל מקרקעי ישראל, ומשעברו אלה למשרד השכון אין הוא רואה מקום כי הם ימשיכו ליצג את עמדת משרד החקלאות במינהל התכנון.

עד היום לא נענתה פנית שר החקלאות למרות חשיבות הנושא.

אני מבקש ממך כי תעשה על מנת שהעניין יטופל ויסתיים.

ב ב ר כ ה ,

דן זסלבסקי
נציב המים

העתק:
מר דקל

לוטה:
פנית שר החקלאות למר יחזקאל לוי

מדינת ישראל
 משרד החקלאות
 לשכת נציב המים

רח' הארבעה 20, ת.ד. 20365 הקריה ת"א 64739, טל': 03-6971812, פקס: 03-6971416

ד' בתמוז תשנ"ב
 5 ביולי 1992
 708/92-232

אל: מר דוד מילגרום - משרד הפנים, ירושלים

הנדון: ייצוג משרד החקלאות באמצעות נציבות המים
 במועצה הארצית לתכנון ובניה ובוועדות המחוזיות

בהמשך לשיחתנו בנושא הנדון, ביום בו התכנסה מנהלת הביוב, הריני מעביר לידיעתך את החומר המצ"ב.

אשמח לנצל את נכונותך לקדם את הנושא. אני רואה חשיבות גדולה בדיוני המועצה לתכנון והועדות המחוזיות בכל הקשור להשלכות החלטותיה על משק המים.

אני מודה לך מראש,
 בברכה,
 דן זסלבסקי
 נציב המים

משרד החקלאות - נציבות המים
השרות ההידרולוגי
ת.ד. 6381, מיקוד 91063 ירושלים
טל: 02-381101, פקס: 02-388704

כ' בחשוון תשנ"ג
16 בנובמבר 1992

אני מניח עליך
אני מניח עליך
אני מניח עליך
אני מניח עליך
אני מניח עליך
אני מניח עליך

אל: מר גדעון צור, נציב המים
מאת: השרות ההידרולוגי

הנדון: ייצוג בוועדות המחוזיות לתכנון ובניה

למיטב ידיעתי, חוק התכנון והבניה קובע כי לשר החקלאות יהיה נציג בוועדות המחוזיות לתכנון ולבניה. שר החקלאות מינה, בעבר, את מנהלי המחוזות של מינהל מקרקעי ישראל כנציגיו בוועדות אלה. מאז שמינהל מקרקעי ישראל הועבר ממשרד החקלאות אין למשרד החקלאות נציגים בוועדות אלה.

אני מתרשם שבעבר, ובמיוחד כיום, אין הבטי משק המים מיוצגים היטב בוועדות המחוזיות לתכנון ובניה. כתוצאה מכך קשה לנו להתנגד לאשור בניה שעלולה לזהם מקורות מים או להפריע לנקוז והגנה מפני שטפונות. ייצוג נאות של נציבות המים יקל גם על שמירת רשתות התצפיות ההידרולוגיות ועל אינטרסים נוספים של משק המים.

השרות ההידרולוגי מציע שתבקש משר החקלאות למנות לוועדות המחוזיות לתכנון ובניה נציגים אשר חלק ממשומותיהם יהיה לדאוג לייצוג נאות של צרכי משק המים.

3.6
24.11.92

ד"ר אריה זן-צבי
מנהל השרות

העתק: עו"ד אורה תמיר, היועצת המשפטית של נציבות המים

שר החקלאות

כ"א בכסלו תשנ"ב
28 בנובמבר 1991
סימוכין: 6087

לכבוד
יחזקאל לוי
יועץ משפטי
משרד הפנים
רח' קפלן 2
ת.ד. 6158
ירושלים 91061

שלום רב;

בהמשך למכתבך מיום 26.8.91 אל פרופ' זסלבסקי, בנושא נציגות
משרד החקלאות בוועדות התכנון, ברצוני להבהירך, כי נציגי מינהל
מקרקעי ישראל אינם מייצגים את משרדי ולכן אבקש להחליפם באנשי
נציבות המים ע"פ הרשימה המצ"ב.

בכבוד רב,

רמאל איתן
שר החקלאות

נר/כע

שר החקלאות

נציגות משרד החקלאות

מועצה ארצית לתכנון ובניה - פרופ' דן זסלבסקי, נציב המים.

ועדות מחוזיות:

באג אייז'ן

צפון (נצרת) - אלעזר שלף - נציבות המים, ז'רם

חיפה - דרור גלעד - שרות הידרולוגי.

שאנא אולרטיא

מרכז (רמלה) - שרה אלמנאי - שרות הידרולוגי.

ירושלים - גבי איתן - נציבות המים.

תל אביב - אלעזר שלף - נציבות המים.

באר שבע - לשון רך - משרד החקלאות - באר שבע.

כממלא מקום בכל הועדות ישב מר אלעזר שלף.

הפ"ח

מדינת ישראל משרד החקלאות לשכת נציב המים

רח' הארבעה 20, ת.ד. 20365 הקריה ת"א 64739, טל': 03-6971812, פקס: 03-6971416

כ' בכסלו תשנ"ג
15 בדצמבר 1992
1108/92-232

אל: מר יעקב צור - שר החקלאות

הנדון: ייצוג במועצה הארצית לתכנון ובניה ובועדות המחוזיות לתכנון ובניה

המועצה הארצית לתכנון ובניה והועדות המחוזיות שלה פועלות במסגרת מנהל התכנון במשרד הפנים.

המועצה הארצית דנה ומאשרת תכניות מתאר ארציות בנושאים שונים והועדות המחוזיות דנות ומאשרות לבצוע תכניות בניה שונות בתחומים שונים.

בזמנו, משרד החקלאות יוצג באמצעות מנהל מקרקעי ישראל במועצה הארצית לתכנון ובניה ובעדות המחוזיות, וזאת עפ"י חוק התכנון והבניה, שקובע כי בשתי הרמות יהיה ייצוג למשרד החקלאות.

מאז כ-6 שנים משעבר מנהל מקרקעי ישראל למשרד השכון, אין למשרד החקלאות ייצוג במוסדות אלה.

נציב המים משמש כמשקיף במועצה הארצית לתכנון ובניה וגם בעדות המחוזיות, פועלים נציגי נציבות המים כמשקיפים עפ"י רצון טוב של שני הצדדים.

אנו רואים חשיבות גדולה בהשתתפות בישיבות המועצה הארצית והועדות המחוזיות במעמד של חברים מן המניין, שכן אז נוכל להגן על עניני משרד החקלאות בכלל ונושאי המים בפרט ובכלל זה מניעת זהום מים והגנה על מקורותיהם.

לאור זאת, הריני מבקש ממך כי תמנה את נציב המים כנציגך במועצה הארצית לתכנון ובניה ואת הנציגים המנויים להלן כנציגים בועדות המחוזיות לתכנון ובניה:

ועדה מחוזית צפון (נצרת) -

ועדה מחוזית חיפה - דרור גלעד, השרות ההידרולוגי

ועדה מחוזית מרכז (רמלה) - שלום גולדברגר, השרות ההידרולוגי

ועדה מחוזית ירושלים - גבי איתן, נציבות המים

ועדה מחוזית תל-אביב - אלעזר שלף, נציבות המים

ועדה מחוזית באר-שבע - אמנון שמואלי, נציבות המים

הריני לרשותך לכל הבהרה נוספת.

ב ב ר כ ה ,

גדעון צור
נציב המים